Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ

POVEȘTI ROMÂNEȘTI

Sonicâ – Ram-de-Tei

SE SPUNE, dragii mei, că într-un trecut îndepărtat, pe undeva într-o bătrână pădure, și-a trăit viața un biet pădurar împreună cu nevastă-sa.

Din tinerețea lor și până aproape erau în gura bătrâneții n-au avut niciun moștenitor. Pe pădurar îl frământa grija asta și nu prea, dar ce folos, că, de la un timp, femei a-sa îi cam făcea zile fripte.

Într-o bună zi, pe pădurăreasă n-a mai răbdat-o inima și a zis către pădurar:

— Măi omule… Să știi că s-a trecut lucrul de șagă.
Răbdarea mi-a ajuns la gât. Eu vreau numaidecât să am un copil… Fie de lemn, fie din ce-o fi, numai să fie. Că dacă nu, zile bune cu mine nu mai ai.

— Bine, măi femeie, a zis pădurarul, îmi pregătești ceva de ale gurii și mâine-dimineață oi vedea eu încotro oi apuca-o și ce-oi putea face.

Peste noapte, pădurarul și-a frământat gândurile în tot felul până-l furase somnul. Amu, cu mult înainte de a se ivi zorile, pădurarul s-a trezit și până să-și răcorească el ochii cu apă rece, nevastă-sa i-a pus două cepe-n traistă și o turtă care nu de mult o scosese din spuza fierbinte a sobei.

După ce se pregătise de drum pădurarul, și-a luat barda și fierăstrăul, apoi a plecat și și-a pierdut urmele prin adâncul pădurilor. A căutat el în lungul și latul pădurii cu ochii prin copaci, ca să găsească ce-i trebuia, dar numai că nu găsea. Dar pe când dăduse soarele la achindâi, iaca îl slujește norocul pe bietul pădurar și găsește într-un tei bătrân un ram din care-și făcuse el socoteala că s-ar putea închipui un copil. Și nu mai gândește mult, se urcă repede în tei, taie craca și apoi s-a pus pe cioplit și meșterit. Odată eu seara, pădurarul nostru terminase lucrul. Ce să vă spun, făcuse din lemnul de tei o frumusețe de copil, de puteai să juri că-i adevărat.

Ei, și pe la o bucată de noapte, pădurarul a ajuns acasă și

i-a dat femeie-si copilul de lemn. Când i-a văzut ea, nu mai știa ce să facă de bucurie. Îndată a pus apă la încălzit, a băit copilul de lemn, l-a frecat bine cu untură pe la toate încheieturile și, după ce l-a băit, s-a apucat și a rupt niște fuste mai vechi și cămăși de ale ei și l-a înfășat, apoi l-a pus într-o covată și dă-i cu legănatul.

Și au trecut săptămâni și luni de zile. Așa de lemn cum era copilul, pentru pădurăreasă era o mare mângriere.
Toată ziulica sfătuia și se punea la cale cu el, iar când zicea ea că copilul ei doarme, pădurarul nu scotea o șoaptă, că pădurăreasa i-ar fi măsurat spinarea cu cociorveiul.

Într-o bună zi, pe când pădurarul nu se aștepta, iaca se pomenește cu doi moșnegi la poartă, îmbrăcați cu niște sumane ponosite, cu plete lungi și bărbi albe până la brâu.

— Bună vreme, cinstite gospodar!

— Bună să fie venirea pe la noi, oameni buni, a zis pădurarul uimit. Cu ce-aș putea să vă fiu de folos, a mai adăugat el.

— D-apoi, noi nu ți-om cere prea mult. Dacă te lasă inima, potolește-ne foamea cu câte ceva de ale gurii, că drept să-ți spunem, dacă ne-i crede, nu ne putem târî picioarele după noi de foame, au zis cei doi bătrâni.

Atunci, auzind pădurarul, îndată și-a arătat bunăvoința față de musafiri și după ce i-a hrănit cu ce-a avut, la plecare, unul din moșnegi întinde cârja pe deasupra sobei și atinge copilul de lemn, pe care-l ascunsese pădurăreasa ca să nu-l mai vadă musafirii, și a zis:

— Da’ ce aveți aicea, mă rog?

— Aaa... Nu, nu avem nimica, se grăbi să răspundă pădurăreasa. Dar nici nu apucase a sl’ârși de spus, că copilul de lemn căpătase viață și îndată începuse să plângă. Și-atunci, iar a grăit bătrânul:

— Ei, cum spuneți că nu aveți nimic și eu văd că aveți un copil și mi se pare că nici nu-i botezat. Și moșnegii i-au dat numele de Ionică-Ram-de-Tei și i-au mai dăruit băiatului o sabie fermecată și un buzdugan și doi juncani. Și numai bine ce i-au dăruit, sabia și buzduganul au și fost în cui și

juncanii în ocol. După aceea, bătrânii și-au luat rămas bun și i-au dat în grija pădurarului să îngrijească de juncani, până va crește băiatul.
Apoi numai ce au ieșit pe poartă și s-au făcut nevăzuți.

Pădurarul și pădurăreasa nu mai știau ce să mai facă de bucurie. Îndată au pus un ceaun cu apă la încălzit și au băit copilul din nou.

Și iaca așa trecuse un an de zile. Ionică-Ram-de-Tei crescuse ca unul de zece ani, Când împlinise doi ani, crescuse ca unul de douăzeci de ani. Înalt, frumos și năzdrăvan. Odată cu creșterea lui, îi crescuseră și puterile, de nu-i mai stătea nimeni împotrivă. Scotea copacul din rădăcini cât ar fi fost de gros și se lupta cu cele mai puternice animale sălbatice și pe toate le dovedea.

De la un timp, a simțit nevoia de a se duce să cunoască și el lumea și atunci a zis către părinții săi:

— Tată și mamă! Mie mi-a venit vremea să plec în lume, că drept să vă spun, tare mi s-a urât în pustiul ăsta de pădure.

Auzind pădurarul și pădurăreasa cele spuse de Ionică-Ram-de-Tei, mai să-și iasă din minți de supărare, dar cu toată supărarea și părerea lor de rău, n-au putut să-l oprească pe Ionică. S-a pregătit de drum, și-a luat sabia și buzduganul, apoi a zis:

— Tată, ține minte ce-ți spun. Eu vă las cu bine și dacă va veni cândva vremea și-ai să auzi răgind juncanii mei din ocol, să te duci cât mai repede la ei, și dac-ai să vezi că le picură sânge din vârfurile coarnelor, să le legi cile o batistă roșie la cornul drept, apoi să le dai drumul să plece.

— Ei, se vede lucru că așa oi face, dragul tatei, a zis plângând pădurarul.

Când a fost la despărțirea lor, plângeau până și pietrele de mila pădurăresci și a pădurarului.

După ce Ionică-Ram-de-Tei își luase rămas bun de la mamă-sa și tată-su, a ieșit din ogradă și încotro era cu ochii într-acolo s-a pornit. Și a mers el și tot a mers z!
După zi, săptămână după săptămână, an după an, dar nu

mai dădea de urmă sau suflare de om, decât numai păduri nesfârșite și tot felul de animale sălbatice cu care din loc în loc se mai războia.

De la un timp, iaca zărește el un luminiș. Atunci mare bucurie-l mai pălise. Dă el zor cu mersul și de ce mergea; luminișul mai mare se făcea. Până deodată se pomenește pe-o câmpie cu iarba verde până la brâu, țesută cu fiori de toate culorile, Mult s-a mai bucurat Ionică-Ram-de-Tei când se văzu scăpat de pustiul pădurilor, dar mai mult se bucură când, după o cale de o zi pe minunata câmpie înflorită, a zărit în depărtare pe-o culme de deal câteva căsuțe omenești. Odată cu seara, a ajuns la prima casă din marginea satului, în care pâlpâia o slabă și sărăcăcioasă lumină de opaiț din seu de oaie. Bate de câteva ori în poartă. N-a trecut mult și iaca iese o babă adusă puțin de spate.

— Care-i acolo? întrebă ea speriată.

— Om bun, mătușica ! Primește-mă, te rog, să-mi hodinesc și eu oasele, că sunt istovit de puteri.

Atunci, baba s-a apropiat de poartă și a zis către străin:

— Doamne, dragul mătușei… Intră. Eu te primesc cu dragă inimă. Dar să știi că de astâmpărat foamea oi avea eu cu ce să ți-o astâmpăr, dar setea, nu. *

Ionică s-a bucurat de pri mirea și bun a-voință a babei; dar i-a rămas în minte ceva neclar. După ce-au intrat *ei* în bordeiul băl rinei, a zis către babă:

— Ia spune-mi și mie, mătușieă, de ce-ai spus că n-ai eu ce-mi astâmpăra setea? Ce, poate nu aveți apă de băut?

— Doamne, dragul mătușei… Pe întinsul meleagurilor noastre se află o singură fântână și fântână asta o stăpinește balaurul cel cu șapte capete și nu dă. Apă decât celui care-i aduce pe cineva din familie să-i înghită. Care nu, iaca așa ne chinuim viața de azi pe mâine.

Auzind Ionică, a scos repede o bucățică de hârtie și a scris pe ea câteva rânduri, apoi a dat-o bătrânei și a zis:

— Mătușă… ia scrisoarea asta de la mine și du-te la fântână. Când ai să te apropii de fântână și-ai să vezi că

balaurul își scoate capul din fântână, să nu-ți fie teamă. Te oprești pe loc, ții scrisori ca în palmă ca balaurul s-o poată citi și după aceea să-ți iei apă din fântână cât îți poftește inima.

Baba n-a avut încotro; mai cu frică, mai cu curaj, a luat cofele și serisorica, apoi s-a dus către fântână. Când să mai fi avut de-o azvârlitură de băț până s-ajungă la fântână, iaca și balaurul își scoate cele șapte capete din fântână. Baba, făcându-și curaj, îndată a ridicat scrisoarea în sus și atunci balaurul a citit-o și după asta s-a rostogolit în fântână ca bolovanul. Atunci, baba, cu frică, pe vârful degetelor s-a apropiat de fântână, s-a uitat în ea, dar n-a mai văzut nici urmă de balaur. Scoate ea o cofă de apă, o bea, mai scoate una, o bea și pe aceea, apoi din nou umple cofele și o ia spre casă mulțumită că-și potolise setea. Până să ajungă acasă a tot gustat eâte-o gură de apă, când dintr-o cofă, când din alta, de ajunsese cu ele aproape goale. Când a ajuns baba acasă, nu mai știa o” să-i facă și cum să-i mai mulțumească lui lonică-Ranidc-Tei.

Ia scurt timp, toți oamenii din sat au luat apă din radină cât le-a trebuit și fiecare venea la Ionică să-î mulțumească pentru binele ce le făcuse.

A doua zi, pe când mai era mult până la răsăritul s tarelui, i s-a părut lui Ionică-Ram-de-Tei că se aude o fanfară chitind. Ridică el capul de pe pernă și-și ciulește urechile mai bine. Așa era. O fanfară cânta de răsuna satul și până hăt-departe.

— Mătușă? Mătușă! strigă el grăbit.

— Ce-i, dragul mătușei, a răspuns baba.

— Ia ascultă și dumneata ce fanfară se aude cântând uș *i* de strașnic și mult din zori de zi?

Baba se scoală repede din pat, se apropie de fereastră, ascultă puțin și după un oftat adânc, a zis:

— Doamne, scapă-ne de urgia morții!... Aista-i Pană-Tmpărat? dragul mătușei, împăratul nostru. Iaca i-o aduce balaurului în dar pe fata cea mai mică.

— Da” pentru ce, mătușă?

— Doamne, pentru ce... Are nevoie de apă, dragul mătușei, că mâine are nuntă cu cele două tete mai mari.

IO

H

. Auzind Ionică-Ram-de-Tei, a sărit din pat, de parcă i-m fi fript cineva la tălpi. S-a îmbrăcat repede, și-a luat sabla și buzduganul și pe neobservate s-a strecurat și el prin mulțimea de lume. A căutat să afle de la unul și de
La altul sa știe care-i fata ce va fi dăruită balaurului și când a văzut-o și-a zis în gând:

„Doamne, ce împărat fără minte L. Să-și ducă la moarte așa o frumusețe de fată. Nu se poate. Trebuie s-o apăr cu orice preț!"

Între timp, Ionică-Ram-de-Tei s-a dosit pe undeva și aștepta cu nerăbdare despărțirea împăratului de fiică-sa.
Când au ajuns ei la fântână, împăratul și-a scos de pe deget cel mai frumos inel de aur și i l-a pus fiică-si.
Apoi, după ce s-au îmbrățișat, împăratul cu întreg alaiul împărătesc s-au întors la cetate supărați și ca bătuți de toate brumele.

După ce-a rămas fata împăratului singură ca cucul, iaca și Ionică-Ram-de-Tei iese de după o tufă și se îndreaptă către ea.

Când l-a văzut ea, mai întâi s-a speriat, apoi a zis:

— Vai de tine, voinice, și de tinerețea ta! Cine păcatele te-a adus aici? Mai bine, cât mai ai timp, ia-ți tălpășița, că îndată trebuie să iasă balaurul din fântână și odată cu mine te va înghiți și pe tine.

— Fii liniștită, fată de împărat! Mai bine îndepărtea-ză-te mai încolo de fântână și stai liniștită.

Fata împăratului a făcut așa cum i-a spus Ionică, iar el, după ce și-a potrivit sabia deasupra fântânei eu tăișul în jos, s-a dus lângă fată și a zis:

— Fată de împărat, ia spune-mi, ce semne are balaurul înainte de-a ieși din fântână?

— Doamne, ce semne... Mai întâi azvârle din fântână o pară galbenă de foc, apoi una albastră și după ce-o azvârle

pe cea roșie, nu mai durează mult și iese și el din fântână.

— Ei, dacă-i așa, atunci să stăm oleacă pe iarbă. De se va întâmpla că mă fură somnul, la cea dintâi para care va
Ieși din fântână, trezește-mă.

— Se vede lucru c-așa oi face, a zis fata.

Ei, și n-a durat mult și Ionică-Ram-de-Tei adormise dus, cu capul în poala fetei de împărat. Fata nu-și lua ochii de la fântână. N-a durat mult și iaca iese prima pară de foc din adânc.

Atunci, fata împăratului încremenise de frica. După asta, a ieșit și a doua pară de foc. Și după ce a ieșit și a treia pară, cea roșie, iaca din ochiul drept al fetei s-a slobozit o lacrimă fierbinte pe obrazul lui Ionieă-Kamde-Tei, de l-a făcut să sară drept în picioare.

— Fată de împărat! Ce ți-a venit să mă frigi așa de tare?

Să-i răspundă fata? Nici gând. Ei, dar Ionica a știut cum s-o trezească din amorțeală. Când i-a șters o palmă, la fel a sărit și ea drept în picioare și atunci a zis:

— Iertare-ți cer, voinice, că nu știu ce s-a-ntâmplat.
De frica celor trei pare de foc ce-au ieșit din fântână, am închilit și nu te-am mai trezit.

Auzind Ionică-Ram-de-Tei, a trimis-o pe fată la câțiva pași mai încolo, spunâiidu-i că ce-o să vadă să nu-i fie teamă. Și iaca așa, că nici bine nu apucase fata împăratului a se îndepărta și balaurul și-a scos capul din fântână.
Doamne, măiculiță... Când a dat cu ochii de Ionică-Ramde-Tei, de mânie i se înroșiseră ochii ca jăratecul și pe

Cât cât spre Ionică se târa,
Sabia îl despica,
Dar deși îl despica,
Foc și pară el vărsa, nan vărsa foc, de pârjolea pământul.
De lacom și furios ce era, n-a mai simțit că:

Pământul îl pârjolea
Și cerul se înroșea,
Ionică nu se lăsa,
Buzduganul de-l rotea
Și-n balaur când pălea,

Țeasta-n două-i despica
Câie-o țeastă și alta,
Rând pe rând le răpunea
i-a răpus și pe-a șaptea.

Și iac-ața, dragii „ei, după o luptă pe viață și pe

’-a ** «*

moarte 1° Pe fe’a împăra’” M de, a rt Lr u” e P1’in alle «i a putut să-ți ia ml f, a Vrut 51 CDKl Na trebui’. «* aa să în t ea balaurului în dar suflete omenești.

., DUPf, a! eea’ Ionică s-a aP «cat de-a hăcuit stârvul balaurului, n sute de bucăți, apoi, ca să-i dovedească împăratului fapta lui, s-a apucat de-a tăiat din ghearelor și limbilor balaurului, le-a legat într-o batistă și le-a pus în sân.

Amu. După ce Ionică-și luase de pe cap grija cu balauud, s-a dus spre fata împăratului zâmbind, dar abia se mai ținea pe picioare de osteneală.

Atunci, fata împăratului cu lacrimi de bucurie în ochi l-n cuprins pe Ionică de după gât, l-a sărutat, apoi a zis:

— Voinice! Pentru binele ce mi l-ai făcut, cu ce să te răsplătesc?

— Dă, fată de împărat. Răsplata ta îi să-mi fii mireasa mea. Și amu, ca legământ între noi, hai să schimbăm inelele, apoi să mai stăm pe iarbă.

Atunci, fata împăratului n-a mai stat pe gânduri. Îndată s-a apucat de-a scos de pe deget inelul de aur ce i-l
dăduse tată-su și a făcut schimb cu Ionică-Ram-de-Tei, apoi s-au așezat pe iarbă și-n câteva clipe Ionică a și adormit dus cu capul în poala fetei.

Și numai bine ce adormise, iaca pe vârful dealului s-a ivit și Negrilă, sacagiul de la cetatea împăratului. Când se uită el în vale și vede mormanul de carne, o vede pe fata împăratului în viață și când îl mai vede și pe bărbatul care dormea cu capul în poala ei, a-nceput să i se zbată inima ca-ntr-un șoarece prins în capcană.

Niciuna, nici două, Negrilă lasă sacaua în deal, înșfacă hangerul din brâu și încet, încet, o ia la vale spre fata împăratului.

Fata împăratului, cum nici prin gând nu-i mai trecea o altă primejdie, stătea cu ochii țintiți pe unde va-n pământ și cu palmele ei catifelate mângâia ușor fruntea lui
Ionică-Ram-de-Tei, care dormea fără să se aștepte la nimic.

N-a durat mult și blăstămatul de sacagiu a și fost ia spatele fetei de împărat. Doamne... Ce să vă spun. Să te tot duci să nu auzi, să te ascunzi să nu mai vezi cele întâmplate acolo. Afurisitul de sacagiu ca un sălbatec s-a repezit la fata împăratului și cu palma lui mare cât strachina i-a astupat gura, și cu hangerul ascuțit și lucios, gata s-o lovească.

Nu gândește mult și dintr-o lovitură puternică de hanger, l-a scurtat de cap pe Ionică-Ram-de-Tei.

Când a văzut fata împăratului, gata să-și iasă din minți de supărare. Se frământa și striga la sacagiu cât o ținea gura, îl blăstăma eu lacrimi de foc în ochi pentru mârșava faptă ce-o făcuse; plângea, se chinuia, dar viul e cu cei vii, iar mortul cu cei morți.

Negrilă-sacagiul stătea liniștit, de parcă nu se în! împinse nimic. Cum surzii nu aud și orbii nu văd, așa și sacagiul se făcea că n-o vede și n-o aude pe fata împăratului.

Amu, ca să poată s-o ia de nevastă pe fata împăratului, hai să facă și el ceva să-l păcălească pe împărat. Și nu gândește mult. Se duce repede la grămezile cu carne de balaur, se muruiește cu sânge din cap și până-n picioare, de ziceai că-i dueă-să pe pustii cu oala-n cap, a tăiat și el din rădăcinile limbilor și ale ghearelor, le-a legat într-o batistă și la fel le-a pus și el în sân. Apoi, rânjindu-și colții, se îndreptă încet către fata împăratului. Fata, când l-a văzut așa, tremura ca varga de spaimă și măselele-n gură-i clănțăneau ca meii ța.

Sacagiul, dac-a văzut că fata nu-și află locul de li Că, a zis:

Ține-ți firea, față de împărat: nu-ți fie teama!

Bunătatea inimii mele m-a sfătuit să-ți cruț viața. Dar pentru asta, trebuie să-mi juri credință. Iar de nu, vei ram ine aici hrană corbilor cerului.

— Ce am de făcut? a întrebat fata nedumerită.

Iaca ce ai de făcut, a zis sacagiul, oricine te-ar întreba despre fapta cu balaurul, să le spui că eu l-ara ucis. Iar despre ceea ce-ai văzut că am făcut eu, o voi bă să nu scoţi, că să ştii că unde-ţi stau picioarele, îţi va sta şi capul.

Atunci, fata împăratului, ca să-şi apere gâtlejul de ascuţişul hangerului şi să poată avea parte de lumina soarelui, n-a avut încotro. A pus manile pe hangerul sacagiului şi a jurat faţă de sacagiu că din cele ce a văzut, nu va scoate o vorbă către nimeni.

Atunci sacagiul, mulţumit şi mai fericit ca toţi fericiţii din lume din acele zile, a umplut repede sacaua cu apă, a urcat-o pe fata împăratului deasupra pe saca, iar el a încălecat pe ca tir şi da-i drumul, băiete, spre cetatea împăratului, ciulind şi chiuind, tocmai ca „Motanul-
G eambaş-Mare-cu-Sabia-la-Gât!

Când nu mai era mult până să ajungă la porţile împărăteşti, străjerii îndată au dat fuga ia împărat, de i-au dus minunata veste despre venirea fiicei sale.

Auzind împăratul şi împărăteasa, mai să-şi iasă din minţi de bucurie. Îndată au poruncit să se sune din trârnbiţe, apoi cu tot alaiul şi suflarea ce se afâa în ograda împăratului, au ieşit s-o întâmpine pe fată şi pe sacagiu.

Kae: Hgiiu? când i-a văzut venind către ei, a oprit sacaua, apoi *a* strigat către împărat:

— Koo, împărate şi cinstitul meu stăpân L. Opreşte-te *şi* te rog să fie linişte, că până n-oi spune ce am de spus, au se apropie nimeni de mine!

Împăratul şi împărăteasa rămaseră unde i-a prins vremea, iar cei ce veniră cu ei amuţiră ca stâncile de piatră şi aşteptau eu nerăbdare să audă ce are de spus sacagiul.

Ca să poată fi mai bine auzit, sacagiul s-a cocoţat pe
Ricana eu apă, apoi îndârjindu-se ca un ţap. A zis:

Împărate! De azi înainte tot pământeanul va putea
; ă-ro La apă din fin tină cât i-a trebui, că sufletul balaurii-
Lui L-am trimis sub talpa iadului; iar fiicei măriei-tale
:ao*. Dăruit viaţa şi lumina soarelui. Şi pentru ceea ce om

făcut, eu socot că mie mi se cuvine cinstea să-i fiu mire!!

Însoțitorii împăratului, auzind cerința sacagiului, i-a put nu risul și-și dădeau coate, dar împăratul nu le-a luat ui seamă, A poruncit slugilor, și sacagiul a fost îmbăiat, rmofeat io straie de mire, și așezat la locul de cinste dngă ceilalți doi gineri ai împăratului. Lume de pe lume venise la nunta celor trei fete ale împăratului și care mai
fie care era cu nerăbdare să-l vadă pe „viteazul ginere, biruitorul balaurului” ’.

Amu., să-i lăsăm pe cei cu nunta să-și vadă de chefuit *și* dănțăluit, iar noi să ne întoarcem să vedem ce s-a mai întâmplat cu lonică-Ram-de-Tei.

— Auzi, măi femeie, ce fac juncănașii noștri în ocol, a strigat pădurarul speriat.

— Aud, omule, aud, să știi eâ-i semn a râu. Ro. Noriil.
Nostru o fi în mare primejdie!

Fără multă zăbavă, pădurarul s-a dus repede în ocol și când s-a uitat la juncani, așa era; din vârful coamelor
Ie picura sânge. Îndată pădurarul le-a legat câte o batistă la câte un corn și le-a dat drumul. Juncanii și-au văzut de drum, iar pădurarul și pădurăreasa au rămas zbuciumindu-se ca apa de maluri și așa plângeau, că dacă-i vedeai, să fi avut inimă, de piatră că tot le plângeaî de milă.

N-a durat mult și juncanii au ajuns la locul unde zăcea trupul fără cap al lui lonică-Ram-de-Tei. Îndată s-au apucat ei și i-au lipit capul de trup și după aceea un juncan a lins cu limba împrejurul gâiului, ghid s-a lipit de trup, iar celălalt juncan i-a suflat în gură și
Ionică a sărit drept în picioare. Mult s-a. Bucurat, când și-a văzut juncanii.

I-a mângâjat cu palma pe frunte, apoi Ie-a. Zis;

Elelei, juncanii mei,
Un greu somn m-a dohorât,
Nimic *nu știu ce-am pățit!*
Dar juncanii de acolo au zis:
Ehei, stă pine, stupine...
Dacă pe noi nu ne-aveai,

Somnul de veci adormeai.

După ce juncanii lui Ionică își făcură datoria față de stăpân, și-au luat rămas bun. De la el, apoi s-au făcut nevăzuți. Iar Ionică luându-și sabia și buzduganul s-a întors înapoi la baba de unde plecase.

Când l-a văzut baba, nu se mai sătura a-l întreba unde a fost și ce-a pățit.

Ionică se făcea că n-aucle ce-l întreba baba. Se mai învârtește el prin casă încolo și încoace, apoi nu gândește mult, își scoate inelul de aur de pe deget și zice:

— Mătușică Lasă tot la o parte și apucă-te de coace-mi o pâine frumoasă. La mijlocul plinii să pui inelul ista. Știi bine că-i mare nuntă la împărat și trebuie să te duci să-i faci cinste cu plocon.

— Așa oi face, dragul mamei, a zis bucuroasă baba.

Îndată pune ea și frământă niște aluat, bagă inelul de aur la mijloc și în scurt timp a copt o pâine frumoasă, că dacă o vedeai îți lăsa gura apă. După ce a copt plinea băbuța noastră, s-a îmbrăcat în straiele cele mai bune și mai frumoase, a pus pâinea într-o năframă cu flori și s-a dus la împărat. A cam întâmpinat ea greutăți cu străjile de la porțile împăratului, dar de felul ei era cam șugubeață și a făcut ea ce a făcut, dar nu s-a lăsat până n-a intrat în salonul nunții. Aici, târâș pe sub mese până a ajuns la picioarele împăratului. Când s--a pomenit împăratul că-și scoate baba capul de sub masă și-i pune bocceaua pe brațe, l-a apucat spaima. Dar n-a avut ce face; ploconul e plocon, la bocceaua de la babă, scoate pâinea și când a rupt-o în două, zurr! inelul pe masă. Fata cea mică a împăratului, când a văzut, s-a repezit și a luat inelul, apoi a strigat la babă cât i-a ținut gura:

— Bătrânico! Spune-mi repede cine le-a trimis cu ploconul și unde-l pot găsi?

— D-apoi cine altul m-ar fi trimis, buna mea stupină, decât Ionică-Ram-de-Tei. Și de vi-i cu voia să-l vedeți, m-oi duce să-i dau de știre și va veni să-l vedeți.

Doamne, să mai aibă răbdare fata împăratului? L-a luat

repede pe împărat și pe babă și de-a dreptul peste mese au ieșit afară. Îndată li s-a adus o trăsură cu șase cai la scară și în scurt timp au ajuns la casa babei unde
Ionică o aștepta cu nerăbdare la poartă.

Cum l-a văzut fata, a zis către împărat:

— Da. Tată! el este adevăratul viteaz care l-a ucis pe balaur și lui îi datorez viața.

Nici n-a mai apucat fata să-l îmbrățișeze pe Ionică-
Ram-de-Tei, că împăratul l-a urcat în trăsură și s-a întors repede la cetate. Când au ajuns ei la cetate, toată lumea ce se afla la nuntă s-a ridicat în picioare, bătând din palme și-i ura lui Ionică bun venit. Iar o parte din ei s-au și repezit să-l ducă pe sus și să-l așeze la locul de cinste în locul sacagiului.

— Cinstiți oaspeți! îngăduiți-mi, vă rog, să mai rămân aici la intrare, că mai întâi vreau să-l cunosc și eu pe viteazul ce s-a lăudat că el l-a ucis pe balaurul cel cu șapte capete, care stăpânea fântâna.

Sacagiul, când l-a văzut pe Ionică-Ram-de-Tei, de frică, îl apucară toate bâțâielile și cât se foi se pe scaun, căzuseră toate pernele de sub el. Și unde mi se înfurie sacagiul, sare de pe scaun și zise:

— Cinstiți împărați, eu sunt acela care am ucis balaurul. Iaca și semn care poate dovedi la toată lumea cinstitul adevăr și nu vorbe goale, a zis el, înșirând pe masă bucățile din limbile și ghearele balaurului.

Văzând Xonică-Ram-de-Tei, a scos și el batista din sân, a dezlegat-o și înșiruind pe masă vârfurile limbilor și ghearelor de balaur, a zis:

— Oameni buni L, După cum vedeți, la el sunt rădăcinile limbilor și ghearelor, iar la mine vârfurile. Dacă mei de data asta n-a putut dovedi adevărul, spuneți-i, vă rog, să întruchipeze balaurul aici.

Auzind cele spuse de Ionică, sacagiul s-a prefăcut că râde și a zis:

— Auziți, oameni buni, ce lucru ne judecat îmi cere!
Zice ea să întruchipez balaurul! Odată tăiat în bucățele,

cum s-ar putea întruchipa balaurul ista?

Atunci Ionică-Ram-de-Tei, dac-a văzut că vicleanul de sacagiu încearcă mereu să-și apere pielea, nu l-a mai putut răbda inima. Și când a suflat odată asupra bucăților de limbi și gheare, s-a întruchipat balaurul cel eu șapte capete, lungindu-se peste mese dintr-un capăt la altul al salonului.

De frica balaurului, într-o clipă nu s-au mai văzut nici împărați, nici împărătesc, nici crai, nici crăiese, că toți intraseră pe sub mese. Țipete și văicăreli ce erau acolo „care-ar fi văzut și auzit, de râs n-ar mai fi putut.
Care mai de care se lira la picioarele lui Ionică și-l ruga să facă ce-o face cu balaurul că leșină duducele de frică.

Lonică-Ram-de-Tei, văzând că s-a trecut lucru de șagă, când a bătut de trei ori din palme, n-a mai rămas nici urmă de balaur pe mese, apoi a strigat:

Liniștiți-vă, împărați și impară iese, nu vă mai fie teamă. Ieșiți de sub mese, că balaurul s-a făcut nevăzut.

Mai cu grijă, mai cu frică, dar au ieșit toți de sub mese și fiecare și-a ocupat locul. Și-atunci împăratul a poruncit slugilor să-l lege pe sacagiu de cozile a nouă îepe-suruepe de câte nouă ani sterpe și să le dea drumul să zboare cu el în înaltul cerului. Și unde o cădea bucățică din el, să se facă deal, iar uncie vor cădea picăturile de singe să se facă baltă cu apă.

Slugile, îndată au făcut cum ie-a poruncit, iar lonică-
Ram-de-Tei a fost pus la locul de cinste lângă ceilalți doi gineri ai împăratului și de aici înainte, nunta, a fost nuntă cu adevărat, de a mers vestea de nunta asta piuă peste nouă mări și nouăzeci și nouă de țări.

După ce nunta se sfârșise, nuntașii și-au văzut de drum, Pană-împărat împreună cu familia sa au rămas
În cetate, unde trecuseră câteva zile de la nuntă și unii cheflii tot mai dormeau cu oalele cu vin la cap. Ce să vă spun, tot norodul, de la cel mic până la cel bătrân, era cu inima plină de bucurie că milostivul lor împărat a ajuns fericirea să-și mărite cu bine și după, placul lui cele trei fete ale sale.

Ei, dar să vedeți, dragii mei. Că nu la fel s-a bucurat și Tăciune-împărat, vecinul lor, ba chiar deloc. Și iaca, voi spune de ce: pe mezina lui Pană-împărat o ceruse și el de nevastă, dar numai că ea nu l-a plăcut nici de voie, nici de nevoie. Zicea că-i mult prea gras, cheleg și mai mult ca atât, era un om sucit cum s-ar spune, dușmănos, avea o inimă ca de dine și nu-i plăcea, să facă prietenie eu nimeni.

De necaz că fata lui Pană-împărat se măritase cu lohică-Ram-de-Tei, Tăciune-împărat a căutat să *se* răz-

bune pe ea. Ca s-o poată văduvi, își puso-m gând să facă ce-o face să-l ucidă pe Ionică.

Și într-o zi, zi cu urgie, pe cinci Pană-împărat și cel trei gineri ai săi nu se așteptau, iaca se pomenesc cu j, colac peste pupăzătăciune-împărat ștârnise război împotriva lor. Vestea asta nu adusese în împărăția lui
Pană decât neliniște și mari supărări. Dar n-a avut încotro… îndată nu se mai auzea nici în cer nici pe pământ.
Din porunca lui Pană-împărat, în toate târgurile și satele împărăției sale trăgeau clopotele, buciumașii și trâmbițașii sunau trista veste de-ți lua auzul. Se hotărâse împăratul să adune cât mai multă oștime.

Văzând Ionică-Ram-de-Tei atâta frăsuială pe capul împăratului, a căutat să liniștească treburile în așa fel, incit acesta până la urmă n-a mai adunat niciun fel de oștime.

La porunca împăratului, îndată s-a întins masă mare în palat și după ce-au înfulecat din carnea gustoasă de fazan proaspăt vânat, și au golit câteva cupe cu vin din cel mai bun, Pană-împărat și-a pus coroana împărătească de aur bătută cu pietre scumpe și platoșa cu zale de argint, apoL împreună cu cei trei gineri ai săi au încălecat pe cai și la drum.

Ei, și au mers și tot au mers, lăsând în urmă satele și târgurile împărăției lor, lăsând în urmă cete de oșteni curioși, că împăratul lor a trecut pe lângă ei și nu le-a poruncit nimic. Când colo, ce să vezi?

Când mai aveau ei de mers cale de câteva azvârlituri de

băț până sa ajungă la hotarul împărăției, s-au pomenit că vâjâie asupra lor o ploaie cu săgeți de foc. După aceea, n-a durat mult, că la porunca lui Tăciune-împărat ca din pământ a apărut un puhoi de războinici. Dar ce fel de războinici, că eu dacă i-aș fi văzut rn-ar fi găsit năpădăicile de frică:

Nici ca oameni nu erau.
Un singur ochi în f runte aveau.

’ Doamne... Și când a văzut Pană-împărat că s-au pornit asupra lor atâta amar de dihănii c-o falcă în cer și una-n pământ și azvârleau cu tăciuni aprinși, de frică nu știa unde să se bage.

Atunci, Ionică-Ram-de-Tei, timp de gândit și chiar de odihnit n-a mai avut. Îndată și-a scos sabia fermecată din teacă și a zis:

— Tu, sabie, să mi-i tai, iar tu, buzdugane, să-i potolești! Pe după Tăciune-împărat o roată să dați, dar viața să De lăsați!

Ehei, măiculiță... Și când a azvârlit Ionică sabia și buzduganul împotriva monștrilor lui Tăciune-împărat, cât ai clipi n-a mai rămas niciunul în viață.

După ce se sfârșise războiul cu bine, Pană-împărat împreună cu cei trei gineri ai săi s-au întors spre casa bucuroși că au scăpat cu zile, iar Tăciune-împărat, cum rămăsese fără oaste singur ca cucul, de rușine, nici nu-i mai venea să se întoarcă acasă. De la acel război trecuse o lună-două, nouă și se credea că lucrurile se liniștiseră pentru totdeauna. Ei, dar să vedeți că n-a fost așa.

Când se împlinise anul, Tăciune-împărat iar se porni cu mare oștime către hotarele lui Pană-împărat. Când a prins de veste Pană-împărat, iar i se umplură inima și

capul de supărare. Dar, la drept vorbind, ce era să facă? Războiul e război și trebuia să se apere. Îndată a poruncit slugilor și li s-au pregătit caii și. Împreună cu cei trei gineri ai săi, împăratul s-a dus iar pe câmpu! de luptă.

Când a ajuns acolo, Ionică-Ram-de-Tei și-a scos sabia din

teacă și, când i-a dat drumul, cât ar urca dealul un iepure șchiop, Tăciune-împărat iar a rămas fără niciun oștean. Văzându-se iar fără oaste, de rușine nici n-a mai cutezat să-și ridice privirea din coama calului. Atunci
Ionică a strigat de colo:

— Hei, luminăția-ta, Tăciune-împărat Dacă nu-ți
Șade bine cu” capul pe umeri, să te puie păcatele să mai vii cu răul împotriva mea!

Mulțumit Tăciune-împărat că a scăpat cu viață, a făcut calea întoarsă și când și-a strunit trăpașul odată s-a dus ea din pușcă.

Au tot trecut așa, zile și nopți în șir și, de la o vreme,
Tăciune-împărat, dac-a văzut că nu l-a putut birui pe
Ionică-Ram-de-Tei, cu una cu două, a și pus ia cale
. Un șiretlic. Și fără să mai piardă timpul, s-a apucat el și a dat sfară în țară, că cine se va găsi, cine va cuteza să fure sabia și buzduganul lui Ionică-Ram-de-Tei, să i
le aducă lui, îi dăruiește o jumătate din împărăția sa și cinci hărăbăli cu galbeni.

De unde și până unde, iaca s-a găsit o babă șugubață care s-a dus la împărat și a zis:

— Împărate, măria-ta! Eu am auzit că ai nevoie să ți se aducă sabia fermecată și buzduganul viteazului
Ionică-Ram-de-Tei.

— Adevărat este ceea ce ai auzit, bătrânico. De te-o sluji norocul să mi ie aduci, te-oi răsplăti cu orice mi-i cere, a zis Tăciune-împărat.

— Iracan de mine, împărate... N-am nevoie de galbeni și nici de împărăție, c-or veni tâlharii și mi-or lua zilele.
Mie-mi dai o dimerlie de malai să-mi hrănesc cloșca cu pui și eu sunt mai mulțam! tă.

— Bine, bătrânico. Atunci, să nu irosim timpul degeaba»
Dac-ai să apuci să ajungi cu bine acolo, faci cum știi și cum te-o ajuta capul, dar fără sabia și buzduganul lui
Ionică-Ram-de-Tei să nu mi te întorci înapoi. Și-amu, iaca-ți dau sabia și buzduganul meu să i le lași în loc și clu-te cum ai putea.

Baba, fără să mai aștepte altă poruncă, a băgat repede într-un sac sabia și buzduganul împăratului, apoi a ieșit și s-a dus încotro au îndreptat-o ochii. S-a dus și tot s-a dus către soare-răsare, către soare-apune și în alte părți ale lumii, și pe cine găsea în cale, îl tot întreba:

— N-ați auzit, n-ați oblicit unde l-aș putea găsi pe Ionică-Ram-de-Tei?

Cine o auzea, înapoi îi răspundea: „Nu știu, n-am auzit, nici pe-acolo n-am trecut'4.

Baba, cum i se făcuseră răni pe tălpile picioarelor de atâta umblătură, când auzea răspunsul celor întrebați îi venea să urle ca lupul și să cânte ca cucul. Dar n-avea ce face și-o punea iar pe tălpășit.

Amu, cât timp o fi mers ea, întrebând din om în om, s-o știe sălcile, că eu drept să vă spun, nu știu, că pe atunci nu eram pe pământ. Ei, și până la urmă, s-ar spune că într-o zi, pe când abia apucase a se ivi soarele pe după dealuri, iaca și hârea de babă ajunsese pe sub zidurile cetății lui Pană-împărat. Ajungând ea acolo, a ascuns pe undeva sabia și buzduganul lui Tăeiune-împărat, apoi s-a dus la porțile cetății.

Aici s-a prefăcut a plânge și se ruga de toți dumnezeii să fie primită în slujbă la împărat ca să-și câștige și ea bucățica de toate zilele.

Străjerii, s-o ia în țeapă nu alta, strigau către ea:

— Fugi, zgripțuroaică de aici, unde n-a tunat și n-a fulgerat, că împăratul n-are nevoie de o flenduroasă ca tine!

Baba amuțise un timp și după aceea iar a început:

— Spuneți-i împăratului că-l rog să fiu primită în slujbă. Știu să gătesc mâncări așa cum n-a mai mâncat el niciodată.

Străjile. Nimic. Să se ducă și să se ducă baba de la poartă, că dacă nu, îi vai și amar de pielea ei.

Și cum s-a nimerit că tocmai când se gâlceveau străjile cu baba, iaca și Ionică-Ram-de-Tei cu nevastă-sa au ieșit pe balcon.

Văzând el ce se întâmplă la poartă, îndată a căutat să afle dorința babei. Când a auzit, cu toată împotrivirea nevesti-si, Ionică a primit-o pe babă și a poruncit să i se dea de trebăluit pe la bucătărie.

N-a durat mult și baba a și fost băiată, îmbrăcată curat și dată-n primire bucătăreselor. Văzând-o, bucătărese e au început să-și dea coate și se cam uitau la ea ca la urs.

Baba, cum era șireată ca vulpea, din prima zi a știut să se facă îndrăgită de bucătărese. Când s-a pus ea pe îndrugat la polojănii, bucătăresele se tăvăleau pe jos de râs.

Azi așa, mâine așa, până într-o zi când una din bucătărese i-a dus tava cu bucate lui Ionică-Ram-de-Tei, i-a povestit și lui despre baba primită în slujba lui.

A fost de ajuns până ce auzise Ionică despre babă și, din porunca lui, la prânz, bucătăresele au gătit-o frumos pe babă și au trimis-o pe ea să-l servească la masă. Baba, când aflase vestea, să sară pe șapte cai de bucurie. Dar cum să nu-i fi venit să sară, când ea aici dorea să ajungă, îndată a luat tava cu cele mai bune bucate și s-a dus să-și servească stăpânul. Nici nu apucă să deschidă bine ușa, că și începu a-i durui verzi și uscate din gură cite-s în lună și în stele. Îl făcuse pe Ionică și pe nevastă-sa să râdă de uitaseră de mâncare și de tot.

Ei, ca să nu mai lungim vorba, în câteva zile afurisita de babă căpătase încrederea stăpânilor săi și până la urmă ajunsese slujnica lor apropiată. Cu ei mânca, cu ei bea, și tot cu ei în aceeași odaie dormea. Azi așa, mâine tot așa, și baba trăia ca în rai. Numai că Ionică-Ram-de-Tei nu știa ce turtă-i coace baba și ce colac îi pregătește. N-a știut-o nici pământul, când, într-o noapte, Ionică-Ram-de-
Tei cu nevastă-sa au fost adormit de-a binelea, ea a făcut ce-a făcut și s-a apucat de i-a furat sabia fermecată și buzduganul din cui, lăsându-i în loc pe ale lui
Tăciune-lmpărat, apoi a ieșit din cetate și s-a pierdut în întunericul nopții, îndreptându-și pașii cu grabă către stăpânul ei, Tăeiune-împărat.

A doua zi, când îonică-Ham-de-Tei s-a deșteptat din somn, mai ia-o pe babă de unde nu-i. A fost întrebat el pe unul, și pe altul dacă știu ceva despre ea, dar n-a știut nimeni ce să-i răspundă.

După câteva zile de mers, baba ajunsese la Tăciune-împârât. De-o mai fi apucat să-și primească răsplata se vecie lucrul că a slujit-o norocul, că TSciune-Impărat când s-a văzut cu sabia și buzduganul lui Ram-de-Tei, tot în aceeași zi i-a trimis știre de război.

Lonică-Ram-de-Tei, vazând că nu-i chip de scăpare de eî, s-a pregătit și s-a dus iar pe câmpul de luptă.. Dar de data asta și-a fost pus în gând să-l aghezmuiască de veci pe răciune-lmpărat. Numai că lucrurile s-au petrecut altfel. Când au ajuns pe câmpul de luptă, lonică-Ramde-Tei îndată a scos sabia din teacă, poruncindu-î să-l scurteze de cap numai pe Tăciune-împărat și când a azvârlit-o a căzut la câțiva pași de el.

Văzând una ca asta, atunci Ionică a zis:

— Thii, doamne, oare ce păcatele o mai fi cu sabia mea?

S-a dus repede și a ridicat-o de jos și iar a azvâriit-o asupra vrăjmașului Tăciune-împărat, și sabia la fel a căzut jos. Când a dat s-o ridice de jos pentru a treia oară, abia atunci a putut să vadă că nu-i sabia lui și pe loc fi-a dat seama că numai baba care o primise în casa lui i-a făcut bucata.

Tăciune-împărat, nemaiputându-se stăpâni, l-a pălit un râs, de răsunau văile de primprejur. Și atunci a zis:

— Hei, viteazule Ram-de-Tei! Nu te mai osteni degeaba că fermecata ta sabie e în mâna mea și buzduganul tău sta la brâul meu. Ca să nu mai pierd timpm, îndată-l
vei simți tăișul

Numai ce a zis, că a și zvârlit sabia către lonică-Ramde-Tei și cât ai clipi, i-a sărit capul de pe umeri cât-coio, prăvălindu-se într-o părpastie unde se putea crede ca nu-l mai găsesc nici corbii și nici șoimii cerului.

Atunci, Tăciune-împărat, când se văzu cu sabia cea fermecată și buzduganul, de lonică-Ram-de-Tei își luase de

grijă, se și credea împăratul-împăraților, spaima zmeilor, ’ biruitorul voinicilor. În aceeași zi, a pus stăpânire pe cârma țării lui Pan ă – ! în păr a t și atunci frumoasa mezină
La, fiica împăratului Pană, n-a mai avut timp ele mofturi. Vrei nu vrei, ce era să facă? S-a măritat cu Tăciune-împărat»

Ehei, dragii mei /...
Dar sfirșitul nu-i așa;
Stați c-aveți de ascultai,
Să vedeți ce s-a întâmplat,
Firul se va deșira
Și îndată veți afla.

Corbii și șoimii cerului n-au mai avut vreme de găsit stârvul lui lonică-Ram-de-Tei, că juneănașn lui au și venit la timp, au făcut ce au tăcut și iac i-au dăruit viață. Atunci a zis Ionică:

Ehei, juncănașii mei,
Un greu somn m-a ddborzt
Nimic nu știu ce-am pății.

De colo, juncanii au zis:

Ehei, stăpâne, stăpâne,
Dacă pe noi nu ne aveai,
Somnul de veci adormeau

După ce-au zis ce-au zis, Ionică-Ram-de-Tei și-a sărutai juncanii, apoi juncanii s-au făcut nevăzuți. Atunci lonică-Ram-de-Tei, sabie și buzdugan nu mai avea, înapoi la femei-sa nu mai avea ce căuta, ce era să facă? încotro era cu privirea, într-acolo s-a pornit. Și-a mers el așa, ș-a mers pe locuri necunoscute și necălcate, înfruntând osteneala și dogoarea soarelui, fără să fi întâlnit țipenie de om.

Îi mai mângâia inima foșnetul ușor al frunzelor care din când în când le adia cile un val de vânt călduț și blând, îi mai alunga amărăciunea din suflet coloritul florilor ce se aștern eau ca un covor pe câmpiile nesfârșite, iar cântecul păsărilor îl făceau să mai uite de foame, de osteneală și de cele ce se întâmplase cu el.

De la un timp, iaca într-un amurg de seară, i se sfârșise

drumul la marginea unui sătuc și pașii i se opriră la poarta unei cocioabe de casă tupilată și sărăcăcioasă.
Rătând el de câteva ori în poartă, n-a durat mult și a ieșit un moșneag, zicând cu sfială:

— Care ești acolo?

Om bun, moșutică! Și dacă nu ți-i cu supărare, primește-mă să-mi hodinesc și eu oasele în noaptea asta la dumneata, că sunt istovit de drum.

Auzind moșneagul, s-a apropiat de poartă să vadă cu

(ine vorbește, apoi a zis:

— Doamne, dragul moșului... Cu dragă mimă te-aș primi, dar ca să-ți grăiesc cu dreptate... Peste sărăcia fără margini, ne-a mai dăruit soarta și gloată cam marișoară. Doisprezece feciori, cap în cap ani, dragul moșului, și nici pentru ei n-am loc de aciuială. Ce să fac e**
dumneata, păcatele mele?

— De, moșule !... Dacă totuși mi-i primi, oi sta și eu într-un colț cum o fi și cum s-o putea, numai să fiu într-o casă de om, a zis Ionică.

Bă Ir inul s-a mai gândit ce s-a mai gândit și hotărându-se a zis:

— Dragul moșului... Vorba veche:

Peste un pop,

Mai merge un snop.

Fie-ți pe voie. O noapte... Om face și noi cum cm putea, se vede lucru.

Intrând Ionică în sălașul moșneagului, a oat binețe, apoi s-a așezat într-un ungher și nu-și mai lua ochii de la feciorii moșneagului, care munceau cu zor la împletitul rogojinelor. Uitându-se el așa, îl furase un somn adânc, de puteai să tai lemne pe el, că nu te-ar fi simțit.

Până ce baba îi copsese o turtă în vatră din ultimul pumn de tarile ce le mai avea, până nu știu ee, el trăsese un puișor bun de somn. Și-amu, după ce Ionică își astâmpărase foamea, a zis către moșneag:

— Moșule, dă-te mai aproape de mine și-ascultă ce-ți spun. Pentru bunătatea și grija ee-ați avut-o pentru mine,

eu vreau să vă răsplătesc așa cum oi găsi eu cu cale că-i mai bine. Și iaca ce avem de făcut: mii ne, în târgui împărătesc, e zi de iarmaroc. Dimineața eu m-oi face un cal de aur, iar dumneata ai să încaleci pe mine și-ai să duci *în* iarmaroc. Oricine te-a întreba de vânzare, să le spui că nu mă dai decât celui care mă va acoperi cu galbeni. De-om face trebușoara asta, atunci veți scăpa de sărăcie, de la voi, până la al nouălea neam al vostru.

Zis și făcut. A doua zi, mult până-n zori, Ionică-Hamde-Tei s-a gândit și s-a făcut un cal mare de aur și frumos, cum altul în lume n-a mai fost, iar moșneagul a încălecat pe el și numai ce pornise că și-n iarmaroc se pomenise.

Ex, și nici n-apucase bine să se descaiece moșneagul de pe cal, că se adunase în jurul calului de aur alăta lume, de n-aveai unde să azvârli un vârf de ac.

A tot întrebat unul, a tot întrebat altul, cât cere moșneagul pe cal, numai că nu se găsea mușteriul. Care și cum auzea că-i vorba de atâta amar de galbeni, se ducea învârtindu-se ca ciocârlia.

De unde și până unde, veniseră prin iarmaroc și doi cui teni de-ai lui Taciune-îniparat. Auzind ei despre minunăția de cal de aur, și-au strunit trăpașii, tăindu-și drum prin mulțimea de oameni. Și când au ajuns la moșneagul cu calul de aur, l-au întrebat cât cere pe cal, iar moșneagul le-a zis:

* Nu-l dau decât celui care-i va acoperi cu galbeni.

Aflând curtenii care-i prețul calului, unul din ei a rămas lângă moșneag, iar celălalt s-a dus să-l vestească pe Tăeiune-împărat.

Auzind Tăeiune-împărat, a poruncit să i se aducă la seară trăsura cu patru cai și-n scurt timp a și fost în iarmaroc. La sosirea împăratului în iarmaroc, tot norodul ee se găsea acolo a îngenuncheat înaintea lui, numai bătrânul cu calul de aur stătea țanțoș și-și mângâia mustața într-o parte și alta.

— Bun găsit, moșule, a zis Tăeiune-împărat către moșneag.

Fie-vă cu noroc venirea, măria-ta, doamne.

— Ia spune-mi și mie, moșule, de unde ai asemenea cal?

— D-apoi, dă, măria-ta, împărate… Ca să-ți spun așa… Mi l-a trimis și mie norocul. Și de dat nu-l dau decât celui care-mi va da atâția galbeni cât va trebui să-l acopăr până peste urechi.

Auzind împăratul, a poruncit să i se aducă șase hărăbăii cu galbeni și îndată i s-au adus. Când au început să toarne galbenii pe lângă cal, calul gândea și tot mai înalt se făcea. Îl acoperise cu galbeni numai pe jumătate.
Și-au mai adus încă șase hărăbăii cu galbeni și cu mare-ee reușise împăratul să acopere calul de aur până pe deasupra urechilor.

Acasă, împărăteasa ardea de nerăbdare să vadă pentru ce cal de aur împăratul îi golise toate casele eu galbeni.

După ce se făcuse târgui cu moșneagul, din porunca împăratului, slugile i-au adus moșneagului galbenii acasă, iar împăratul și-a luat calul de aur și numai el știe cum

a ajuns acasă de bucuria calului, gândindu-se că nimeni nu mai poate avea un cal mai frumos ca al lui,

Numai bine ce ajunsese împăratul acasă, se făcuse și noaptea de-a binelea. Calul a fost băgat în grajd, i s-a umplut ieslea cu fin proaspăt cosit și nici n-apucase a ieși împăratul din grajd, că împărăteasa și venise să vadă calul. Când să-i vadă ochii, calul se-ntorcea cu spatele la împărăteasă. Când împărăteasa se dădea de partea cealaltă, calul iar se întorcea cu spatele la ea.
Dar până la urmă, vicleana reușise să-i vadă ochii
Și-a lunci, a zis:

— Așa, dragul meu ! Iaca pentru ce cal mi-ai sărăcit împărăția. Cal de aur, cu ochii lui Ionică-Ram-de-Tei ai cumpărat. Dacă mâine dimineață n-ai să-l tai, carnea să-i fie arsă și cenușa azvârlită în zbuciumul vântului, să știi că de el n-ai să scapi cu una cu două.

Auzind împăratul una ca asta, i se încleștaseră dinții de frică și toată noaptea n-a închis un ochi.

Ehei, mult până la zi, la poarta împăratului ardea un foc de doi stânjeni de înalt. Călăii își ascuțeau de zor toaibele, iar calul de aur legat de stâlpul porții își aștepta înspăimântătoarea moarte. Dar faci ca acela:

Cină norocul te slujește,

Moartea nu te dovedește.

Înainte de a i se sfârși zilele calului de aur, iaca se nimerește o fetișcană cam de vreo doisprezece ani, care venise să ia apă din fântâna de la poarta împăratului.
Ajungând ea acolo, s-a apropiat de cal și, când se uită ia cal, când la cei ce ascuțeau toaibele, când la focul care te dogorea de la o poștă.

Uitându-se ea așa, a zis:

— Oameni buni !... Mi-ți spune și mie, mă rog, ce vreți să faceți cu mândrețea asta de cal?

Atunci, unul din călăi, care era și mai bătrân, a zis către fată:

— Ehei, dragul moșului... Ceea ce vom face cu calul ista, nici nouă nu ne prea vine ușor. Avem poruncă de la împărat să-l tăiem și apoi să-l ardem pe foc.

Auzind biata fetișcană ce-l așteaptă pe cal, s-a dat în dosul calului și s-a pus pe plâns. Plângea de mila calului de sărea cămașa de pe ea.

.. Doamne sfinte... Ce cal frumos și cum, sărăcuțul de e. L, câinii iștea îi vor lua zilele, a zis ea în gând.”

Atunci calul în șoaptă a zis către fată:

— Fetițe, nu-ți fie teamă. Apropie-te de mine, că vreau să-ți spun ceva.

Fata, când a auzit, s-a apropiat de cal.

— DaJ tu vorbești, calule? a zis ea.

— Da, copila mea, vorbesc. Și iaca ce vreau să te rog:
stai pe aproape de mine, că din prima pălitură care mi-o trage cu toporul, o să sară din mine picușuri de sânge pe poala cămășii tale. Faci cum știi ca să nu fii văzută de cineva, și-ai să te duci să le speli în lacul împăratului. După aceea, îți vezi de treabă, că noi o să ne mai întâlnim.

Sg

Nici nu sfârșise bine calul de spus, că un călău cât o namilă de mare, când a tras odată cu toaiba, i-a și retezat gfittl. Calului. Pe poala fetei, săriră două picuri de singe, iar fata s-a dus repede și le-a spălat în lacul împăratului.
După asta, s-a dus și și-a umplut cofa eu apă și-apoi s-a întors acasă. Ca să mai aibă tată-su vreme s-o dojenească pentru întârziere, n-a mai fost chip. Că ea, înecmdu-se în plâns, a început repede să-i povestească despre pățania calului de aur și-atunci tată-su, când a auzit, a rămas înlemnit.

Ei, și la vreo două, trei zile, după ce calul de aur a fost tăiat, ars și cenușa azvârlită în vânt, frumoasa și neasemuita împărăteasă Lia i-a spus lui Tăciune-îrnpărat că i-a venit dor să se scalde cu el în iac. Zis și făcut. Împăratul s-a pregătit, ea și-a luat ce i-a trebuit pentru baie și spre lac s-au pornit. Când au ajuns ei pe malul lacului, ce să vadă? Pe apa limpede a lacului se jucau două răfuște de aur de-o mare și rară frumusețe.

Împărăteasa nu mai putea de dragul lor.

— Bărbate, a zis ea către împărat, dacă tu nu-mi prinzi cele două rățuște ele pe lac, să știi că eu mor.

Împăratul, de frică să nu-i moară împărăteasa, nici nu știu când s-a dezbrăcat și a sărit în apă. După el, hop i și împărăteasa. Când au dat să prindă rățuștele, rățuștele s-au scufundat la fundul apei. N-a durat mult și rățuștele de aur iar au ieșit ia suprafață. Împăratul
Și împărăteasa fuga după ele. Rățuștele iar se scufundau.
Și așa au tot înșelat pe împărat și împărăteasă, până ce i-au dus la mijlocul lacului, dar să prindă rățuștele, nu le-au prins, că au ieșit pe mal și din ele s-a întruchipat lonică-Ram-de-Tei. Și-atunci îndată și-a luat de jos sabia lui fermecată și buzduganul, pe care Tăciune-Impărat le lăsase pe mal, apoi a zis:

— Hei, împăraților i... Văd că ați îndrăgit mult rățuștele de aur. Dar nu vă mai chinuiți degeaba. După cum vedeți, din rățuște m-am făcut om. Și ca să nu-mi irosesc vremea cu voi, apropiați-vă de mal, ce-ați rămas acolo încremeniți

ca doi popândăi?
Atunci împăratul și împărăteasa s-au apropiat *âe* mal, iar Ionică-Ram-de-Tei a zis către împărăteasă:
Femeie rea, necredincioasă...
Făte-o salcie pletoasă.
Soarele să le ardă,
Vintui să te bată
Și jrunza-n lac să-ți cadă.
Iar tu, împărat dușmănos,
Să te faci broscoi râios.
În apă să trăiești,
Cu lut să te hrănești.
Și numai ce-a zis Ionică-Ram-de-Tei, ca pe marginea lacului, vicleana împărăteasă se și prefăcuse în salcie pletoasă.
Și pare-mi-se că ele pe atunci se trage viața sălciilor pletoase și neamul broaștelor riioase.
Și-amu, v-o fi foame de plăcinte,
Dar și povestea-ipe
După toate cele ce se petrecuseră pe lacul împăratului, Ionică-Ram-de-Tei s-a dus la cetate și i-a povestit bătrî-
Povestea lui Crap-Năzdrăvan
Ei, dragii mei, ia lăsați totul baltă și dați-vă lângă mine roată. De auzit știu că ați mai auzit, chiar unii din voi ați citit, ori bunicii sau tăticii v-au povestit unele povești de demult, dar fără să-mi spuneți voi, eu știu că toate v-au plăcut. Da' aș avea curajul să punem rămășag că nului Pană-lmpărat și pe deasupra i-a spus și despre fetișcana ce l-a ajutat în ajunul morții, când el era cal de aur legat de stâlpul porții împărătești.
Pană-împărat s-a bucurat mult că a scăpat de ei și nici nu vrea să mai audă de numele lor.
Și fiindcă Pană-lmpărat era copleșit de bătrânețe și cum știa că Ionică-Ram-de-Tei era un om cinstit, drept și neîntrecut de viteaz, i-a încredințat lui cârma țării.
Iar Ionică a căutat fetișcana care-i salvase viața, a adus-o în cetate, a crescut-o în leagăn de mătase și când se făcuse

bună de măritat, s-a însurat cu ea și au făcut o nuntă cum alta mai frumoasă n-a mai fost.

Au tot mâncat și băut, au chefuit și dănțăluit, cine a vrut și cine n-a vrut și care pe acolo a trecut.

Cât or fi trăit ei nu știu, dar se spune că au trăit multă vreme, au fost o pereche fericită, îndrăgindu-se unul pe altul. Iar eu, m-ara suit pe prepeleac, cu două oale de chișleac și v-am spus povestea cu drag.

Nu știți și nici n-ați auzit că într-o vreme, tare de demult; a mai fost într-o țară un împărat și o împărăteasă. Așa după cum spune povestea, ei se înțelegeau bine, aveau averi de nu le mai țineau seama, da un lucru le strica t erau mâhniți și ca bătuți de brumă mai tot timpul, că trecuse cam mult de când viețuiau împreună și nu le dăruise soarta nicio odraslă. Tot a încercat împărăteasa cu fel de fel de leacuri și descântece, dar ca în vânt.

Și într-o bună noapte, să tot fi trecut de miezulnopții, și împăratul și împărăteasa încă nu dormeau. Stăteau în pat și se gândeau ce să mai facă și ce să mai dreagă să poată avea și ei un moștenitor.

Ei, și gândindu-se ei așa, iaca pe împărăteasa o doborâse somnul și-a adormit dusă. Iar împăratul, tot se mai chinuia cu gândurile. Stând el așa, se pomenește că împărăteasa biiguie ceva prin somn și-odată sare din pat speriată și i se zbatea inima ca-ntr-un pițigoi prins în laț.

— Ce ți s-a intim plat, draga mea împărăteasă? a întrebat împăratul uimit.

— Ce să mi se întâmple, măria-ta împărate; dacă s-ar adeveri ceea ce am visat aș mulțămi sorții. Și să spun ce am visat: nu știu de unde și cum, se făcea că stăteam pe malul unui iaz mare, mare, cât vedeai cu ochii numai apă era. Stând eu așa și uitându-mă în apa limpede ca lacrima, ce să vezi? Nu departe de mine apare ca din senin pe deasupra apei o bătrânică înaltă și subțire, îmbrăcată de sus până jos în straie albe și venea către mine pe deasupra apei, cum ar fi venit pe poci. Când s-a apropiat la câțiva pași de mal, face către mine: „împărăteasă U

Știu ce ai pe suflet de te chinuiești eu gândurile și tânjești ea iarba când o dogoare focul. Eu, ca să te ajut, ani venit să-ți spun ce ai de făcut. Mâine dimineață, înainte de răsăritul soarelui, să se ducă împăratul la iaz, e-o să prindă un pui de crap. Să-l frigi și să-l mănânei și-ai să faci un băiat. Când l-îți boteza, să-i puneți numele
Crap-Năzdrăvanul. Ține minte și să faci cum ți-am spus eu", a mai adăugat ea, și-apoi s-a făcut nevăzută. Atunci, am dat să fug după ea s-o mai întreb câte ceva, dar strigând, iaca m-am trezit.

Când a auzit împăratul minunatul vis al împărătesei, sare din pat și să-l tot fi legat cu o funie de nisip că nu mai stătea locului. Cât a fost noptilița de mare, n-a închis un ochi. Aștepta cu nerăbdare să se zorească de zi, să vadă visul cu ochii.

În zori de zi, ehei... mai erau vreo două, trei poște deloc până la ivitul soarelui, când împăratul și-a luat undița și a pus-o pe tălpășit spre iaz. Niciuna nici două, sfârr!
Undița în iaz și cât ai clipi a și prins un pui de crap.

Thii, doamne, a zis atunci împăratul când a văzut puiul de crap.

Îl scoate el repede din undiță și-ntr-o fugă a ținut-o până acasă. În câteva clipe, puiul de crap a fost fript și adus împărătesei. Împărăteasa l-a mâncat. Când s-au împlinit nouă luni de zile, împărăteasa făcu un băiat voinic și frumos de nu-ți mai puteai lua ochii de pe el. Pe cât era de frumos, mai era înzestrat și cu un inel de aur pe degetul mic, de nu puteai să te uiți la el. Mai mare bucurie ca atunci, împăratul și împărăteasa nu mai avuseseră.

Șapte zile și șapte nopți a ținut petrecerea la castelul împăratului, unde ospătase și se înveselise lume de pe lume.

De la petrecere, timpul se scurgea zi după zi și feciorul împăratului creștea văzând cu ochii. Când împlinise un an, el era mai mare ea unul de zece ani, când împlinise doi ani, era ca unul de douăzeci de ani și-și răsucea mustața după ureche. Dar nu numai că crescuse el, ci crescuseră și

puterile lui, incit prindea copacul cât ar fi fost de gros, îl îndoia și-l scotea din rădăcini și îl. Azvârlea în înaltul cerului.

De la un timp, împăratul, văzând că feeioru-su crescuse mare și nu știe o buche de carte, s-a sfătuit cu împărăteasa să-i dea la învățătură.

Pe de altă parte, Crap-Năzdrăvanul știa ce colac îi pregătește împăratul și se bucura ca de-o casă aprinsă, că de altfel, el când se născuse știa atâta carte încât nimeni nu-l întrecea pe atunci. Ca să nu strice voia părinților, a doua zi, s-a pregătit pentru școală și s-a dus. Dar în loc să se ducă la școală, el s-a dus pe pustii cu oala în cap. Tot timpul cât trebuia să fie la școală, umbla haihui prin codrii pustii, scotea copaci din rădăcini, prindea animale sălbatice și le făcea capătul. Ce să vă spun, nu mai știa ce să facă cu puterea ce-o avea.

Ei. Azi așa, mâine tot așa, dar că să se ducă la școală nici gincl.

De la un timp, împăratului i-a intrat vestea asta în ureche și s-a mâmat tare pe fecioru-su, incit nici nu mai voia să-l vadă și nici să-l audă. Se gândea împăratul la rușinea și ponoasele lumii când or oblici că fecioru-su n-a vrut să învețe carte. Cu toată părerea de rău, dar

Împăratul, ca să nu pățească rușinea mai târziu, ar fi vrut să scape de Crap-Năzdrăvanul, dar nu știa cum. Ca să-i spuie să părăsească împărăția nici așa nu îndrăznea.
Se chinuia împăratul cu gândurile de nici mâncarea nu-i tihnea.

Crap-Năzdrăvan știa ce se petrece în inima și gândul tătâne-su și, până la urmă, a fost nevoit să hotărască singur ce are de făcut. Și-ntr-o bună zi, Crap-Năzdrăvan se apucă de-i spune împărătesei:

— Mamă! Îngăduie-mi să-ți spun că mie mi-a venit vremea să mă duc unde m-or duce ochii. Vreau să-mi încerc puterea și norocul. Fină-mi aleg eu un cal de tovărășie, rogu-te să-mi pregătești bani de cheltuială și

haine de primeneală.

Atunci Crap-Năzdrăvanul, după ce i-a spus lui mamă-sa ce are de făcut, a dat fuga la grajd. Doamne... și când a intrat în grajdul cu cai împărătești, voinici și mari ca muntele și frumoși ca pana de păun, când mi ți-a tras o chioară voinicească, soarele pe cer s-a întunecat, mările au clocotit, iar munții cap în cap s-au bătut. Cinci s-a” uitat el, din toată herghelia de cai ce erau în grajd, nu mai rămăsese niciun cal în viață.

— Ei, drăcie ca asta, a zis Crap-Năzdrăvanul, ce mai cai cu „inimă de muscă”. Mai du-te dacă ai cu ce.

Văzând Crap-Năzdrăvan că nu mai are cu ce telegari drumurile lungi și necunoscute pe care trebuia s-o apuce,

3 se sfârșiseră și puterile de supărat ce era. Stătea în ușa grajdului și nu mai avea decât să urmărească cu privirea pasarelele ce zburau vesele din pom în pom și de pe o treangă pe aita. Stând el așa, deodată s-a pomenit c-un ghiont în spate. Când s-a întors ei, a dat cu ochii de-o mârțoagă de cal răpciugoasă și slabă, de-ți era silă să-l privești. Ici, colo se mai ținea câte-o jarcă de piele pe el.

— Ehei, Crap-Năzdrăvan, văd că nu-ți vine să ce uiți la mine. Dar am știut că tu ai să vii pe pământ și dacă nu mă făceam așa cum sunt, m-ar fi folosit care-ncotro și poate că rămâneam fără puteri și tu fără mine n-ai fi făcut nimic.

Când a auzit Crap-Năzdrăvan cele spuse de cal, așa supărat cum era, l-a pălit un râs, de nu se mai putea opri,

— Calule, calule... Mai bine du-te din fața mea și nu-mi mai întuneca și tu vederile, a zis mâmat Crap-Năzdrăvan.

Atunci, calul a înțeles amărăciunea ce-o avea pe suflet Crap-Năzdrăvan și, ca să-și arate vrednicia, n-a mai stat pe gânduri. Când s-a scuturat odată, s-a cutremurat pământ ul și apele s-au despărțit în două. Când se uită Crap-Năzdrăvan, nu-i vine a crede ce i-au văzut ochii.

Din mârțoaga de cal răpciugos și slab, se făcuse un cal mare de aur și frumos, de-ți era mai mare dragul să-l privești,

— Ei, ce zici de mine, voinice Crap-Năzdrăvan? l-a întrebat calul.

— De, calule, aș putea spune că supărările m-au părăsit și dorințele mi s-or împlini.

Bucuros cum n-a mai fost, Crap-Năzdrăvan și-a prins calul de frâu, s-a pregătit de drum și, când să-și ia rămas bun de la împărăteasă, împărăteasa s-a pus pe plâns și jelea după fiul ei de-i plângeau până și pietrele de milă.

Și-atunci Crap-Năzdrăvan a zis:

— Nu-ți ajută la nimic plânsul, măicuța mea bună.
Îți făgăduiesc că pe unde m-oi duce și pe unde oi umbla, m-oi întoarce înapoi să te văd și să mă vezi. După ce
Crap-Năzdrăvan a zis ce-a zis, și-a luat rămas-bun de la mamă-sa, apoi a ieșit pe poarta castelului. După ce-a ieșit, calul l-a întrebat:

— Încotro o luăm, stăpâne?

— Înspre soare-apune, calule. Într-acolo să mă duci și tot să mă duci:

Cu iuțeala vântului,
Pe deasupra norului,
Unde liniștea plutește,
Soarele te-ncâlzește,
Inima ți-o-nveselește.

r

Atunci, după ce Crap-Năzdrăvan i-a spus calului ce are de făcut, a încălecat și au zburat în înaltul cerului și au mers în zbor și tot au mers...

Peste mări și peste țări,
Peste cimpiilecu flori.
Pe sub torțicerului,
Prin bolta văzduhului,
Unde liniștea plutește,
Soarele te încălzește,
Inima ți-o-nve

Și au mers ei așa și tot. Au mers, fără vorbă și popas zile* și săptămâni întregi. De la o vreme, au cobori! pe pământ N-au mai mers mult, că au dat de-o hrubă adâncă și

întunecoasă, au intrat în hrubă și au coborât ca săgeata trei zile și trei nopți, până au ajuns pe o pajiște verde, cu iarbă și flori până la brâu. De o parte și de alta un rând de porni înfloreau, pe alt rând poamele se coceau. Ce să vă spun, mirosul frumos al florilor te adormea, dntatul păsărilor te trezea.

După o cale de o jumătate de zi, Crap-Năzdrăvan zărește la o depărtare mare un foc ce i se ridica fumul gros și vânăt până la nori.

— Îa te uită, calule, a zis Crap-Năzdrăvan, dacă ajungem la focul de colo, vom poposi câteva zile și poale-oi găsi cu ce să-mi potolesc foamea, că zău, mi s-a lipit burta de șira spinării.

Au mai mers ei ce au mai mers și iaca au ajuns la focul care ardea la poarta casei celor cinci frați covali, care pe atunci alți meșteri ai fierului nu se mai găseau să-i mai întreacă.

Când Crap-Năzdrăvan a intrat în ogradă, covalii l-au întâmpinat îngenunchind înaintea lui, piccându-și frunțile la pământ.

— Bun găsit, cinci meșteri mari
Și neîntrecuți covali!

— Bun sosit pe meleagurile noastre, voinice Crap-Năzdrăvan. Cu ce-ți putem fi de folos?

Atunci Crap-Năzdrăvan și-a scos repede inelul de aur de pe deget și a zis către covali:

— Decât să pierdeți timpul cu îngenuncheatul, mai bine râdicați-vă și iaca vă las inelul meu. Ca p înă mii ne

dimineață să-mi faceți din el o sabie și un buzdugan, așa cum n-a mai avut un alt viteaz pe lume.

— Ne vom da toată osteneala, mărite Crap-Năzdrăvan, ca să-ți îndeplinim dorința, au zis covalii.

Și după ce le-a făcut de lucru, Crap-Năzdrăvan a dat pinteni calului și s-a dus să mai colinde locurile acelei cimpii cu frumusețile ei de neîntrecut. Iar covalii au rămas încurcați că nu știau cum ar putea ieși dintr-un inel o sabie

și-un buzdugan.

— Ei, fraților, să știți că până amu am avut de trăit, a zis unul dintre covali. Cum nu putem noi face o sabie și-un buzdugan dintr-un inel, așa n-o să ne rămâie căpățânile pe umeri. Cu Crap-Năzdrăvan n-o scoatem ușor la hat.

— Ia mai lăsați trăncănelile și frica, împielițaților, a strigat de colo fratele cel mai mare dintre covali, mai bine puneți mâna și adunați repede oțelul cel mai bun și puneți-l la topit, și-o să vedem ce-om putea face, că timpul trece.

Atunci covalii harnici au adunat și topit oțelul și, până seara, au făcut o sabie și un buzdugan că de abia te îndurai să pui mâna pe ele.

A doua zi când a venit Crap-Năzdrăvan, nici nu intrase bine pe poartă și i-a și întrebat pe covali:

— Ei, meșterilor! Mi-ați făcut, ce v-am poruncit?

— Ți-am îndeplinit porunca, măria-ta Crap-Năzdrăvan, și credem cu-ți vor fi pe plac odoarele făcute de noi.

Niciuna, nici două, covalii i-au adus sabia și buzduganul care într-adevăr luceau la soare de-ți puteai face mustața în ele. Dar cum le-a văzut Crap-Năzdrăvan, a și cunoscut că nu-s făcute din inelul lui. A luat el sabia și, cum în ogradă se afla o nicovală mare pe care lucrau covalii, când a tras odată cu sabia în nicovală, sute de bucăți s-a făcut sabia. Când a izbit și cu buzduganul la fel, și din buzdugan nu s-a mai ales nimic.

— Bine, măi afurisiților ce sunteți! Voi credeți că mie-mi arde de șagă, sau am venit la voi să-mi pierd timpul așa de frunza-frăsinelului? Vă mai dau răgaz o zi și-o noapte. Dacă nici de data asta nu-mi veți face sabie și buzdugan din inelul meu, puteți să vă luați lumea-n cap și să vă tot duceți, a zis atunci Crap-Năzdrăvan supărat.

După aceea, Crap-Năzdrăvan și-a luat calul, a mai umblat el pe unde a mai umblat și a doua zi când a venit la covali, degeaba adunaseră ei oțelul cel mai bun, din care făcuseră sabie și-un buzdugan și mai și, dar tot n-au ținut la încercarea cu nicovala. Și-atunci s-a înfuriat Crap-Năzdrăvan tocmai ca furtuna mărilor și ca viforul

iernilor și a zis către covali:

Scoateți-mi inelul de unde l-ați ascuns, și pentru șiretlicul ce l-ați arătat față de mine ar trebui să vă scurtez capetele.

Atunci fratele cel mare al covalilor s-a repezit și a scos inelul de sub foi și tremurând ca varga i l-a întins lui Crap-Năzdrăvan. Crap-Năzdrăvan a luat inelul, l-a prins bine în clește și l-a băgat în foc. Cât covaliul cu foi ui sufla, Crap-Năzdrăvan cleștele-n foc învârtea și inelul mereu creștea. Și-a crescut inelul așa de mare, de se făcuse cât roata carului.

— Ei, meșterilor, amu cred că-ți putea face din el ceea ce v-ara cerut,

Covalii atunci s-au apucat de lucru și au lucrat în ziua aceea de mergeau gârlă sudorile pe ei. Au ciocănit și au meșterit, de nici mm ea re nu le-a trebuit. Până pe sub seară» au făcut o sabie și-un. Buzdugan ce nu mai văzuse lumea întreagă, Lui Crap-Năzdrăvan îi râdea mustața’de bucurie,

— Ia să le încercăm puterea» meșterilor» a zis Crap-

Năzdrăvanul.

Și când au ieșit io ogradă și-a tras cu sabia în nicovală»
a retezat nicovala în două. Apoi când a azvârlit buzduganul *în* sus» trei zile și trei nopți covalii au stat nemișcați cu privirile către cer» până buzduganul s-a întors și când s-a izbit în nicovală, țăndări a făcut-o. Când s-au uitat meșterii fierari, mai ia nicovala de unde nu-i. Aproape că nici focul unde a fost. Nu se mai cunoștea.

— Ia, așa sabie și buzdugan îmi trebuiau mie, a zis
Crap-Năzdrăvan către corali,

. UCovalii rămăseseră cu gurile căscate de cele ce văzuseră și n-au mai scos o vorbuliță. Întunericul nopții se lăsase de-a. Binelea și-atunci Crap-Năzdrăvan își puse în gând să rănii ie peste noapte la meșterii corali, că se cam simțea tare ostenit și flămând ea lupul Dar ce să vedeți? Primind o strachină de pilaf, nici n-apucă să îmbuce odată și. Când a nechezat calul din grajd, drept să vă spun s-a cutremurat casa covalilor din temelii, de credeai că se

desface din toate încheieturile. Bieții covali, de frică se îngrămădiseră într-un colț și nu mai scoteau o vorbă. Iar

Crap-Năzdrăvan ca glonțul din pușcă a ieșit afară și
zis către cal:

— Ce vânturi nebune le-au apucat, ealule, de-mi strici liniștea, tocmai când voiam să-mi potolesc foamea?

— Să fiu iertat, stăpâne Crap-Năzdrăvan, dară am. Vrut să-ți spun că Negru-împărat a trimis o oaste puternică împotriva tătâne-tu și dacă nu te grăbești să-l aperi, să știi că noaptea asta va fi mort.

— Lasă-ți grijile din cap, ealule, că asta o știu și eu și cu oștirea împăratului-Negru m-oi răfui eu. Dar mai întâi lasă-mă să-mi ogoi foamea.

Și numai că intrase în casă Crap-Năzdrăvan și când a nechezat încă odată calul, se stârnise o furtună de a zburat până și acoperișul de pe casa covalilor, de nici mu, se mai știa ce s-a făcut cu el. Crap-Năzdrăvan și-a văzut de strachina lui cu pilaf și nu se gândea la nimic. Atunci, calul, văzând că stăpânu-su nu are de gând să iasă, când, a mai nechezat încă odată, a zburat casa covalilor din temelii și abia după două-trei săptămâni cădea pe *f-inimı* ici-eolo câte-un bolovan din ea.

Crap-Năzdrăvan, văzând că s-a întrecut lucrul de sugă, și-a luat rămas-bun de la covali, le-a dăruit o punga de galbeni, apoi a încălecat pe cal și sfârr! către înaltul cerului ca săgeata. În preajma miezului nopții, au, ajuns deasupra castelului tătâne-su și au coborât lin. Ca pasărea, drept în livada cu meri și peri, care se întindea, *în* spatele castelului, până la iazul de unde împăratul prinsese puiul de crap. După ce au coborât pe pământ, C: u; ip-
Năzdrăvan a zis:

— Calule, tu îi paște aici în livadă, iar eu mi-oi face oleacă de foc să mă încălzesc.

Calul și-a văzut de păscut, iar Crap-Năzdrăvan a strâns lemne și a făcut un foc mare în apropierea porții castelului, de i se urca para la doi stânjeni în sus. Ca să poată vedea și auzi cânci se apropie armata vrăjmașului, s-a urcat pe o

gireadă cu paie de unde-și putea încălzi și picioarele la foc. Dar numai ce apucă a se cuibări pe gireadă și iaca aude în depărtare un tropot de cai, ce se apropiau vijelios către castelul împăratului, care părea a fi adormit de vraja lunei și de liniștea aclâncă a nopții.
N-a mai durat mult și a sosit la poarta împăratului atâta călărime, câtă frunză și iarbă.

Crap-Năzdrăvan, când i-a văzut, a tăcut ca chiticul și i-a lăsat să intre. Și a intrat atâta oștime în ograda împăratului, de n-aveai unde să pui *un* vârf de ac. După ce au intrat toți, Crap-Năzdrăvan și-a scos repede sabia din teacă și a zis:

— Tu, sabie, – să mi-i tai, iar tu, buzdugane, să mi-i potolești!

Și când a azvârlit sabia și buzduganul către armata vrăjmașă, în câteva clipe le-a făcut capătul. După aceea sabia și buzduganul s-au întors înapoi ia stăpână-su,
După asta Crap-Năzdrăvan se încălzea liniștit mai departe la picioare.

La primul cântat de zi al cocoșilor, iaca și împăratul a ieșit pe balconul castelului și când a văzut atâta polog de stârvuri în ogradă și-a pus mâinile în cap de groază.
Repede a chemat-o și pe împărăteasă și când u văzut și împărăteasa, mai să-și dea duhul de spaimă. Când se mai uită împărăteasa către focul de lângă poarta castelului, a zis către împărat:

— Doamne, împărate și bunul meu stăpân! Nu știu cine o fi cel de pe gireada de paie, dar să știi că numai el ne-a scăpat din ghearele morții. După cum se vede, ne sunase ceasul fără să ne fi sosit vremea.

— Hm... face de colo împăratul, cine să fie altul decât fratele meu, Acadâncul-Florilor!

— Nu, bunul meu stăpân. Eu cred că binele ista numai feciorul nostru Crap-Năzdrăvan ni l-a făcut, a zis atunci împărăteasa.

Cele spuse de împărăteasă l-au scos din sărite pe împărat și atunci a zis către ea:

— Cum de-ai cutezat să spui că treaba asta de vitejie ar

fi făcut-o neisprăvitul cela de fecioru-tu și nu fratele meu Aeadâncul-Împărat?

Crap-Năzdrăvan, auzind cele spuse de împărat, sare de pe gireadă și fuga la cal.

— Ia ascultă, calule, a zis el, tu știi cine-i grozavul ista de Acadâncul-Florilor?

— Știu, Crap-Năzdrăvan. Dacă ți-i cu voia să-l vezi, te-oi duce să-l vezi. Dar să știi că nu-i face nici doi bani pielea. Are doar trei hotare primejdioase până să ajungi la el. De-om apuca să le trecem cu bine, după aceea poți să-i bați darabana la cap lui moștu-ista,

Niciuna, nici două, Crap-Năzdrăvan a încălecat pe cal și-au pornit-o spre Acadâncul-Florilor, lăudatul tătâne-su.
Au mers ei cât au mers și, de la un timp, au ajuns la o

cimpie mare cu flori de toate culorile și care mai de care mai înflorită și med frumoasă una decât cealaltă.

— Crap-Năzdrăvan, vezi câmpul ista cu flori?

— Văd „ealuie !

— Ei, să știi că-i primul hotar al lui moș-tii, Dar ține minte ce-ți spun: până vom trece de el nu te puie păcatele să-ți deschizi ochii, că rămâi fără vederi.

— Știm calule, și-oi face așa cum spui și tu.

Cum au pășit pe câmpul cu flori fermecate, au și început florile a striga:

— Crap-Năzdrăvan, ia te uită la mine și vezi-mă cât fa de frumoasă. Alta: Ia vezi-mă citu-s de înflorită*!*
Și așa au tot strigat florile, ea să-l iacă pe Crap-Nzd’răvan să se uite la ele, dar el până n-a trecut câmpul cu flori, nici nu s-a gândit să-și deschidă ochii. Așa au scăpat de primul hotar al lui Aeadâncul-Floriior.

Au mai mers ei cât au mai mers și iaca au ajuns ia ai doilea hotar. Aici au avut de-a face cu o căpățână de cai uscată, care era așezată între două dealuri și până n-or trecprin urechile capăt Inel de cal nu vor putea înainta mai departe printre cele două dealuri cu primejdie. Dar pentru Crap-Năzdrăvan și calul său, așa ceva era floare la ureche..

S-au dat de trei ori peste cap și s-au prefăcut *în* doi gândaci și așa au putut trece ușor prin urechile
căpățânei de cal și tot atât de ușor au trecut și printre cele două dealuri, apoi s-au prefăcut iarăși cum au fost, cal fi om.

După aceea, cărări lungi și necunoscute i-au dus spre al treilea hotar al lui Acadincul-Florilor, Au mers ei așa tot au mers până au ajuns la o pădure cu frunzele de aur.
Și-au mai mers ei prin pădurea aceea, piua au dat de-o poiană mare și frumoasă, cu iarbă proaspăt înrourată.
Prin mijlocul poienii trecea un pârâiaș îngust, de ziceai că-l poți păși în voia cea bună. Și așa o apă limpede ce avea, de puteai să-i numeri firele de nisip. Când au ajuns pe malul pârâiașului, calul s-a oprit și Crap-Năzdrăvan a sărit jos de pe cal și s-a întins pe iarbă sorbind cu nesaț aerul plăcut ce te învăluia prin frumoasa poiană.

Între timp, calul a zis

— Crap-Năzdrăvan, până nu mă odihnesc cel puțin trei zile și trei nopți și până nu nii-i da să mine douăsprezece dimerlii de jăratec, să știi că nu te pot trece pârâul ista cât îl vezi de îngust.

Crap-Năzdrăvan știa că lucrurile cam așa stau, și-n cele trei zile și trei nopți cât se odihnise calul, a tot ars lemne și a făcut rost de jăratec. Atunci calul s-a hrănit și s-a odihnit cât i-a trebuit, apoi a zis către stăpână-su:

— Crap-Năzdrăvan, de odihnit m-am odihnit, de mâncat ara mâncat, ne-a mai rămas doar să punem la încercare trecerea peste pariu. Dacă ești hotărât să pornim ca să ne încercăm norocul., hai s-o facem!

Atunci Crap-Năzdrăvan a încălecat pe cal, iar calul și-a întins aripile și ca săgeata au zburat până pe deasupra, norilor și din ce în ce tot mai sus, de nu-i mai puteai zări *de* pe pământ. Din urmă pârâul. A ridicat un puhoi de apă după ei și se stârnise o furtună, de gata, gata să-i rostogolească din înaltul cerului să nu se mai aleagă nimic din ei.

— Ține-te bine, Crap-Năzdrăvan, și să nu te puie păcatele

să te uiți în urmă, că suntem pierduți, striga în gura mare calul către stăpâne-su.

Furtuna nu-i slăbea nici în ruptul capului și limbile valurilor înfuriate se năpusteau după ei, gata, gata să-i înghită de vii. Ca un purice se făcuse în ei inima de frică. Dar n-a mai durat mult și calul iar a strigat:

— Curaj, Crap-Năzdrăvan, și bucură-te, că apele pinului s-au întors înapoi !...

Când s-a uitat Crap-Năzdrăvan în urmă nu mai văzu nici strop de apă.

După ce scăpă de cel mai primejdios hotar al lui Acael Incul-Flori lor, au coborî t pe pământ și-atunci calul iar a grăit către stăpână-su:

— Ehei, Crap-Năzdrăvan... în tinerețele mele, am mai trecut cu tată-tu de câteva ori peste blestematul ista de pârâu, și n-a avut ce-mi face. Dar amu, iaca, mi-a smuls coada din rădăcini. Ei, nu-i nimic. Mi-a smuls coada, dar mi-a rămas capul. Dacă nu mai mâncam jăratecul și nu mă odihneam cele trei zile, ne cânta la cap cucul și ne urla lupul pe aici prin pustietatea asta.

— Lasă, calule, că n-ai să mori din cauza cozii. Hai să-i dăm zor să ajungem, că sunt cu nerăbdare să-l văd pe moșu-meu, că puterile i le-am văzut.

Calul s-a întins la drum și până la o bucată ele noapte ă ajuns ia porțile Tui Acadâncul-Florilor. Când au ajuns aici, Crap-Năzdrăvan s* aștepta să fie oprit de străji sau de alte slugi, ca să-l îlrebe de sănătate. Când colo, nici la poartă și nici prin ogradă nu era țipenie de om. Dacă a văzut că nu-i oprit de nimeni, a băgat calul în grajd și l-a legat lângă al lui moșu-su, apoi a intrat în casă.

Când a intrat în casă, moșu-su dormea dus de puteai să-l tai lemne la cap. Pe perete stăteau atârnate de cui o sabie ruginită și-un buzdugan. Alături de ele, Crap-Năzdrăvan și-a pus și el sabia și buzduganul, apoi s-a dezbrăcat și s-a culcat și el pe o Laiță.

După puțin timp vede el că Acadâncul-Florilor sare din somn speriat, iese din casă și dă fuga la grajd.

Crap-Năzdrăvan a rămas liniștit în pat și când a auzit că moșu-su se întoarce înapoi în casă, s-a prefăcut că doarme. Când a intrat moșu-su în casă și a dat cu ochii de necunoscutul care dormea.pe laiță, a mai văzut atârnate de cui înc-o sabie ș-un buzdugan, s-a repezit furios să-și ia sabia din cui și când a dat s-o ridice în sus să-l scurteze de cap pe necunoscut, deodată s-a oprit în loc și atunci și-a zis:

„Nu, mi se pare că n-am judecat bine. Dacă tânărul ista ar fi intrat cu răul în casa mea, nu-și punea sabia și buzduganul în cui și nu se culca fără să-mi ia zilele.44
Stă el și se mai gândește și iar zice:

„Doamne, cap sec ce sunt... Oare nu cumva aista-i nepotul meu, care nu de mult am visat că l-a născut cumnată-mea dintr-un pui de crap *T*”

În timp ce Acadâncul-Florilor vorbea singur, pe Crap-Năzdrăvan l-a pălit râsul și sare din pat.

— Așa-i, moșule, e adevărat că-ți sunt nepot. Dar erai gata să-mi iei capul.

Când a auzit Aeadâncul-Florilor că-i nepotu-su, de bucurie sărea în sus, s-au cuprins și nu se mai saturau de pupat unul pe altul.

— Bine-ai făcut, nepoțele, c-ai venit pe la mine, a zis bătrânul, mi s-a acrit sufletul de singurătate.

— Îmi pare bine că te bucură venirea mea. Moșule.
Bar ia spune-mi de ce săi așa speriat din pat și fugi afară?

— Doamne, nepoate... ia așa mă chinuiesc de ani de zile. Am și eu o coajă de cal lângă viața mea și Obrazde-Câine, vecinul meu de hotar, s-a lăudat c-o să mi-l
fure. Ei, de furat nu mi l-a furat până amu, dar ce folos... Iaca amu când m-am dus în grajd l-am găsit fără piele pe el. Mi se pare că șoimul tău i-a ros toată pielea.

— Cum se poate una ca asta, moșule?

— Ba iaca, s-a putut, nepoate!

Când s-a dus Crap-Năzdrăvan în grajd, a zis către
calul său:

— Ce te-a apucat, bre? Numai am intrat la bietul bătrân

că i-ai și făcut supărări. Fă ce-i face cu calul lui și fă-l înapoi cum a fost.

— Ei, așa oi face, stăpâne. Dar pentru că puterile lui moșu-tu m-au lăsat fără coadă am vrut să-mi frec și eu harțagul cu el oleacă. Și-amu du-te liniștit în casă și-oi face cum se poate mai bine.

Crap-Năzdrăvan s-a întors înapoi în casă și i-a spus lui moșu-su zâmbind:

— Moșule… să-mi fie cu iertare, dar nu știu cum de ți s-a părut că-i fără piele calul du mi tale.

Atunci Aeadincui-Florilor a fugit iar în grajd și a văzut că pielea de pe calul său strălucea și mai mult,

Când s-a întors înapoi Aeadâncul-Florilor, Crap-Nâzdrăvanul l-a mai întrebat de ce până în ziua aceea încă nu-i însurat.

Atunci moșu-su a zis către el:

— Doamne, nepoate… iaca așa mi-am tot bătut capul în tinerețele mele cu fata Babei-Farmazoanee. Da? cine a putut să răzbată la ea, că împrejurul chiliei unde trăiește arde focul de jur împrejur până în înaltul cerului. S-ar spune că fata Farmazoancei este tare frumoasă. Până și soarele și luna se opresc în loc și-o privesc. Au tot încercat mulți voinici să pătrundă la ea, dar i-a înghițit pârjolul focului.

Când a auzit una ca asta Crap-Năzdrăvan, a sărit în sus de șapte palme.

— Cum se poate, moșule, a zis el, poate să ardă focul împrejurul chiliei până peste cer. Că până nu ți-oi aduce-o de nevastă pe fata Farmazoancei, nu plec de aici.

— Nu, vai de mine, nepoate, să nu te puie păcatele să te duci să ai de-a face cu afurisita de babă, că-i nemăsurată puterea ei, și tare multe suflete de viteji a mai răpus.

Crap-Năzdrăvan nici n-a vrut să mai stele de vorbă.
A încălecat pe cal, și-a potrivit sabia în șold, și-a luat buzduganul și dă-i drumul, băiete, spre chilia cu foc»
Cu același drum, s-a gândit să treacă și pe la Obraz-de-Câlne, vecinul lui moșu-su. Când a ajuns la el, aista cioplea niște nuiele să-și îngrădească gardul.

— Bună vreme, prietene, Obraz-de-Câine!

— Aaa… Bun sosit, voinice Crap-Năzdrăvan ! Da? ce vânt, mă rog, te-a adus pe locurile astea?

— Hmm… Ce vânt m-a adus pe mine, m-a adus, a zis Crap-Năzdrăvan, dar eu mai bine te-oi întreba pe tine, că ce vânturi te-au pălit să-i spui lui moșu-miu că ai să-i furi calul?

— Doamne, Crap-năzdrăvan, îi curatul adevăr ce spui, dar să știi că aiasta a fost numai o șagă cu moșu-tu ista. Dar de furat calul să nu se teamă, că nu i-l voi fura.

— Bine, vericule Obraz-de-Câine, dacă-i așa, așa să fie. Și dac-ai să-ți dovedești omenia, prieteni vom rămâne.
Dacă nu ți-i vedea de treabă, ți-oi plăti-o cu vârf și îndesat, a zis Crap-Năzdrăvan, către Obraz-de-Câine, apoi și-a văzut de drum.

Și după ce Crap-Năzdrăvan trecuse de hotarul meleagurilor ce le stăpânea Obraz-de-Câine, a intrat în împărățiile Babei-Farmazoance. Aici se întindea o pajiște verde și frumoasă, cât vedeai eu ochii și vântul blând de vară legăna iarba țesută cu fel de fel de flori, când într-o
parte, când în alta. Pe toată întinderea asta uimitoare, domnea o liniște de mormânt și nu era țipenie de om, de l-ai fi căutat cu lumânarea. Undeva în depărtare se vedea un foc arzând, de i se ridicau limbile de pară până dincolo de nori.

— Ia te uită, ealule, a zis Crap-Năzdrăvan, ajungem îndată și la primejdiosul foc al Babei-Farmazoance. De furia apei am scăpat cum am scăpat. Mai avem de furcă cu focul.

— Nu purta grijă, stăpâne Crap-Năzdrăvan, a zis calul, om face noi ce-om face eu focul; mai hiue ia să vezi cum te-i răfui cu hârca de babă, că după cât știu…
Când auzi Crap-Năzdrăvan cele spuse de cal, a zis:

— *Calule*, *ealule;*
Cu puterea mea,
Nu s-ar măsura
Nici zmeii-zmeilor,
Fur tuna furtuni I or,

Și nici zimbrii codrilor!
Dă-i mai zor cu goana,
Și să ai nădejde,
Căci Crap cu Farmazoana,
Iute o sfârșește.

Calul, fără zăbavă, ca șoimul munților s-a ăvântat spre cer și în câteva clipe au trecut peste focul ce ardea puternic în jurul chiliei de aur, apoi au coborât în ogradă.

Prin fereastra chiliei de aur se vedea strălucind ca soarele orbitor frumoasa fată a Babei-Farmazoance, care la soare te mai puteai uita, dar la dânsa ba.

Când i-a văzut fata, repede a ieșit afară și a zis către Crap-Năzdrăvan:

— Cum de te-au împins păcatele, voinice Crap-Năzdrăvan, să cutezi a intra aici? Păcat de tinerețea și frumusețea ta. Dacă vine mama, îți pune capăt zilelor.

Atunci, Crap-Năzdrăvan, de colo, spune către fată:

— Tu zici de mine, și eu aș zice că-i mai păcat de tine că-ți pierzi aici fără rost tinerețea și frumusețea, care după cât se vede nu se plătește cu tot aurul din.

Lume. Și-apoi, dacă nu mi-o fi scris să pier aici, groapa *mi* s-a astupa. Iar dac-oi scăpa, fără line nu m-oi întoarce acolo de unde am plecat.

— Și eu cu ce-aș putea să-ți fiu de folos, Crap-Năzdrăvan? a întrebat fata.

— Prea multe nu ți-oi cere, a zis Crap-Năzdrăvan, să-mi spui doar ce putere are mamă-ta.

— Doamne, ce putere are, ia, acolo, sub laiță are un ulcior cu apă. Ea îi mai spune „apa puterii”. Înainte de a se apuca de luptă bea câteva guri din el.

Atunci iar a mai întrebat-o Crap-Năzdrăvan pe fată:
Aș mai vrea să-mi spui cum cunoști tu când vine mamă-ta spre casă?

— Doamne, cum cunosc! Ea când se pornește spre casă se stârnește o furtună și-o vijelie de nu se mai vede
Bici în cer nici pe pământ și când se apropie de casă furtuna dispare.

În timp ce fata Farmazoaneei vorbea cu Crap-Năzdrăvan, iaca, dinspre miez-de-noapie, s-a ridicat un nor neffu și când s-a stâmit o furtună, nu se mai vedeau decât limbile de foc ce le vărsa din gură Baba-Farmazoana, de pârjoleau pământul când îl atingeau.

Când a văzut fata că niaraă-sa vine spre casă, nu știa încotro s-o apuce și unde să-l ascundă pe Crap-Năzdrăvan. Până la urmă fata i-a tras o palmă lui Crap-Năzdrăvan și l-a prefăcut în. Floare, apoi l-a pus între florile di*n* fața chiliei ca să nu fie găsit de mamă-sa.

N-a mai durat mult și Baba-Farmazoana a și ajuns acasă. Când a intrat în ogradă, i-a și mirosit a om străin și a zis cu mânie către fată:

— Ia spune-mi, afurisite, cine a îndrăznit să-mi calce ograda? Și fără să te mai întreb odată, scoate-i de unde l-ai ascuns, că de nu, îți. Fac capătul!

Fata, văzând că nu-i lucru de șagă cu mamă-sa, a luat floarea cu pricina și când a izbit-o de pământ. Din floare s-a în truchipa t Crap-Năzdrăvan, zâmbind că Lre
Baba-Farmazoana. Când se uită el, vede pocitania de babă c-o gură mare căscată și cu niște colți mari *în:*
secera. Până și fața luminoasă a soarelui se întunecase și cerul se înnegrise ca tăciuni le de f uria babei și când i-a văzut pe Crap-Năzdrăvan, scântei de foc vărsa pe nări și se frământa de parcă era pusă cu tălpile pe jăratec.
A început să ridă și să strige la Crap-Năzdrăvan, de se auzea cine știe unde:

— Iia... Crap-Năzdrăvan, a zis ea, cum ele te-a trimis nenorocul în iasca mea? De mult n-am mai avut fericirea să-mi mai încerc puterile.

De mi-i răpune,
Norocul tău să fie;
Iar de te-oi răpune,
Pe frigare te-oi pune.

Apoi a strigat către fată;

— Ia adu-mi alciorașul. Fata mumii, că n-am timp de pierdut. După câtu-s de flămândă, îmi lasă gura apă când îl

văd !

Fata apucă repede ulciorul și Când l-a luat baba ș-a vrut să-l ducă la gură. De tare ce tremura, a scăpat jos ulciorul cu „apa puterii” și l-a spart. Dar de afurisită ce era, n-a mai luat asta în seamă și rânjindu-și colții a zis către Crap-Năzdrăvan:

— Ia apropie-te, țâncule, să văd ce poți! Tu sau eu?

Cât ai scăpăra din amnar, s-a încins o luptă între

Crap-Năzdrăvan și BabaFa raia z o a na, pe viață și pe moarte, de ți se ridica părul măciucă de” groază. Fata Farmazoancei plângea și se frământa în chilie, de sărea cămașa de pe ea și se ruga de zilele lui Crap-Năzdrăvan.

Când a înșfăcat-o Crap-Năzdrăvan pe babă și când a trântit-o odată, i-au pirâit oasele ca vreascurile, de credeai că-i gata, gata să-și dea duhul baba. Dar lucrurile nu au fost. Chiar așa, că afurisita de babă când l-a apucat pe Crap-Năzdrăvan de mijloc, l-a ridicat în sus, până la torțile cerului și când l-a trântit odată, l-a îngropat în pământ până la genunchi.

Crap-Năzdrăvan, văzând că nu-i de șagă cu baba, a apueat-o și el de mijloc și când a dat eu ea de pământ, a îngropat-o până la brâu.

De furie, i se înroșiseră ochii cotoroanței și din nări îi ieșeau scântei ea dintr-un hoceag aprins. Se muncește ea și iese din pământ și când l-a apucat iar pe Crap-Năzdrăvan, și când l-a trântit iar, l-a îngropat până la două palme mai sus de genunchi.

Când a văzut așa. Crap-Năzdrăvan a zis:

— Ehei… Mi se pare că eu n-am timp de pierdut cu tine!

Și ca să termine cu baba, Crap-Năzdrăvan și-a adunat toate puterile și când a înșfăcat-o de mijloc și a trântit-o odată, a îngropat-o în pământ până la gât. Apoi, a scos sabia din teacă și i-a retezat capul.

Din timpul în care Baba-Farmazoanca își dăduse duhul pentru totdeauna, împrejurul chiliei de aur dispăru focul de parcă nici n-a mai fost, și în locul focului vântul legăna iarba verde și frumoasă ce crescuse înaltă până la brâu. Și iaca

așa, dragii mei, cât de puternică o fi fost
Baba-Farmazoanca și oricâte vieți de viteji a răpus ea, dar cu Crap-Năzdrăvan nu i-a mers.

— Ei, frumoaso, a zis Crap-Năzdrăvan fetei, n-am venit să te iau pentru mine, ci te duc celui care și-a pierdut tinerețea pentru tine!

Apoi Crap-Năzdrăvan a încălecat pe cal, a luat-o și pe ea și-a făcut cale-ntoarsă către moșu-su, să-i ducă mireasa.

Obraz-de-Câine, de când trecuse Crap-Năzdrăvan spre
Baba-Farmazoanca, n-a mai făcut un pas de lângă poartă.
Când l-a văzut pe Crap-Năzdrăvan că s-a întors înapoi și când a mai văzut-o și pe fata Farmazoancei, frumusețile ei i-au tulburat mințile și i se învârtea limba în gură ca titirezul. Crap-Năzdrăvan a vrut să-l mai întrebe câte ceva pe Obraz-de-Câine, dar n-a mai avut cine să-i răspundă. Dacă a văzut așa, Crap-Năzdrăvan și-a văzut de drum și pe când soarele scăpătase după crestele dealurilor și Acadâncul-Florilor se cuibărea pentru somn, iaca și Crap-Năzdrăvan intră în casă cu:

Mireasa Mireselor,

Zâna Zânelor,

Frumoasa-Frumusețelor.

Când i-a văzut Acadâncul-Florilor, nu vă puteți închipui ce bucurie mare l-a fost pălit, îl pupa pe nepotu-su, se învârtea pe lângă fată ca cocoșul pe lângă găină și sărea în sus de veselie.

— Ei, nepoate, nepoate, a spus Acadâncul-Florilor, îmi dau seama că vitejia și puterile tale sunt de nebiruit.
Așa viteaz, mai zic și eu. Ia amu și-a găsit Baba-Farmazoanca nașul. Și-amu să pornim ospățul de nuntă, să bem, să ne înveselim și de rele să uităm.

Și așa, după cum a spus mirele, au început ospățul de nuntă, care a ținut două săptămâni încheiate. Au tot mâncat și băut, au tot chefuit și dănțăluit.

Până și angheriile codrilor s-au adunat

La ospățul neașteptat,
Unde au băut și-au mâncat,
Pe *Crap-Năzdrăvan l-au lăudat.*

După terminarea ospățului, Crap-Năzdrăvan mai în fiecare zi se ducea la vânătoare ca să-i mai treacă timpul. Dar până într-o zi, nu i-a mai ajutat la nimic. I se făcuse dor de ducă și pace bună.

Acadâncul-Florilor, văzând că nepotu-su-i neliniștit și mereu posomorât, a zis:

— Nepoate… Ia spune-mi ce greutăți te apasă pe suflet, că de la o bucată de vreme pari cam nu știu cum…

— Moșule… Cam așa-i cum spui dumneata. A cam trecut o bună bucată de vreme de când am plecat de acasă și drept să-ți spun, parcă mi se sfârșește inima de dorul mamei. M-aș întoarce cât de repede pe meleagurile pe care m-am născut, dar mai întâi aș vrea să-mi găsesc și eu o mireasă neîntrecut de frumoasă. Poate știi dumneata, moșule, unde se află așa ceva.

— Știu, dragă nepoate, fată bună și frumoasă s-ar putea găsi la Barbă-Albă-împărat, dar eu te-aș sfătui mai bine să nu te duci într-acolo, că iartă-mă că-ți spun, dar care i-a călcat ograda, acolo i-au rămas ciolanele. Așa ca lasă-te păgubaș.

— Moșule, moșule! Iartă-mi cuvin tul, dar se vede lucru că ai îmbătrânit și ai ajuns să-ți fie frică și de gândaci.
Mai bine pregătește-mi ceva merinde pentru drum, că de rest, oi vedea eu cum le-oi împărți.

După ce s-a pregătit de drum Crap-Năzdrăvan, și-a luat rămas-bun și înainte de a pleca, moșu-su a zis:

— Nepoate, norocos să-ți fie drumul și viața să-ți fie păzită de rele; dar dacă ai parte și de biruință și pui mâna pe o fetișcană frumoasă, să nu care cumva să te puie păcatele să nu dai pe la mine s-o văd și eu, că să știi, când pun mâna pe tine, îți trag o „bătaie soră cu moartea”.

— Bine, moșule, a zis Crap-Năzdrăvan zâmbind.

Fără să mai zăbovească, Crap-Năzdrăvan s-a urcat pe cal și din nou la drum pe căi necunoscute, prin văi, peste culmi

prăpăstioase, prin codrii pustii și nestrăbătuți de picior de om. Și a mers și tot a mers trei luni de zile, fără să mai poposească și fără să închidă un ochi. De la un timp, terminase merindele și de foame i se lipise burta ele șira spinării. Mergând el așa prin pădure, iaca vede-n calea lui o cioară care se chinuia să zboare, dar nu putea.

— Ei, calule, ia amu oi avea cu ce-mi potoli foamea, a zis Crap-Năzdrăvan, hai mai iute să prind cioara din drumul nostru. Decât să se chinuie, mai bine fac o frigare din ea.

Cioara, când a auzit, face de colo:

— Am auzit ce-ai spus, Crap-Năzdrăvan, decât să faci una ca asta, mai bine leagă-mi aripile în lopățele, să pot ajunge la puișorii mei. Dacă ai să-mi faci binele ista, eu știu unde te duci, și când ai să fii în primejdie, ți-oi veni în ajutor.

Crap-Năzdrăvan stătea pe gânduri și-nghițea în sec, ’
dar până la urmă a legat în lopățele aripile ciorii, apoi și-a văzut de drum. A mai mers cât a mai mers și a ajuns pe malul unui iaz mare cât vezi cu ochii. Mergând el pe malul iazului, iaca-i apare-n cale un rac mare cât o oboroacă. Nu mai văzuse niciodată așa ceva.

— Calule... fie ce-o fi, dar cu racul ista tot mi-oi potoli foamea, a zis Crap-Năzdrăvan.

— Rău te-ai gândit, Crap-Năzdrăvan, a zis racul grăbit, mai bine săi repede în apă și scapă-mi logodnica de la moarte, că eu știu unde te duci și ți-oi prinde mult bine.

— Măi... măi, se vede lucru că mi-i dat să crăp de foame, dar hai să te ajut și pe tine, a zis Crap-Năzdrăvan.

Și nu gândește mult Crap-Năzdrăvan, sare pe cal și se apropie de rac. Când se uită el în apă, vede că logodnica racului era înconjurată de un cârd de știuci mari și care mai de care se repezea la ea s-o rupă cu colții. Așa îmbrăcat cum era, Crap-Năzdrăvan sare-n apă și din câteva salturi a ajuns la locul cu pricina și când l-au simțit știucile rele, au dispărut ca glonțul din pușcă, iar logodnica racului se strânsese ghem și n-a mai făcut nicio mișcare. Crap-Năzdrăvan a prins-o și a adus-o la logodnicul ei, care nu mai știa ce să facă de bucurie și cum să-i mulțumească lui

Crap-Năzdrăvan. După aceea, Crap-
Năzdrăvan a lăsat racii să-și vadă de treabă, iar el a încălecat pe cal și iar la drum. După o bucată bună de mers, au ajuns pe o câmpie verde, țesută cu flori de toate culorile și ici, colo, câte un copac de aur își vărsa razele luminoase pe deasupra florilor. Mergând ei peste câmpia cu frumusețele ei fermecate, iaca au văzut la o mare depărtare Palatul de aur al lui Barbă-Albă-împărat.
Mergând ei așa, și tot mergând, soarele-i dogorea de le frigea pielea, foamea-i încleștase dinții lui Crap-Năzdrăvan, de nu mai putea scoate o vorbă. După o bucată de cale, iacă le apare în drum un iepure șchiop, care se zbătea în iarbă și nu mai putea să facă un pas. Crap-
Năzdrăvan, când l-a văzut, n-a mai scos un cuvânt. A
sărit de pe cal și fuga să puie mâna pe iepure.

— Ho… Oprește-te, Crap-Năzdrăvan! Nu te mai grăbi să-mi iei zilele; mai bine vezi de mă ajută, că peste trei zile sunt mire. Și, după cum vezi, un afurisit de vultur m-a atacat și luptându-mă cu el, mi-a rupt piciorul și nu pot ajunge la mireasă. Apucă-te mai bine și leagă-mi piciorul în lopățele, că eu știu unde te duci și-ți voi fi de mare folos.

— Măi, Urechi-Lungi, se vede lucru că nu mi-i dat să ajung tinde m-am pornit, că foamea o să mă dea gata.
Dar hai să te mai ajut și pe tine, mai ales că te duci ca mine după mireasă.

După ce i-a legat în lopățele piciorul iepurașului, a încălecat iar pe cal și din nou la drum. Către asfințitul soarelui, iaca au ajuns și ei la porțile Palatului de aur, al lui Barbă-Albă-împărat. Când se uită el de jur împrejur, pe fiecare par din gard era câte un cap de om. Dar un singur par mai rămăsese gol și mereu striga: „Cap… cap…
Cap…44

— Auzi, Crap-Năzdrăvan, ce strigă parul de colo?

— Aud, calule, a zis Crap-Năzdrăvan, nu-ți fie teamă, parul a strigat și o să mai strige mult și bine, căci cu capul meu fii sigur nu i se va astupa gura. Deocamdată, să vedem cum ajungem la împărat.

Când au dat să intre pe poartă, au fost opriți de doi zmei, care străjuiau porțile palatului și cu gurile căscate stăteau gata să înceapă atacul împotriva lui Crap-Năzdrăvan. Dar Crap-Năzdrăvan s-a răfuit una-două cu zmeii.
După aceea au ajuns la a doua poartă, care era străjuită de doi balauri cu câte șapte capete.

— Ehei, calule, aici i-aici, a zis Crap-Năzdrăvan.

Când i-au văzut, balaurii au început care-neotro să-și miște capetele și cozile într-o parte și alta, pe nari vărsau săgeți de foc, de pârjoleau pietrele. Crap-Năzdrăvan nu le-a mai dat vreme de gândit. A scos sabia din teacă și a dat pinteni calului să treacă prin poartă. Dar numai ce intrase calul pe poartă, balaurii s-au și năpustit asupra lui
Crap-Năzdrăvan și s-a încins o luptă între ei pe viață și pe moarte. Cât de puternic era Crap-Năzdrăvan, era gatagata să fie răpus. Dar până la urmă s-a răfuit și cu balaurii. Când au ajuns la a treia poartă, care era și ultima, aici nu străjuia nimeni, însă poarta era. Închisă și pe un stâlp al porții era o tăbliță pe care scria că cine va mânca și va bea ce se află după poartă în ograda împăratului va putea ajunge cu bine la împărat. Iar cine nu, i se va reteza capul. Ceea ce scria pe stâlpul porții l-a cam pus pe gânduri pe Crap-Năzdrăvan, însă calul îndată l-a încurajat:

— Să intrăm, Crap-Năzdrăvan, nu-ți fie teamă, că fac eu să fie bine.

Când au deschis poarta și au intrat în ograda împăratului, au dat cu ochii de două care cu pline, doi boi fripți și două butii mari cu vin de șapte ani. Crap-Năzdrăvan abia apucase să mănânce o bucată de carne și să bea câteva guri de vin, iar calul terminase pâinea și carnea de mâncat și vinul de băut. Și după ce s-au ospătat bine, îndată i s-a dus veste lui Barbă-Albă-împărat și când a primit vestea împăratul, îndată a poruncit slugilor să-l primească cu cinste pe viteazul Crap-Năzdrăvan. Când a intrat Crap-Năzdrăvan în palatul împăratului, a zis:

— Bun găsit, măria-ta, Barbă-Albă-împărat!

— A... Bun sosit la noi, voinice Crap-Năzdrăvan. Așa ești

după cum te-am visat. Dar ce dor, mă rog, te-a adus pe meleagurile mele?

— Doamne, ce dor... Dacă ți-i cu voie, vreau să-ți fiu ginere, împărate Barbă-Albă.

— Bucuros, Crap-Năzdrăvan, de ce nu? Dar dacă ai trecut cu bine prin cele trei porți de la intrare în ograda palatului meu, mai am o încercare la care să te pun. Și iaca despre ce e vorba: Trei nopți la rând trebuie să le ascunzi unde știi. De te-or găsi cele trei fete ale mele, să știi că-ți pun capul în par. De vei avea noroc și nu

te-or găsi, ai să-ți iei una din cele trei fete, care ți-o fi pe plac.

— Bine, împărate, a zis Crap-Năzdrăvan, să punem la încercare și asta.

Împăratul, niciuna, nici două, bate de trei ori din palme și îndată au apărut burtoșii de bucătari cu tăvile pline cu fripturi de purcel și vin din cel mai bun. După ce au mâncat și au băut pe săturate, Crap-Năzdrăvan s-a dus să tragă un pui de somn. De la o bucată de noapte a fost anunțat că trebuie să se ascundă. Cât ai zice pește,
Crap-Năzdrăvan s-a sculat, s-a îmbrăcat și a ieșit în ograda palatului. Se duce el încolo și încoace, dar numai că nu găsește unde să se ascundă. Timpul trecea văzând cu ochii și fetele împăratului se porniseră în căutarea lui.
Umblând el așa, își aduce aminte de cioară, care-i legase aripile în lopățele și și-a zis:

„Hm... Cândva, am ajutat o cioară și ea s-a lăudat că la nevoie îmi va veni în ajutor. Ei, amu cu ce-ar putea ea. Să mă ajute?”

Nici bine nu terminase de spus Crap-Năzdrăvan, că cioara a și apărut lângă el și grăbită a zis:

— Crap-Năzdrăvan, Crap-Năzdrăvan! Hai mai repede și te bagă în scorbura copacului de colo, că vin fetele împăratului și de te-or găsi, îi vai și amar de tine.

Crap-Năzdrăvan s-a ascuns repede în scorbura copacului și cât ai clipi, s-au adunat atâtea ciori pe copac și pe lângă

copac, de puteai să juri că n-a fost de când îi lumea copac pe acel loc. Când au început o cârâială și o gălăgie, nu se auzea nici în cer nici pe pământ; te lua groaza să treci pe lângă ele. Când au ajuns fetele împărâtului pe lângă claia de ciori, s-au învârtit de câteva ori vpe acolo, dar nici în gând nu le-a venit că Crap-Năzdrăvan ar fi ascuns între ele. N-a mai durat mult și iaca începuse să chite cocoșii de miezul nopții și fetele împăratului, moarte de oboseală, nici gând să-l găsească pe
Crap-Năzdrăvan. În zori de zi, fetele au ajuns la palat și de rușine că nu-l găsiseră pe Crap-Năzdrăvan nici nu îndrăzneau să dea ochii cu împăratul. Când a auzit împăratul că nu l-au găsit, nu-și afla locul de supărare.
A doua noapte, Crap-Năzdrăvan s-a dus iar să se ascundă.
Căutând el loc de ascuns, când a ajuns pe malul iazului, și-a adus aminte că a făcut bine unui rac și racul s-a lăudat că-l va ajuta la nevoie. Nu terminase bine de gândit și racul și-a scos capul din apă și a strigat către Crap-
Năzdrăvan:

— Crap-Năzdrăvan, vino repede să te înghit, că fetele lui Barbă-Albă împărat sunt pe urmele tale, și de te-or găsi ți se pune capăt zilelor!

Crap-Năzdrăvan a sărit repede în apă, racul l-a înghițit, apoi s-a lăsat la fundul iazului. Până să ajungă fetele împăratului, se adunase atâta răcăraie deasupra racului ce-l ascundea pe Crap-Năzdrăvan, câtă frunză și iarbă. Au trecut fetele împăratului pe lângă grămada cu raci de zeci de ori, au răscolit nisipul fir cu fir, l-au căutat prin desișul codrilor, prin iarba câmpului, prin munți, piatră cu piatră au rostogolit, dar pe Crap-Năzdrăvan nu l-au mai găsit. Când zorile se revărsau, iaca și fetele împăratului au intrat pe poarta palatului, moarte de oboseală.

Când a aflat împăratul că fetele nici de data asta nu l-au găsit pe Crap-Năzdrăvan, nici n-a mai vrut să le vadă și să le audă. A treia noapte, Crap-Năzdrăvan s-a dus iar să se ascundă. Mergând el încoace, iaca-și aduce aminte de iepurașul căruia-i legase piciorul în lopățele și, simțindu-se

el ostenit, s-a așezat pe iarbă și a zis:

— N-am ce spune... Cioara și racul s-au descurcat frumos, dar iepurele, cum ar putea să mă ajute?

Dar nici nu apucase a sfârși bine de spus și iepurașul alerga spre Crap-Năzdrăvan de-i sfârâiau călciiele. Și cum Crap-Năzdrăvan nu se vedea din iarbă, din goana aceea mare, când s-a izbit iepurele în spetele lui, l-a băgat în toți sperieții și bietul iepure se învârtea în loc de amețeală, de parcă băuse la șapte praznice.

— Crap-Năzdrăvan! Vin în căutarea ta fetele împăratului împreună cu tată-su! Dă-te de trei ori peste cap, și ai să te prefaci într-o steblă de busuioc. Mezina împăratului te va găsi și o să te puie în coc. În zori de zi, când vor ajunge fetele împăratului la palat, tu să zici de trei ori:

Busuioc, busuioc,
Sade vesel după coc
Și mezina-i cu noroc,

Și când o fi să-ți alegi de nevastă, pe mezină să ți-o iei, că ea se prăpădește de dragul tău și ea ți se potrivește. Și amu grăbește-te că vin. Iepurașul, după ce i-a spus lui Crap-Năzdrăvan ce are de făcut, a dispărut ca din senin, iar Crap-Năzdrăvan s-a dat de trei ori peste cap și s-a prefăcut într-o steblă de busuioc. N-a mai durat mult și fata cea mică a împăratului ajunsese mai întâi la steblă de busuioc și așa de frumoasă ce i s-a părut, că repede a rupt-o și a pus-o după coc și și-a văzut de căutat mai departe. Au căutat fetele și au tot căutat, dar degeaba le-a fost osteneala, că nici de data asta nu l-au găsit pe Crap-Năzdrăvan. Pe când zorile începuseră să-și reverse lumina peste culmele dealurilor,

Barbă-Albă-împărat cu cele trei fete ale sale se întorcea spre palat ostenit și supărat că nu-l găsise nici în ultima noapte pe Crap-Năzdrăvan, se gândea unde o să-și ascundă capul de rușine când or auzi ceilalți împărați și crai din lumea întreagă că nu i-au mers încercările cu Crap-Năzdrăvan. Când a intrat în palat împăratul cu felele sale, nici nu apucase a se așeza, că s-au și auzit rostindu-se

cuvintele:

Busuioc, busuioci
Șade vesel după coc
Și mezina-i cu noroc.

Auzind împăratul cuvintele rostite, a rămas înehilit ca stânca ele piatră, că nu știa de unde s-au auzit aceste cuvinte. Și stând împăratul așa, iar aude rostindu-se aceleași cuvinte. Și când s-au auzit și a treia oară, fata mezină și-a adus aminte de steblă de busuioc ce o avea după coc, pune mâna pe steblă și când a trântit-o la pământ, steblă de busuioc s-a prefăcut în Crap-Năzdrăvan.
Când l-a văzut Barbă-Albă-împărat, a rămas mut ca toți muții, dar pe loc și-a revenit în fire. Sare și se cuprinde cu Crap-Năzdrăvan și a zis:

— Ia amu, am găsit un ginere vrednic. Pe oricare din cele trei fete ale mele ai s-o vrei, pe aceea ți-o dau.

— Nu, împărate, a zis Crap-Năzdrăvan, să mi-o dai pe mezină, că asta mi-e dăruită de ursită.

— Dăruită să-ți fie, dragul meu Crap-Năzdrăvan, și înainte de a te duce, să bem să ne înveselim, vitejia să-ți cinstim.

După o petrecere de trei zile și trei nopți, Crap-Năzdrăvan și-a luat rămas-hun de la împărat și împărăteasă și împreună cu mireasa lui au încălecat pe calul cel înaripat al său și s-au pornit în zbor până la moșu-su Acadâncul-Florilor. Când au ajuns la el și au intrat în casă, l-au găsit gemând și legat de stâlpul patului. Când și când își mai trăgea sufletul.

— Ce ți s-a întâmplat, moșule? l-a întrebat grăbit Crap-Năzdrăvan.

— Vai de mine, dragă nepoate, de când ai plecat, a venit dulmanul ista de Obraz-de-Câine, mi-a tras o bătaie soră cu moartea, m-a legat burduf și, după cum vezi, mi-a luat și nevasta.

Când aude Crap-Năzdrăvan, a încălecat pe cal și ca furtuna mărilor, ca vârtecușul secetelor, s-a avântat în goană către Obraz-de-Câine. Când a ajuns la el, fără să-l

mai întrebe de sănătate, l-a luat pe cal și l-a dus în adâncul codrilor, unde l-a legat bine de un copac, lăsându-l pradă fiarelor și țânțarilor, apoi s-a întors și a luat-o pe nevasta lui moșu-su și i-a dus-o înapoi acasă.

— Iaca, moșule, ți-am adus nevasta înapoi și cât vei avea de trăit, supărat și bătut de Obraz-de-Câine n-ai să mai fi și nici fără nevastă n-ai să mai rămâi.

Bătrânul Acadâncul-Florilor, când și-a văzut nevasta, de bucurie uitase ca de când lumea bătaia ce-o luase de la Obraz-de-Câine, și dă-i cu cheful trei zile și trei nopți.

După asta, Crap-Năzdrăvan și-a luat rămas-bun de la moșu-su, apoi, împreună cu mireasa lui, au încălecat pe cal și au zburat ca pasărea spre împărățiile tătâne-su.

Când au ajuns la poarta castelului, străjile îndată au dus vestea împăratului și împărătesei despre sosirea lui Crap-Năzdrăvan. Când au auzit împăratul și împărăteasa uimitoarea veste, de bucurie au poruncit străjerilor să sune din trâmbițe și buciume, apoi împreună cu tot alaiul împărătesc, l-au întâmpinat pe Crap-Năzdrăvan și pe frumoasa lui mireasă. După asta, împăratul a trimis oșteni călări în toate părțile să cheme lume la marele ospăț de nuntă al lui fecioru-su. În trei zile și trei nopți, s-a adunat atâta lume la castelul împăratului, câtă frunză și iarbă, și după cum se spune, pe acele vremuri, o petrecere mai mare și mai frumoasă ca la nunta lui Crap-Năzdrăvan n-a mai fost și nici nu s-a mai pomenit pe undeva până atunci.

După nuntă, împăratul i-a încredințat lui Crap-Năzdrăvan cârma țării și, cât a trăit, lumea a fost mulțumită de faptele bune și de judecata dreaptă a împăratului Crap-Năzdră vanul.

POVEȘTI AROMÂNE

Moșul și baba

A FOST cândva pe undeva o babă și un moș. Baba avea o colibă de sare și moșul una de smoală.

Într-o zi, moșul s-a pus de gătit ceva demâncare și cum nu avea sare, ceru de la babă:

— Babă, să-mi dai un pic de sare să presar în mine are!

— Sare nu-ți dau niciun pic! răspunse baba și-i întoarse spatele.

Alunei moșul se rugă:

— Oh, doamne! Dă o ploaie să se topească toată colibioăra babei!

— Și se porni o ploaie și un potop, de se topi sălașul babei și biata babă a rămas pe drumuri. Se pocăi și veni la moș:

— Moșule, moșulică, nu mă iei și pe mine în cocioaba ta?

— Te iau, răspunse moșul, dar mă tem nu cumva peste noapte să sforăi prea tare, să-mi sperii caprele și să-mi fugă.

— Doamne ferește!

Și moșul o pofti în coliba. Dar, la miezul nopții, când e somnul'mai uituc, unde începu baba să-i tragă la aghioase, de se speri ară toate caprele și-și luară câmpii. Apoi, prinde-le de mai poți!

— Ah, ce mi-ai făcut, păcatele mele, tu, babă afurisită! Piei din ochii mei!

Și fugi moșul după capre, să le ajungă din urmă și să le dea înapoi. Și tot le fugări prin cotituri, ba aici ba colea, până intrară în tufișuri și le pierdu din ochi. Și cum alerga necăjitul moș de-l treceau răcorite, iată în fața lui o vulpe.

— Vulpe, vulpe ! Nu ai văzut niște capre?

— Ba da, zise vulpea, dacă îmi dai și mie una, ara să-ți spun încotro au luat-o.

— S-a făcut! Numai zi odată mai repede!

Și vulpea îl îndreptă pe poteca unde o tuliseră caprele.

Cum păși moșul mai încolo, se întâlni cu un lup.

— Lupe, lupe, n-ai zărit cumva niște căprițe, să-mi spui pe unde au apucat-o?

Lăcomind și el la o căpriță, se învoi să-i dea și lui una și astfel se luă pe urmelor lor.

Tot fuga fugulița, merse moșul cu limba scoasă de osteneală și bătrânețe și mai departe se pomeni cu un urs.

— Ursule, ursule, nu mi-ai zărit niște capre fugare pe undeva?

— Ba le-am zărit, dar nu-ți spun până nu-mi dai și mie una.

Moșul, neavând ce face, primește tocmeala și ursul îi arată unde erau caprele. Și, cum le găsi, le mână înapoi cu cața *. Trecu pe la urs și el îi ceru o capră:

— La colibă, zise moșul, că aici nu am vreme.

* bita.

A FOST când a fost. A fost un lup, jupân Nicoară, și o vulpe, jupânița Codana, care se întovărășiră la vânal, învoindu-se ca tot ce vânează să împartă frățește între ei.

Odată, pe când ieșiră la vânătoare, găsiră pe drum o oală cu miere.

Lupul și vulpea

Repovestire de IV LI A MURNU

Mai încolo dete de lup și sări și el cu fleoanca:

— La colibă, făcu moșul, că acum mă grăbesc să nu înnoptez în pădure.

După o bucată de drum ajunse și la vulpe. Dar, vicleana, niciuna, nici două, înhăță o capră de picior.

Poc! lovi moșul odată cu cața peste grumazul vulpii.

— Cum, așa ne-a fost vorba? întrebă vulpea.

— Cumetria se cere, nu se ia! zise moșul. Poftește la colibă să-ți iei partea.

Ajuns la colibă, înțărcui frumos caprele și puse de pază dulăii.

— Haideți acum, zise el dihăniilor, să vă luați caprele.

Când ele se băg’ară în țarc, în loc de capre le întâmpinară dulăii, care se săltară asupra lor, le făcură papară și le cărară sfâșiate afară.

— Hap! sări jupân Nicoară, am s-o înhap toată!

— Mai întâi, ca tovarăș al meu, cată să zici: s-o înhăpăm amândoi, se împotrivi jupânița Codana. Și, apoi, dacă am pus laba pe miere, trebuie’ s-o dăm gata dintr-odată? Ce fel de casă vrei să facem împreună, dacă dăm gata tot ce găsim?

Și după cum judecă șireata vulpe, o pitiră într-un jneapăn. Nu trecu o zi și cumătră vulpe zise lupului:

— Jupân Nicoară, sunt chemată să botez,

— Dacă ești chemată, du-te! răspunse lupul.

Se duse vulpea și lip-lip! lăpăi din miere.

La întors, o iscodi lupul:

— Ce nume i-ai dat, jupâneasă vulpe?

— Începătura, că doar ei*a fată.

— Frumos nume, să-ți trăiască! îi ură lupul.

A doua zi, din nou, începu vulpea:

— Jupân Nicoară, m-au colăcit să botez.

— Du-te, dacă te-au colăcit.

Vulpea se duse și lip-lip înjumătăți oala cu miere.
La întoarcere, o întrebă lupul:

— Ce nume i-ai pus, jupâneasă vulpe?

— Ce nume să-i pun? Jumățel, că ăsta era băiat.

După o zi, scorni vulpea iar:

— Jupân Nicoară, m-au poftit să botez.

Lupul-lup, minte proastă, nu luă seama că nu-i lucru curat la mijloc, o lăsă să se ducă. Cum își înfundă botul vulpea, nu cruță nicio picătură din mierea care mai era în oală. La întors o întrebă jupân Nicoară:

— Ce nume i-ai pus?

Isprăvitura, am botezat-o, zise vulpea care isprăvise mierea toată.

— Frumos nume, să-ți trăiască! îi ură lupul.

Tocmai se încheiaseră trei zile și se porni cu pofta să se îndoape și el cu miere. Dar ce să ia în gură?
Pietre? Mierea toată o zvântase vicleana de vuloe.

Jupâne, jupâne Nicoară, se vede că ai linehit mierea fără mine, i-o luă înainte vulpea.

— Să mă ierți, jupâniță Codană, se oțărî lupul, ba îmi pare că tu ai făcut una ca asta!

Ba că tu, ba că eu, s-au sfădit și s-au despărțit. Vulpea o întinse către marginea satului, spre a șterpeli vreo găină; în cale dete de un popă, care se înapoia de la mânăstire cu măgarul încărcat de prescuri. Cum îl zări de departe, ea se tolăni pe cărare, făcu pe moarta în păpușoi și cum trecu popa, o luă de picior și o aruncă pe măgar.

„Bună-i de blană pentru preoteasă”, gândi el.

| ulpea, furișată pe la spate, dezlegă sacii cu prescurile și le azvârli pe jos. Apoi sări și ea și una câte una le îngrămădi în sac și o zbughi cu ele. O tuli în pădure și se întâlni cu jupân Nicoară. El o întrebă:

— De unde vii, Codană, cu chilipirul ăsta?

— De unde să vin, jupân Nicoară, ia vin și eu de la mănăstire.

” Cum așa? Cine ți-a dat sacul? Cum ai dres și-ai meșterit?

Iacă așa, ușor, jupân Nicoară. M-am dus la poarta mânăstirii și m-am milogit:

— Dă-mi, părințele, o prescură! Dă-mi, părințele, o prescură!

Și deodată îmi dete popa o desagă întreagă.

— Dacă mă rog și eu, capăt una?

— Mai încape vorbă?

Nu se codi lupul și hai la mânăstire. Își băgă botul pe poartă și începu să urle ca lupul:

— Dă-mi, părinte, o prescură! Dă-mi, părinte, o prescură!

— Huideo, dihanie, huideo, lup! striga lumea din toate părțile, că nu știu lupul cum s-o ia la fugă mai dihai de acolo.

Se adăposti în pădure. Îi ieși vulpea înainte și-l întrebă:

— Cum a fost?

El îi povesti tot ce a pățit, cum era să fie snopit în bătaie, dacă puneau mâna pe el.

— Dar spune-mi cum ai cerut?

— Cum să cer? Dăăă-mi, părinte, o prescură!

— De asta ai rămas cu laba goală. Trebuia să mlădiezi și să subțiezi frumos glasul, să nu zbieri așa ca un măgar.

Zănaticul de lup, scăpat odată teafăr, se lua după istețimea vulpii. Se mai duse odată la mânăsthe și încercă să se roage cu glas milogitor. Abia își întinse botul pe poartă și huideo la el cu căței, cu dulăi, îi croiră spinarea cu ciomegele, până îl lungiră rnott la pământ.

Și așa se desfrăți vulpea de mocofanul de lup.

Repovestire de IU LI A MUR N U

Cenușotcă

AU FOST odată trei frați. Doi din ei lucrau zi și noapte și asudau spre a-și agonisi pânea de toate zilele, pe când al treilea era un leneș fără pereche, nici nu lucra, nici agonisea și nici nu era de vreun folos fraților. De trândav ce era, se zgribura de frig și iarna și vara. Clănțănea dinții cât era ziua de mare și-și vira gaibele într-o desagă de cenușă, ca să nu înghețe.

Frații nu mai puteau să-l vadă, că-i făcea de rușine și după ce i-au dat din avere ce i se cuvenea, i-au întors spatele. Partea lui fu un măgar.

Cenușotcă îl luă pe urecheat și-l încălecă cu picioarele băgate în desagi. Călări o bucată până se opri la un izvor.
Dar cum se lenevea la descărcat, scoase căciula de-a călare, o puse la șipot, o umplu și bău.

Apoi își văzu de drum. Cum își târa pe jos cața, i se prinse deodată într-un tufiș;. Când o trase afară, scoase de-acolo o oală de galbeni. Îi veni greu să descalece și se puse în așteptare, doar va trece careva să-i dea o mână de ajutor.

Doi drumeți se apropiară de el și-l întrebară:

— Ce stai, mă, lipcă, aici?

— Aștept să-mi dați oala cu galbeni, că mi-e tare greu să descalec, zise povara pământului. Jumătate vouă, jumătate mie.

Drumeții își luară merticul și porniră cu Cenușotcă, tustrei înainte. Înserară într-un desiș de stejari așa de umbros, de nu-și zăreau fața. Apoi descălecară și aprinseră focul spre a se încălzi. Fiecare își luă pâinea din traistă. Cenușotcă scoase și el o bucată de caș, ce o purta încă de acasă, fiindcă nu se îndura s-o mestece.

Unul din călători, ducând brânza la gură, zise:

— Să fie cu spor și pe lemne și pe pietre, pretutindeni: dinti-o singură oaie o mie, oierul poate și șchiop să fie, dar păstorul să ne trăiască, fiindcă el ne dete caș, ca noi să ne înfruptăm!

Cenușotcă își râse de el și de urarea lui lungă; îi părea că acel om nu mai gustase vreodată cașul. Apoi se gândi în sinea lui că n-ar fi rău să se bage păstor la un oier, ca să înmieze numărul oilor, așa cum îi urase soțul de drum.

În sfârșit, găsi pe unul care îl primi bucuros; dar Cenușotcă n-avea de unde să știe că la stâna lui în fiecare zi da ocoale un leu spre a se îndulci din bunătăți.

Plecă fluierând la păstorit și dându-se alene pe lângă un copac, făcu un foc din vreascuri și se pomeni cu Leul; dar cum nu se arătă speriat, Leul se gudură pe lângă el și-i ceru ceva de gustării.

Cenușotcă răscoli tăciunii și-i zise:

— N-am să-ți dau nimic, nici măcar un pic!

— Te ții așa grozav, ca să te pui cu mine?

— Sunt de sute de ori mai puternic decât tine, amenință Cenușotcă. Vezi bolovanul ăsta? și-i întinse o turtă mare de caș.

— O văd! zise Leul.

— Cum macin eu piatra asta, fă și tu la fel.

Leul vru să facă întocmai și se repezi să ia un pietroi, încercă cu labele, dar nu pică un strop diți el. Măi, se miră el, ăsta e tare în putere, nu e ca orișicare cioban.

Îl rugă pe Cenușotcă să se lege fârtat cu el. Dar Cenușotcă, grozăvindu-se, nu se lăsa ușor înduplecat, ca nu cumva Leul să-și închipuie cine știe, ce alta, dar apoi se înhăita cu el și o apucară amândoi prin pădure. La capătul ei, în drum, dădură de o albie; puseră rămășag și unul și altul s-o spargă. Întâi Leul o rostogoli până o plesni. Cinci încercă Cenușotcă, de abia o atinse, că toată era țăndări. Leul nu-și dădu seama că era isprava lui, și începu să umble cu frica în sân.

Mai încolo au nimerit la un râu mare. Cenușotcă nu putea trece dincolo.

— Leule, poți să mă cari în spate?

— Știu eu, fârtate, întrebă Leul, dar cum ȘI trânti în spinare, îl trecu ca pe un fulg.

După ce alergară în lung și în lat prin toată pădurea, pe

înserate, Leul se întâlni cu alți lei, cărora le povesti cum acest om e mai dihai clocit toți leii. Fiarele voiră să vadă grozăvia asta de om. Cum stăteau adunate în preajma focului și frigeau nămaiele răpite din turmă, înainte de a se așterne la ospătare, au dat fuga să aducă apă; o căra fiecare cum putea, ci te o bute, câte o căldare. Cenușolcă în Urzi a și când una din dihănii se duse să vadă ce face, Cenușotcă lega fântâna cu funia. Se răsti la el:

— Ce faci acolo, bată-te să te bată!

’ Ce vrei să fac? Iată, leg fântâna asta, ca să averii apă pe totdeauna.

Și se prefăcea că înnoda fântâna și o trăgea din răsputeri, ca s-o aducă pe de-a-ntregul.

Măi băiete, avem destulă apă deocamdată. Ne trebuie numai trunchiuri de lemne, ca să aprindem foc la noapte.

De acolo porni Cenușotcă urmat de leu sa adune lemnărie. Dar ți-ai găsit leneșul să care sarcinile de lemne. Se făcea iarăși că lega copacii cu fnnghia.

Deodată Leul îl opri:

— Fi, ce faci acolo?

Ei, ce să fac? Eu așa sunt: aduc odată pe totdeauna.

— Măi omule, lasă în pace arborii, ca să nu se năruie asupra noastră, să ne facă plăcintă. Ne sunt de ajuns silvele de lemne cărate de mine.

A doua oară, ieși cu fața curată Cenușotcă. Se așeză la vatra din pădure și se puse pe mâncat și pe băut, alăturea de lei.

Apoi se culcară cu toții. Cenușotcă nu dormea, ci trăgea cu urechea la mormăitul dihăniilor; chiteau între dânșii să-i facă felul, că, de nu, le-o face el. Auzind că a doua zi îi vor face vânt de pe lume, bietul o băgă pe mânecă. Se sculă binișor, îndosi sub sarică un butuc, în culcușul lui, și el se strecură noaptea într-un tufiș pe aproape. Leii, după cum s-au vorbit, au fiert apă și au turnat-o clocotită peste țoalele lui. Dar cine să moara?

But ucul?

A doua zi, leii s-au frecat la ochi când l-au văzut teafăr. Îl

iscodiră cum i-a fost peste noapte.

— Nu se poate mai bine, numai că m-a trecut năduful!

87

— Măi, măi! Asta n-asudă nici la deal, nici la vale!

Și tot așa, după alte multe încercări de felul acesta, din care el a ieșit cu pielea teafără, ei îl scotociră:

— Cum de ești așa voinic?

Lac-așa, nimica toată! Mai întâi m-am prăjit, apoi m-am căiit, de aceea nu-mi pasă deloc de nimic.

— Nu vrei să ne pui la prăjeală și pe noi?

Ba bine că nu, vă pun la prăjeală și pe voi!

Și așa îi ceti ui de vârtos pe fiecare de câte o frigare uriașă, că nici naiba nu-i mai putea dezlega; apoi aprinse un foc ce vâivăia și tot mi ți-i rotea în frigări, de răcneau leii că răsunau văgăunele munților de răcnetul lor. Dar ajutor nu venea de nicăieri.

Așa-i răsuci și-i pârjoli de vii, de a ajuns vestea și povestea până la noi, ca s-o știți și să râdeți și voi, că Cenușotcă din lei a făcut cenușă și scrum, apoi și-a văzut el de drum!

Repovestire de 1ULIA MURNU

Ghicitorul năzdrăvan

PE VREMURILE ACELEA când puricele se îneălța, când zburătoarele umblau pe jos, iar animalele zburau și cuvântau ca oamenii, pe acele vremuri a trăit un împărat.

El avea un inel nespus de frumos și de scump. Dar nu știu cum îl pierdu și nu se mângâia cu lipsa lui. Ca împărat ce era, nu se lăsă păgubaș, ci puse un crainic să strige că va da mare răsplată celui care îi va descoperi giuvaerul.

În acea împărăție viețuia un cârpaci așa de scăpătat, că nu avea cu ce îndestula pe ai lui: în afară de nevastă, mamă și soacră, încă opt feciori așteptau ca puii golași mură în gură.

Așa fiind, își luă el inima în dinți, se duse la crainic și-i zise:

— Eu am să aflu inelul, dacă împăratul, timp de patruzeci de zile, ne va ospăta pe mine și ai mei de la masa lui numai

cu carne de pasăre, gâști, curci și altele.

— Dar dacă n-ai să afli inelul?

— Îmi pun capul, că nu-mi pasă!

Crainicul avu cuvântul împăratului și îi trimise prânz și cină: gâsculițe, găinuțe, cocoși, puișori, mă rog, de toate, de tot îmbucau cârpaciul și ai lui până ia îmbuibare.

El se tot lăuda la străjeri că știe unde-i oborul împărătesc, dar nu va da de gol pe cel cu furtul până la împlinirea zilei sorocite. Dar ce se întâmplase? Tocmai străjerul care aducea bucatele era chiar cel care furase inelul.
Acesta tot auzind pe cârpaci că știe, cu vrăjile lui, cine e hoț sau nu, se îngrozi. Și când lua seama că se apiopie ziua să fie descoperit, se duse întins la cârpaci și se milogi de el:

— Ai milă și nu-ți face păcate cu mine! Tu știi că eu ani luat inelul; ți-l dau și fă ce vrei cu el, numai să nu mă dai de rușine!

Dar cârpaciul tocmai asta voia:

Ei! Și eu așteptam să văd dacă are să-ți vină mintea la cap, să mărturisești singur că eu am știut din întâia zi cine e hoțul. Dar fiindcă te pocăiești de fapta ta, te iert și nu te dau pe mâna împăratului, numai să-mi spui ce are mai scump și mai iubit în lumea asta împăratul?

Un gâscan! zise străjerul. Îi poartă toată ziua de grijă și-i dă grăunțe din mâna lui.

Ce-i trecu prin minte cârpaciului, că nici naiba n-o brodea mai bine, de strecură inelul în mălaiul gânsacului răsfățat al împăratului. Apoi luă cartea de descântece și o ceti chipurile dinaintea împăratului:

Băr-bar-băr, bah-bah-bah, inelul se află în grumazul gâscanului.

Se poate, nu se poate, nu știu, fapt e că niciunul din vraci nu fu în stare să descopere inelul fără să taie pasărea. Adevărul era că măria-sa ținea mai mult la inel ca la gâscan; puse de-i scoase măruntaiele și inelul nounouț. Lucitor ca un bănuț, ieși la lumină.

’ Măre! strigară cu toții într-un glas, ia te uită cum din păcătosul de peticar s-a ales un firoscos! Fârtat cu aghiuță!

se minunau care de care mai tare.

Împăratul se ţinu de cuvânt şi dete cârpaciului tot ce poftise: îi înţoli prichindeii, ca să nu mai umble cu rupturi, îi trimise la învăţătură, spre a se procopsi şi ei odată, iar lui îi clădi o casă aşa de frumoasă, de-i păru că nu mai trăieşte pe pământ.

Doar un cuget îl muncea: să nu mai fie chemat şi altundeva, că doar nu era cetitor în stele şi că numai spre mi ia copiilor săi i-a lost dat să iasă odată cu faţa curată.

Totuşi, vestea merse peste tot locul, că în acea împărăţie vieţuieşte un mare cărturar şi prinseră a curge din toate părţile crainici de la alte împărăţii, să-l cheme.

Purcese bietul de el cu frica în sân şi cu inima îngheţată la un alt împărat; cum sosi acolo, acesta îi zise.

— Auzit-am că eşti burduf de carte, a-toate-ştiutor.
Iată că eu mi-am pierdut pecetea împărăţiei. Dacă eşti în adevăr aşa de iscusit, trebuie să dai de urma ei, de nu, ţi s-a împlinit veleatul.

Cărturarul a sfeclit-o, dar îndată îşi veni în fire, gândind că poate cumva o să dea de pecete.

Se nemeri ca hoţul să fie tocmai omul împăratului.
Acesta, cum auzi de venirea cărturarului, nu-l mai ostoi somnul şi liniştea. Ca să fugă, nu era timp. Să stea locului, se temea că va fi pedepsit. Încotro, dar? Târziu, peste noapte, se furişă îneet-încetişor până în odaia cărturarului şi-i căzu în genunchi:

— Îndură-te de mine, că în mânile tale e viaţa mea!
Scapă-mă de nenorocire! Pecetea o am eu.

Nu te speria. Fiindcă ai mărturisit, vei fi miluit.

Spune-mi numai ce are mai drag în lumea asta împăratul?

— Un cuţuâache!

A doua zi ghicitorul şi hoţul făcură ce făcură şi aruncară javrei pecetea învelită într-o bucată de carne. El o înghiţi şi nu păţi nimic.

Apoi ieşiră amândoi, împăratul cu ghicitorul la plimbare. Clinele mergea ca de obicei în urma împăratului şi nu se

depărta nici măcar cu un pas de el. Ghicitorul își luă cartea de descântece și se făcu că cetește: Băr-băr-băr, bah-bah-bah, pecetea este în burta cânelui!

Repede un vraci, s-o dea afară, porunci împăratul.

\ eni vraciul cu leacul cel tare, i-l dete pe gât cânelui și el numaidecât dădu afară pecetea.

Dar tot nu crezu că are în fața lui un adevărat cărturar:

Ah, socoti el, am să-ți dau să ghicești un lucru; de-l ghicești nu încape îndoială că ești un mare firoscos.
Până atunci, degeaba te grozăvești și-ți dai ifose că-i ceva de capul tău.

Împăratul puse la cale ca pe drumul unde se vor plimba el și cu ghicitorul, să fi se arunce un sac în care să fie legată o pisică. După ce orânduise astfel, pofti pe ghicitor la plimbare și se făcu că se împiedică de sac.

Acum să te văd, bănuiești tu ce cuprinde sacul ăsta?

Ghicitorul, simțindu-se prins în mreajă, nedumerit și speriat de grozăvia ce-l aștepta, strigă deodată:

.

— S-a prins mița în sac!

Așa e, strigă împăratul, iscusit cărturar mai ești!

Și luă și de la împăratul ăsta o răsplată mare.

Dar ca să nu-l mai apuce cu vreo încurcătură și alți împărați, scorni că-i sosi scrisoare să plece acasă, unde e tare așteptat și dorit. Dus acolo, nu avea liniște și pace, îngrijorat fiind să nu-și dea în petec cu meșteriile lui.
Nu se lipea somnul de el, până ce-i veni să dea foc casei. Și pe când vuiau vulvorile, el striga:

Cartea, cartea! Mi-a ars cartea! Și se făcea că de dragoste mare ce avea pentru carte, se arăta gata să se arunce în flăcări, până alergă cineva din drum și l-a oprit.

Dar nu era vorba de nicio carte, ci o minciună gogonată, cu care își râdea el de oameni. Împăratul îl crezu și puse de-i zidi un palat, așa că de unde era un biet peticar, muritor de foame, ajunse cu iscusința sa fruntaș în lume de n-a mai fost altul ca el de mândru și maxe.

Repovestire de IULIA MURNU

Trei hoțomani

AU FOST ODATĂ doi hoinari, imul venea de la răsărit și altul de la apus. Unul era Mit și celălalt Pit. Și amândoi, mincinoșii-mincinoșilor, rupeau păniântul de minciuni.

Într-o zi, Mit încăreă o sarcină de bălegar, peste care aruncă o mână de ceară, ca să pară că are de vânzaie ceară și nu balegă.

Pit luă și el un braț de paie și pe deasupra presără mătase, voind a pârli pe careva la târg cu marfa lui.

Și cum ei mergeau, se întâlniră amândoi. Din vorbă în vorbă se întrebară ce au în saci. Mit spuse ceară.
Pit, mătase.

Gândiră în sinea lor: dacă am face schimb? Pe loc zise Mit către Pit:

— Măi fârtate, nu te învoiești la un schimb de ceară cu mătase? Nu de alta, dar pe unde mă duc eu se caută mai mult mătasea cleeât ceara. Celălalt, care abia aștepta cu gura căscată, grăi:

— Bucuros, că și acolo unde fac eu negoț, ceara are mai mult preț.

Niciuna, nici două, și gata tocmeala. Cum încărearămarfa, se despărțiră care de care mai pripit să plece, ca nu cumva să-și dea arama pe față. După ce merse o bucată,

Pit se socoti:

„Ian să mă uit, ceară e sau mi-a făcut boața cumătrul?” Când. Deschise ochii mari, ce să vadă? Balegă. „Mi-a făcut-o, își zise el, eu barem i-am dat paie ce le poate mânca măgarul, dar balega nu o înghite nici porcul.

Și fugă după el până-l ajunse.

— Ah! Mitule, ți-ai râs de mine. Nu te știam așa de năzdrăvan. Se face una ca asta, balegă în loc de ceară?

— Suntem tocmai pe tocmai, prietene: și tu Păcală, și eu Păcală. Ne-am tras pe sfoară. Paie mi-ai dat, balegă ți-am dat..

— Vasăzică ai știut: și tu Păcală, și eu Păcăliri, facem tovărășie?

— Întinde mâna..

Și așa amândoi și-au vândut marfa, și-au lăsat măgărușii acasă și au pornit la gogonate prin sate.

Înserară într-un cătun. Un om se îndură de ei și-i oploși la el acasă. După ce luară cina frumos-frumușcl,
Pit zări niște rimați umflați, spânzurați de o grindă deasupra capului lor, numai buni de șterpelit. Se făcu că se uita pe afară să vadă cum e cerul:

™ Ah, ce nori se leagănă în astă seară!

Tovarășul pricepu unde bate Pit și nu se lăsă mai prejos:,

— Nori sunt ăștia? Se ridică un vânt peste noapte și mi ți-i mătură, de rămâne cerul curat și semn.

Pit, când zicea nori, gândea cârnați, iar Mit îi da să priceapă că nu-i om de vreo ispravă dacă nu e în stare de a-i șterpeli.,

Stăpâna casei știa că afară cerul e senin și nu vecea unde bat vorbele lor. Trecu în odaia de alături și zise bărbatului ei:.

— Oaspeții noștri sunt niște gogomani: tron cănesc verzi și uscate.

Dar bărbatul dete de tâlcul vorbei lor și o lămuri.

Măi muiere, să știi că și-au pus în minte să ne facă șotia cu cârnații. Strânge-i iute.

Femeia nu întârzie, luă un sac, îi adună până la unul și-i îndosi în odaia alăturată. Mit însă nu o slabea din vedere. Se sculă în timpul nopții și, în vârful picioarelor, umflă sacul și cu el tiv a pe poartă.

Gospodarul, cu grija cârnăciorilor, nu putea închide ochii, se tot trezea și pipăia să vadă de mai e sacul ia locul lui. Când se pomeni că nu-i urmă de sac, se scoală, caută musafirii, nicăieri...

Repede, opincile, muiere, că nu mai vad sacul!

Se în căiță și se ia după chilipirgii. Și fuga îneca’, și fuga încolo, s-aținea după ei, și cum luna-i lumina ae puteai găsi și un ban rătăcit pe jos, îi ajunse dintr-o suflare.

Oa se dea buzna la ei, să le ceară sacul, se temea de păi uială. Spre norocul lui, – unul din ei rămăsese mai înapoi. Se repede atunci la cel cu sacul și-i zice:

Dă-mi-l să-l car și eu olecuță.

Acesta crezu că-i tovarășul său, i-l dete și-și văzu de drum. Cu sacul pe umăr, gospodarul își făcu vânt până acasă.

Când vine Pit din urma, vede că Mit e fără sac.

— Unde ți-e sacul? îl întrebă el.

— Cum, nu-l ai tu?

Imul pe altul se închipuiau trași pe sfoară.

— Măi, acum ți l-am dat, zice Mit.

— Nu-i adevărat, răspunde Pit.

— Sii știi că a pus mâna pe el gazda noastră.

Niciuna, nici două, au luat-o la picior după el. Tot fugind îi tăiară drumul pe o potecă și-l așteptară în pragul ușii. Unul din ei se legă la cap cu un tulpan, ca o femeie, și, cum îl văzu, își drese glasul:

— Uat bărbate? Dă-mi-l, să-l ascund în casă.

Bărbatul, rupt de oboseală cum era de atâta goană, ce crezu? că-i femeia lui. Nu-și dete seama și lăsă din mână sacul.

Hoțomanii, pe cealaltă ușă, o zbughiră iute afară și p-aei ți-e drumul, frățioare.

După ce răsuflă puțin bărbatul, odihnind pe prispă, ieși femeia lui și-l întrebă de a găsit sacul.

— Cum, muiere, nu ți-l dădui chiar adineaori?

— Te Mișeii, bărbate, eu abia acum te văd la față, de când ai plecat după ei.

— Spui drept, muiere?

— Doar nu spun vorbe goale.

— Ni l-au ciordit din nou, grăi el. „ „

Și iar fuga după dânșii, și după o bună bucata u ajunse…

Ah, oaspeți, voi oaspeți, nu vă știam așa gata la pungășii!, „..

— Noi la pungășii și tu la potlogarii.

— Dacă-i vorba așa, iată-ne unul mai breaz ca celălalt. Dați-mi sacul și mă fac fârtatul vostru.

A tunat și i-a adunat! a

O apucară încolo și ieșiră într-un oraș. Gologani în pungă:

tufă. Ce aveau cu totului-tot? Câte un gologan de fiecare. Cum să facă dar ei, ca să poată mânca și bea pe veresie? Se vorbiră ca unul să aducă pâinea, al doilea, mâncarea și al treilea, vinul, că, deh! fără un pic de udeală, nu se putea.

Pit, cel cu pânea, se duse la un brutar, și-i zise:

— Poftim gologanul ce ți-l datoram.

De când mi-ești dator? că eu nu-mi amintesc.

— Nu ții tu minte, dar țin eu; ia-l că ți-s dator.

— Dacă îl ai de dat, dă-mi-l, zise brutarul; dar eu îți spun că nu-mi aduc aminte așa ceva.

Peste puțin se întoarce iar la brutar și-i cere trei pini. Acesta îi alege una și una trei pânișoare căldișoare.

— Știi ce te rog, adaose Pit, banii ți-i aduc numaidecât, că nu am mărunți la mine.

Haide, prietene, vezi-ți de treabă, că n-ara să pierd eu banii de la tine.

Ce i-a trecut prin minte brutarului? Omul ăsta mi-a adus banul uitat de mine, dar acum când îl cunosc bine?

7 – Povești nemuritoare, voi.

Pit luă pâinea în desagă și poftim; să-l mai prindă la brutărie.

Mit, cel cu mâncarea, iese la piață, alege un pește de nu știu câte ocale, cel mai barosan pește, și zice pescarului:

— Ai vreun băiat să mi-l ducă acasă și să ia plata?
Că nu am destui bani La mine.

— De ce nu, răspunse pescarul.

Și-i dete un băiat să-i care peștele și să-i aducă banii:
Pe drum Mit ia peștele de la băiat, îi dă un ban și-l trimite după tutun la tutungerie.

— Du-te peste drum la dugheană, că eu te aștept aici.

Cum porni acesta, Mit o dosi pe altă stradă și ieși drept la han:

Al treilea, ’ cu numele Chit, se prinsese să aducă vinul.
Luă un burduf, îl umplu pe jumătate cu apă și se duse la un vinar. Se făcu chipurile că vrea să cumpere vin.

— Pune-mi cinci ocale de vin, cu ce mai ara înăuntru să se facă burduful de zece.

Acesta se grăbi să-i toarne cinci ocale de vin.

— Cât am de plată? întrebă Chit.

Negustorul îi zise cât face, dar Chit nu se lăsa deloc, ci îi da un preţ foarte scăzut.

— Dacă nu te învoieşti cu preţul meu, adăogă negustorul, dă-mi vinul înapoi.

Dar Chit ce alta aştepta? Să-i toarne înapoi cinci ocale de vin botezat. Şi de la o prăvălie la alta, cu şmecheria asta, ajunse Chit să facă din apă vin curat.

Şi tot aşa cu minciuni, care de care mai şugubeţe, au petrecut ei în orăşelul acela mai bine de o săptămână.

Când să plece, trebuiau să facă şi plata la han. Dar nici tu bani, nici nimic. În ajunul plecării, cer ură hangiului să le dea un prânz, că au de gând să-şi ia rămas-bun şi sa se despartă a doua zi.

Hangiul crezu că are de-a face cu ceva negustori chiaburi şi nu ieşi din vorba lor. Au mâncat şi au băut din belşug, până veni ora de plată.

Pehlivanii ăştia se făceau că pun mâna în sân să scoata punga şi se arătau care de care mai gata de a plăti.

Eu, făcu Pit, eu trebuie să plătesc, că eu v-am adus aici..

— Ba să mă ierţi, sări Mit, tu ai plătit mai înainte, acum e rândul meu.

E ruşinos, se repezi Chit, să plătiţi voi! Mie mi se cade să vă cinstesc.

Ba că se cade, ba că nu se cade, cât p-aci să se ia la harţă.

— Staţi, oameni buni! Nu vă încăieraţi, zise omul hangiului. Să vă arăt eu cum e mai bine ca să vă împăcaţi, să nu vă supăraţi între voi. Legaţi-mă la ochi şi cel ce va fi prins de mine, acela va plăti.

Asta plăcu tuturor.

Aşadar îl legară la ochi frumos-frumuşel, apoi îşi scoaseră încetişor papucii şi unul câte unul, în vârful picioarelor, o şterseră pe uşă afară. Omul hangiului umbla de-a baba-oarba: da să prindă pe unul, da să prindă pe altul şi nimeni, nicăiri. Când intră în odaie hangiul, feciorul legat la ochi

încă mai orbeeăia pe acolo.

Cum îl auzi sări la el cu niâinile întinse;

— Tu ai să plătești!

Hangiul pe loc îl desîegă, dar el ce să vadă? Hoțomanii își luaseră tălpășița la vreme.

— Noroc, băiete, că eu le-am plătit și pace bună, zise hangiul.

Și așa sărmanul de el rămase cu buzele umflate și buzunarele deșertate că s-a lăsat îmbrobodit și n-a deschis ochii mai curând.

Poveste nouă am știut
Poveste eu v-am povestit,
Dur cum am dres și am făcut
Că nu destul v-am păcălit.

Repovestire de IU LI A MURNU

Cei trei leneși

AU FOST odată trei leneși: Mit, Fit și Chit, așa de îe~
neÂ? uu se putea o mai netrebnica umbră a pământului.

Tustrei abia se urniră spre un sat. Și ca nu care cumva să se spetească vreunul, mișcând un pas mai mult, se proptiră de umeri și, cum unul ridica piciorul să-l puie mai încolo, îl ridicau și ceilalți.

Lot drumul le-a fost silă de a-și mai obosi gura, de ziceai că erau o muțenie călătoare. Și cum se târau, bălăbănindu-se, ochi unul din ei un galben pe jos și ca să nu asude sub limbă, zise:

— Luați-l. Acesta era Mit.

— Cine? grăi Pit.

— Să-l ia? adaose Chit.

— Tustrei, încheie Mit.

Tustrei, că deh, cum să se înconvoaie numai unul?
Încetișor, cu grijă, înșfăcară tustrei galbenul, după ce le trebui un ceas să se îndoaie de șale și să se ridice oblu în picioare. Și tot de trândavi ce erau, ca să nu-l poarte numai unul, îl ținură tustrei cu câte un deget fiecare.

Târâș-grăpiș sosiră în sat și poposiră la un han. Hangiul se tăvăli de râs, când văzu treimea asta poznașă. Dar când

zări galbenul în mâna lor, tăcu chitic și bucuros de asemenea mușterii, întrebă cu ce-i poate ospata:

— Plăcintă cu carne!

— Vin!

— Iaurt! eerură ei pe rând.

Hangiul, mare meșter în ale bucătăriei, înțelese ce vor, nu așteptă mai mult, puse de le făcu o plăcintă cu carne, le umplu plosca cu vin și le aduse și strachina cu iaurt. Le întinse masa și ieși pe ușă, dându-le eu tifla.

Toate bune, dar cine să taie plăcinta?

Tustrei se proptiră vârtos în scaun și se învoiră ca cel care va mișca sau va sufla o vorbuliță mai întâi, acela să taie plăcinta.

Cum ședeau ca niște momii, i-apucă somnul până la urmă și adormiră buștean.

În vremea asta, un milog ușemic se abătu pe la ei, se iții pe ușă și se milogi;

— Faceți-vă milă și pomană!

Dar cinci văzu că nimic nu mișcă, începu a se da mai aproape. Tot mai aproape, mai aproape, îi veni miros de plăcintă pe la nas și cum era hămesit, începu a căra de parcă se băteau lupii la gura lui, întâi foaia de deasupra, apoi colțurile și foaia de dedesubt, dă-i și dă-i, de n-a mai rămas f admit ură.

Când s-a pus la cale cu plăcinta, i s-a stârnit și pofta de vin. Umflă plosca și gâl-gâl dușcă pe gât. Tot câte o sorbitură, până se afumă cerșetorul, chirchilindu-se, de se lăuda că ei e împăratul. Ba până la urmă se întinse și la oala cu iaurt, îi vărui pe leneși cu iaurt, adună coji de pâine în desagă și o șterse.

Când ieși el, un cline se strecură pe ușă și dacă văzu că nimeni nu-l alungă, se apropie de leneși și, neavind ce roade. Începu a-l lingări de iaurt. Linchește pe unul, trece la altul și când ajunge la al treilea, deodată îl mușcă de ureche, de-l duru până la inimă. Acesta nu-și ținu firea și zbieră:

— Aoleu!

Și cum aoli el, ceilalți doi într-un glas:

— Taie plăcinta, că ție ți-a scăpat cuvântul!

Ce plăcintă să taie, că nici urmă nu rămăsese. Și nici galbenul! Ia-l de unde nu-i!

Ba, mai mult, veni hangiul și-i dete pe ușă afară nemâncați și nebăuți.

Așa a fost cu tigorile astea, de au rămas de râs și de poveste tuturora.

Repovestire de

Ciuciuii-Muciuli

AU FOST ODATĂ un moș și o babă, care nu aveau copii și nici vreo altă vietate pe lângă casa lor.

Într-o zi, baba a vrut să facă o plăcintă că îi plăcea moșului tare mult. Și se gândi s-o umple cu dovleac, fiindcă așa îi plăcea lui mai mult. Rupse din grădină un bostan așa de mare, că-l așeză pe un fund să-l despice cu satirul. Bostanul crăpă în trei – și ce să vadă – foiau șoarecii în el. Cum ieșiră la lumină, o zbughiră spre găuri.

Numai unul mărunt-măruntel nu nimeri niciun ascunziș și la repezeală se dosi după ușă, sub mătură.

Baba făcu plăcinta, o duse la cuptor, o coapse și o aduse acasă, o puse pe masă, o stropi cu apă rece, că moșul și baba erau știrbi și se fereau de fierbințeală și uscătură. S-au așezat la masă și au mâncat cât au putut, iar rămășița au păstrat-o pentru cină.

Când se sculă baba să ia mătura de după ușă, să strângă fărâmiturile, și o ridică din loc, iată șoricelul.

Alergă să-l prindă, dar degeaba, șoricelul nicăieri. Seara, la cină, când să scoată plăcintă, țuști, șoricelul! Baba pune mâna pe el, îl ia binișor și se poartă cu el de parcă ar fi un fecior al lor. Ll desmierdară cu numele: Ciuciuii-Muciuli.

Ciuciuii-Muciuli fiind răsfățat din cale-afară cu toate bunătățile, se făcu din ce în ce mai durduliu și mai zglobiu și mai crescu de o șchioapă.

Într-o zi baba a pus grâu să fiarbă într-o căldare. Dar cum trebuia să plece cu moșul de acasă, după ce potrivi

căldarea pe roate, o lăsă în paza lui Ciuciuli, cerându-i să mestece griul cu polonicul, ca nu cumva să cadă în căldare.

Ți-ai găsit să fie el în stare de una ca asta!

Cum plecară moșul și baba, alergă în grădină la frățiorii lui și-i chemă în casă, vorba aceea, să joace pe masă.
Cu toții se repeziră la colțar, răsturnară capacul de la zaharniță, se urcară pe punga de făină, o ciupiră de se împrăștie toată pe cești și pe farfurii, ba, grăbiți cum erau să umble cu bețișorul peste tot, au ciocnit din olăria cumpărată pentru praznic și au spart o căniță de au lăsat-o fără coada. Apoi au descoperit și plăcinta într-un blid. Au tras-o jos și au linciurit-o cei mai voinicoși, care s-au putut îndesa și ajunge la ea.

După ce s-au săturat, au început giumbușlucurile. Care de care mai cu moț se cocoța într-un vârf de mătură și-și făcea vini tocmai pe masă; iar Ciuciuli, ca să se arate neîntrecut în salturi, înfipse lingura în mijlocul griului și începu a se legăna pe ea, sărind când pe un picior, când pe altul.

. „Par lingura alunecă dintr-odată și bietul Ciuciuli-Muciuli căzu în fiertură. Cu spaimă de moarte chițcann o tuliră în borte.

Întorcându-se moșul și baba, îl strigară:

— Ciuciuli-Muciuli! Ciuciuli-Muciuli!

Dar Ciuciuli-Muciuli nu veni să le deschidă ușa.

Zor-nevoie, împinge moșul cu umărul, împinge și baba și dau ușa la o parte. Cotrobăiesc peste tot, dar Ciuciuli nicăiri. Numai când baba se puse să mestece în căldare, nu-i venea a crede ochilor, că-l nimeri cu polonicul și-l scoase afară.

Ciuciuli a jucat tontoroiul
N-a mestecat el cu linguroiuh
De aceea a fost pedepsit
Să cadă în grâu opărit.

Moșul și baba cu jale amară
Toți bostanii la rând despicară
Dar un Ciuciuli nu mai aflară!

Repovestire de IU LI A MURNU

Fata isteață a moșului

A FOST de parcă n-ar fi fost: ca o poveste așa de frumoasă, încât oricine o asculta rămânea gură-cască și uimit de la începutul și până la sfârșitul ei.

A fost mai demult un împărat. Dar nu se știe cum și de ce punea, mereu pe bietul lui sfetnic în treburi din cele mai anevoioase de descurcat.

Astfel, într-o bună zi, tocmai la prânzul cel mare, ce-i căşună împăratului, că orândui sfetnicului:

— Dragul meu sfetnic, iată galbenul acesta, ți-l dau ca din el să-mi faci un chilim, să-mi cumperi și un oeibec tot de câte un galben și apoi să-mi înapoiezi galbenul.

— Măi, măi, oftă sfetnicul. Ce-i veni să-mi ceară și grasă și lăptoasă și devreme acasă?

— Ascultă, sfetnice, îți dau soroc un an de gândit și chitit, și dacă nu vei izbuti după voia mea, să știi că le-ai dus pe copcă. Te-ai lămurit?

— M-am lămurit: și oile bob numărat și lupul săturat.

Se îndepărtă bietul om cu capul în pământ de inimă rea, de parcă i se înecaseră corăbiile: se tot purta la dreapta, la stingă, doar va da de careva să-l lumineze.
Avea el bănet să facă rost de chilim și berbec, dar cum s-o dreagă până la urmă ca să fie pe placul împăratului?

Iată că pe cale, cum colinda din sat în sat, dădu peste un moșneag:

— Ziua bună, ură unul. Noroc, zise celălalt și o întinseră împreună spre un cătun. Era în toiul căldurii. Cum moșneagul mergea mocnit, fără chef de vorbă, sfetnicul îi spuse:

— Moșule, să te iau în circă, mai încolo mă iei tu pe mine, altfel nu-i chip eu căldura asta.

Moșul îl pironi cu ochii și gândi în sine;

— O fi sărmanul într-o ureche! Auzi colo, să-l iau de-n umăr pe așa urcuș și pe arșița asta?

Cum sosiră în satul moșului, sfetnicul fu poftit la el acasă. Moșu avea o fetișcană, una singură, dar tare ageră la

minte. Numaidecât întrebă pe tatăl ei cine e oaspetele?

— Cine să fie? Nici eu nu știu, răspunse moșul, dar îmi pare că bietul de el nu e întreg la minte.

— Cum asta?

— Uite și uite ce bombănea pe drum: să-l duc eu în spate, să mă ducă el în spate, ca să ne ușurăm suișul la deal.

— Ba să mă ierți, tată, oaspetele nu e tocmai cum îți pare ție. E cu scaun la cap și a vrut cu vorba lui să te facă să spui o znoavă și el alta, ca în vremea asta să uitați greul suișului și să vă ușurați mersul.

Peste puțin, sfetnicul luă seama că fata șchiopăta și; de unde tăia verzi și uscate, îndrugă:

— Bună-i casa, dar strâmb e hornul.

Moșul se holbă la el și socoti: orice ar zice fata, sărmanul nu e întreg.

Dar, fata auzindu-l, îl și pocni cu vorba:

— Hornul e strâmb, dar fumul merge drept.

Apoi ieși din odaie spre a găti masa, ca să ospăteze pe mosafir.

— Iscusită fată ai, moșule, glăsui sfetnicul.

— Mulțumesc domnului! Asta-i bucuria și mângâierea bătrâneții mele!

De la una la alta, îl înștiința moșul cum în ziua aceea murise un om înstărit din satul lor.

— A murit viu sau mort? întrebă sfetnicul.

Bătrânul căscă ochii la el și gândi:

„Nu mai încape vorbă, ăsta nu are minte.”

Apoi trecu dincolo și încredință pe fiica sa că oaspetele nu e în toată firea.

— Auzi tu ce nerozii: casa bună, hornu-i strâmb! și mai drept ca hornul nostru mai e altul?

— Tată, el alta vru să înțeleagă: când mă văzu pe mine că șchiopătez, el își închipui că sunt șchioapă. Nu știa că mi-a intrat un cui în picior. Dar ai văzut cum i-am răspuns și

eu?

Repovestire de IU LI A MURNU

— Hai să zicem că asta-i cum spui, dar ascultă altă bazaconie a lui, l-am amintit de moartea bogătașului îngropat astăzi și știi ce m-a întrebat? A murit viu sau mort? Hei, mai spune că nu-i lovit cu leuca.

— Și cu asta n-ai dreptate, tată, oaspetele vrea să întrebe: lasă copii după moarte să-i poarte numele? Atunci trăiește încă. Iar dacă nu, e mort pe totdeauna.

Sfetnicul, ca om care își căuta leacul, puse urechea la ușă și auzi ce vorbeau amândoi în cealaltă odaie.

Când se așezară la masă, el aduse vorba: – – Văd că ești fată deșteaptă și știi multe, poate mă vei lumina și pe mine. Iată și iată peste ce bucluc am dat: cu un singur galben trebuie să iau o velință și un berbec și galbenul să rămână tot galben.

— Asta-i nimica toată, răspunse fata. Du-te la păstor și cu galbenul cumpără un berbec netuns; tunde-i lina și dă-o să țeasă din ea două scoarțe frumoase, de să nu te mai saturi privindu-le. Una din ele s-o vinzi cu un galben și alta s-o păstrezi; așa le ai pe toate și veiința, și berbecul, și galbenul.

Sfetnicul, auzind asta, rămase cu ochii buimaci la ea.

Își luă rămas-bun și se călători înapoi. Făcu întocmai după vorba fetei și iată-l din nou la împărat. Lui nu-i venea a crede că sfetnicul lucrase de capul său. De aceea îl sili să spună drept cine l-a învățat să se descurce, jurându-i că nu va păți nimic rău. Sfetnicul mărturisi totul împăratul era tânăr și neînsurat; cum auzi de o fată așa de minunată, o luă de soție. Peste câtăva vreme i se ivi prilejul să meargă la război. Și, de pe câmpul de bătălie, ce-i veni, să trimeată o scrisoare soției și să-i ceară să ia bani din ladă fără a o despeeetlui.

Dar femeia nu-și pierdu cumpătul câtuș de puțin. Își reteză pletele, se îmbrăcă bărbătește și, fără să prindă nimeni de veste, purcese cu oștire nouă la război, ca un viteaz, chipurile, să-l ajute pe împărat. Ea își schimbă

numele, de nici nu-i trecea prin minte împăratului, și nicidecum s-o recunoască. Așeză tabăra ei alături de a lui și în răstimp de pace, intra și petrecea fără grijă în cortul măriei-sale.

Într-o seară s-au pus amândoi la joc de cărți cu învoiala ca cel care bate să ia pecetea celuilalt. Ea, jucătoare pricepută, îl dovedi și-i luă pecetea.

Și cum s-a gătat războiul, soția se și întoarse la palat înaintea ’soțului. Despeeetlui lădița, luă banii dinăuntru, și o pecetlui la loc, că nu se mai cunoștea de a fi fost atinsă.

Se înapoie și împăratul învingător și întâia întrebare a fost să vadă ce a făcut cu lada.

— Ce mi-ai cerut, aceea am făcut.

Așa de mult se minună de felul cum femeia asta știa se descurce în toate cele, că nu se mai îndoi de vrednicia și înțelepciunea ei, și o înscăună ca împărăteasă alături de el.

GHEORGHE CALCIU

Crăiasa apelor

Povești din Delta Dunării

PRIMĂVARA, când zăpezile de pe munți, dealuri și câmpii se topesc, apele umflate curg furioase la vale, tîrând cu ele stânci întregi. Pile se unesc mereu, se fac pâraie mari, apoi râuri și, cum toate curg spre Dunăre, dintr-odată apa fluviului se umflă, dă peste maluri și inundă întreaga deltă. Revărsarea aceasta uriașă, numită zăpor, se petrece într-o noapte sau într-o zi. Locuitorii deltei însă cunosc semnele zăporului* din vreme, căci sunt oameni care mereu s-au luptat cu el.

Înainte de a se porni zăporul, se aud vuiete, mugete înfundate. Sunt semne că apele încep să se umfle. Bătrânâi, când auzeau vuietele îndepărtate, spuneau: „Cere Dunărea cap de om”. Așa era pe vremuri credința că vuietul acesta e glasul Dunării care cere un om pe care să-l înghită.

Și primul om care atingea apa era răpit de valuri. În timpul nopții aceleia, crăiasa apelor se plimba pe valuri, spuneau bătrânii, așteptându-și prada.

Să știți că nu în fiecare primăvară e zăpor, fiindcă uneori zăpezile se dezgheață încet și apele au vreme să se scurgă pe albiile lor fără să se reverse.

În anul de care vă vorbesc însă, a fost un zăpor îngrozitor. La Brăila și mai jos, la cotul Dunării, la Galați,

no

sloiurile de gheață se încălecaseră făcând un baraj uriaș; incit balta lalomiței și a Brăilei se umpluseră ca două nemăsurate rezervoare de apă. La noi în deltă nu era nimic. Apa curgea pe sub ghețuri în mod normal. Două spărgătoare de gheață încercau să taie un canal prin ghețuri ca apa să se scurgă treptat, fără să inunde delta.
Dar într-o noapte vremea s-a încălzit brusc. Apele au crescut așa de mult, incit barajul de gheață de la
Țiglina s-a rupt și apele au năvălit puhoi. Un spărgător de gheață a fost asvârlit pe malul stâng al Dunării, iar echipajul său abia s-a salvat. Toate vasele ancorate în portul Galați și Tulcea sunau din sirene chemând ajutor împotriva stolurilor. Satul meu era mult mai jos pe
Dunăre. Ședeam la șezătoare seara aceea. Deodată toți am încremenit. Simțeam că toată atmosfera vibrează, deși n-auzeam nimic, dar parcă nervii noștri receptau de la zeci și zeci de kilometri ceea ce se petrecea la Galați.
Pe urmă a venit tata cu felinarul în mână și glasu-i tremura ușor când ne-a spus:

— Flăcăi, plecați pe la casele voastre. Se pornește zăporul. Avem toate semnele că mâine începe. În zori plecăm pe grinduri, și scoatem la câmp oile. Mergeți să vă pregătiți.

Toți eram emoționați. Când am ieșit afară începuse să se audă vuietul acela de neexprimat, uriaș, de parcă toată delta, toată noaptea gemea. Și mi se părea că deslușesc în acest vuiet cosmic o voce: „Vreau cap de om, vreau cap de

— Și tu pregătește-te! mi-a spus tata.

.

În

Am dat din cap. Toată noaptea ne-am pregătit funiile,

lotcile, podurile umblătoare, colacii de salvare. Era o muncă grea. Trebuia să lucrăm repede înainte de a ne prinde zăporul. În zori eram toți pe malul Dunării. Mama îmi repeta:

— Să nu atingi apa, dragul mamei, să nu atingi apa, că te fură Crăiasa Apelor.

Zâna mi-a făcut semn: „Vino!” – și eu m-am ridicat și am început să merg pe apă fără să mă scufund, până la frunză, și acolo m-am așezat la picioarele ei.

— Acum, mi-a spus ea, mergem în împărăția mea.
Dar la mine nu poți merge cu sufletul tău de om.

Și cu unghia mi-a făcut un semn semilunar pe frunte, între sprâncene. În clipa aceea m-am simțit zguduit și din mine a zburat țipând jalnic un pescăruș alb care a prins a se roti în jurul nostru; era sufletul meu de om.

— La drum! a strigat Crăiasa morunilor și aceștia au început să se scufunde trăgându-ne și pe noi în adâncuri.
La orizont începuse să apară soarele. Cu cât ne scufundam cu atât culorile se schimbau. La început era o culoare trandafirie, apoi albastră, din ce în ce mai închisă, apoi verde-profund, iar lumina parcă pornea din broșa de pe pieptul Crăiesei.

Căluți de mare și tot soiul de pești ne ieșeau înainte zburdând în jurul capului Crăiesei. Erau ca niște copii gălăgioși și veseli, dar eu simțeam ca o durere sufletească, un fel de tristețe care pornea de la semnul semilunar pe care rni-l făcuse Crăiasa, iar sus, la suprafața apei, tot mai jalnic, tot mai chemător răsuna țipătul trist al pescărușului sufletului meu.

Pe urmă am ajuns la palatul Crăiesei. Niciodată nu-mi putusem închipui măcar ceva atât de frumos. Coloane de apă pietrificate susțineau o boltă verzuie și transparentă, în care, împlântate cu cele cinci brațe ale lor, stelele de mare ne luminau cu o lumină dulce, pe care pe pământ n-o vezi decât în vis. Ne-a întâmpinat o crăpoaică bătrână,

Unii flăcăi s-au urcat în bărci, alții pe poduri. Ocoleau sloiurile împingându-le cu prăjini lungi. Un sloi se apropia

amenințător de barca noastră. Am proptit prăjina-n el și am împins cu toată puterea. Deodată prăjina mea s-a rupt și eu m-am prăbușit în apă izbindu-mă cu fruntea ele marginea sloiului. Ultimul zgomot pe care l-am auzit a fost țipătul de spaimă al bărbaților. Pe urmă imediat s-a făcut o liniște adâncă și de după un val a apărut carul fermecat al crăiesei apelor. Era făcut dintr-o uriașă frunză de nufăr încărcată cu flori de deltă și trasă de patru moruni mustăcioși. Pe patul de flori sta Crăiasa, frumoasă cum numai în povești auzisem că era Ileana
Cosânzeana. Era îmbrăcată cu o rochie de mătasea broaștei verde și strălucitoare și spre picioare linia corpului ei era așa de dulce, incit nxi-am dat imediat seama că avea coadă de pește în loc de picioare. Pe cap purtă o coroană de iriși galbeni și albaștri de baltă, bătuți cu nestemate de rouă, iar pe piept o broșă care reprezenta un flăcău micuț. Ceea ce m-a surprins era faptul că flăcăul semăna cu cei de pe la noi și că ochii lui trăiau și priveau în sus spre obrazul Crăiesei cu mare drag.

Care m-a privit eu milă. Crăiasa m-a dat în primire; spunându-i:

— Du-l în odăile lui.

M-am dus după bătrâna erăpoaică amețit de minunățiile pe care le văzusem. Când am intrat în odăile mele, la fel de minunate ca întregul palat și ca toată împărăția aceasta de sub ape, crăpoaica s-a întors spre mine și mi-a spus:

— Te cunosc de mult. Ești un om bun. Acum câțiva ani mi-ai salvat un copil de la moarte. Se încurcase în plasele unui pescar și tu l-ai luat din barcă și l-ai aruncat înapoi în apă. Îți mulțumesc acum și voi căuta să te ajut.
Vino-ncoace și privește!

A tras o perdea subțire și în spatele ei a apărut un fel de grădină uriașă prin care se plimbau doi tineri, oameni ca și mine. Pe unul din ei l-am recunoscut. Era un prieten de-al meu, pe care-l furase Dunărea cu un an înainte.

— Radule, l-am strigat, Radule!

El m-a privit, dar nu m-a recunoscut.

— Toți te caută acolo sus, și mama ta, și tata!

Mi-a întors spatele. Uitase tot, vedeam asta bine din privirea lui. Tocmai atunci trecea lin pe carul ei tras de moruni Crăiasa Apelor. Cei doi tineri au alergat spre ea întinzând brațele într-o rugă de adorație mută. M-a izbit faptul că broșa de pe pieptul Crăiesei își pierduse orice strălucire. Ochii aceia muriseră. Ea și-a desfăcut broșa și cu un râs a aruncat-o de-o parte. Un pește urât, care stătea pitit într-un tufiș, s-a repezit și din zbor a înghițit acea jucărie care era, desigur, un om. Crăiasa i-a făcut semn lui Radu: „Apropie-te!” Și l-am văzut pe prietenul meu pășind ca în extaz spre ea, îngenunchind pe frunza de nufăr și așteptând cu brațele întinse. Crăiasa l-a atins cu vârful degetelor și sub ochii mei mirați și înspăimântați l-am văzut pe Radu cum se transformă într-o broșă mică, strălucitoare, și privind cu ochii lui albaștri spre chipul frumos al Crăiesei.

Aceasta era deci soarta noastră.

— Să nu uiți niciodată de unde vii. Dacă nu vei uita, ea nu va avea nici-o putere asupra ta, mi-a spus în șoaptă crăpoaica. A tras apoi perdeaua și ultima imagine ce mi-a rămas în ochi a fost a celuilalt tânăr, care s-a sculat copleșit de tristețe că nu fusese el cel ales.

Am adormit târziu gmdindu-mă la cei de sus, la mama, la tata și la cei plecați să scape vitele de zăpor. Or fi reușit?

M-am trezit într-o stare de neliniște și de fericire, parcă s-ar fi luptat în mine o bucurie și o durere. Deasupra mea stătea aplecat frumosul chip al Crăiesei.

— Vino, îmi spuse ea, vino și uită tot. E atât de dulce uitarea. Nu vei trăi decât clipa prezentă, fără trecut și fără viitor. Nu vei ști ce ai fost, nu vei mai purta cu tine șirul greu al amintirilor. Vei fi numai tu cel de acum și nimic altceva.

Era atâta vrajă în chipul și glasul ei, încât am simțit uitarea cum mă pătrunde ca o moleșeală, ca o fericire, și am întins brațele spre ea. Atunci însă a răsunat ascuțit țipătul pescărușului sufletului meu și o înțepătură dureroasă m-a pătruns prin cicatricea dintre sprâncene. Pe

urmă apa a început să cânte. Era un cântec cunoscut, un cin tec din lumea de sus. Și deodată, sărind din undă

În undă, am văzut rostogolindu-se spre mine boabe cristaline de mărgăritar. Am prins o boabă-n palmă și un fior de căldură m-a pătruns ca o bucurie, căci boabele de mărgăritar erau lacrimile mamei și fiecare lacrimă reflecta chipul ei drag. Mi-am pus pe rând lacrimile peste rana dintre sprâncene și durerea aceea surdă se alina.
I-am spus Crăiesei:
— Pleacă. Și ea a plecat supărată să nu reușise să mă facă să uit.
Mă gândeam la mama care plângea pe malul Dunării, la mieii și mânjii care zburdau. Erau atâtea minunate lucruri pe care împărăția de sub ape nu mi le va oferi niciodată.
Într-o noapte Crăiasa a venit iar și m-a dus într-o grădină. Alge uriașe își trăgeau înapoi ramurile din fața noastră făcându-ne loc. Pești fosforescenți ca niște torțe de diferite culori ne luminau cu fulgerul de-o clipă drumul și apoi dispăreau în cerneala nopții. O sepie ne tăia drumul.
Deschide poarta! îi spuse crăiasa.
Am intrat într-o grădină uriașă, fără margini poate.
Trunchiuri mlădioase, unduind cu apele, se înălțau în sus, legănind flori uriașe, colorate, care se închideau și se deschideau ca niște chemări. Arici și stele ele mare se legănau pe crengi, parcă zâmbindu-mi cu brațele lor luminoase. Am trecut pe lângă toate aceste frumuseți și am ajuns într-o zonă întunecoasă. Era o liniște de moarte, nimic nu mișca, de parcă în pustiul acela negru noi am fi fost singurele viețuitoare. Deodată, din șapte colțuri, șapte pești luminoși, ele șapte culori diferite, își proieetară luminile în același loc. Suprapuse, cele șapte culori se contopiră într-o singură lumină albă și-n mijlocul acestei suprafețe albe am văzut trei sirene. Frumusețea lor nu se poate descrie. Părul lor plutea între ape ca niște valuri întunecate, iar cântecul lor mă vrăjea, mă răpea ca o uitare.
„Noi suntem sirenele mării, cântau ele, vino cu noi!

Vei vedea în nopți de furtună valurile ucigașe înălțânclu-se până la cer, vei auzi troznetul de moarte al corăbiilor și vei vedea pe punți marinarii îngroziți așteptând năpraznica moarte. Dar peste tunetul valurilor și peste fulgerele orbitoare vei auzi glasul nostru dulce cântând și vei vedea atunci marinarii întinzând brațele spre noi și, uitându-și groaza, vor alerga la chemările noastre. Vino cu noi să vezi marinarii cum mor fericiți!”

O clipă am uitat tot. Cântecul sirenelor m-a pătruns ca o vrajă și am înaintat spre ele orbit, dorind doar plecarea și nopțile cu mateloți murind. Atunci însă, mai aproape și mai zguduitor s-a auzit țipătul pescărușului sufletului meu și cântecul acela cald din nopțile când mama mă adormea cântând. Lacrimile mamei sărind din undă-n undă îmi picară-n palmele întinse și fiecare lacrimă reflecta chipul ei. Întreaga grădină fu cuprinsă de groază, peștii își stinseră luminile, cântecul sirenelor dispăru ca o minciună. Uimit și fremătând de dor m-am întors la palat. Mergeam fără să mai văd toate minunile pe lângă care treceam. Și de-a lunci, necontenit, glasul pescărușul ui răsuna peste palatul de sub apă îngrozind toate viețuitoarele de-aici. Peștii mă ocoleau, ierburile fugeau din calea mea ca de o ființă străină. Chiar bătrâna crăpoaică,

deși mă iubea atât, se înfiora când trecea pe lângă mine, fiindcă începusem să mă întorc la starea de locuitor al pământului. Crăiasa nu mă mai putea suferi și într-o zi mi-a spus:

— Vei pleca înapoi. Am vrut să fac din tine un om fericit, dar tu ai preferat viața mărginită de pe pământ.
Pleci chiar acum cu carul meu.

A bătut din palme și carul ei tras de morunii mus’tăcioși a venit ca prin farmec. M-am urcat pe frunza uriașă și am pornit în sus fără să-mi iau rămas bun de la nimeni. Mă ardea dorul de cei de sus ca un foc. Ani trecut în mod invers prin toate culorile prin care trecusem la venire. Când am ajuns în zona de lumină trandafirie, pescărușul meu țipa

vesel, iar când am ieșit afară am simțit puternică izbitura lui în frunte, între sprâncene, acolo unde-mi făcuse Crăiasa semnul semiîunar și pe urrhă i-am simțit fremătarea aripei în mine. Îmi era cald și bine și urca dinăuntrul meu o bucurie pe care n-o mai simțisem de când plecasem de pe pământ. Un vânt cald îmradia pe obraz și când am deschis ochii am văzut chipul mamei aplecat peste mine cu dragoste și îngrijorare.

— Puiul mamei, cum îți mai merge?

Tata a alergat într-o clipă și-am stat toți trei îmbrățișați, plângând de bucurie mult timp.

Pe urmă am aflat ceea ce nu știusem. În cădere, mă izbisem eu fruntea de sloiul de gheață și leșinasem. Cu mare greutate m-au pescuit cu ajutorul prăjinilor, însă făcusem o dublă pneumonie care m-a ținut două săptămâni între viață și moarte. Acum seăpasem. Tot timpul al luasem ceva despre Crăiasa Apelor, despre Radu și despre o crăpoaică.

Eu însă știam că de fapt fusesem în împărăția apelor și a uitării, dar că mă refuzasem acestei uitări. Seninul semiîunar dintre sprâncene era dovada că fusesem acolo.

Și primăvara, când apele cresc și se aude vuietul lor îndepărtat, simt o înțepătură dureroasă între sprâncene și un dor nestăpânit în inimă, care mă îndeamnă să ating apa ca să mai ajung odată la Crăiasa Apelor.

POVEȘTI DIN CAȘMIR

Povestea regelui Vikramaditya și a celor șapte chipuri de aur

SE SPUNE că trăia odată, în rotirea vremilor și în necurmata scurgere a kalpelor, în strălucitoarea Pataliputra, un rege miluit cu toate darurile vitejiei și iscusinței.

Și regele acesta se numea Vikramaditya și avea doi prieteni, regi ca și el, cărora le arătase întotdeauna o față plină de semnele celei mai gingașe prețuiri; iar purtarea lui față de regii aceștia, tovarăși ai lui, era fără cusur.

Și unul dintre ei era regele Hayapati, iar celălalt, regele

Gajapati; și amândoi erau stăpâni peste cete fără număr de călăreți și peste multe turme de strașnici elefanți de luptă, iar puterea lor era neînchipuită. Dar toate aceste milostiviri ale sorții nu erau în stare a aduce pace în sufletul tulburat al regelui Vikramaditya, nefiindu-i mai mult spre alinare decât apa într-un ulcior fără fund. Iar pricina netihnei și izvorul supărărilor sale era vrăjmașul său de moarte, regele Narasinha, stăpânul Pratișthanei.

Or, într-o bună zi, cum amărăciunea și sila de acel rege vrăjmaș îl năpădiseră mai avan ca de obicei, regele Vikramaditya făcu legământ să-l aducă învins în fața ușii sale spre a cere îndurare. Și hotărând aceasta, trimise fără a mai sta pe gânduri soli prietenilor săi, regii Hayapali și Gajapati, să stea gata de luptă. Iar de partea lui adună o oaste fără număr. Și sub povara oștilor celor trei regi se zguduia pământul și se clătina oceanul în.

Matca sa. Auzind de toate acestea, regele Narasinha se mulțumi să zâmbească. Și strângându-și și el oastea, ieși în întâmpinarea puhoiului acela al pustiirilor. Ci toate fură spre norocul său și spre rușinarea trufiei regelui

Vikramaditya și a tovarășilor săi, care pierdură în bătălia aceea mare prăpăd de oameni. Și fugiră cu toții înfricoșați în cetățile lor. Și regele Narasinha, nevrând a ispiti mai mult soarta, intră cu fală în Pratișthana, cetatea lui de scaun. Iar barzii, curtenii și oamenii de toată mâna îi proslăviră înțelepciunea și puterea.

Ci laudele acelea erau ca tot atâția stropi de venin în urechile și inima vrăjmașului său, regele Vikramaditya.

Or, deși cu gura plină de cocleala umilinței și cu sufletul împovărat de pizmă, regele nu-și pierdu cumpătul și dreapta judecată. Și ghidi în sine: „Dușmanul acesta al meu este viteaz și nu poate fi învins prin luptă; de aceea îl voi doborî prin viclenie. Doar se spune: vicleșugul retează mai multe capete decât sabia și ucide mai iute decât otrava”.

Și chibzuind astfel, regele încredință regatul pe mâna miniștrilor săi și plecă întovărășit de un sfetnic de credință spre Pratișthana, cetatea biruitorului său, regele

Narasinha. Ci ajungând acolo, se minună peste poate de frumusețea palatelor, de bunăcuviința locuitorilor ca și de rânduiala ce domnea în cetate. Iar mai mult decât toate îi plăcu un palat ce întrecea în măreție și frumusețe tot ce văzuse până atunci. Și întrebând un trecător, află că era locuit de o cântărcață dansatoare, o preafrumoasă ganika, pe nume Madanamala. Ci palatul acesta avea șapte săli de o mărime neobișnuită. Iar în prima se găseau herghelii de cai de toate soiurile, cu tot tacâmul de șei și frâie și cu puzderie de războinici gata la primul semn să încalece de luptă spre nimicirea vrăjmașului stăpânei lor.

În a doua, trecerea părea cu neputință, din pricina elefanților fără număr ce mișunau pe-*acolo. Și nu mică fu tulburarea regelui la gândul unei pățanii ca aceea de a fi frământat între tăvălugii cumpliți ai picioarelor lor.

Dar tulburarea aceasta nu fu nimic pe lângă spaima care-l cuprinse intrând în a treia sală, ce era plină din podea până-n tavan de arme de toate soiurile și de toate mărimile, așa cum nu găsești nici în cetățile Rakshașilor.

Ci intrând în a patra sală, spaima-i fu copleșită de minunare. Și stătu țintuit multă vreme pentru a-și bucura ochii cu toate minunățiile acelea. Căci întreaga încăpere ce părea să fi ieșit din manile lui Visvakarman era tapisată cu giuvaeruri ce închipuiau cele mai desfătătoare priveliști.

A cincea sală era plină de cântăreți și barzi de tot felul, ce proslăveau farmecele stăpânei lor, Madanamala; și intrând acolo, regele se găsi ca sub puterea unui descântec, atât de desăvârșit alcătuite erau cânteeele și versurile acelea.

După un timp o părăsi și pe aceasta și intră în cea de a șasea sală. Or tulburarea lui spori peste măsură când văzu că era înțesată cu niște fecioare în fața frumuseții cărora cele mai strălucitoare Apsaras prețuiau doar icât niște biete maimuțe. Ci acestea nu erau decât slujitoarele stăpânei lor, minunata Madanamala. Iar regele, dornic să cunoască pe aceea a cărei frumusețe nu se sfia să se înconjoare de atâta desăvârșire, nu zăbovi prea mult acolo.

Și intrând în a șaptea sală, văzu un havuz cu o apă limpede și parfumată. Iar în mijloc, într-un jeț de abanos ce se sprijinea pe un piedestal de marmură albă, sta tolănită Madanamala.

La vederea regelui, ea se ridică în grabă și treeând peste o punte de argint îl primi cu toată cinstea. Și luându-l de mână, îl conduse spre un tron de aur aflat lângă jețul de abanos și-l pofti să șadă. Iar regele, ce o privea pierdut, se lăsă cu totul în voia ei. Ci Madanamala, fără a mai pierde timpul, dădu poruncile de cuviință, de fură aduse tablalele cu mâncare, cu băuturi și cu dulciuri de tot felul. Iar regele Vikramaditya. Găsind răgazul în preajma preafrumoasei Madanamala nespus de desfătător, își amină cum putu plecarea, uitându-și și de tron, și de sine, și de neîmpăcatul său vrăjmaș, regele Narasinha.

Ci după un timp, mai venindu-și în fire și aflându-se din întâmplare într-un loc ferit privirilor, cu credinciosul său sfetnic Buddhivara, îi spuse:

— Grea neliniște mă apasă, o, prietene al meu. Și nu știu dacă e bine să-mi mai pierd vremea în tovărășia acestei ganika, lăsând în părăsire trebile domniei și neluind seama la faptele dușmanului aceluia al meu, regele Pratișthanei. Căci doar se spune: „Regele ce nu ia seamă la nevoile poporului său, lăsându-l în voia sorții, pățește asemeni unui om ce și-ar încredința tot avutul pe mâna neprietenului: îl pierde”.

— Cele ce spui sunt adevărate, o, rege. Însă femeia aceasta, deși o ganika, s-a purtat cu multă gingășie. Or, nu este în firea regilor să lase binele nerăsplătit. Dăruieș-

—

123

te-i dar câteva din giuvaerurile acelea pe care Vl le-a dat cerșetorul Prapanciabuddhi.

— Chiar de i le-aș dărui pe toate, n-ar fi decât o prea neînsemnată răsplată pentru dânsa. Îi voi dărui însă altceva, ce se leagă tot de povestea cerșetorului aceluia.

— O, rege, ard de nerăbdare să aud povestea lui

Prapanciabuddhi și a darului ce ai să-i faci frumoasei Madanamala. Spune-mi-o dar.

Povestea regelui Vikramaditya și a cerșetorului Prapanciabuddhi

CU MULTA vreme în urmă, im cerșetor pe nume Prapanciabuddhi obișnuia să se amestece în mulțimea jălbașilor ce se adună la palatul meu. Iar eu, socotind după înfățișarea lui cumpănită că omul avea să-mi ceară ceva de seamă, sfârșii prin a-l chema la mine. Și cerșetorul, în locul oricărei jalbe, se mulțumi a-mi întinde o cutie pecetluită și se-ndepărtă fără a scoate un cuvânt. Or eu, departe de a simți cea mai mică ispită de a afla ce se găsea în cutia aceea, i-o încredințai vistiernicului, uitând pe dată toată întâmplarea. Ci a doua zi, văzându-l din nou pe cerșetorul acela ciudat, îl mai chemai odată, gândincl că acum aveam să-l fac să-mi vorbească. Ci el, tot ca rândul trecut, îmi întinse o cutie pecetluită și se depărtă fără un cuvânt. Iar eu o dădui în seama vistiernicului, s-o pună alături de geamăna ei. Și povestea asta continuă vreme de un an. Și de fiecare dată cerșetorul îmi aducea o cutie, pe care o încredințam tot așa cum o primisem vistiernicului meu.

Ci într-o zi, fie din stângăcie, fie cu dinadinsul, scăpă cutia pe jos, și aceasta se deschise de tăria izbiturii. Iar dinăuntru se rostogoli un gogoloi uriaș, roșu ca focul.
Era un rubin din cele neprețuite, și era de parcă cerșetorul mi-ar fi dăruit chiar inima lui. Ci eu rămăsei cam buimăcit și-i porunci degrabă vistiernicului să aducă și celelalte cutii. Și deschizându-le, văzui că în fiecare se găsea câte un rubin geamăn cu acesta. Iar lumina ce țâșnea din movila pietrelor acelora fără preț adunate la picioarele mele mă orbise de-a binelea.

Ci după ce statui așa nemișcat un răstimp bunicel, adunându-mi gândurile mă-ntorsei spre cerșetor. Și-l întrebai:

— Spune-mi, o, taică al meu, care-i pricina neobișnuitei tale dărnicii? Și ce vrei să fac pentru tine?

Iar el îmi răspunse:

— Nu departe de aici se află un loc din cele înfricoșate, cuibar vetalelor și duhurilor de tot soiul. Iar gândul meu este să împlinesc mâine acolo o jertfă la care aș vrea să iei și tu parte. Căci reușita este la-ndemână, iar piedicile se înlătură de la sine cinci fapta e sprijinită de puterea unui erou.

Și cum eu primii pe dată să fac tot ce-mi cerea, cerșetorul se îndepărtă în grabă. Or, de cum se lăsă noaptea și adormii, avui un vis cum nu se poate mai ciudat. Se făcea că mi se arată venerabilul Vasudeva stând pe spatele

lui Caruda, înaripatul, și având pe piept un lotus. Și îmi spuse:

— Fiul meu, acest Prapanciabuddhi este pe drept numit Vicleanul, iar împlinirea dorințelor lui trece prin nimicirea ta. Ține dar seama de sfatul meu și nu-l asculta, orice ți-ar cere să faci. Ci. La toate fă pe niznaiul și cere-i să-ți arate mai întâi el ce și cum. Și-apoi, când ți-o veni mai bine la-ndemână, mântuie-l de zile, căci făptură mai ticăloșită ca cerșetorul acesta cu greu mai poți găsi.

Și la vorbele acestea, vedenia pieri, iar eu mă trezii în patul meu. Și mă găseam cum nu se poate mai zguduit ele cele ce văzusem și auzisem.

La timpul potrivit pornii spre locul cu pricina, nu înainte de a-mi fi pitit un hanger în veșminte. Și ajungând acolo, văzui pe cerșetor ce tocmai își începuse jertfa. Ci văzându-mă, fața i se lumină de plăcere și-mi spuse:

— O, rege, închide ochii și întinde-te cu fața în jos în mijloci?! cercului acestuia roșu, pentru ca astfel să ne atingem amândoi ținta.

Ci cum eu mă prefăceam a fi tare nepriceput, lungi ndu-mă ba pe-o parte, ba pe alta, și-i arătam o față mirată fără a-l părăsi din ochi nicio clipă, cerșetorul începu să-și piardă răbdarea. Și socotindu-mă pesemne vreun neghiob din neamul neghiobilor, și fript de dorința de a-și vedea cât mai repede împlinite dorurile, se lungi cât era de lung drept în mijlocul cercului, cu fața-n jos și cu ochii închiși.

Iar eu, plecându-mă ca spre a lua seama la ce făcea el acolo, scosei la iuțeală hangerul și dintr-o singură lovitură îi zburai în pulbere țeasta ticăloasă.

Or, nici nu isprăvisem eu bine treaba aceea, că auzii o voce care-mi spuse:

— O, fiule, sunt mulțumit de faptele tale. Și prin dirzenia ta, ai căpătat ceea ce voia să dobândească netrebnicul de colo. Căci e nici mai mult nici mai puțin dedt putința de-a zbura prin aer. Iar eu mai vreau să-ți fac un dar; alege dar o răsplată pe măsura dorințelor tale.

Auzind acestea și chibzuindu-mă în mine, văzui că n-aveam nicio trebuință și că răsplata mi-era fără folos.
Căpătând îngăduința de a-mi spune dorința oricând aș fi avut nevoie, iată-mă stăpânul unei puteri nemăsurate, prin care voi putea să-mi plătesc datoria față de această gingașă ganika.

Ci isprăvind de povestit credinciosului său Buddhivara nemaipomenita lui întâmplare, cu cerșetorul Prapanciabuddhi, regele Vikramaditya îi porunci să se-ntoarcă pe dată la Pataliputra. Și retrăgându-se într-un loc ferit din palatul frumoasei Madanamala, și închinându-se după cuviință, ceru slăvitului Vasudeva ca răsplată a faptei aceleia șapte chipuri de aur de mărimea unor oameni obișnuiți. Or chipurile acestea, potrivit dorinței regelui, erau vrăjite astfel înext chiar tăiate ele creșteau la loc, de parcă n-ar fi fost niciodată atinse. Și nemaiavând de ce să zăbovească acolo, regele Vikramaditya își luă zborul spre cetatea lui Pataliputra, în virtutea puterii ce-o căpătase prin uciderea cerșetorului Prapanciabuddhi. Și fu de parcă n-ar fi fost.

Iar a doua zi, nemaigăsindu-l, slujitorii se puseră să-l caute prin toate ungherele palatului. Și în cele din urmă dădură peste cele șapte chipuri de aur, pe care le cărară

cu mare trudă dinaintea stăpânei lor. Și în fața frumuseții nepământene a lucrăturii, rămaseră cu toții cum nu se poate mai uimiți și mai minunați. Ci numai Madanamala

arăta o față rece și nepăsătoare. Căci se gândea: „La ce bun chipuri de aur, chiar desăvârșit lucrate, dacă lipsește chipul celui drag? Și ce să fac eu cu momâile astea în lipsa iubitului meu?”

Și chibzuind la stearpa nebunie a păstrării chipurilor acelora și la foloasele pe care atâta prisos de aur l-ar fi putut aduce unora mai puțin avuți, puse de se tăiară câteva din mădularele acelea fără preț și chemând la sine un brahman învățat, îl dărui după învățătura lui. Și cum acesta era cunoscător doar în două din cele patru Vede, aceste vechi scrieri de învățătură, primi două. Iar vestea răspândindu-se cu iuțeala fulgerului, începură a veni din toate părțile și din toate colțurile regatului puhoi de învățați dornici de a se înfrupta și ei din roadele unei atât de nemaiîntâlnite dărnicii. Ci fiecare primea după știința lui:
căci de stăpânea trei Vede, primea trei bucăți de aur, de ajuns ca să-l hrănească pe el și pe urmașii lui, ba și pe urinași! urmașilor lui până-ntr-a suta spiță; iar de stăpânea patru, primea patru. Și-așa! Iar izvorul acesta al miluirilor se arăta nesecat prin puterea dorinței regelui
Vikramaditya, iubitul preafrumoasei Madanamala; iar chipurile arătau tot atât de noi și de întregi, de parcă atunci ar fi fost făcute,

Or, amestecat printre cei veniți să se răsfețe în lumina mărinimiei, se afla și un preaînvățat brahman pe nume Songramadatta, de fel din Pataliputra. Ci găsindu-se el bogat răsplătit pentru cărturăria și desăvârșita lui cunoaștere în cele patru Vede, și văzând că Madanamala, deși stăpână a unui palat minunat și a unor bogății fără istov, arăta mereu o față copleșită de amărăciune și netihnă, se miră mult în sufletul său. Și luându-și rămas bun de la ea, se întoarse în cetatea lui de baștină. Ci ajungând acolo, fu cuprins de neliniște. Și se gândi: „Ce să fac eu acum cu aurul ăsta? Și unde să-l ascund? Căci prăbușirea mea e aproape și moartea neîndoielnică. Să merg să încredințez, dar, aurul acesta regelui nostru, spre păstrare, căci ce înseamnă bogăția fără puterea care s-o

apere?”

Și chibzuind astfel, se duse întins la rege. Și spunându-i păsul, nu uită să pomenească de măreața purtare a mărinimoasei Madanamala și de ciudata ei tristețe. CI
auzind acestea, inima regelui se-nfioră de bucurie. Iar dragostea pentru Madanamala i se aprinse și mai puternic în suflet. Și împlinind dorința brahmanului aceluia aducător de vești bune și mai umplându-l de daruri, îl trimise în drumul lui, după firitiselile cuvenite. Ci el așteptă un ceas când toată lumea dormea și luându-și zborul ajunse într-o clipă în Pratișthana, orașul preaiubitei lui Madanamala.

Ț) – Povești nemuritoare, voi. 19

Și pătrunzând în palat, o află acolo slăbită și cu o înfățișare de tot jalnică, ce stârnea mila. Și îmbrățișmdu-se, âflară amândoi alinarea sufletelor lor fripte de durerea despărțirii. Ci, după un răstimp, când își mai veniră în fire, regele îi spuse cine era și de ce venise în cetate.

Or aflând ea de dușmănia regelui Vikramaditya pentru regele Narasinha și de legământul ce-l făcuse iubitul ei, îl întrebă surâzătoare:

n

iî

!

— Asta să fie oare pricina frământărilor tale, o. Stăpâne al meu? Alungă-ți dar supărarea și eu îți chezășuiesc împlinirea grabnică a dorințelor tale.

Și mai lăsând să treacă o zi, trimise un sol la regele
Narasinha, spre a-l pofti cu toate cinstirile la palat. Ci acela, căruia, de când cu venirea regelui Vikramaditya i se cam încinseseră porțile spre inima frumoasei ganika, fu peste măsură de bucuros de această chemare. Și simțindu-și sufletul nespus de ușor și vesel, se grăbi, fiinda-și singur sol, spre palatul minunatei Madanamala.

Ci ajungând acolo și pătrunzând în cea dintâi sală, nu mică îi fu uimirea când auzi pe paznicii ce făceau de strajă strigând: „O, rege, prințul Narasinha, robul tău credincios, ți se închină cu supunere!” Și trecând în cea de-a doua sală,

lucrurile se petrecură aidoma, şi la fel şi în celelalte. Iar regele Narasinha, văzând acestea, nu ştia ce să facă mai întâi: să se mire sau să se mânie.
Ci ajungând în pragul ultimei săli, gândi: „Mai bine să mă prefac că nu iau în seamă toate acestea. Şi vom vedea mai apoi de trebuie să pedepsim şi pe cine.”

Or intrând înăuntru şi văzându-l pe regele Vikramaditya stând zâmbitor în picioare alături de frumoasa Madanamala, pricepu totul dintr-odată. Şi îşi spuse: „Regele acesta, deşi înfrânt, şi-a atins ţinta şi deşi neputincios şi-a împlinit dorinţa, numai prin puterea iscusinţei sale. Ar fi dar semn de mare neînţelepciune să dau frâu liber mâniei. Căci ce înseamnă puterea celor puternici în faţa puterii celor înţelepţi?”

Şi gândind astfel, se îmbrăţişă cu regele Vikramaditya şi aflând de la el toată povestea, ca şi de minunatul lui dar de a zbura prin văzduh, se simţi cum nu se poate mai fericit că legase prieteşug, cu un om atât de înzestrat.

Ci regele Vikramaditya, după ce mai stătu un timp în Pratişthana, în ospeţie la regele Narasinha, se întoarse cu draga lui Madanamala în Pataliputra, trăind de atunci o viaţă de necurmată fericire şi bucurându-se, datorită iscusinţei sale, de roadele unei domnii tihnite şi îmbelşugate.

Repovestire din limba hindi, după SOMADEVA, de ALEXANDRU ŞIŞMANÂAN

Ciudatele păţanii ale lui Kesata şi ale prietenului său, Kandarpa

9* 30

KESATA ERA un tânăr brahman ce văzuse lumina zilei în strălucitoarea Pataliputra. Părinţii îi muriseră încă pe când era copil, aşa că rămăsese mai mult de capul lui, petrecându-şi vremea în cârdăşii îndoielnice şi prietenii deşucheate. Şi cum n-avea altă avere decât adăpostul unui acoperiş şi un pat pe care să-şi întindă mădularele, se văzuse nevoit încă de mic să-şi câştige traiul în toate chipurile şi pe toate căile, slujind de măscărici şi călăuză

altor derbedei mai avuți, ținând un ochi mereu treaz la câștig și o ureche ațintită la zornăitul îmbietor al aurului. Și fiind dăruit cu un boi frumos și cu o fire petrecăreață, izbuti repede să se facă plăcut celor de care atârna bunăstarea sa. Iar faima de poznaș bun la petreceri i se răspândi în tot orașul.

Or, trezindu-se într-o bună dimineață cu capul îngreunat de aburii vinului ce băuse la un chef cu o seară înainte și înclinând spre acea aprigă căință a oamenilor mahmuri, își zise: „Cât o să te mai ții de potlogării și necuviințe, o, Kesata? Și până când vei mai fi tartorul și călăuzul tuturor desfrânaților din cetate? Ci a sosit cred vremea să-ți iei nevastă și să pășești și tu în rândul oamenilor de treabă din oraș.”

Și scuturându-se din amorțeala ce-l cuprinsese, pregăti cele de trebuință pentru un drum lung. Iar a doua zi, înainte să se crape de ziuă, își părăsi pe furiș casa și cetatea de baștină, pentru a merge să găsească o soție potrivită lui. Căci despre pețirea vreuneia dintre fetele din cetatea sa nu putea fi vorba, într-atxt se lățise faima pehlivăniilor lui cele nemăsurate.

Ci după un răstimp, ajunse în dreptul unui râu aaâne.
Șijcum era obosit, se-ntinse pe țărm, cu gând să ațipească.
Or nici nu închisese bine ochii, că auzi venind de undeva zvon de muzică și glasuri. Și întredeschizând mai întâi ochii, văzu apropiindu-se o mare mulțime de oameni măreț înveșmântați. Și dintru început crezu că era alaiul vreunui rege. Dar deschizând ochii mai bine, pricepu că erau doar niște nuntași plecați în pețit. Și cum nu mai mâncase de multă vreme *și-și* simțea pântecele ghiorăind, se îndreptă, luându-și o înfățișare umilă, spre alaiul acela.
Or nici nu apucase el să deschidă gura, când văzu desprinzindu-se din mulțime un bătrân brahman cu înfățișare preacinstită. Deasupra bărbii și nasului său străluceau doi ochi tare pătrunzători, care-l scormoniră pe Kesata până-n adâncul inimii. Și pricepând de-ndată cu cine avea de-a face, porunci să se-aducă toate cele de trebuință

îndestulării oaspetelui. Și când acesta-și mai potoli foamea și-și mai veni în fire, bătrânul îl luă deoparte și-l spuse cu blândețe:

— Asupra mea apasă o grea nenorocire, o, oaspete al meu. Iar dezlegarea ei atârnă numai de tine. Căci iată: nevrednicul din fața ta are un fecior bătut cu toate hidoșeniile, tot așa cum tu ești dăruit cu frumusețe.

Căci are părul rar, ochii urduroși., privirea poneișă.
Nasul turtit și urechile ca niște vânturătoare. Iar pântecul, ce este mai larg și mai încăpător decât un burduf din cele mari, i se sprijină doar pe niște piciorușe scălâmbe și subțirele de-a mirările. Eu, în dragostea mea de tată, am chibzuit să-i găsesc vreo soață, măcar că e atât de pocit, și m-am gândit la Rupavati, fiica unui prieten de-ai meu, brahmanul Ratnadatta, și la el merg eu acuma. Or Ratnadatta nu știe nimic despre bazarul acela de urâțenii care e fiul meu. Iar eu nici nu îndrăznesc să i-l arăt. Drept care „dată: ține. Tu, care ești frumos, locul fiului meu până ce se face nunta; iar pentru facerea asta de bine, eu și familia mea îți vom fi datori toată viața. Și pentru bunătatea ta o să fii răsplătit din belșug.

Parte înduioșat de vorbele bătrânului, parte cu gândul la răsplata ce-l aștepta, Kesata se învoi pe dată. Și alăturându-se alaiului, ajunse în scurtă vreme la porțile cetății în care trăia Ratnadatta, tatăl frumoasei Rupavati,

Și cum se lăsase întunericul, hotărâră cu toții să poposească acolo peste noapte.

Ci cum Kesata se dusese la râu să-și clătească gura potrivit datinii, văzu răsărind din apă un duh înfricoșat din neamul Rakșasa. Și șiroind tot de apa râului acela, duhul se năpusti pe dată la Kesata, cu gând să-l înghită.
Iar acesta, verde de spaimă și tremurând din toate încheieturile, se aruncă la picioarele duhului. Și povestindu-i întâlnirea sa cu bătrânul brahman, ca și făgăduiala ce-o avea de împlinit, se legă cu jurământ ca, odată treaba isprăvită, să se-ntoarcă spre a sluji de hrană duhului.

Ci a doua zi, bătrânul brahman îl aduse pe Kesata,

împodobit cu toate podoabele unui mire, la casa socrului său Ratnadatta. Și Kesata fu căsătorit după obicei cu frumoasa Rupavati, mireasa sa. Și chiar că fu o joacă de copii pentru el să sucească mințile unei fetișcane ca aceea. Amețită de iubire, Rupavati se arăta cum nu se poate mai supusă stăpânului ei.

Or, cum de la o vreme Kesata se arăta mereu îngândurat și fără chef, Rupavati se frământa întruna, neputând pricepe pricina posomorelii aceleia ciudate. Și cum nu îndrăznea să-și tulbure soțul cu întrebări de prisos, hotărî să nu-l scape din ochi, oriunde s-ar duce și orice-ar face, fără a arăta că băgase ceva de seamă.

Ci într-o noapte, crezând-o adormită, Kesata ieși pe furiș, spre a-și ține făgăduiala ce făcuse diâhului. Iar
Rupavati, care numai nu dormea, se strecură după el, cu inima plină de grijă. Și când ajunseră la malul râului acela, valurile pe dată se tulburară și din ele ieși o dihanie cumplită, ce șiroia pe toate părțile de apă. Iar dihania nu era decât duhul acela mâncător de oameni din neamul Rakșasa. Ci zărindu-l pe tânăr, duhul îi spuse:

— Lăudat fii, o, Kesata, tu a cărui vorbă e una cu fapta, căci multă cinste aduci prin purtarea ta Pataliputrei, slăvită cetate.

Și zicând acestea, tocmai se pregătea să-l înghită pe nefericitul Kesata, când auzi o voce subțirică strigând:

— O, duhule milostiv, gândește-te din ce am să trăiesc eu dacă-l mănânci pe omul acesta, soțul meu! Mai bine mănâncă-mă pe mine, ca să termin odată cu viața asta amară.

Ci înduioșat, duhul îi răspunse:

— Fii pe pace, fiică a unor părinți de două ori născuți.

Căci moartea omului de colo nu te va lăsa muritoare de foame. Iar tu vei trăi’ din pomeni. X

Or auzindu-l, vicleana nevestică-i răspunse:

— Dar cum să cerșesc eu, o femeie? Și-apoi, cine să dea de pomană uneia ca mine?

— Aceluia care n-o vrea să-ți dea, să-i sară capul țăndări

într-o sută de bucăţi, răspunse duhul.

— Atunci fie să-mi înapoiezi soţul drept pomană, strigă fata.

Şi cum duhul şovăia, nepreavoind a-i face pe voie, căpăţâna începu să i se umfle şi se umflă atât, incit se sparse într-o sută de bucăţi. Şi duhul muri pe loc.

A doua zi alaiul de nuntă şi mireasa plecară din cetate. Iar după un timp, ajungând pe malul râului Narmada, se urcară în trei bărci. Or moşneagul acela viclean, conducătorul alaiului, chibzuise astfel lucrurile încât Rupavati şi o parte din nuntaşi să se urce în prima barcă,

iar el împreună cu cei rămaşi se urcară în cea de-a doua.

Cât despre Kesata, acesta rămase singur cu barcagiul în cea de-a treia, barcă. Ci toate se făceau spre nimicirea lui Kesata, ce devenise cam stânjenitor împlinirii socotelilor sacului aceluia al vicleniilor, bătrânul brahman. Căci departe de a-şi opri barca alături de celelalte două, barcagiul, ce fusese cumpărat dinainte, vâsli fără şovăire drept spre mijlocul apei. Şi ajungmd *'ân* dreptul unui loc pustiu, îl azvârli pe Kesata înapă şi se depărtă în grabă. Dar, spre norocul său, Kesata ştia să înoate şi ajunse fără primejdie la ţărm. Şi de cum puse piciorul pe uscat, se trânti la pământ şi adormi pe dată.

De trezit se trezi târziu, după apusul soarelui. Şi cum în întunericul acela se desluşeau ba luminiţe înşelătoare, ba zgomote ciudate, Kesata fu cuprins de frică. Şi în spaima lui, vedea tot felul de făpturi nemaivăzute ce zburau rătăcind de eolo-colo prin noaptea aceea a beznelor.
Ci el nu bănuia că acestea nu erau decât nişte vrăjitoare, iar pustia în care nimerise era sălaşul lor.

JDr, pe când sta el aşa, hoibându-se în întunecimea de iad, deosebi ceva ca un vâjâit de săgeată şi înainte de-a se dezmetici bine, văzu şuierând pe lângă el şi apoi bufnind de pământ un omce părea căzut din cer., Iar căderea omului acela stârni o zarvă înfricoşată printre vrăjitoarele cele zburătoare. Ci omul, ce era un tânăr cu înfăţişare din cele

mai plăcute, se scutură, fără a-și pierde cumpătul, de colbul căzăturii și, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat, se înclină în fața lui Kesata, dându-i binețe într-un grai ales.

Și intrând în vorbă unul cu altul, Kesata îi povesti străinului toate prin câte trecuse. Iar acesta, după ce-l ascultă, păru tare înduioșat și-i zise:

— Află, prietene, că dacă nenorocirile tale se datoresc mai degrabă nechibzuinței decât unei soarte potrivnice, ale mele au ca singură pricină întâmplarea.

Sunt brahman, iar casa părinților mei se află în Ratnapura, o cetate de pe malul râului Vena. Iar numeie meu e Kandarpa, și mă trag dintr-un neam de oameni vestiți prin bogăția și cinstea lor. Și una din plăcerile mele cele mai mari era să mă scald în râul ce trece pe lângă orașul nostru. Or, într-o dimineață mai călduroasă și mai însorită decât altele, simții că dacă nu-mi răcoresc trupul în undele acelea limpezi și îmbietoare, mor pe loc.
Și fără a mai sta pe gânduri, mă îndreptai spre apă.
Ci intrând înăuntru și zbenguindu-mă în voie, mă simții deodată cuprins de un cârcel. Și nemaiputându-mă împotrivi, mă lăsai târât de apă. Dar soarta mea milostivă nu vru să pier în apele acelea. Iar râul, după ce mă purtă cale îndelungată, mă zvârli într-un sfârșit pe. Un țărm pustiu și neumblat.

Chiar la malul apei se înălța un templu închinat zeiței Durga. Și văzându-l, mă prosternai pe dată și mă rugai astfel: „Ai milă, o, zeiță, de un nefericit pe care soarta lui nenorocoasă l-a aruncat departe de ai săi. Și nu mă lăsa să pier prin locurile astea necălcate de picior de om, o, preamilostivo *u*

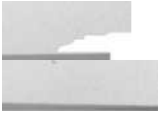

Nu-mi terminasem eu bine rugarea, că cerul se întunecă, soarele păru a se stinge, iar în jurul meu se stârni un vârtej de aripi ametitor. Și în mai puțin de o clipă mă pomenii

trântit la pământ de tăria vântoasei aceleia. Și de frică leșinai. Iar după un timp, cinci îmi mai venii în fire, auzii ca un murmur. Și ferindu-mă să arăt în vreun fel că mătrezisem, deschisei binișor un ochi, Or ce văzui mă umplu de uimire. Căci în jurul unui foc stau trei făpturi înaripate, de o mărime peste fire. Și privindu-le mai bine, fui uimit de frumusețea lor neînchipuită, Iar una spunea:

— Ce să facem acum cu tânărul acesta? Căci iată, noi trebuie să mergem la marele sabat al vrăjitoarelor.
Iar locul acesta e plin de animale și de fiare de tot soiul; și de l-am lăsa aici, ar fi ca și cum l-am omorî cu mâna noastră. Sări ducem mai bine într-un loc unde să fie la adăpost; iar după aceea îl vom aduce înapoi. Căci nu se Cade să lași în părăsire pe unul ce se roagă după ajutor.

Și fără a mai pierde timpul, făpturile acelea mă înșfăcară ca pe-un prunc adormit. Și trebuie să spun că umblară cu mare blândețe. Și pe dată se stârni un vârtej caacela de la venirea lor, dar mai molcom parcă. Or nici nu apucasem să răsuflu, că și coborâră și mă lăsară în fața unei case mărețe și bogat împodobite. Și uitându-mă să văd cum arăt, băgai de seamă că aveam pe mine toate veșmintele și podoabele unui mire. Ci eu la început fusesem cu totul golaș și neînveșmântat, afară poate de-un ștergar ce miri înfășurasem în. Jurul coapselor. Și cum mă minunam eu așa, ușa casei se deschise deodată și auzii un glas ce striga:

— Bucurați-vă, a venit mirele, a venit mirele!

Auzind acestea, vrui să văd și eu cum arăta mirele acela. Și întorcând capul în toate părțile și văzârid că nu venea nimeni, rămăsei tare nedumerit. Dar deodată mă pomenii înșfăcat și târât în casa aceea de o mulțime de brațe voinice. Or eu, deși nu mă știam mirele nimănui, nu îndrăznii să mă împotrivesc unei cinstiri ce se arăta așa de înflăcărată ca aceea. Și mă pomenii pe dată în fața unui altar de cununie. Iar la dreapta mea se afla o fetișcană de o frumusețe tare ispititoare. Ci cum pricepui că aceea trebuie să fie mireasa, încetai să mă mai împotrivesc și mă împăcai

cu totul cu noua mea soartă.

Și înainte să mă dezmeticesc bine, eram gata cununat; Iar după ce furăm petrecuți până-n odaia noastră, rămăsei singur cu nevasta mea. Și cum între timp îi aflasem numele, o chemai cu duioșie. Iar Sumanas, coborând privirile, rămase încremenită, neîndrăznind să facă nici cea mai mică mișcare. Ci încetul cu încetul îi alungai rușinea cu mingi ieri gingașe. Și-n scurtă vreme ne simțirăm de parcă ne-am fi cunoscut dintotdeauna.

Or nu ne bucurasem noi bine unul de altul, când mă pomenii însfăcat și, fără a avea răgazul de a mă împotrivi, înălțat în văzduh de mâinile vrăjitoarelor celora nemăsurate, ocrotitoarele mele. Iar zborul acela neașteptat nu-mi făcu nici pe departe la fel de multă plăcere ca prima oară. Și nevăzând chip de împotrivire și aflându-mă cu totul în voia lor, trebuii să mă împac cu pierderea iubitei mele Sumanas. Apoi, prietenele mele se întâlniră cu alte vrăjitoare, tot pe-atât de frumoase, dușmance lor. Și între ele se încinse pe dată o luptă tarenverșunată și necruțătoare. Iar eu mă minunai cum era cu putință asemenea ură între făpturi atât de desăvârșite.
Și ghidul acesta mă aruncă într-o tristețe ciudată, ce ma făcu să uit și de luptă, și de primejdia în care mă aflam, într-atât mă căinam de-a mă fi născut în niște timpuri în care nici prieteșugul, nici buna tovărășie nu mai sunt cu putință.

Dar cum în focul luptei vrăjitoarea care mă ținea își mai slăbise strânsoarea, mă trezii deodată bătând aerul cu toate mâinile și picioarele mele și rostogolindu-mă în fel și chip, pentru a mă pomeni în sfârșit în fața ta, în praful acestui țărm uitat, o, tovarăș al meu.

Isprăvindu-și istorisirea, Kandarpa stătu să se mai odihnească. Iar după ce își arătă uimirea, Kesata spuse:

— Alungate fie-ți gândurile negre și teama, o, Kandarpa. Ci de acum, vrăjitoarele vor fi fără putere asupra ta și nu vei mai avea să te aștepți la nimic din partea lor. Căci iată: pe când mă mai găseam în mreaja unor prieteșuguri

nepotrivite rangului și firii mele, întâlnii
odată un înțelept între înțelepți. Iar înțeleptul acela, în bunătatea lui, îmi încredința taina unor cuvinte de a căror putere se tem îndeosebi vrăjitoarele. Așa că hai să ne întovărășim și să plecăm din locurile acestea pustii. Și cine știe, poate în felul acesta le vom găsi și pe iubitele noastre.

Ci a doua zi dimineață, Kesata și Kandarpa porniră la drum. Și într-un tirziu, ajunseră în dreptul unei cetăți mărețe, așezată pe malul râului Ratnanadi. Iar numele cetății era Bhimapura.

Or, abia ajunși acolo, fură întâmpinați de o zarvă nemaipomenită. Iar femeile și copiii alergau de colo-colo, tot ducând și aducând niște vase pântecoase pline cu bălei de carne, în vreme ce bărbații își făceau de lucru cu niște cuțitoaie cât toate zilele. Ci uitându-se mai bine, văzură că hărmălaia aceea nu fusese stâmită decât de un pește aruncat de furtună în apele râului. Or, din pricina trupeșeniei lui fără măsură, peștele se înțepenise cu totul între malurile altminteri destul de largi ale râului. Și văzând matahala aceea neputincioasă, oamenii, dând frica pe lăcomie, se năpustiseră să-și taie care de-o plachie, care de-o saramură sau vreo altă mâncărică la fel de ispititoare.

Ci tot tăind așa, nu mică le fu mirarea când văzură strecurându-se din burta sfârtecată a peștelui o fată ce s-ar fi putut pe drept numi frumoasă. Iar la vederea ei,
Kandarpa se încleștă de brațul lui Kesata și-i șopti tulburat la ureche:

— De nu mă înșală ochii, femeia asta nu-i alta decât
Sumanas, soția mea. Dar nu pricep cu niciun chip în ce fel a putut ea ajunge în pântecele peștelui acesta. Să rămânem deci deoparte până se vor lămuri lucrurile.

Apoi, venindu-și în fire, toți acei gură-cască se grăbiră să-i dea ajutor. Mai venindu-și în fire, Sumanas povesti:

— Sunt brahmană, iar tatăl meu este unul din locuitorii de vază ai cetății noastre, Ratnakara. Numele meu este Sumanas și sunt măritată cu un tânăr brahman pe nume Kandarpa. Ci nunta mea fu ciudată și aducătoare de

nenorociri. Căci chiar în noaptea nunții, soțul meu, Kandarpa, se făcu nevăzut, fără ca de atunci să mai fi

auzit ceva de el, cu toate că l-am căutat neîncetat. În deznădejdea mea, socotii că nimic nu mi-ar mai fi putut aduce alinarea. Și fără a mai ține seama de rugămințile și dojenile părinților, hotărâi să mă lipsesc de o viață atât de nenorocoasă. Și aruncându-mă în apă cu gând să mă-nec, mă pomenii în pântecele peștelui acestuia. Or nici nu fusesem bine înghițită, că mă simții zgâlțâită ca de un cutremur. Și neavând de ce să m-agăț, eram hâțînată când sus când jos de tăi'ia smuciturilor. Ci cum pricepui că pricina zbânțâielilor acelora trebuie să fie vreo furtună, nu mă neliniștii prea mult. Dar deodată mă simții zvârlită de o pălitură mult mai năprasnică decât celelalte, care era să pună capăt dănțuielii mele fără voie în burta peștelui. Și rămânând fără simțire, nu mă trezii decât când simții pe obraz ceva ca o boare, iar pe ochi jucându-mi razele soarelui. Deschizând ochii și văzând borta ce se căscase în burta peștelui, mă grăbii să ies din locul acela nesuferit. Și asta-i povestea mea.

Abia-și terminase Sumanas povestirea, când un brahman pe nume Yajnasvamin strigă, făcându-și loc prin mulțime:

— Vino la mine, fiica mea! Căci eu sunt Yajnasvamin, fratele marnei tale.

Ci Sumanas, uitându-se la omul acela și recunoscându-l ca fiind unchiul ei, îl îmbrățișă și plânseră împreună lacrimile bucuriei. Or, mai venindu-și în fire și amintindu-și de soțul ei, Kandarpa, Sumanas fu cuprinsă de jale și zise:

— La ce bun să-mi mai târăsc zilele fără stăpânul meu, Kandarpa? Căci mai prielnică îmi pare moartea decât durerea despărțirii de cel drag. Pregătiți dar un rug pentru mine și aprindeți-l, pentru a-mi găsi alinarea în flăcările lui.

Ci nu terminase ea bine de vorbit, când se auzi un glas:

— Alungă întristarea, o, Sumanas. Căci iată-mă aici pe mine, soțul tău, Kandarpa, cel pierdut fără urmă.

Și zicând acestea, Kandarpa ieși din mulțime, trăgându-l

după sine pe prietenul său, Kesata. Iar fericirea ce-o simți Sumanas la vederea celui pe care-l crezuse pierdut fără întoarcere nu încape în cuvinte. Și în strigătele de bucurie ale tuturor celor de față, Yajnasvamin îi conduse pe tineri la casa lui. Și ajunși acolo, Kandarpa și Kesata își povestiră întâmplările, spre minunarea ascultătorilor lor. Ci cum, dintre toți, Kesata avea o față întristată, Yajnasvamin, ce pricepuse tâlcul posomorelii lui, îi zise:

— Nu te pierde cu finea, o, Kesata. Căci nimic nu este cu neputință pentru un om, cât este în viață. Și nu mă îndoiesc că în scurtă vreme o vei dobândi din nou pe frumoasa ta Rupavati, așa cum Kusumayudha a dobândit-o după multe încercări pe Kamalalociana.

Iar auzindu-l, Sumanas întrebă:

— Ce poveste e aceasta, unchiule, și de ce nu ne-o împărtășești și nouă?

Ci văzând dorința nepoatei lui, Yajnasvamin, fără a se mai lăsa rugat, începu:

— Trăia odată, în cetatea Ciandrapurei, un brahman ce se chema Devasvamin. Iar brahmanul acesta avea o preafrumoasă fiică pe nume Kamalalociana. În casa lui

se aciuase un tânăr învățăcel, fiu de brahmani, numit Kusumayudha. Și tinerii se legaseră prin legăturile dragostei. Și chiar că nu mai puteau trăi unui fără altul.
Or, cum vremea trecea iar fata lui devenise coaptă de măritiș, Devasvamin se gândi să o dea după fiul unui brahman bogat din cetatea lor. Ci aflând de planurile ce cocea tatăl ei, Kamalalociana trimise în grabă după iubitul ei Kusumayudha, pentru a se putea sfătui împreună. Și-i zise:

— Găsește o cale pentru a mă scăpa de căsătoria asta nesuferită, o, stăpânul meu. Și grăbește-te să faci totul înainte ca tatăl meu să prindă de veste.

Auzind acestea, Kusumayudha nu se pierdu cu firea. Și pe dată îi veni în minte chipul prin care și-ar fi putut împlini dorințele. Și împărtășindu-i și lui Kamalalociana gândul

acela, ea fu cum nu se poate mai mulțumită de isteția tânărului. Iar Kusumayudha plecă în grabă să pregătească cele de trebuință. Și luând deoparte un slujitor al tatălui lui, îi porunci să aștepte în preajma casei lui Devasvamin, cu un catâr încărcat cu de toate.
Iar slujitorul îl ascultă întocmai.

Ci la căderea nopții, Kamalalociana se strecură, după cum se înțelesese cu iubitul ei, afară din casă. Și dând cu ochii de slujitorul acela, fu nespus de bucuroasă. Și urcându-se pe spinarea catârului, porni spre locul unde se afla stăpânul ei, Kusumayudha.

Ci tot uitându-se la ea, slujitorul începu s-o găsească tare plăcută și ispititoare. Și cum era un haidamac trecut prin toate ciururile și uns cu toate unsorile, gândi: „La ce bun, s-o dau pe fetișcana asta nurlie! Și cum să las asemenea podoabă pe mâini atât de nevrednice? N-ar fi mai bine s-o păstrez numai pentru mine? 4; Și zicându-și astfel, mină catârul în eu totul altă parte decât se găsea
Kusumayudha.

Mergând în chipul acesta, ajunseră la revărsat de ziuă în dreptul unei cetăți măreț zidită. Kamalalociana, însă, nezărmdu-l nicăieri pe preaiubitul ei Kusumayudha, căzu la bănuială. Și întrebându-l pe netrebnic ce se alesese de stăpânul ei și de ce n-o duce la el, acesta, dându-și pe față înșelăciunea, îi spuse:

— Uită-î pe nevolnicul acela, o, frumoaso, și privește mai degrabă spre mine. Căci de-acum mă voi purta cu tine ca un soț cu soața sa. Ci toate părerile de rău chiar că nu mai au niciun rost; iar ceea ce s-a întâmplat nu mai poate fi schimbat.

Cum nu era nătângă, Kamalalociana pricepu pe dată că orice împotrivire era zadarnică. Și schimbând dojenile în vorbe dulci, îl îmbrobodi cu atâta dibăcie pe neisprăvitul acela, incit rămase cu încredințarea că fata nu-l iubea și nu-l iubise niciodată decât pe el. Așa că, fără a mai pierde vremea, o lăsă să-l aștepte într-o grădină de la marginea cetății, ’ și plecă bucuros nevoie mare să cumpere toate

cele de trebuință unor tineri însurăței.

Or, nici nu se depărtase el bine, că fata o și zbughi
, din loc. Și intrând în cetate pe alt drum decât prostovanul acela, nimeri la casa unui brahman preacinstit. Și după ce îi ascultă povestea, brahmanul o găzdui la el, lăsând-o să rămână acolo cât i-ar fi plăcut.

Ci întorcându-se în grădină și negăsind-o acolo, slujitorul porni degrabă spre casa lui Kusumayudha, Or, nu fătu aceasta decât după ce-și zgârie fata și-și sfâșie veșmintele. Și în felul acesta se înfățișă stăpânului său, arătându-i un chip tare răvășit și jalnic. Și la întrebările acestuia răspunse:

„O, stăpâne, adevărată e vorba care spune că cei drepți vor pătimi din pricina pehlivăniilor femeiești. Or tu ești cu totul neștiutor de tertipurile acestora și nici că bănuiești câtă dibăcie trebuie să dovedească un bărbat ca să le scape din mreje. Căci iată: de-abia ajunsesem la locul hotărât pentru a o aștepta pe tânăra stăpână, că mă și pomenii năpădit de niște vlăjgani mai vânjoși ca niște draci, care mai că nu-mi rup, seră carnea de pe mine cu loviturile lor. Și plecară lăsându-mă țeapăn, în nesimțire. Căci pesemne credeau eă-s mort. Ci venindu-mi în fire, băgai de seamă că se luminase de ziuă. Și simțindu-mi oasele muiate și carnea stârcită, de ploaia izbiturilor acelora, statui să mă ogoiesc oleacă. Și-apoi venii încoace. Fără îndoială că totul se trage de la vicleana aceea, care s-o fi spovedit tatălui ei. Iar acesta,
Iarândul lui, a trimis asupră-mi năprasna mâniei sale.

Ci ascultându-l, sufletul lui Kusumayudha fu cuprins de amărăciune. Și posomorându-se, rămase tăcut, cufundat în gânduri. Or văzându-l în starea aceasta, tatăl lui chibzui că cel mai bun leac pentru fiul său ar fi căsătoria.
Și gândind astfel, îl trimise să cunoască pe fata unui prieten de-al său din cetatea vecină. Iar brahmanul acela nu era altul decât cel care dăduse adăpost Kamalalocianei.

Ci găsind-o în casa brahmanului aceluia pe iubita lui, și aflând din gura ei cum stăteau lucrurile, Kusumayudha se

cutremură de bucurie și mânie. Așa incit, căsătorindu-se cu frumoasa Kamalalociana, fără a mai pierde vremea, Kusumayudha se întoarse acasă. Iar întoarcerea sa fu spre nenorocul ticălosului său slujitor, care fu pedepsit fără zăbavă. Ci Kusumayudha avu parte de bogăție și fericire alături de nevasta sa, bucurându-se de noioc fără seamăn.

Astfel ni se trece viața în întâlniri și despărțiri, ce nu sunt decât jocuri ale sorții, își încheie Yajnasvamin povestirea. Și nu mă îndoiesc că în curând o vei găsi și tu pe iubita ta, Rupavati, tot așa cum și Kusumayudha a găsit-o pe Kamalalociana.

Auzind acestea, Kesata își simți inima mai ușoară.
Iar după ce rămaseră câteva zile în casa primitorului Yajnasvamin, Kandarpa și Sumanas, însoțiți de Kesata, porniră spre cetatea Ratnapurei.

Or cum călătoreau ei printr-o pădure, dădură peste o turmă de elefanți sălbatici. Și în zăpăceala ce urmă spaimei aceleia, se risipiră, ajungând să nu mai știe nimic unul de altul. Și îndurerat de pierderea prietenilor săi, Kandarpa și Sumanas, Keisata rătăci o vreme singur.
Și ajungând în măreţul oraș Kasi, și hoinărind pe străzde lui cele numeroase, mare-i fu mirarea când dădu peste un om ce aducea grozav cu prietenul său Kandarpa. Iar omul acela arăta un chip trist și îndurerat, de parcă ar fi fost lovit de o mare nenorocire. Ci uitându-se mai bine la el, Kesata își alungă cea cfin urmă îndoială. Și cum și Kandarpa îl zărise, săriră să se-mbrățișeze, bucurân-

du-se din toată inima de neașteptata l'or revedere. Și fără a mai șovăi, hotărâră să se-ndrepte spre cetatea lui Kesata, Pataliputra.

În vremea asta, Sumanas, ce de la ivirea elefanților fugise fără răgaz, cu mintea încețoșată de spaimă, dădu într-un hățiș des și încâlcit. Și necunoscând defel locul, sfârși prin a se rătăci în rămurișul acela. Și cum soarele sta să apună, iar ea se găsea sfârșită de puteri și eu tot trupul o rană de zgârieturile crengilor acelora țepoase, o cuprinse

deznădejdea. Și chiar că-i venea să-și curme zilele.

Or cum sta ea așa amețită de durere și de oboseală, văzu deodată ramurile hățișului dându-se la o parte și simți pe tot trupul o adiere mângâietoare, ce părea să se-nteţească din ce în ce. Și ridicând ochii, fu orbită de un vârtej sclipitor ce pogora tot mai mult asupră-i.

Ci uitându-se mai bine, văzu că toată iucoarea aceea învăluitoare venea de la niște făpturi uriașe ale căror aripi de aur luceau în soare. Iar frumusețea făpturilor acelora era atât de blândă, încât toată amărăciunea ce i se adunase ca un bulgăre în inimă i se topi pe dată, lăsând-o într-o moliciune tare plăcută și alinătoare. Și niște mâini nespus de mari o apucară cu gingășie și înainte de a se dumiri bine, hățișul dispăruse, departe era pădurea, departe și vedeniile cu aripi de aur. Iar ea se găsea în Ratnapura, în fața casei stăpânului ei, Kandarpa.

Ci făpturile acelea ghizdave nu fuseseră altele decât vrăjitoarele, ocrotitoarele lui Kandarpa, ce, înfrângându-și vrăjmașele și aflând prin puterile lor toate cele întâmplate de atunci, hotărâseră, înduioșate foarte, să vină în ajutorul bietei Sumanas.

Iar venirea ei în casa părinților lui Kandarpa îi găsi pe aceștia îndurerați de moartea fiului lor. Ci povestindu4e încercările înfruntate alături de soțul ei, le mai risipi amărăciunea, aducând tihnă inimii lor ostenite.

Or în vremea asta, Kandarpa iată: sătul de a mai sta fără niciun folos în casa prietenului său, asemenea urnii neputincios, hotărî să plece de îndată în căutarea soției sale Sumanas. Și pândind un ceas când toată lumea dormea, se strecură afară și se cam duse. Iar asta o făcu fără știrea și învoirea prietenului său Kesata.

Ci a doua zi, nemaivăzândn-l, Kesata pricepu iute pricina plecării lui grabnice. Și rușinat de amorțirea ce-l cuprinsese și chinuit de dorul după frumoasa Rupăvati, gâiidi să pornească la rându-i în căutarea acesteia.

În acest răstimp, Kandarpa, în cursul peregrinărilor sale, se nimeri să ajungă chiar în cetatea în care Kesata se căsătorise cu Rupavati. Și cum era o zăpușeală neînchipuită, de simțea că se înăbușă, Kandarpa căută o ulicioară mai ferită de razele cele tăioase și fierbinți ale soarelui. Ci cum mergea el așa, îi ajunse la urechi zvonul unei zarve tare supărătoare. Și vrând el totuși să vadă ce zarvă mai era și aceea, dădu, în dreptul unei case mărețe, peste un rug înconjurat de o mare mulțime de oameni gălăgioși și nestăpâniți. Și deși cam scârbit de purtarea lor necuviincioasă, Kandarpa vru să știe rostul unei vânzoleli atât de potrivnice bunelor purtări și stăpânirii de sine. Și întrebând un om ce sta mai deoparte, mulțumindu-se să privească, acesta-i răspunse cu mirare:

— Se vede că ești străin de locurile acestea, o, tinere. Căci altfel, cum ar fi cu putință să nu știi că aceasta este casa brahmanului Ratnâdatta, stăpânul nostru?
El e cel mai bogat om din cetate, și de mult și-a uitat de măsura averilor. Ci cum bucuriile nu vin niciodată neînsoțite de dureri, iată: brahmanul acesta are o fată a cărei frumusețe a uluit cele trei lumi, pe nume Rupăvati. Iar ea a fost cerută de un bătrân brahman, prieten cu Ratnadatta, ca soție pentru fiul său. Și cum băiatul era într-adevăr tare frumos și pe deplin potrivit fiicei sale, Ratnadatta s-a învoit. Și nu peste mult, Rupavati a plecat cu alaiul de nuntă spre casa bătrânului brahman, prietenul lui Ratnadatta. Dar deși a’tât de frumos, tânărul acela nu-i era nicidecum fiu brahmanului, socrul li
Rupavati, ci era numai un străin întâlnit în drum. Și pricepând că fusese înșelată, Rupavati vru mai întâi să-l vadă pe soțul ei, fiul brahmanului. Or acela era o pocitanie tot atât de uimitoare prin urâțenie, pe cât era ea prin frumusețe. Și văzându-l, Rupavati mai că nu-l

văduvi de lumina ochilor pe moșneagul acela al nenorocirilor, înșelătorul ei. Ci când își mai veni în fire, se-nchise într-o posomoreală plină de acreală, în vreme ce moșneagul își plângea barba jumulită, oblojindiu-și juliturile lăsate de unghiile ei cele năprasnice. Și cum deatunci Rupavati îi arăta mereu o față scârbită, nemaivoind nici să mănânce, nici să bea de supărare, bătrânul începu să se teamă de urmările cele primejdioase ale neghiobiei sale. Și nemaiștiind cum să mai scape de nora cea buclucașă, o trimise îndărăt tatălui ei, odată cu multe daruri și vorbe de bine, socotindu-se norocit de a fi ieșit doar cu* atâta.

Ci ajungând în casa tatălui ei și istorisindu-i acestuia toată povestea, Rupavati îi ceru lui Ratnadatta să i-l afle cât mai grabnic pe tânărul cel fermecător căruia îi fusese dată de soție. Și cum Ratnadatta se arăta tare nedumerit asupra locului unde l-ar fi putut găsi pe tânăr, Rupavati îi spuse:

— Numele lui e Kesata și locuiește în slăvită cetate a Pataiiputrei. Iar toate acestea le știu de la un duh ce voia să-i ia viața.

Ci văzând-o că vorbește de duhuri, Ratnadatta o privi cam ciudat, crezând-o cu mințile tulburate.. Or, pricepându-i neîncrederea, Rupavati îl duse la locul cu pricina.

Și nu mică fu spaima lui Ratnadatta când văzu acolo hoitul mătăhălos al unui duh din neamul Rakșasilor, ce-și avea căpățâna zburată într-o sută de fărâme. Ci înțelegând dreptatea fiicei lui, porunci unor slujitori să plece degrabă la Pataliputra să întrebe de Kesata.

Și ajungând acolo și întrebând de casa lui Kesata, slujitorii văzură că era pustie și nelocuită. Și vrând ei să se-ncredințeze de se știa ceva ori nu despre soarta acestuia, slujitorii întrebară pe. Unul și pe altul din vecini. Dar peste tot erau întâmpinați cu mânie și primeau același răspuns; căci. Toți ziceau: „îl cunoaștem cum nu se poate mai bine pe dezmățatul acela. Și numai soarta noastră norocoasă a făcut să nu-și mai arate pe-aicî mutra aducătoare de belele. Ci nu putem decât să-i plângem pe cei ce au acum de

suferit de pe urma potlogăriilor lui”. Or neputând afla altceva, slujitorii trebuiră să se-ntoarcă la casa stăpânului lor cu nasu-n pământ și cu mâna goală.

Auzind spusele slujitorilor și pierzând nădejdea de a-l mai găsi vreodată pe iubitul ei Kesata, Rupavati hotărî să-și ia zilele. Și chiar că acum poți spune că ai aflat pricina zarvei acesteia. Căci pe rugul ce-l vezi va fi dată morții Rupavati.

Cum se termină istorisirea străinului, Kandarpa, careți sorbise cuvintele, își făcu grabnic loc prin mulțime. Și strecurându-se în cele din urmă până la locul unde se găseau Rupavati și tatăl ei, Ratnadatta, încercă să le vorbească. Ci văzându-se ascultat, le povesti tot ce știa despre prietenul său, Kesata. Iar cuvintele nu i se risipiră în vânt. Căci numai auzindu-l, fața până atunci posomorâtă a fetei se lumină pe dată. Și trecând de la tristețe la bucurie, de-abia sfârșea, că începea din nou cu întrebările. Ci văzând că oaspetele era ostenit, Ratnadatta îl smulse din mâinile fetei, încredințându-l slujitorilor săi și având grijă să nu-i lipsească nimic.

Se întâmplă ca în peregrinările sale, Kesata să ajungă chiar în Ratnapura, cetatea prietenului său, Kandarpa. Iar soarta vru să treacă chiar prin fața casei acestuia. Și zărindu-l, Sumanas i-l chemă înăuntru, ospețindu-l după datină și arătându-i multă prețuire. Căci socotea venirea lui ca semn al neîndoielnicei sosiri a soțului său.

De barcagiul nenorocirii pe țărmul acela pustiu, Kesata nu-și mai încăpu în piele de fericire. Și fără a mai pierde o clipă sau a mai asculta de sfaturile înțeleptei Sumanas, ce n-ar fi vrut să-l lase să plece așa în pripă, porni la drum spre orașul dragei lui Rupavati.

Ci bucuria revederii le umplu și le îmbăta inimile mai tare decât soma; iar Rupavati își simți inima ca un ogor împrospătat de ploaie.

Și cum Ratnadatta, ajuns de bătrâneți, muri. La scurtă vreme după aceasta, lăsându-le toate bogățiile sale, Kesata își aminti din nou de prietenul său Kandarpa. Iar fiindcă trecuseră nedespărțiți prin toate acele minunate întâmplări

ale tinereții lor nesăbuite și cum simțeau că dobândiseră, după atâtea zbuciumări, aceeași tainică înțelepciune, Kesata și Kandarpa hotărâră să-și petreacă împreună viața, alături de soțiile lor, în deplină fericire.

Repovestire din limba hindi, după de ALEXANDRU

Or, pe când stăteau ei așa, pălăvrăgind și veselindu-se, iată că veni un sol trimis de Kandarpa spre a-și vesti sosirea. Și aflând din gura solului toate câte i se întâmplaseră lui Rupavati, din clipa în care fusese el părăsit

POVEȘTI CHINEZE

Cinci ouă tari

DEMULT, demult, trăia un țăran. EI era sărac lipit părtinitului și umbla prin sate după lucru. Și a umblat el, a umblat, multe locuri a văzut, dar de lucru n-a găsit.

Și iată că într-o zi, când de-abia se mai ținea pe picioare de oboseală și nu mai putea de foame, zări o cârciumă, intră și ceru să i se fiarbă cinci ouă tari. După ce le mâncă, se scotoci în buzunare după bani, dar în buzunare ioc. Nu știu cum își pierduse bănuții.

„Ce să fac? se gândea el – îmi rămâne doar să mai comand ceva și între timp să-mi iau tălpășița fără să fiu văzut.”

Dar soarele răsare de la răsărit și apune la apus, o zi vine după alta, și săracul nu avu. Vreme nici să clipească măcar și trecută douăzeci de ani. Într-aceasta învățase o meserie și se făcuse tâmplar, câștigând bani din care să trăiască. Mergând el odată spre casa de unde plecase, dădu peste satul cu cârciuma și-și aminti ce i se întâmplase aici acum douăzeci de ani. Intră și ceru din nou cinci ouă tari. Cârciumarul nu-l mai recunoscu, dar întâmplarea de atunci n-o uitase. Mâncă el ouăle și-l întrebă pe cârciumar:

— Cât îți datorez pentru aceste cinci ouă tari?

.

— Dă-mi cinci bănuți de aramă și e bine, răspunse cârciumarul.

Țăranul scoase zece. Cârciumarul se miră și spuse:

— Frățioare, e prea mult, dă-mi numai cinci. De ce îmi dai

încă pe-atât?

— Ai uitat – spuse zâmbind țăranul – cu douăzeci de ani în urmă am mâncat cinci ouă tari și n-am plătit, înseamnă că-ți datorez zece.

Cârciumarul stătu mult pe gânduri, își plecă capul și începu să strige:

— Vasăzică așa! Acum douăzeci de ani ai rnâncat cinci ouă tari de găină? 1 Câți pui aș fi putut avea în acești ani din ele? Și de câte ouă m-ai păgubit? Dacă socotim drept, îmi datorezi mulți, mulți bani. Dă-mi-i, că de nu, mergem la judecător să ne judecăm.

Țăranul nu se sperie deloc și zâmbind spuse:

— Bine, du-te tu, iar eu vin pe urmele tale.

Cârciumarul se duse la judecătorie și depuse plângere.

Spuse de-a fir a păr cum de l-a înșelat țăranul și câți bani trebuie să primească acum pentru cele cinci ouă.

Judecătorul îl ascultă și începu să dea din cap în semn de încuviințare. Cârciumarul se bucură că va câștiga procesul și bani mulți și îi făcu judecătorului un dar scump.

Judecătorul îl așteptă pe țăran să vină la rând. După mult timp veni și acesta, care se înclină până la pământ în fața sa și îi spuse:

— Domnule, vă rog să mă iertați că am întârziat. Am avut o treabă foarte importantă, de aceea n-am putut veni mai devreme.

— Ei, țăranule! Ce tot spui? Ce treabă poate fi mai importanta dedt un proces la judecătorie? i se adresă supărat judeoătorul.

— Iată care a fost. Treaba, domnule, răspunse liniștit țăranul. Fratele meu s-a hotărî! să semene puțină mazăre.
A fiert mai întâi semințele și a așteptat să se răcească, să le semene. A trebuit să așteptăm mult până s-au răcit.
Când s-au răcit le-am semănat repede și imediat am fugit încoace. Uitați-vă, abia mă mai țin pe picioare de oboseală.

Judecătorul, curierii, cârciumarul și toți câți erau de față în sală au pufnit în hohote de râs auzind vorbele țăranului.

— Ai mai auzit să creadă cineva așa ceva? Cum pot să

răsară semințele de mazăre fiartă? i-a zis judecătorul râzând batjocoritor.

— De ce să nu răsară? Dacă din semințe de mazăre flai tă nu pot ieși lăstari, atunci cum pot ieși pui din ouă fierte?

După ce țăranul rosti aceste vorbe, nimeni nu mai râse în sală. Judecătorul se uită la cârciumar, cârciumarul la judecător și niciunul nu mai știu ce să mai spună.

În românește de OLGA ST R ATU LAT

Un schimb bun

TRĂIAU odată într-un sat bogătașul Fan și sărmanul
Dun. Lui Fan îi plăcea să aibă din fiecare lucru un câștig; el era foarte viclean și deseori îi păcălea pe consătenii lui.

Sărmanul Dun era un om cinstit și muncitor. Cară cu asinul său poveri și era socotit un cărăuș iscusit. De aceea oamenii îl porecliseră „Istețul Dun*4.

Odată, pe la sfârșitul toamnei, își înhamă măgărița și plecă la oraș. Se întoarse curând cu un câștig frumos.

Cum auzi Fan de câștigul lui Dun, începu să se frământe până când se hotărî: „Această afacere e bună, am să mă ocup și eu de cărăușie.44

Scoase din grajd măgărița sa mare și neagră, o înhăma, și dă-i să se apuce de treabă. Pare-: se că Fan mai crescuse măgari, dar niciodată nu pusese mâna pe un bici și nu știa să mtne o măgăriță. Cum să fii căruțaș?

Vicleanul Fan își făcu repede socoteala; fugii la Dun cel isteț și zâmbind strimb îi spuse:

— Frate Dun, aș face și eu cărăușie, dar nu știu cum să mă descurc. Ți s-a dus vestea că ești un cărăuș isteț, ia-mă cu tine și învață-mă meșteșugul tău. Bunul Dun nu se gândea niciodată la câștig și nu știa să fie viclean.
De aceea fără multe vorbe a fost de acord.

Din ziua aceea mergea împreună cu Fan, care lăsa toată treaba pe umerii lui Dun. Dun înhăma și deshăma măgărița, o hrănea, o curăța. Iar Fan stătea în cărucior și râdea, iar cu ochii lui mici ca de șobolan îl străpungea pe Dun cel isteț.

În curând veni vremea ca cele două măgărițe să fete.

Odată, când aduceau din oraș o încărcătură și erau morți

de oboseală, lui Dun i se făcu milă de animale și-l îndemnă pe Fan să se oprească la un han și să doarmă acolo. Fan era și el frânt de oboseală, așa că se învoiră imediat.

Dan cel isteț deshamă mârțoagele și le dădu de mâncare, iar vicleanul Fan în acest timp bău ceai și mâncă plăcinte.

După ce mâncă și Dun, *se* culcară – bogătașul Fan pe patul moale, iar sărmanul Dun jos, pe podea.

Noaptea, Dun s-a sculat și s-a dus să mai dea măgărițelor fin. Când a aprins felinarul a rămas mut de uimire lângă măgărițe erau doi măgăruși. Dun îngriji puii, schimbă finul și se duse din nou la culcare.

Fan nu dormea și primi nemulțumit veștile. Îndată
’ce Dun adormi, el se sculă repede, aprinse felinarul și ieși în vârfu! picioarelor din cameră.

În giajd se uită cu atenție la măgăruși. Tot privindu-i, *i se* păru că măgărușul lui Dun este mai mare. „Probabil că măgăi ița lui Dun i-a născut un măgăruș. Ce bine! De mult voiam să am unul” s-a gândit Fan.

L-a pus pe măgărușul lui Dun lângă măgărița sa neagră, iar lângă măgărița cenușie a săracului a pus măgărușul său. Apoi, râzând satisfăcut, a stins felinarul și s-a întors tiptil în cameră.

Dis-de-dimineață Dun fu trezit de Fan, care îi spuse:

— Am visat azi noapte că măgărițele noastre au fătat; a mea, un măgăruș mai mare, iar a ta, unul mai mic.

— Așa-i, așa-i, îi răspunse Dun, numai că eu n-am observat al cui e-mai mare; după părerea mea sunt la fel.

Vicleanul Fan a râs în sinea lui.

După-masă s-au dus amândoi în grajd. Toți cei din han s-au dus să vadă măgărușii.

Fan, cum a intrat, a și strigat:

Cel din margine e al meu! Cel din margine e al meu!

Toți au început să-i laude măgărușul.

— Ce mare e, va putea duce poveri grele.

A venit și stăpânul hanului, care era un mare cunoscător la măgari.

Da, va fi o măgăriță puternică, iar apoi, mtoicindu-se spre puiul lui Dun:

— O, acesta este un măgăruș, nu vă uitați că e mic, măgărușul întotdeauna e mai mic la început, în schimb va crește mai târziu.

Când auzi Fan, sări în sus de supărare și începu să strige:

— Ba e al meu! Ba e al meu!

Toți începură să râdă și oricât a căutat apoi să-i convingă cum că măgărușul e al lui, nimeni nu l-a crezut.

Așa a pierdut Fan din cauza lăcomiei sale.

Tn românește de STRATULAT

Tabloul fermecat

DEMULT, foarte demult, de nici nu-mi aduc aminte care împărat făcea umbră pământului, trăia pe lume un tânăr puternic, deștept și frumos, care se numea Ciju-
Tzi. Trecuse de douăzeci de ani, dar nu era încă însurat.
Cu toate că Ciju-Tzi nu se plângea de viața sa singuratică, în inima lui nu era prea multă veselie.

Odată, mama lui i-a vorbit cu tristețe:

— Oh, fiule, vezi în ce sărăcie trăim. În acest an slujitorii împăratului ne-au luat toată recolta de pe bucățica noastră săracă de pământ. Nici măcar pe noi nu ne putem hrăni. Care fată s-ar hotărî să ne intre în casă?

Trecură trei luni și apropiindu-se Anul Nou, mama se gândi că n-ar fi rău ca în noaptea aceea să mănânce găluște. Altfel mâncau te miri ce și mai nimic. Chiar și de Anul Nou găluștele erau nu din făină albă – ci din gaoiean – și bine că se mai găsea și așa ceva. Dar pentru găluște mai era nevoie și de garnitură, iar legumele erau scumpe. Măcar să cumpere ridichi.

— Băiatule, l-a chemat mama pe Ciju-Tzi, ia ultimii zece bănuți și du-te la piață să cumperi ridichi. Eu gătesc astăzi găluște.

A luat Ciju-Tzi banii și s-a îndreptat spre piață. Nici n-a ajuns bine unde erau legumele, că a văzut un bătrân care vindea tablouri vechi. Printre ele Ciju-Tzi a observat unul, în care l-a uimit o femeie de o neasemuită frumusețe.

1 inărul nu și-a mai putut dezlipi ochii de pe tablou.
Cu cât îl privea mai mult, cu atât se îndrăgostea mai puternic. Fără să stea pe gânduri a dat toți banii bătrînului, a luat tabloul și a plecat acasă.

Văzând mamă-sa că i-a adus un tablou în loc de ridichi, a oftat că n-are parte să mănânoe găluște și n-a spus nimic.

Cizu-izi a atârnat tabloul în camera sa și a plecat să caute de lucru. Seara, tânărul s-a întors acasă și de îndată ce a aprins lumina a auzit un foșnet liniștit.

V intui nu putea să pătrundă în cameră. Ce să fie?
Ciju-Tzi a ridicat privirea și a văzut că tabloul se clatină într-un fel ciudat. Se legănă odată, de două ori și frumoasa fată prinse viață. Coborî din tablou și se așeză lângă Ciju-Tzi.

Tânărul s-a speriat, dar s-a și bucurat. Iar când femeia zâmbind începu să vorbească cu el, frica-i pieri fără urmă.

Cu cât vorbeau mai mult, cu atât sentimentele lor deveneau mai puternice. Noaptea trecea pe nesimțite și când se auzi cântecul cocoșului, femeia trebui să se întoarcă din nou în tablou. Ciju-Tzi așteptă cu nerăbdare seara următoare. Oare se va însufleți tabloul sau nu! Seara, frumoasa fată veni din nou și așa trecu aproape o luna.

Într-o seară, femeia coborî ca întotdeauna din tablou, ținând capul plecat și foarte tristă. Ciju-Tzi începu s-o întrebe cine a supărat-o. Fata îi spuse în șoaptă:

— Te iubesc foarte mult, ești atât de harnic și îmi este foarte greu să văd cum trudești din zori până-n noapte fără să ai de nici unele. Vreau să te ajut, aar mi-e frică să nu atrag vreo nenorocire asupra casei noastre.

Tânărul i-a răspuns înflăcărat:

— Toată ziua mă gândesc să te văd seara. Bucuria mea este atât de mare, încât nici greutățile, nici sărăcia nu mai înseamnă nimic pentru mine.

— Nu, viața ta nu trebuie să fie atât de amară! Iată douăzeci de monezi, du-te mâine la piață și cumpără-mi cu ele câteva fire de lină. Numai să fii atent, să nu spui nimănui niciun cuvânt despre mine.

Ciju-Tzi îndeplini rugămintea frumoasei fete. Când se lăsă seara, ea coborî din nou din tablou și îi spuse tânărului:

— Culcă-te și dormi, eu mai stau să lucrez puțin.

Cu cântatul cocoșilor se lumină de ziuă. Ciju-Tzi deschise ochii, iar strălucirea din jur îl orbi; în cameră erau împrăștiate suluri lucitoare de mătase și de atlas țesute peste noapte de frumoasa din tabloul fermecat.

După ce privi încântat, tânărul fugi s-o clieme pe mama sa. Ea încremeni de uimire, și atunci fiul îi povesti cum în fiecare seară tabloul prindea viață și frumoasa femeie cobora din el, cum se îndrăgostiseră unul de altul, cum ea *h* dăduse douăzeci de monezi cu care el cumpărase câteva fire de lină, cum îi așternuse să doarmă liniștit și cum atunci când se trezise văzuse că toată camera era plină de suluri de mătase și atlasuri strălucitoare și colorate.

Mama se bucură când auzi, dar se și sperie în același timp, căci toate erau atât de neobișnuite!

Ciju-Tzi duse mătasea și atlasul la bazar și luă bani mulți. De atunci, mama și fiul începură să trăiască în bunăstare și fericire.

Într-o zi, când Ciju-Tzi plecă dis-de-dimineață la câmp, iar mama rămase acasă să gospodărească, sosi un călugăr, care umbla prin sate după pomană. O privi pe mama lui Ciju-Tzi și cu frică în glas spuse:

— Ai-a-ia! Ai-a-ia! Pe fața ta citesc semnul fermecat.

Femeia își aminti de cele povestite de fiul ei despre tablou și de frică începură să-i tremure mâinile. Iar călugărul continuă:

— Adu-mi mai repede tabloul cu femeia care țese mătăsuri și atlasuri, dacă nu mi-l aduci moartea va intra În casa ta.

Mama lui Ciju-Tzi înțelese că cerșetorul știe tot despre tablou și se sperie și mai tare. Fugi în camera fiului, luă de pe perete tabloul, îl înfășură și când să iasă auzi un oftat greu. Era frumoasa din tablou, care cu lacrimi în ochi îi zise:

— Spune-i fiului tău că eu sunt departe, departe. Dacă

mă iubește să vină în țara Siu[1]. Îl voi aștepta pe Ciju-Tzi. Dacă nu, fie ca Ciju-Tzi s-o uite pe frumoasa sa.

— Când tânărul se întoarse de la câmp, văzu în locul tabloului numai cuiul. Fugi la maică-sa și ea îi povesti despre amenințarea călugărului.

Tânărul căzu la grea întristare. Întins în pat, zăcu acolo până a doua zi, când în zori nemaiputându-se ridica, își dădu seama că o boală grea intrase în trupul său.

Câți doctori n-au chemat! Câte leacuri nu i-au dat!
Toate, în zadar. Pe zi ce trecea tânărului i se făcea mai rău și mama vedea că nu mai are multe zile. Se așeză la căpătâiul lui și începu să plângă.

— Ciju-Tzi, Ciju-Tzi, singurul meu fiu, mama niciodată nu s-a împotrivit nici unei dorințe de ale tale. Fie așa cum dorești. Văd că tu mori din dragoste.

— Mamă, nu tăgăduiesc acest lucru, și poate dacă aș mai vedea-o odată mi-ar trece.

— Vai nouă, Ciju-Tzi, vai nouă !

Acum mama și-a dat seama că nu trebuia să dea tabloul călugărului.

— Ascultă, băiatule, la ce am să-ți spun. Clnd am luat tabloul de pe perete, l-am învelit și m-am dus să-l dau călugărului, s-a auzit un oftat greu și femeia cu lacrimi în ochi m-a rugat: «Spune-i fiului tău că eu sunt departe, departe. Dacă mă iubește, mai spune-i să vină în țara
Siu și eu îl voi aștepta pe Ciju-Tzi». N-am vrut să-ți spun cele zise de ea la plecare, mă gândeam că tu o vei uita, dar se vede că nu poți. Eu nu știu unde se găsește țara
Siu, iar tu ești bolnav.

În inima lui Ciju-Tzi a licărit o speranță. Cu fiecare zi ce trecea se simțea tot mai bine. Mama i-a pus într-o pungă toți banii pe care îi primiseră din vânzarea mătăsii și a atlasului. Ciju-Tzi s-a dus spre poartă, a încălecat, a luat punga de bani, și-a luat rămas bun și a dispărut spre apus.

Au trecut musite zile, nu se știe câte, argintul care era în

---

1 Siu, ţara din apus. în folclorul chinezesc, apusul se consideră de obicei locul unde se află fiinţe fermecate, vrăjitoare.

săculeț s-a dus pe mâncare și pe dormit, calul de mult a fost *vină* ut, iar Ciju-Tzi era încă departe de țara
Siu. Lui nu i-a rămas nimic altceva decât să se apuce de lucru, să câștige Bani ca să-și continue drumul. Au mai trecut încă multe zile, iar tânărul mergea, tot mergea înainte. Numai speranța de a o vedea pe iubita sa îl mai ținea în viață. Satele se întâlneau rar și Ciju-Tzi nu rareori a trebuit să înnopteze în câmp. Odată a mers o zi întreagă și nu a văzut niciun sat. Ceasuri întregi n-a pus nimic în gură. Obosit, însetat și flămând a înnoptat sub cerul liber. Când s-a trezit a doua. Zi de dimineață, parcă o baltă s-ar fi arătat în apropiere.. Biicurându-se,

Ciju-Tzi a dat fuga spre ea, dar acolo nu mai era strop de apă – balta secase de mult.

S-a învârtit tânărul și deodată a văzut o adânci tură, iar în fundul ei puțină apă. S-a aplecat, s-a așezat rezemându-se pe coate și se pregătea să soarbă apa, când deodată a văzut un peștișor mic și negru.

Ciju-Tzi s-a uitat la el și a grăit s

— Peștișorule, peștișorule! Dacă voi sorbi această picătură de apă nu vei mai trăi niciun ceas, iar dacă n-o voi sorbi-o, atunci voi muri eu de sete. Și tot el adăugă:
Dacă nu voi bea-o acuma, oricum, peste o zi, două, apa va seca singură și tu vei muri. Ce să fac?

Mult a stat tânărul și s-a gândit ce să facă. În sfârșit, a luat batista, a băgat-o în apă, a înfășurat în ea peștișorul, a băut ce a mai rămas pe fund, și din nou a pornit pe drumul său spre apus. Soarele apunea. Dintr-odată, în drumul lui Ciju-Tzi s-a ivit un râu mare, care-și purta apele sale de la nord spre sud.

Era atât de adânc, încât oricât ar fi privit tânărul nu-i vedea fundul. Amărât s-a așezat pe mal și nu știa ce să facă. Deodată Ciju-Tzi și-a adus aminte de peștișor.

— Ce-o fi cu mine o fi, dar tu, peștișorule, înoată sănătos, și i-a dat drumul în valuri.

Peștișorul numaidecât a dispărut sclipind la soare. Iar tânărul a privit din nou în dreapta și în stingă și i se părea

că râu atinge cerul și nu se mai sfârșește.

Nicăieri nu se vedea o barcă, nicăieri. Cum să facă să ajungă pe celălalt mal? Oare nu-i era dat să-și mai vadă vreodată iubita.? Cu capul plecat mergea în neștire.

— Ciju-Tzi! îl strigă un glas. Tânărul privi în jur, dar nu văzu pe nimeni. Probabil că i se păruse. Cine ar *îi* putut să-l cheme aici?

— Ciju-Tzi, Ciju-Tzi, stai un pic. Din nou se auzi același glas. Și, când se uită, văzu un tânâr înalt în straie negre.

— Tu vrei să ajungi pe celălalt mal? întrebă el.

— Trebuie, dar nu știu cum, răspunse Ciju-Tzi.

— De acest necaz pot să te scap eu. Vom construi imediat un pod, mormăi tânărul în negru.

Și cu aceste cuvinte rupse un bețișor și îl aruncă în râu. În aceeași clipă, bețișorul se transformă într-un pod mic. Ciju-Tzi se bucură într-atât, încât uită să-i mulțumească străinului. Fugi pe pod, iar când păși dincolo, nici podul și nici tmărul nu mai erau. Numai peștișorul cel mic și negru clipocea vesel apa.

Ciju-Tzi plecă mai departe. Urcă în vârful unui munte și văzu jos în vale un sătuc. La marginea dinspre miazănoapte a sătucului se înălța o casă cu două etaje, iar în poartă stătea un bătrân. Soarele se lăsase aproape cu totul spre apus și Ciju-Tzi se îndreptă spre casa aceea, să ceară găzduire pentru noapte.

Bătrânul bombăni multă vreme, dar îl primi. Pereții camerei în care intrară erau acoperiți eu hârtie luminoasă, încolo, numai un pat și un scăunel.

— Culcă-te și dormi, dar fii atent să nu atingi nimic din cameră, i-a spus bătrânul înainte de plecare.

Ciju-Tzi se culcă și începu să se gândească:

„În cameră nu este nimic. Ce aș putea să ating eu aici? c

Cuvintele bătrânului l-au neliniștit. Se răsucea de pe o parte pe alta, și nicicum nu putea să doarmă. Fără să vrea, atinse cu mâna peretele și deodată inima îi tresări.

Sub hârtie se ascundea o ușă mică. Rupse învelișul de hârtie și în cameră intră lumina lunii. Ciju-Tzi deschise ușița

cu grijă și ieși în grădină, O cărare dreaptă ducea spre un pavilion în care strălucea o lumină.

În pragul pavilionului apăru o femeie. La lumina argintie a lunii a reușit să-i vadă fața. Era frumoasa lui, aceea care în fiecare seară cobora din tablou, aceea pe care el o căutase atât de mult.

— Tu? a strigat tânărul.

Dar femeia i-a făcut semn să tacă, după aceea s-a apropiat de Ciju-Tzi și i-a spus în șoaptă:

— Aici este țara Siu. Știam că o să mă găsești. Acum să fugim! Am reușit să pun mâna pe paloșul fermecat al bătrânului. Apoi, femeia își rupse o bucată din poalele rochiei și îl puse pe Ciju-Tzi să se așeze. Țesătura se prefăcu pe loc într-un nor, care ridicându-se tot mai sus și mai sus plutea în cer. Ciju-Tzi se simțea ca și cum l-ar fi purtat cineva în litieră. Deodată femeia, aplecându-se spre tânăr, îi spuse:

— Bătrânul vine în goană după noi, dar să nu-ți fie frică. Închide ochii și nu privi înapoi până când nu-ți voi spune eu. Mă voi răfui singură cu el.

Spunând acestea, scoase paloșul fermecat și Ciju-Tzi auzi în spatele său urletul furtunii, șuierul vântului și zbuicnetul vulcanilor. Iar după aceea un strigăt groaznic a cutremurat cerul și pământul.

Când strigătul s-a stins, femeia i-a spus lui Ciju-Tzi să deschidă ochii. Nici nu știu cum, dar el împreună cu frumoasa femeie erau pe pământ, iar alături de ei zăcea un vârcolac mare cu capul tăiat.

POVEȘTI FRANCEZE

Povestea celor doi frați gemeni, născuți din peștele albastru

Și astfel puterile întunericului n-au putut să zădărnicească iubirea lui Ciju-Tzi și a frumoasei femei din tabloul fermecat.

În românește de OLGA ST RATU LAT

ÎNTR-O zi de vară, pe malul unei ape, un pescar stătea trist și privea cu jale la pluta de la undiță, care rămânea

nemișcată de ceasuri întregi, semn că niciun pește nu se gândea să i se agațe în cârlig.

„Tare sunt necăjit, cugeta el în sinea lui. Stau aici și vreau să prind pește, când toți pescarii mi-au spus că peștele a plecat din apele noastre de peste o lună de zile, nu se știe din ce motive. Uite, așa stau aici și aștept să vină un pește, precum nevastă-mea așteaptă un copil.
Dar cum, cu toate rugăciunile încă n-a reușit să aibă un copil, așa și eu, cu toată răbdarea de care dau dovadă, niciun pește nu vrea să ajungă la mine în tigaie. Ei, dar ce-i asta? Uite că dopul se scufundă. Care o fi și peștele acela chior care a dat peste cârligul undiței mele?”

Într-adevăr, deși nu-i venea să-și creadă ochilor, de undiță se prinsese un pește neobișnuit, mare și albastru.
Dar, ceea ce era și mai ciudat, abia de acum încolo începea. Nici n-a apucat omul nostru să scoată peștele din apă, că acesta și începu a grăi cu limbă omenească, așa cum vorbesc eu cu voi, bunăoară. Toți știm că peștele este mut și că nu poate scoate nici măcar un oftat. Dacă ați auzit un pește eântând ca o privighetoare, de exemplu, sau ca o mierlă, ați rămâne, fără îndoială, cu gura căscata.
Dar dacă l-ați auzi vorbind omenește? Așa că vă puteți închipui mirarea omului când peștele i s-a adresat în cea mai corectă franțuzească:

— Pescăriile, pescăriile, știu că ești necăjit și că un pește fript ți-ar prinde tare bine, dar eu te rog să nu mă mănânci, ci să mă arunci din nou în apă, că ți-oi fi și eu de ajutor cu ceva. Încă nu mi-am făcut testamentul și urmașii mei or să se omoare când va fi vorba să-și împartă moștenirea. Dacă mă arunci din nou în apă, o să te ajut să prinzi douăzeci de păstrăvi.

Omul nostru, pe jumătate înnebunit de o întâmplare atât de strașnică, îi aruncă pe peștele cel albastru în apă și acesta, ieșind pentru o clipă la suprafață, îi spuse:

— Du-te la podul cel de lemn de lângă pădurice și aruncă acolo undița. Eu am să alung păstrăvii înspre pod și vei putea să-i prinzi.

Omul se duse, după cum îi spusese peștele, și de douăzeci de ori a aruncat undița, prinzând de fiecare dată câte-un păstrăv mare și frumos. Apoi și peștele cel albastru scoase capul din apă și-i spuse:

— Acum, pesearule, du-te acasă și să mai vii aici când vei termina de mâncat păstrăvii prinși astăzi.

Omul s-a dus fericit la casa lui, sigur că de acum încolo, peștele cel albastru va avea grijă de el. Însă nevestei nu i-a spus nimic, de teamă că n-o să-l creadă.

De altfel, nici nu era de crezut.

După trei zile, când a gătit toți păstrăvii, a pornit-o iar cu undița la pescuit, sigur că de data asta nu va avea mult de așteptat. Într-adevăr, de-abia a aruncat undița în apă, că dopul de plută s-a și dus la fund, semn că ceva se prinsese în cârlig.

Când a tras undița afară, ce să vadă? Nici nu-i venea să-și creadă ochilor: peștele cel albastru se prinsese din nou în undiță. Sigur că pescarul s-a grăbit să-l dezgațe din cârlig ca să-l arunce din nou în apă când, peștele îi vorbi:

— De data aceasta, pesearule, nu mai este nevoie să mă arunci înapoi în apă, fiindcă mi-am făcut testamentul așa cum trebuie. Acum poți să mă duci acasă la nevasta ta să mă gătească. Numai ascultă bine ce ți-oi spune și așa să faci. De acum încolo, nu vei mai duce grija zilei de mâine, căci la podul de care ți-am vorbit vei prinde mereu peștele de care vei avea nevoie. Eu însă îți aduc o bucurie mai mare. Când vei ajunge acasă, să-i spui nevestei tale să mă fiarbă în vin roșu și apoi să mă împărți așa: capul meu să-l dai să-l mănânce iapa ta cea bălană, coada s-o dai cățelei care îți este atât de credincioasă, iar restul să mănânce nevastă-ta.

Pescarul, care nu prea se îndura să facă rău peștelui albastru, care îl dăruise cu atâta bine, nu avu încotro și făcu, în cele din urmă, ceea ce i se spusese. Dar nici de data asta nu-i destăinui nimic nevestei.

N-a trecut multă vreme și, atât cățeaua, cât și iapa și nevasta au rămas grele. La sorocul potrivit, născură, pe

rând, cățeaua, doi cățeluși de toată frumusețea, femeia, doi gemeni rotunzi ca două ulcioare de lapte și veseli ea două vrăbii, iar iapa, doi mânji aprigi și lin tal i în frunte. Pe cei doi băieți i-au botezat, pe unul, Bernadet și pe celălalt, Beltramet.

Bucuria părinților era așa de mare, încât nici nu și-au dat seama cum au trecut anii și când le-au crescut copiii, mai ales că acum nu mai aveau grija zilei de mâine, căci pescarul prindea pește cât îi trebuia, ba chiar și mai mult.
Dar, pe măsură ce copiii creșteau, părinții vedeau că cei doi nu se asemănau deloc. În timp ce Bernadet era acum visător și gălăgios, acum imprudent și generos, Beltramet era calm, vesel, cumpătat și prietenos. Cei doixfii se înțelegeau de minune și, în curând, au ajuns să fie cunoscuți la șapte poște depărtare și ei, și câinii, și caii lor. Creșteau văzând cu ochii și părinții erau în al nouălea cer de fericire.

Ei, dar toate bucuriile sunt scurte și vine o zi în care veselia se preface în amărăciune și iarăși vine o zi în care, la rândul ei, și amărăciunea se va preface în bucurie.
Așa și în cazul pescarului și al nevestei lui. Când băieții au împlinit douăzeci de ani, s-au dus la părinții lor și le-au spus:

— Dragă mamă și dragă tată, vă mulțumim din inimă că ne-ați îngrijit până acum, dar a sosit vremea să ne facem singuri un rost pe lume. Noi ne-am hotărât să plecăm de acasă și să ne căutăm norocul, pe unde o fi el, și, dacă îl vom afla, ne vom întoarce să vă facem și vouă parte.

Tatăl n-a zis nimic, pasămite, el totdeauna se temuse, căci știa bine că cei doi flăcăi erau născuți dintr-un pește năzdrăvan. Dar mama, care nu bănuia nimic, a plâns și s-a dat de ceasul morții, doar-doar i-o face pe flăcăi să se lase de gândul plecării, dar toate lacrimile au fost în vânt. În cele din urmă, nici mama n-a mai avut ce face și le-a dat binecuvântarea, iar cei doi frați, încă Ieri’ml pe caii lor, și-au fluierat câinii și sărutând mâna părini. Ilm-, au plecat în lume. Au mers ei ce au mers și au ajuns la o răspântie de

drum.

— Frate dragă, zise Bernadet, aici să ne despărțim! Tu vei lua drumul care duce la răsărit, iar eu pe cel care duce la apus. Fiecare din noi își va căuta norocul pe drumul lui, iar după șase luni ne vom întâlni din nou aici. Când vei ajunge în locul în care ne despărțim și dacă eu nu voi fi venit, să lovești cu sabia în această piatră și dacă va curge sânge, să știi că mi s-a întâmplat ceva rău și să pornești în căutarea mea.

— Frate dragă, zise și Beltramet, eu cred că e mai bine să ne continuăm călătoria împreună, căci unde-s doi puterea este mai mare și sorții de izbândă înzeciți. Dacă vom fi împreună, te asigur că nu ți se va întâmpla nimic rău.

Dar Bernadet era neînduplecat și nici nu voia să audă. Așa că, în cele din urmă, cei doi frați s-au îmbrățișat cu ochii plini de lacrimi și încălecând pe caii lor au pornit-o pe drumurile alese, unul mergând spre apus, iar celălalt spre răsărit.

După mai multe zile de călărie printr-un pustiu uscat, Bernadet ajunse într-un oraș mare și frumos. Dar peste întregul oraș plutea un aer de tristețe nemaipomenit. Oamenii stăteau înlemniți lângă o clopotniță, iar clopotele sunau a jale, dangătul lor picurând tristețea picătură cu picătură în inimile oamenilor. Bernadet cobori de pe cal și se apropie de mulțimea întristată.

— Oameni buni, dar ce s-a întâmplat de sunteți atât de amărâți? Poate vă pot fi și eu de folos cu ceva.

— Cum, tinere, îi răspunseră ei cu mirare, numai tu ești străin de ceea ce se întâmplă aici și de nemăsurata noastră durere. Locurile noastre sunt bântuite de o fiară cu șapte capete și cu patrusprezece coarne, căreia trebuie să-i dăm, în fiecare an, ca tribut, pe cea mai frumoasă fată din oraș. Și asta se petrece de ani și ani. Acum este rândul fetei a cărei frumusețe nu poate fi descrisă, iar jalea părinților, ca și a noastră, nu poate fi cuprinsă în vorbe.

— Opriți-vă și nu mai plângeți, voi care, de ani de zile, nu

mai știți să râdeți! Eu am să vă scap de fiara cea cu șapte capete.

Într-o clipă fu înconjurat de cei ce plângeau. Unii îi sărutau mâinile crezând că el este cel care îi va mântui de pacostea ce căzuse peste ei; alții îi spuneau să-și vadă de drum, că mulți voinici și-au pierdut viața încercând să se lupte cu fiara. Ba erau unii care își băteau joc de eleă e nebun și că a venit să le tulbure jalea. Dar el scăpă din mijlocul lor și, încălecând pe cal, își fluieră, ca de obicei, câinele și întrebă unde stă balaurul. După ce află, plecă într-aeoio. Merse el vreo câțiva kilometri pe o cărare îngustă, când văzu la marginea unei păduri o fată de o frumusețe răpitoare, care era legată de un pin, îmbrăcată într-o rochie albă ca de mireasă și cu toate podoabele pe ea. Când l-a văzut apropiindu-se, fata i-a strigat:

— Străine, caută-ți de drum, căci din clipă în clipă trebuie să vină fiara cea cu șapte capete și cu patrusprezece coarne să mă mănânce și dacă te găsește pe aici, n-o să-ți fie deloc bine.

— Preafrumoasă fată, îi răspunse Bernadet, eu pentru aceasta am și venit, ca să te scap pe tine și toată regiunea de fiara pe care-o voi ucide.

Fata nu mai avu timp să-i răspundă, căci, în aceeași clipă se auzi un vuiet groaznic, de parcă s-ar fi cutremurat pământul, florile se ofiliră ca arse și, din fiecare trunchi de pin, rășina țâșni ca niște lacrimi. Apoi apăru fiara cea îngrozitoare, care înainta încet înspre prada ei.
Flăcăul încalecă iute pe cal, își scoase sabia pe care o flutură în vânt și strigă din toate puterile:

— Fiară blestemată, acum ți-a sosit sfârșitul. Apoi, adresându-se calului și câinelui:

— Curaj, calul meu, iar tu, câinele meu, mușcă!

A început astfel lupta din care nu putea rămâne decât învingător sau mort. Fiara lupta din toate puterile dându-și seama că Bernadet nu era un tânăr ca toți cei pe care îi biruise până acum, fără prea multă greutate. Bernadet, la rândul lui, se ferea de coarnele fiarei folosind iuțeala

calului, iar câinele lătra și mușca zăpăcind fiara.
Ceasuri de-a rândul se luptă Bernadet și, treptat-treptat, simțea cum fiara își pierdea forțele în urma rănilor pe care i le făcea ascuțișul săbiei sale. Când soarele a început să coboare după deal, forța fiarei s-a scurs ca o apă din trupul ei uriaș și flăcăul i-a dat ultima lovitură, care i-a curmat viața. Bernadet a sărit de pe cal, s-a apropiat de fată și tăind funiile cu care fusese legată, a suit-o pe calul său și a pornit cu ea spre casă. Dar

Înainte de a pleca, flăcăul a tăiat cele șapte limbi ale fiarei pe care le-a pus într-o batistă.

Când părinții fetei și toți ceilalți i-au văzut intrând pe porțile orașului cu fata vie și nevătămată și când au aflat că de acum înainte nu mai au a se teme de fiară, i-a cuprins o bucurie fără margini și nu mai știau cum să-i mulțumească flăcăului.

Tatăl fetei veni la el și îl întrebă i

— Oare cu ce aș putea să-ți plătesc binele pe care mi l-ai făcut, flăcăule?

— Nu există decât o singură răsplată pentru asta, îi răspunse Bernadet. Să mi-o dai de nevastă pe fata ta pe care am scăpat-o de la pieire, dacă și ea vrea.

Fata își plecă ochii în pământ, în semn de încuviințare, căci care fată nu și-ar fi dorit un astfel de soț?

Ce să mai lungim vorba, căci vorba lungă e numai sărăcie, nunta s-a făcut, petrecerea a durat cinci zile și cinci nopți, așa cum se și cuvenea și flăcăul a rămas în casa socrilor săi.

La câteva zile după nuntă, Bernadet a plecat călare să se plimbe, ca să mai cunoască și el împrejurimile unde va trăi de acum înainte. A luat-o și pe frumoasa lui nevastă pe crupa calului și, bineînțeles, câinele, care nu se despărțea niciodată de stăpânul său. În drum, trecură pe lângă o casă ciudată, fără ferestre, cu pereții groși și în jurul căreia iarba era uscată, de parcă ar fi pârjolit-o un foc.

— Vreau să intru în casa aceasta, zise Bernadet și sări

din șa. Sunt curios să văd ce este în ea. E tare ciudată.

— Dragă bărbate, îi spuse nevasta, știu că ești un viteaz, dar te-aș sfătui să nu încerci să lămurești misterul casei. Am o presimțire rea. Nu se știe de unde a răsărit casa și niciodată nu am auzit vorbindu-se despre asta, decât cu groază. Se spune că este bântuită de duhuri rele și cei care au îndrăznit să intre în ea nu s-au mai întors și nimeni nu a mai auzit de ei.

Tânărul nu voia să-și supere nevasta arătându-i ca el nu crede în astfel de povești și nici s-o sperie că ar fi hotărât să lămurească taina casei și a tuturor celor ce au dispărut în ea. El se prefăcu ascultător, continuându-și plimbarea. Dar ziua următoare se sculă dis-de-dimineață, incălecă pe cal și o porni în galop spre casa cu povestea.

Când ajunse acolo, descălecă și bătând la ușă strigă cu voce tare:

— Hei, e cineva aici? Se poate intra?

Vezi-ți de drum, sărmane om, îi răspunse o voce lugubră. Ușa aceasta este din inimă de stejar și clanța din oțelul cel mai tare.

— Deschide, vreau să intru!

— Dacă nu te temi, smulge-ți un fir de păr din cap, bagă-l pe broasca ușii și ea se va deschide.

Tânărul făcu întocmai și, îndată, ușa prinse să se învârtească în balamalele ei vechi cu un scârțâit înfiorător.

Câinele începu să latre ca și cum ar fi vrut să-i spună stăpâoului său să nu intre. Dar Bernadet nici nu voi să-i audă și, ținându-și calul de dârlogi, păși pragul casei. În aceeași clipă, calul și câinele dispărură înghițiți de pământul care se deschisese sub ei, așa că flăcăul nostru se găsi singur în bezna încăperii. În urma lui, ușa se închise cu zgomot și un râs înfiorător răsună în întuneric.

Bernadet dispăruse.

Afară, soarele continua să lumineze lumea ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar pentru tânăra soție scăpată de la moarte de către un tânăr frumos, care nu i-a fost soț decât câteva zile, nu mai exista nici lumină, nici fericire. S-

au scurs, la început, zile în care speranța încă mai bătea din aripi, apoi luni, în care nădejdea se zbatea în agonie. În cele din urmă, orice nădejde se stinse și ea se îmbrăcă în negru, ascunzându-și fața frumoasă și părul negru sub un văl negru și gros. Nimeni nu putea s-o mai vadă, fiindcă ea stătea numai în odaia ei și nu ieșea decât noaptea.

În acest timp, Beltramet a călătorit fără niciun necaz, a văzut multe lucruri și a tras multe învățături.

Când s-au împlinit cele șase luni, el a venit la locul hotărât și a descălecat și s-a așezat la umbră așteptându-și fratele. Era neliniștit în legătură cu fratele său. Ce s-o fi întâmplat cu el? Clinele începuse să se învârtească amenințător în jurul pietrei, mârâind, ea și cum ar fi vrut să-i spună ceva.

— Ei, bine, eățelușule, ce se întâmplă?

Animalul începu să latre încetișor și jalnic, trăgându-și stăpânul de mânecă și încercând să-i scoată sabia din teacă.

— Da, am înțeles ce vrei, îi spuse Beltramet și un fior de gheață îi trecu prin inimă.

Șovăind o secundă, el apucă sabia și dădu o lovitură în piatra despre care îi spusese fratele său. În clipa următoare o dâră de sânge începu să curgă din locul în care lovise stânca și sărmanul Beltramet îngălbeni. Inima i se strânse în piept și încălecând fără nicio ezitare pe cal, o porni pe drumul pe care, cu șase luni mai înainte, o pornise fratele său. Când ajunse în orașul în care s-au petrecut faptele despre care am povestit, copiii se jucau pe străzi și văzându-l au început să strige plini de bucurie:

— Bernadet, a venit Bernadet, să ne trăiești, Bernadet!

Am uitat să vă spun că cei doi frați semănau așa de bine unul eu altul, încât și părinții lor nu-i puteau recunoaște și, adeseori, îi spuneau lui Bernadet, Beltramet și invers. Așa că nu este de mirare că picii de pe stradă l-au confundat cu cel ce scăpase orașul de fiara cea cu șapte capete și patrusprezece coarne.

Copiii i-au luat calul de dârlogi și în urale l-au dus până la casa socrilor lui Bernadet. Beltramet și-a dat seama că

fratele său făcuse vreo ispravă mare de era așa de iubit și nu zise nimic, ci se lăsă dus încotro îl conduceau copiii, cu gândul că așa, datorită încurcăturii, va afla mai ușor ceea ce trebuia să afle.

Când l-a văzut negustorul, a alergat în întâmpinarea lui, strigând cât îl ținea gura:

— Bernadet, pe unde mi-ai umblat, feciorule, că era să-mi moară fata de dorul tău!

Așa a aflat Beltramet că fratele său se însurase și că soția îl aștepta cu jalea în suflet. Aceasta, auzind strigătele tatălui ei și ale mulțimii care se adunase, a ieșit afară cu vălul tras peste fața îndurerată. Când l-a văzut pe Beltramet, și-a pus mâna pe inimă, gata să leșine și a coborât în grabă scările ca să i se arunce la piept. În mijlocul bucuriei, Beltramet a fost condus în casă unde toți au sărbătorit, în chiote și cântece, reîntoarcerea celui mai viteaz dintre viteji. Nimeni din cei de față, nici măcar soția, nu-și dăduse seama că nu era Bernadet. El tăcea și asculta sperând să prindă ceva în legătură cu cele întâmplate fratelui său.

— Dragul meu bărbat, după cum vezi, din dimineața în care ai plecat călare și nu te-ai mai întors, am crezut că ai murit și am îmbrăcat haina văduviei.

— Iubita mea, îi răspunse Beltramet, ai avut prea puțină încredere în vitejia soțului tău. Credeai că mă las ucis așa de ușor?

— Știi, eram absolut convinsă că te-ai dus în casa aceea blestemată. Cum nimeni din cei care au intrat acolo nu s-a mai întors, te-am socotit și pe tine mort.

Acum Beltramet știa exact ce se petrecuse cu fratele său și că nu va mai afla nimic altceva, deoarece nici ei nu știau mai mult. Prefăcându-se că e obosit de drum, se sculă de la masă spunând tuturor că ar vrea să se culce.

— Draga mea, spuse el nevestei, mă duc să mă culc și peste câteva ore, când mă voi fi odihnit, mai stăm de vorbă.

Toți mesenii îl conduseră până la ușa odăii de culcare,

apoi rămaseră să mai discute despre nesperata întoarcere a lui Bernadet.

Este ușor de închipuit că lui Beltramet numai de somn nu-i ardea. Deschizând ușor fereastra, el sări în grădină și de acolo la grajd, unde îi era calul, Clinele îl urmă fără să latre și, în scurtă vreme, galopa pe drumul care ducea spre casa cu pricina. Când a văzut casa cea pustie, a simțit că-l furnică un fior prin șira spinării, dar era hotărât să înfrunte orice primejdii pentru a-și salva fratele. Descălecând de pe cal s-a apropiat de ușă și a întrebat, ca și Bernadet:

— Hei, e cineva aici? Se poate intra *Ic*

— Vezi-ți de drum, sărmane om. Ușa este din inimă de stejar, iar clanțele din oțelul cel mai tare,

— Deschide, vreau să intru!

— Dacă vrei să intri, smulge-ți un fir de păr din cap și vâră-l pe gaura cheii. Atunci ușa se va deschide.

Beltramet se gândi câteva secunde, apoi smulse un fir de păr din coama calului său și-l vârî în broască. Ușa scârțâi înfiorător deschizându-se și calul dispăru în pământul care se despicase. Beltramet, care nu căzuse sub vrajă, deoarece nu băgase în broască un fir din capul lui, scoase sabia din teacă, sări peste pragul casei în întuneric și strigă:

— Curaj, cățelul meu, mușcă și sfâșie tot ce-ți va cădea sub dinți!

Clinele, care prins de stăpân, să n-alunece prin crăpătura pământului prin care dispăruse calul, se repezi lătrând și mușcând întunericul. Se auzeau urlete și gâfâituri și Beltramet se simți înconjurat de ființe misterioase pe care nu le vedea. Dar plin de curaj, izbea în dreapta și în stingă, ajutat de clinele care mușca și el fără milă. Încet-încet, întunericul începu să se risipească și prin penumbra grea, el zări forme ciudate și vagi, care păreau că trec prin zid pentru a putea scăpa. Peretele din față aprinse brusc un fel de stea, care sclipea în noapte ca un diamant fermecat luminându-l. Apoi lumina zilei pătrunse în odaie și el văzu o încăpere mare și goală în care se părea că nu locuise nimeni de multă vreme. Beltramet se așeză obosit jos ca să

mai respire, dar câineâe începu să latre din răsputeri și să râcâie cu ghearele dușumeaua de piatră. Tânărul pricepu că animalul îl îndemna să scoată plăcile ele piatră și așa și făcu. Îndată se deschise gura unei pivnițe din care răzbătea un miros de mucegai și de aer închis. Din întunericul pivniței, răsună vocea fratelui său:

— Beltramet, în sfârșit, iată-te. Știam că, îndată ce vei vedea curgând sânge din piatră, vei porni în căutarea mea și nu m-am înșelat.

După câteva minute, cei doi frați se îmbrățișau afară, în lumina soarelui, iar în jurul casei blestemate, ca prin farmec, iarba înverzise și păsărelele începuseră să eânte.
Bernadet nu se schimbase deloc și nici nu-ți venea să crezi ca stătuse aproape șase luni într-o gropniță fără soare și fără aer. Incălecând pe cai, cei doi frați o porniră spre casă și, pe la amiază, intrară în oraș. Lumea care îi întâlnea credea că s-a produs un miracol, căci era greu să-și închipuie cineva că pot fi doi Bernadet pe lume. Când au ajuns acasă și i-a văzut tânăra femeie, și-a pus mâna pe inima și așa destul de greu încercată, și a dat un țipăt de au alergat toți ai casei.

— Tată, mamă! Doi, am doi bărbați! Doamne, ce vrăjitorie mai e și asta?

Tatăl, care tocmai intra pe ușă, rămase cu gura căscată, iar servitoarea a scăpat tot teancul de farfurii care s-au făcut zob. Cei doi tineri izbucniră în râs, când au văzut ce încurcătură și spaimă a adus asemănarea lor.

— Eu sunt bărbatul tău, nu mă recunoști? strigă Bernadet.

— Ba eu sunt, nu mă recunoști? strigă și Beltramet rizând.

Biata femeie nu mai știa cum să scape din această încurcătură.

Atunci Bernadet scoase din buzunar batista în care pusese cele șapte limbi ale fiarei și i le arătă:

— Nici acum nu mă recunoști?

— Bernadet, strigă ea și i se aruncă de gât

S-a liniștit femeia, apoi cei doi frați au povestit tuturor cele ce se petrecuseră de când au plecat de acasă și toată lumea s-a bucurat. Beltramet a fost rugat să rămână cu ei, dar el le-a răspuns că îi este tare dor de părinți, că ei or fi neliniștiți și că trebuie să meargă să le dea de știre că amândoi sunt sănătoși și că trăiesc.

— Dar, din când în când voi veni să vă văd, dragă frate și dragă cumnată, iar după ce mă voi însura și eu, am să vă poftesc pe la mine ca să păstrăm legătura de frăție.

A doua zi, Beltramet a pornit spre casa părintească.

Povestea nu mai spune, dar se știe că acolo pe unde umblase, întâlnise și el o fată, tot așa de bună și de credincioasă ca a lui Bernadet și că, după ce și-a liniștit părinții, s-a dus de a cerut-o de nevastă. Apoi a venit acasă și au

trăit fericiți până la adânci bătrâneți, iar după ce au murit, au rămas copiii ca să-i pomenească și așa a ajuns povestea lor până la noi.

În românește de GH. CALCIU, după o povestire din Gaseonia

Lupta cu zâna

HENRIQUET păzea oile. Era un flăcău voinic și frumos și, măcar că era singur pe lume și săjac, nu simțea povara acestei sărăcii, fiindcă, de când se știa pe lume, locuise în casa lui moș Vincent, care avea multe calități, dintre care cea mai importantă era aceea că avea o fată,
Colombe, pe care Henriquet o iubea și ea răspundea cu toată inima acestei iubiri.

În ziua aceea fusese cam neliniștit și acum, când soarele apunea, parcă această neliniște sporise și mai mult.
Seara se cobora peste mlaștina lângă care își oprise pentru o clipă oile și Henriquet a fluierat la dine să se pregătească de plecare.

Deodată oile se grămădiră în jurul lui, ca și cum ar fi simțit apropierea vreunei fiare, câinele începu să latre, din senin, a pustiu și trestiile prinseră a foșni, deși nicio adiere

de vânt nu trecea peste ape.

Flăcăul privi în dreapta și în stânga, cuprins și el de o stare ciudată și, deodată văzu, de cealaltă parte a eleșteului, o formă albă care strălucea neobișnuit în lumina înserării. Era o femeie.

— Hei, femeie! strigă Henriquet, văzând-o că se îndreaptă spre el peste mlaștină. Oprește-te, că te înghite mâlul!

Femeia se opri. Henriquet își puse repede cataligele ca să se ducă la ea s-o scoată din mocirlă. Când ajunse aproape, rămase cu gura căscată. În fața lui se afla o fată de o rară frumusețe, îmbrăcată în alb, cu picioarele goale și care ținea în mână un buchet de nuferi. Părul blond și ondulat îi cădea pe spate până la șolduri, iar ochii ei verzi sclipeau într-un mod ciudat.

.

— Bună ziua, Henriquet, rosti ea cu o voce melodioasă.

— Bună seara, mormăi el încurcat, dar voind s-o corecteze.

— Iartă-mă, dar sunt așa de fericită că te-am întâlnit, incit nici nu am băgat de seamă că, de fapt, se înserează.

Flăcăul era uluit și nu mai știa ce să spună și ce să facă. Nu înțelegea, mai ales, de unde știa ea cum îl cheamă.
Nu erau mulți tinerii care ar fi putut susține, fără să mintă, că ei cunosc pe toți din satele din jur, așa cum putea susține Henriquet. Și totuși această fată îi era complet necunoscută, mai ales că în toată Gaseonia nu exista o fată care să aibă părul blond ca ea. Ba, mai mult, care fată din Gaseonia ar fi îndrăznit să-și piardă vremea culegând nuferi, îmbrăcată într-o rochie alba?

— Cine ești? reuși el, în cele din urmă, să îngaime.

— Logodnica ta.

Henriquet se pierdu de tot și abia reuși să răspundă:

— Dar eu am altă logodnică în sat, pe Colombe.

Fata izbucni într-un hohot de râs cristalin.

— Te-ai făcut roșu ca racul. Așa se răspunde unei fete care îți face curte? Ar fi trebuit să mă supăr și să te las aici

cu oile și câinii tăi. Dar ai mare noroc că ești așa de frumos. Altfel… Ei, dar acum pleacă și dacă vrei să mă mai vezi, vino mâine seară și poimâine seară și în fiecare seară aici, pe malul heleșteului, tot pe la apusul soarelui, ca astăzi, și eu voi apărea.

Apoi fata se întoarse, făcu un semn cu mâna și izbucni în același hohot cristalin de râs:

— Pe mâine, dragule.

Henriquet era cât pe-aci să cadă jos de mirare când o văzu că pășește peste apa heleșteului, de parcă ar fi călcat pe un covor, fără să se scufunde. În clipa următoare, ea dispăru de parcă s-ar fi topit în văzduh.

— Dumnezeule, era o zână, striga în gura mare Henriquet, de se sperie el singur de sunetul vocii lui.

Îngrozit de ceea ce i se întâmplase și-adună în grabă turma și o porni întins spre sat. Întârziase mult și, când ajunse acasă, masa era pusă, iar stăpânii îl așteptau puțin mirați, știindu-l un băiat care nu întârzie niciodată.

De altfel, Henriquet era ca și copilul lor și îl socoteau ca și logodit cu Colombe. Seara când se adunau toți la masă, se simțeau strâns uniți ca o singură familie și de aceea mesele lor erau pline de veselie.

De astă dată, când Henriquet s-a așezat la masă, parcă, odată cu el ar fi coborât de undeva de sus un aer înghețat.
Degeaba făcea moș Vincent tot felul de glume. Henriquct nu răspundea nimic, stătea încruntat și din când în când mișca buzele de parcă ar fi vorbit cu cineva nevăzut. Colombe, cu inima ei de fată îndrăgostită, și-a dat seama că s-a petrecut ceva neobișnuit cu logodnicul ei.

După masă, cei doi logodnici obișnuiau să se plimbe sub clarul de lună, mină în mână, fericiți de parcă toată lumea ar fi fost a lor. De astă dată însă, Henriquet se sculă întunecat la față, mulțumi pentru masă și spuse că nu se simte prea bine, că e obosit și că ar vrea să se culce.
Spuse frumos: „Mulțumesc pentru masă” și o porni spre odaia lui. Aici se trânti îmbrăcat în pat și se prefăcu că doarme pentru ca să fie lăsat în pace de cei ai casei.

Mama Colombei a observat totul, dar înțelegând lucrurile greșit, își spuse în sinea ei că cei doi logodnici s-au certat și i se adresă lui moș Vincent:

— Porumbeii noștri s-au certat și stau acum bosumflați. Dar știm noi că asta n-o să dureze multe ceasuri, așa că, în curând, iar o să-i auzim gângurind.

A doua zi dimineața, ca de obicei, Henriquet și-a scos turma de oi din obor și a pornit cu ele să le pască.

Colombe, căreia inima îi spunea fără greș că se întâmpla ceva cu iubitul ei și că dacă nu are grijă de el îl va pierde, a stat toată ziua în cumpănă. Spre seară, când nu mai era mult până la apusul soarelui, ea s-a dus la mama ei și i-a spus:

— Nu știu ce s-o fi întâmplat, dar văd că s-a terminat piperul din cutie. L-ai dat cuiva sau l-o fi răsturnat pisica? Am să mă duc până la Bernarda să cer câteva boabe împrumut până mâine, când om cumpăra de la băcănie și pentru noi și pentru ea.

— O, draga mamei, mă mir. Eu știam că avem piper destul, dar, cum zici, s-ar putea să-l fi răsturnat pisica, însă n-are rost să te duci până la Bernarda, când la doi pași stă verișoara ta, Jeana, de la care ai putea împrumuta.

Nu cred că Jeana are piper, că am auzit-o spunând că trebuie să meargă la băcănie după mirodenii. Și apoi, Bernarda își cumpără piperul de la oraș și de aceea are gustul cel mai bun.

Rostind aceste cuvinte, Colombe se încruntă și, fără să mai aștepte răspunsul mamei, plecă.

Dacă mama ei ar fi urmărit-o, ar fi rămas foarte surprinsă văzând că, în loc să meargă spre Bernarda, Colombe străbate în fugă ulițele satului și se îndreaptă spre pădurea dincolo de care se găsea eleșteul. Ea știa că seara

Henriquet se oprea aici să-și adape oile, înainte de a o porni spre casă. La marginea pădurii se opri și, fără să fie observată, privi spre locul unde ar fi trebuit să fie flăcăul. Într-adevăr, îl văzu acolo, cu turma lui de oi.

Stătea în picioare și privea pierdut spre o tânără fată

îmbrăcată în alb și cu păr blond care-i cădea în valuri pe spate. Fata îi vorbea și glasul ei suna ca o muzică cerească:

Bine ai făcut că ai venit, Henriquet, dragul meu.
Mă bucur, căci și eu te iubesc. Scumpule, tu duci o viață plină de mizerie. Părăsește-ți satul și turma, lasă-ți viața pe care o duci și vino cu mine. Împreună vom fi fericiți și nu-ți vei mai aduce aminte ele nimic, nici cine ești. Nici de unde vii, nici ce ai lăsat în urma ta.

O liniște grea ca de plumb se lăsase peste toată întinderea, incit puteai auzi cum zvâcnește seva în arborii pădurii. Oile stăteau ca de piatră și Henriquet încremenise sprijinit în ciomagul lui. Numai Colombe simțea cum crește în ea o furie oarbă, nestăvilită, împotriva acestei ființe din altă lume care venise să-i strice viața frumoasă cu Henriquet, încă înainte de a o fi început. Nemaiștiind ce face, ea luă o piatră și o aruncă cu toată furia în zână.
Cum distanța era foarte mare, piatra căzu în apă cu un zgomot asurzitor, rupând vraja acelei clipe blestemate.
Henriquet tresări de parcă ar fi fost sculat dintr-un somn adânc și fără să spună nimic sau să caute să afle cine a aruncat piatra, se întoarse la turma lui. Colombe o luă la fugă spre casă, prin pădure, fără să se arate lui Henriquet și fără ca cineva să știe unde a fost și de ce. Numai zâna, săltând din frunză de nufăr în frunză de nufăr, se îndepărtă strigând, înadins mai tare, ca să o audă Colombe:

— Pe mâine, scumpul meu Henriquet, pe mnne. Ești cel mai frumos dintre toți tinerii de pe aici și trebuie să ai o viață demnă de tine, nu să îmbătrânești păzind o nenorocită de turmă de oi.

Colombe a auzit aceste ultime cuvinte pline de răutate ale zânei și în mintea ei a și început să se urzească un plan strașnic de curajos. Ea înțelegea că, pentru un tinăr, era foarte greu să reziste vrăjilor unei zâne și de aceea s-a hotărât să lupte ea pentru Henriquet și pentru fericirea lui.

A doua zi, ea spuse mamei sale:

— Dacă astăzi faci în așa fel incit să-l trimiți pe
Henriquet la târg ca eu să mă pot duce eu oile la păscut, ne

scapi pe amândoi de la pieire.
Mama tresări.
Ce, ai înnebunit? Spune-mi ce s-a întâmplat!
Fata însă o ținea una și bună:
— Nu pot să-ți spun nimic acum, decât doar atât:
ori mă ajuți așa cum te-am rugat, ori mor și eu, și ei.
Văzând că n-o poate scoate la cap cu fata, mama se duse la bărbatul ei și îi spuse:
Ascultă, Vincent, la ce îți spun și nu mă întreba nimic. Îndată să-l trimiți pe Henriquet la târg să ne cumpere o capră cu lapte.
Omul o privi cu ochii holbați de parcă atunci o vedea pentru prima oară:
Dar bine, femeie, tu nu mai știi ce vorbești? Abia ieri m-ai făcut cu cu și cu oțet că am vrut să cumpăr capra de la vecinul nostru Sebastien și acum vrei să trimiți flăcăul la târg după capră? Păi, nu-i mai bine să trec drumul la vecin și să-i spun că m-am hotărât să cumpăr capra de la el, mai ales că este o capră, pe care o cunoaștem, știm cât lapte dă, ce metehne are, și așa mai departe. Zău că nu mai înțeleg nimic.
— Nici trebuie să înțelegi, bărbate. Eu atâta îți
: trimite flăcăul și gata. Restul îl vei înțelege mai târziu.
Cum putea, biata femeie, să-i spună bărbatului ei ceea ce nici ea nu știa, de fapt?
Săracul moș Vincent nu avu încotro și îl chemă pe
Henriquet:
— Dragă băiete, de ce, nu ți-oi putea spune, dar trebuie să pleci chiar acum la târg ca să cumperi o capră cu lapte.
Henriquet nu întrebă nimic. Era încă zăpăcit de întâmplările neașteptate din viața lui, așa că luă banii, traista cu mâncare pe care Colombe o și pregătise și o porni tăcut la drum. Dar înainte de a pleca, se apropie de Colombe și cu o voce plină de spaimă îi ceru sa nu se ducă la heleșteu cu turma. El se temea ca să n-o vrăjească zina, pentru a-i face rău.
Colombe îl privi cruciș și-i răspunse puțin peste umăr:

— Lasă, Henriquet, mergi în treaba ta și nu-mi purta mie de grijă. Mă descurc eu mai bine decât tine. Dar pentru că ții atât de mult, n-am să mă apropii de heleșteu.

De-abia a ieșit flăcăul pe poartă și Colombe o și porni întins spre locul cu pricina. Toată ziua i-a trecut într-o așteptare încordată. Seara s-a apropiat de heleșteu și a așteptat. Deodată oile se grămădiră una în alta, clinele începu să urle a pustiu și o spaimă rece o cuprinse pe fată, de simțea că i se zburlește părul pe cap. Pe fata apei apăru zâna cea albă, plutind ca un vis, apropiindu-se de turmă. A fost foarte surprinsă când a văzut turma singură și pe Henriquet nicăieri. S-a uitat în dreapta și în stingă sperând să apară, dar nimic. Pasămite,
Colombe avusese grijă să se ascundă în tufiș, ca zâna să n-o vadă. Acolo, între trestii, ea își aranja lucrurile pe care le pregătise în taină, încă de acasă. Era vorba de o frânghie subțire, dar tare și elastică, pe care o strânsese colac pe braț și tiptil-tiptil se apropie de zână, pe la spate, cuprinzând-o cu brațele cât putu de strâns. Înainte ea zâna să se dezmeticească, se trezi trântită pe nisip. Dar nici ea nu era o zână care se speria din te miri ce și mai nimic, așa că între cele două fete se încinse o luptă pe viață și pe moarte, de nu mai puteai ști de partea cui va fi izbânda.

Colombe știa foarte bine, din cele ce povesteau bătrânii, că puterea de vrajă a zânelor stă în priviri și în cuvintele lor frumoase. De altfel, ea însăși îl văzuse pe Henriquet prins și zăpăcit de vraja vorbelor zânei. De aceea se ferea din toate puterile de privirile ei, iar vorbele dulci n-o puteau atinge, căci prea era mare amărăciunea pe care i-o provocase ceea ce văzuse cu o seară mai înainte pe malul lacului.

Lupta continua fără sorți de izbândă nici dintr-o parte, nici dintr-alta. Zâna, văzând că prin vicleșug nu poate birui, se străduia să ajungă la lac, unde puterile ei ar fi crescut prin vraja lacului. Dar Colombe o știa și pe asta, tot din bătrâni, și o țintui în nisip și nu-i dădu voie să facă niciun pas. În cele din urmă, zâna fu înfrântă. Se vede că dragostea și desperarea îți dau puteri nebănuite și

Colombe, ținând-o tot cu fața în jos pe nisip, o legă strâns cu funia pe care o adusese. Acum zâna părea un cârnăcior alb, lăsat de cineva pe malul heleșteului.
Nu-și mai putea mișca decât ochii din cap, dar de ei se fegea cu grijă isteața noastră Colombe. După ce și-a mai tras sufletul, îi spuse zânei:
— Ai văzut că te-am biruit? Acum ce să-ți fac? Aș putea să te biciuiesc până la sânge, căci îmi stă în putere, dar nu-mi stă în fire să fiu așa crudă. Aș putea să te duc în sat, legată cum ești, ca să te fac de râs, când le voi spune ce ai vrut să faci; aș putea să te duc la târg să vină gurăcască să se uite la tine ca la un animal de circ. Sunt mai tare ea tine și ți-aș putea face orice. Ca să vezi că nu mi-e teamă de tine, am să te răstorn cu fața în sus și am să te privesc în ochi.
Colombe o întoarse pe zână și o privi fără teamă.
Ochii zânei erau calmi și limpezi, de rară frumusețe. În ei nu era nici mânie, nici cruzime. Acum erau niște ochi care nu spuneau nimic. Cu o voce la fel de calmă ca și privirea, ea îi spuse Colombei:
— Să facem un târg. Dacă îți jur că nu mă mai leg de Henriquet îmi dai drumul? Tot voiam eu să plec de pe meleagurile astea, de care am cam început să mă satur!
Este adevărat că Henriquet al tău este un flăcău tare frumos, dar, între noi fie vorba, e și tare nerod. Așa că să facem târgul.
Colombe știa foarte bine că o zână, dacă este biruită de vreun muritor, trebuie să-și schimbe locul și o sută de ani nu mai are voie să mai vină pe meleagul unde a fost înfrântă. De aceea îi spuse:
— Nu despre asta este vorba. Mie să-mi spui cam pe unde vrei să te stabilești.
Voia s-o oblige să plece în niște locuri cât mai îndepărtate, ca nu cumva să se ducă Henriquet s-o caute.
— Păi, să vedem… M-aș putea duce în lacul Biscarossa, sau mai bine, în Iacul din Soustons, sau, și mai bine, în cel din Aureilhan… Eu însă cred că mă voi duce în ocean,

fiindcă niciodată n-am fost pe acolo și multe am mai auzit vorbindu-se despre el.

— Vreau să fiu sigură că acolo te vei duce. Jură!

Și zâna a jurat pe ceea ce era mai scump pentru ea.

Eu nu pot să vă spun ce au zânele mai scump, că doar n-am fost acolo când i s-a jurat lui Colombe, dar din ce mi-au spus și mie cei mai bătrâni, se pare că cel mai prețios lucru pentru ele este vraja și puterea din ochi,

așa că eu cred că pe asta s-a jurat zâna. Ba, mai mult, a luat-o și pe Columbe cu ea până la pinul din apropiere și după ce i-a dezlegat și mumie, i-a spus:

— Ai fost mai tare decât mine. Voi muritoarele de rând aveți o putere extraordinară, dar pe care nu știți s-o prețuiți. Această putere este dragostea. În fața ei nu rezistă nicio vrajă. Acum privește, ca să te convingi că-mi țin jurământuL

Zina s-a apropiat de râu, a atins apa cu mâinile ei albe și îndată râul și-a umflat apa întruchipând un fel de jilț în care ea s-a așezat și a pornit pe valuri în jos, fără să se mai uite înapoi, așa cum este legea zânelor, până ce a dispărut în zare. Atunci și Colombe și-a luat turma și a plecat spre casă.

Seara, Henriquet s-a întors fără capră. Avusese ghinion. În ziua aceea nimeni nu adusese capre la târg. Mama a strigat că e mai bine așa, că le-au rămas banii în casă, moș Vincent se da de ceasul morții, căci acum chiar mu mai pricepea nimic, iar Henriquet se uita cu groază la
Colombe, care nu spunea nimic și pe care nici nu îndrăznea s-o întrebe ceva.

Au mâncat tăcuți, fiecare cu gândurile și nedumeririle lui. Numai la culcare, Colombe s-a apropiat de Henriquet și i-a șoptit, ca să n-o audă nimeni:

— Acum, într-adevăr, poți să nu te mai duci la heleșteu.
Acolo nu va mai crește iarbă o sută de ani.

Îngrozit, acesta o apucă de mână și o întrebă cu glas

tremurat:

— Ce vrei să spui cu asta? Nu cumva ai fi făcut vreo prostie?

Îi 94

— Dacă ceea ce făceai tu era deșteplăciune, atunci, într-adevăr, ceea ce am făcut eu este prostie. Să știi, dragul meu, că încă nu s-a născut zâna care să mi te poată răpi și care să se poată lupta cu mine. Află că pe zânișoara ta ți-am prins-o, ți-am legat-o fedeleș și i-am tras o mamă de bătaie de o să mă țină minte câte zile o mai avea. Și tu știi că zânele au cam multe zile. N-o să fie nevoie să-i plângi de milă, căci n-ai s-o mai vezi. Știi că o zâna învinsă nu se mai întoarce pe locul unde a fost bătută, timp de o sută de ani. I-am făcut vânt pe ocean și i-am făcut atât de bine, încât nici nu a mai avut timp să strige „Henriquetdar, ca să nu crezi că sunt chiar așa de rea, află că după ce vor trece cei o sută de ani, îți dau voie să te întâlnești iar cu ea pe malul heleșteului.

Bietul Henriquet nu știa ce să zică și ce să facă. Asemenea împăratului din poveste, era gata să râdă cu un ochi, cel dinspre Colombe, și să plângă cu celălalt, cel dinspre zână.

Fata se apropie drăgăstoasă de el și-i mai șopti duios:

— Să mai știi ceva, dragul meu. Află că nu ești nici pe departe așa de frumos cum îți spunea ea, dar de nerod, ce să spun, cred că ea nu te-a cunoscut destul.
Ești cu mult mai mult decât își închipuia zânișoara ta cea păruită de mine.

Abia acum, Henriquet izbucni în râs, ceea ce dovedea că nu era chiar atât de nerod și începu să alerge după fată ca s-o prindă.

În seara aceea, ca în serile dinainte de întâmplarea cu zâna, cei doi tineri se plimbară mină în mână sub clar de lună, iar tata și mama, măcar că tot nu înțelegeau nimic, se bucurară grozav.

— Eu cred, spuse moș Vincent, ca un om cu scaun la cap ce era, că a cam sosit vremea să ne gândim la nuntă.

— Că bine zici, răspunse și mama. Doar n-o să așteptăm ca fata să împletească, înainte de măritiș, cosiță albă.

Așa că, după cum se vede din povestea noastră, oamenii pot birui pe zmei prin vitejie, iar pe zâne prin iubire. Este bine să nu uităm asta niciodată.

În românește de GH. CALCIU, după o povestire din Gasc. Onia

POVEȘTI JAVANEZE

Eclipsa de lună

BAT AR A J Kala a fost un zeu foarte puternic, uriaș și rău fără pereche, și nu îi era teamă de nimeni și de nimic. Numai de Ba tara Vișnu, păzitorul lumii, se temea și fugea din calea lui. Toate ființele de pe pământ îi erau dușmani, nici zeii din kahiangan nu-l priveau cu prietenie. Dar ce puteau să facă bieții muritori sau chiar zeii împotriva lui? Batara Kala era foarte puternic și nimeni nu putea să se măsoare cu el, în afară de Batâra Vișnu, atotputernicul.

Se spune, că odată, Batara Kala s-a îndrăgostit de Lună, Zeița Nopții cea frumoasă, blândă și aducătoare de liniște pe pământ. Dar Luna cea bună i-a întors spatele. Acest refuz a rănit foarte adânc inima lui Batara Kala, mândria lui a fost jignită. Cum de a îndrăznit Luna cea neajutorată să-i refuze dragostea, tocmai lui, puternicul Batara Kala?. Nemaiputând de supărare, s-a jurat că va înghiți Luna oricând și oriunde o va prinde. De atunci aleargă mereu după Lună s-o prindă și s-o înghită. Dar Batara Vișnu supraveghează toate ființele de pe pământ și din cer. De cinci Batara Kala s-a jurat că va înghiți Luna, nu l-a mai lăsat să se apropie de ea. S-a întâmplat[2]

Însă ca într-o *zi* Bat ara Kala să izbutească să prindă Luna și a început s-o înghită puțin câte puțin. Era pentru prima oară când omenirii i-a fost dat să vadă o eclipsă de lună, era pentru prima oară când omenirii i-a fost dat să vadă cum Zeița Nopții dispărea puțin câte puțin în gura lui Batara Kala. Vai, să moară Luna înghițită de Batara

2 Batara — denumire pentru zei.

Kala!? Așa ceva nu trebuia să se întâmple. Cine va mai aduce liniștea pe pământ? Cine va mai lumina drumurile în timpul nopții? Batara Vișnu trebuia înștiințat, altfel Luna avea să piară. Dar cum? Oamenii erau neputincioși. Au plâns femeile, au plâns copiii, au plâns chiar
Și bărbații, au plâns cu toții de mila Lunii. Încă puțin și
Luna ar fi fost înghițită toată. Dar chiar atunci cineva a strigat:

— De ce plângem și nu facem nimic? De ce stăm cu brațele încrucișate în timp ce Batara Kala înghite pe
Zeița Nopții? Trebuie să facem ceva ca să atragem atenția lui Vișnu. Hai, puneți mâna fiecare pe câte două bețe de bambus și loviți în oricare lucru vă cade la îndemână.
Dacă toată omenirea va face cum facem noi, atunci se va auzi zgomotul până la cer. Iar când Vișnu va cerceta cauza, va vedea și el ce face Batara cu frumoasa Lună.

Și așa s-a întâmplat. Dar Vișnu a observat tocmai în clipa când Batara Kala își închidea gura, când Luna intrase toată în gura lui. Ca să scape Luna, Vișnu a slobozit o săgeată care a retezat capul lui Batara Kala. Luna a ieșit din gâtul lui tăiat și cerul se lumină iar. Corpul lui
Batara Kala a căzut în Marea de Sud! și a devenit o[3]
insulă. Dar capul lui este nemuritor, mai trăiește pină în ziua de azi. Din când în când înghite iar Luna. De atunci, oamenii, cândvăd o eclipsă de lună, când văd pe
Zeița Nopții înghițită de Batara Kala, bat în orice au la
Îndemână, ca să facă zgomot mare, să fugă Batara Kala mai repede și să iasă Luna din gâtul lui mai devreme.

Repovestire de NICULINA SCORȚARV

Giocco Tarub și zâna

A FOST odată un flăcău care se numea Giocco Tarub.
Ca toți oamenii din vremea aceea, Giocco Tarub trăia numai din vâhat. În timpul acela oamenii nu lucrau pământul, nici de orez încă nu auziseră. În fiecare zi Giocco Tarub se ducea în junglă cu arcul într-o mână și cu tolba de

---

3 Marea de Sud — Oceanul Indian.

săgeți în spate, iar când se întorcea în sat niciodată nu venea cu mâna goală.

S-a întâmplat ca odată, fugărind o căprioară, să-l prindă noaptea în junglă. Ce să facă acuma? N-avea nimic de făcut decât să se urce într-un copac și să aștepte ivirea zorilor. Ca să umble noaptea prin junglă era prea primejdios.

I A dormit Giocco Tarub cum a putut, cocoțat pe o ramură. Dar la miezul nopții, când somnul era mai dulce, a fost trezit de niște râsete de femeie. Voci omenești în

mijlocul junglei și în puterea nopții pe deasupra? Poate era numai un vis! Dar nu, nu era un vis, căci iar hohoteau. Se putea deosebi chiar din ce parte veneau râsetele.

Ca un flăcău îndrăzneț, care nu știa ce e frică, Giocco

Tarub a coborât din copac și a pornit furișat spre locul acela, N-a mers prea mult, că se și trezi în fața unui lac cu apă albastră, iar pe lac, sub raza aurie a lunii, șapte zâne frumoase se scăldau și se jucau fără să-și dea seama că ochii unui muritor le priveau. Da, Giocco Tarub se uita la ele înmărmurit, căci fete frumoase ca ele nu mai văzuse în viața lui. Aveau piele aurie, lucie, fără nicio pată, părul negru până la călcâie, ochii de asemenea negri ca niște stele, buzele roșii și rumene, iar mișcările lor întreceau pe cele mai desăvârșite dansatoare. Nu există nici-o pământeană care să se poată asemui măcar cu a zecea parte din frumusețea lor.

După ce și-a mai liniștit puțin tulburarea, Giocco Tarub s-a gândit că ar fi bine s-o ia pe una dintre ele de nevastă.

Dar cum? Ele erau zâne, fără îndoială, iar el un biet muritor. S-a frământat Giocco Tarub, ce trebuia să facă, când deodată a văzut veșmintele nimfelor tăinuite într-un tufiș. Fără să se mai gândească, a luat o rochie și a ascuns-o. Nimfele s-au jucat fără grijă toată noaptea, până au mijit zorile la răsărit. Abia atunci s-au urcat gălăgioase pe mal, spre tufișul unde aveau îmbrăcămintea.

Cum s-a mai speriat una din ele când nu și-a mai găsit rochia! Celelalte șase s-au îmbrăcat repede și au zburat

grăbite până nu s-au mai văzut. Zâna care și-a pierdut hainele a început să plângă. Soarele se ridica tot mai sus, iar ea stătea în apă, fără să știe ce-ar putea să facă. Se vede că fără îmbrăcăminte nu mai putea să zboare ca celelalte. Atunci Giocco Tarub a ieșit din ascunzătoarea lui și s-a prefăcut mirat văzând o zână în lac.

— Cine ești, frumoaso, de stai singură în lac, în mijlocul junglei?

— Sunt o zână, flăcăule, și nu pot să ies din lac fiindcă mi-a furat cineva îmbrăcămintea. Iar fără îmbrăcăminte nu mai pot să zbor ca să mă întorc acasă. Dă-mi, te rog, ceva, ca să mă acopăr și să pot ieși din apă.

— Îți dau să te îmbraci, dar promite-mi să vii cu mine și să-mi fii nevastă.

N-a avut zâna de ales, așa că de voie, de nevoie, a plecat cu el și a rămas nevasta lui.

De când ținea pe zână de nevastă, viața lui Giocco
Tarub începu să se schimbe. Nu trebuia să mai vâneze chiar în fiecare zi, căci zâna l-a învățat să semene și să mănânce orez. Pe urmă a venit pe lume și un copil de toată frumusețea, spre bucuria tatălui. Dar zâna a rămas mereu îngândurată. Câte odată se uita la cer ore întregi cu lacrimi în ochi. Doar când s-a născut copilul s-a mai înviorat puțin.

Într-o zi, când Giocco Tarub s-a dus să pună orezul în hambar, găsi hambarul plin ochi. Dar cum, oare nu mâncau ei în fiecare zi câte un dandang mare de orez?
Cum de a rămas hambarul plin de parcă nu s-a luat niciodată vreun fir de orez? se întreba Giocco Tarub,

fără să-și poată răspunde. Ce punea nevasta lui în dandang în fiecare zi? E drept că din danclang ea scotea întotdeauna orez fiert, dar Giocco Tarub nu uitase că nevasta lui era o zină și din partea unei zâne poți să te aștepți la ce nu-ți trece prin minte.

Într-o dimineață, chinuit de întrebare, Giocco Tarub s-a dus tiptil în bucătărie. A fost pentru prima oară când un bărbat intra în bucătărie. Și era credința că atunci când

bărbatul intră în bucătărie, aduce nenorocire. Așa s-a întâmplat și cu Giocco Tarub cel curios. Când a ridicat capacul dandangului, a văzut că înăuntru nu era altceva decât un firicel de orez.

„Dacă știam că așa folosește ea orezul, nu mai munceam eu atâta în savahu | își zise el în sinea lui. Nici nu bănuia că această curiozitate îl va costa foarte scump.

La prânz, când zâna voi să pună masa, n-a mai găsit dandangul plin de orez fiert ca de obicei, ci doar un firicel cum fusese pus de dimineață. Și-a dat seama ce s-a întâmplat, dar ce putea să mai facă? Oul spart nu mai poate fi făcut la loc.

— Vai, bărbate, cine te-a pus să te bagi în treburile femeiești? Ce nenorocire pe capul nostru! De-acum înainte va trebui să muncim mai mult ca să putem mânea orezul.

De atunci, Giocco Tarub trebuia să muncească mult mai mult la savah, căci recolta obișnuită nu le mai ajungea.
Iar nevasta lui, zâna, trebuia să piseze orezul înainte de[4]

a-l pune la fiert, ca să-l decojească. Hambarul nu mai era plin ca înainte, ci se golea văzând cu ochii.

Într-o zi, când zina s-a dus în hambar, să ia niște orez, n-a mai găsit decât o legătură în colț. Iar când a ridicat-o, ce a văzut înaintea ochilor? îmbrăcămintea ei.
Se vede că acolo o ascunsese Giocco Tarub. Cât timp hambarul fusese plin, n-avea cum s-o găsească, dar acum, că se golise, Giocco Tarub uitase de ea. S-a schimbat nevasta repede cu îmbrăcămintea ei de zână și i-a spus lui Giocco Tarub:

— Până aici ne-a fost dat să trăim împreună. Eu sunt o zână și nu pot trăi printre oameni, așa că trebuie să plec. Nici pe copilul nostru nu pot să-l iau cu mine, fiindcă, oricum, el este pui de om. Dacă plânge de foame, pune-l, te rog, pe acoperiș și arde o mână de fin. Atunci eu voi veni să-l alăptez. Dar nu încerca să mă mai vezi, altfel nu voi mai putea veni deloc.

---

4 Savah — orezărie.

Pe urmă zâna și-a luat zborul, l-a lăsat singur pe Giocco Tarub cu copilul. De cile ori plângea copilul de foame, el îl ducea pe acoperiș și ardea o legătură de fin, iar zâna venea să-l alăpteze. Și când a venit vremea copilului să fie înțărcat, zina nu a mai venit.

De atunci, Giocco Tarub a devenit din ce în ce mai trist. De multe ori se ducea la malul lacului, nădăjduind să mai vadă pe zâna lui făcând baie, dar ea nu s-a mai arătat niciodată, căci de atunci nicio zână nu mai coboară pe pământ.

Repovestire de NICULINA SCORȚARU

A o mia statuie

DEMULT, când insula Java era bogată în jungle necercetate, când oamenii sakti! mai umblau pe lume, trăia în satul Prambanan din Java Centrală o fată nespus de frumoasă, care se numea Roro Giongrang. Se povestește că Roro Giongrang era așa de frumoasă, încât toate cuvintele de laudă n-ar fi ajuns pentru a. Arăta nici pe sfert frumusețea ei. Iar cine o privea, îndată cădea bolnav de dragoste. Ba se iscau și certuri, se iscau și lupte pe viață și pe moarte pentru dânsa. Atunci, ca să potolească pe îndrăgostiți, ea s-a jurat că nu se va mărita niciodată.
Așa s-au potolit certurile și bărbații se mulțumeau doar s-o privească și să fumeze țigări făcute de mâna ei, căci din vânzarea țigărilor își ducea Roro Giongrang traiul.

S-a întâmplat ca într-o zi să treacă prin Prambanan un tinăr. Cum a văzut-o pe Roro Giongrang, a îndrăgit-o pe loc și a cerut-o de nevastă.

…

— Cum aș putea să te iau de bărbat, străinule, dacă până acum am refuzat pe toți tinerii din sat? Nu spun că nu ești demn de laudă la înfățișare, dar nici tinerii din sat nu-s mai prejos ca tine. De altfel, m-am jurat că nu mă voi mărita niciodată, așa că vezi-ți de drum, i-a răspuns Roro Giongrang.

— Poate este așa cum grăiești, zise tânărul. Un lucru

vreau să știi, că eu pot să-ți îndeplinesc orice dorință.[5]

Puterea mea este foarte mare, dar stelele și luna de pe cer nu le pot lua.

— Dar dacă îți cer ceva și nu-mi poți împlini? a întrebat Roro Giongrang mai mult în glumă.

— Atunci voi pleca de aici pentru totdeauna, a răspuns el.

— Bine, străinule. Eu nu-ți cer nici luna, nici stelele de pe cer. Îți cer doar să clădești un templu de piatră împodobit cu o mie de statui toate numai de piatră. Să începi lucrul la apusul soarelui și să-l termini până mâine dimineață, înainte de răsăritul soarelui. De vei izbuti, atunci voi deveni nevasta ta. Te învoiești?

— Mă învoiesc, răspunse tânărul. Să vii mâine în zori ia cî-mpul deschis din nordul satului, acolo voi clădi templul cu cele o mie de statui. Până atunci, rămâi cu bine, în seara aceea Roro Giongrang n-a putut să închidă ochii. Oare străinul era un „sakti’4 sau un om lăudăros?

Dacă într-adevăr va putea clădi cele cerute, ce va face?
În sinea ei gândea că mai bine ar fi luat de bărbat pe oricare tinăr din sat, decât pe un străin necunoscut, orâeât ar fi el de sakti. Dimineața se apropia și Roro Giongrang se duse să vadă ce a isprăvit străinul. Când a ajuns în poiana dinspre nord, a rămas înmărmurită. Nici nu-și putea crede ochilor. O mândrețe de templu, înconjurat de 999 de statui, parcă o așteptau. Încă o statuie mai avea străinul de făcut și dânsa ar fi fost nevoită să-l ia de bărbat și să părăsească satul ei drag. Pentru un timp
Roro Giongrang își pierdu cumpătul. Dar deodată fața ei s-a luminat și îi vorbi străinului:

— Stai puțin de te odihnește, străinule. Uită-te, ești ud leoarcă de sudoare. Ți-a rămas doar o singură statuie de făcut, iar acum abia e trecut de miezul nopții.

— Nu știam că am lucrat așa de repede, răspunse străinul. Am crezut că se apropie dimineața. Atunci voi dormi puțin, dar scoală-raă, te rog, înainte de răsăritul

---

5 Sakti — cel care are o putere supranaturală.

soarelui, căci prea sunt obosit.

Nici prin gând nu-i trecea că Roro Giongrang îl înșela, ca să nu poată termina ultima statuie. Și nici nu închise bine ochii, că soarele începu să se zărească la orizont.

A priceput îndată viclenia lui Roro Giongrang, și clocotind de mânie, strigă:

— Tu mi-ai cerut ca să clădesc un templu cu o mie de statui într-o singură noapte, dar m-ai împiedicat să-mi termin lucrarea. De aceea chiar tu vei deveni a o mia statuie, căci din această clipă te vei preface în piatră pentru vecii vecilor.

De atunci Roro Giongrang a devenit statuie, cea mai frumoasă statuie din lume, căci ea era o fată foarte frumoasă.

Repovestire de NICULINA SCQRȚARXJ

Bivolul învingător

DE CE REGIUNII din partea de vest a Sumatrei i se spune Minang-kabau, adică Bivolul învingător? Dar, lucra și mai curios, locuințele din Minang-kabau au acoperișurile în formă de coame, coarne de bivol; iar femeile poartă pe cap un turban de asemenea în formă de coarne, coarne de bivol. Iată povestea, o poveste care s-a întâmplat în timpul înfloririi împărăției Magia Pahit, cu multe sute de ani în urmă.

Țara de Vest a Andalasului, Sumatra, era la mare strâmtoare. Regele chemă pe toți miniștrii și căpeteniile armatei într-un consiliu în care se va hotărî soarta țării.

Armata Magiei Pahit condusă de însuși Gagiah Mada era la poarta țării, iar solia ei aștepta răspunsul dacă

Țara de Vest a Andalasului i se va supune de bună voie ori va fi trecută prin foc și sabie. Să se supună de bună voie? Niciodată! Să declare război? Asta ar fi însemnat distrugerea țării. Ce era de făcut? Nimeni nu găsea o ieșire. Regele știa că supușii lui mai degrabă vor muri în luptă decât să se supună dușmanului, dar cine nu se cutremura în fața armatei Magiei Pahit, mai ales când era condusă de însuși Gagiah Mada? După o îndelungată tăcere, regele s-a

sculat de pe tron și a spus:

— Solia lui Gagiah Mada să aștepte răspunsul până mâine. Voi, miniștri și curteni, dacă până mâine dimineață nimeni nu poate găsi vreo soluție, războiul va fi răspunsul nostru.

A doua zi, când curtenii și miniștrii s-au adunat iar, regele a întrebat:

— A găsit cineva vreun meșteșug ca să ocolim războiul cu Magia Pahit, fără să fim nevoiți a ne umple da rușine?

Atunci un sfetnic bătrân a ieșit în față și a zis:

— Iubitul meu rege și stăpân! Să propunem lui Gagiah Mada ca să înlocuim lupta dintre oști, cu lupta între tauri J. De va pierde taurul nostru, ne vom supune de bună voie Magiei Pahit. Iar de va învinge taurul nostru, Magia
Pahit să rămână ca o țară prietenă nouă și să nu ne mai atace niciodată. Dacă această propunere va fi respinsă, să-i spunem lui Gagiah Mada, că de vom fi învinși, nu va găsi niciun suflet în țara noastră.

Această soluție a fost pe placul tuturor și imediat a fost trimisă solie de răspuns lui Gagiah Mada. Când a primit acest răspuns, Gagiah Mada a stat în cumpănă.
Dacă respingea această propunere și alegea calea războiului. Victoria era sigură de partea lui. Dar oare nu s-ar fi umplut de singele care se va vărsa? Dacă se gândea
Mne, taurii din Magia Pahit erau cunoscuți ca cei mai buni tauri de luptă, așa că până la urmă Gagiah Mada a primit să-și încerce norocul în felul acesta.

După un răstimp de trei luni încheiate pentru căutarea laurilor, veni și ziua când aceștia trebuiau să se înfrunte.
Gagiah Mada a adus un taur fioros ca din povești, unul care ucisese șapte tigri în luptă. Dar din partea Țării de
Vest a Andalasului fu prezentat un pui de bivol care mugea de foame.

— Unde este taurul vostru? întrebă Gagiah Mada.[6]

---

6 în Java era obiceiul să se pună faţă în faţă un taur şi un tigru. Dacă taurul ieşea învingător, era păstrat. Dacă învingea tigrul, lucru care se întîmpla mai des, urma o luptă între tigru

— Noi, aici, nu prea avem tauri de luptă, a răspuns regele. Dar, dacă te învoiești, o să se lupte taurul vostru cu puiul de bivol de acolo.

— Nu știu ce să cred, zise Gagiah Mada. Dar dacă așa ți-e voia, fie și așa.

Gagiah Mada rxdea în sinea lui. Gândea că regele vecin a înnebunit de frică. Nu știa el că puiul de bivol nu fusese alăptat de câteva zile, iar acum, pe botul lui era legat un cuțit tăios. Când puiului de bivol i s-a dat drumul, a fugit drept spre burta taurului căutând să sugă.

Cuțitul a intrat adânc în burtă, iar taurul cel fioros, care omorâse șapte tigri, s-a prăbușit la pământ. Gagiah Mada a rămas înmărmurit, nu-și credea ochilor. Dar nu mai putea face nimic. Își dăduse cuvântul, iar taurul lui a fost învins. Nu-i mai rămase decât să se întoarcă înapoi cu armata lui în Java.

De atunci Țării de Vest a Andalasului i se zice Minangkabau, adică Bivolul-învingător.

Repovestire de N1CVL1NA SCORȚARU

Kedono și Kedini

14

A FOST ODATĂ un țăran văduv. Avea omul doi copii mici, gemeni, un băiat și o fată. Pe băiat îl chema Kedono, iar pe fată o chema Kedini. Câtva timp după ce îi murise nevasta, omul s-a gândit că ar fi mai bine să se însoare. Nu de alta, dar ca să fie cineva care să aibă grijă de copii când trebuia să se ducă el la savah! și să-i pregătească de-ale gurii. La început, noua lui nevastă se purta cât se poate de bine, dar această purtare n-a durat mult. De la o vreme s-a gândit că ar fi mai bine să-i prăpădească pe bieții copii fără de mamă, ca mai târziu, când va avea și ea copii, bărbatul să-i iubească numai pe aceștia. De atunci femeia a început să-i chinuiască pe cei doi copii. De lovit nu i-a lovit, căci îi era teamă să nu lase urme, dar de mâncare nu le-a mai dat. Voia, pesemne, să-i lase să moară de foame. Dimineață

şi cîţiva cavaleri înarmaţi cu scuturi şi lănci, numită „rampogan".

copiii au început să se vaite:

— Mamă, mama noastră cu inima de aur. Dă-ne și nouă ceva de mâncare. Vom gusta greieri în loc de carne, vom mânca iarbă în loc de verdeață. Un pumn de orez ne trebuie, căci nu mai putem de foame.

— Mai așteptați, copii răi ce sunteți! Nu vedeți că abia pun orezul la spălat? răspunse haina femeie.

Mamă, mama noastră cu inima de aur, se plângeau copiii-mai târziu. Dă-ne și nouă un pumn de orez. Ne-au amorțit degetele de atâta timp de când strângem greierii, iar iarba uscată nu mai e bună.

— Mai așteptați, copii răi ce sunteți! Nu vedeți că abia am pus orezul la fiert? răspundea iar haina.

— Mamă, mama noastră cu inima de aur, se rugau iar copiii. Dă-ne și nouă un pumn de orez. Au putrezit și greierii de atâta timp în mâinile noastre umede.

1 Savah – orezărie.

Când țăranul trebuia să vina de la savah, femeia zise:

— Vreți un pumn de orez? Na-vă, na! na! și Îi lovi pe amândoi eu lingura de mestecat orez în cap. Iar când țăranul o întrebă dacă copiii au mâneat pe săturate, îi răspunse:

— Cum să nu? Atât au mâneat de se jucau și se băteau cu orez. Uită-te numai la capetele lor.

Într-adevăr a văzut omul în părul copiilor boabe de orez și s-a liniștit.

Într-o zi veni țăranul mai devreme ca de obicei ducând un sac de vuni 5 în spinare pentru nevasta lui. Aceasta era în bucătărie când țăranul s-a întâlnit cu copiii.

— Tată, tată dragă. Dă-ne și nouă puțini vuni din cei negri, zise Kedono.

— Nu se poate, copiii mei. Le-am adus pentru mama voastră, care vă iubește și vă îngrijește, răspunse tatăl.

— Dă-ne și nouă măcar din cei roșii și acrișori, a spus Kedini.

— Nu se poate, copiii mei, și ăștia sunt pentru mama voastră, care vă iubește și vă îngrijește, răspunse iar tatăl.

— Dar cei verzi și cruzi? întrebară copiii cu lacrimi în ochi.

— Nici cei verzi și cruzi, copiii mei. Căci și ăștia sunt pentru mama voastră, care vă iubește și vă îngrijește.

*14**

Văzând că tatăl lor nu voia să le dea nimic, copiii au spus:[7]

— Care este mama noastră care ne iubește și ne îngrijește? De atâta amar de vreme am mâncat numai greieri și iarbă, iar mama noastră ne bate în cap cu lingura. Dacă nici tu nu vrei să ne dai nimic, vom pleca de aici.

După ce au spus toate astea, copiii au fugit, au fugit spre junglă, de teama mamei lor vitrege. Nici n-au întors capul când tatăl lor i-a chemat înapoi.

Femeia, care i-a auzit vorbind, s-a dat de trei ori peste cap și s-a schimbat în tigroaică. Tigroaica a alergat pe urmele copiilor, vrând să-i mănânce, iar în urma tigroaicei gonea țăranul cu un topor în mână. Copiii au intrat mai adânc în junglă, dar tigroaica se apropia din ce în ce mai mult. Când era cât pe-aci să-i prindă, copiii s-au oprit în fața unui copac mare și înalt și i-au grăit:

— Copac mare și frumos, apleacă-te dacă ai milă de noi, doi copii sărmani fugăriți de o tigroaică.

Copacul mare s-a aplecat, iar când copiii s-au cățărat între-ramuri, s-a îndreptat din nou. Tocmai atunci a venit tigroaica. Încerca ea să se cațăre în copac, dar de fiecare dată cădea la pământ. Țăranul i-a ajuns din urmă și a vrut s-o lovească cu toporul. Dar tigroaica a fugit în desiș. Atunci omul i-a luat pe copii jos din copac, a pus pe Kedono pe umărul drept, iar pe Keciini pe umărul stâng, și așa mergând s-au întors fericiți acasă. Iar femeia cea rea a rămas tigroaică pentru totdeauna.

Repovestire de NICULINA SCORȚARU

Marele șarpe boa

DE MULT, de mult de tot, când bunicii străbunicilor noștri mai trăiau încă, în locul lacului Pening din Java

---

7 Vuni — nume de fructe.

Centrală de azi era o mândrețe de sat. Satul Pening era cunoscut ca un sat foarte bogat, cu locuitorii cei mai avuți din ținut. Ca de obicei, oamenii avuți sunt și oameni răi la suflet, mai ales față de cei săraci, care au nevoie de ajutor. De aceea, oamenii din satul Pening erau cunoscuți și ca oamenii cei mai neomenoși din ținut. Când venea vreun om nevoiaș din altă parte, ei îl goneau imediat, spunându-i să plece din satul lor, socotind astfel:

„Ce folos putem trage de la un om care n-are nici ce mânca? Dacă moare în sat, va cădea beleaua pe noi să-l îngropăm, iar a îngropa un mort înseamnă o muncă nefolositoare și pierdere de pământ pentru mormântul lui.
Mai bine să-l gonim, ca să moară în altă parte”.

Dar vezi, dacă răutatea merge prea departe, nu se poate să rămână nepedepsită, căci blestemul oamenilor săraci e mai greu decât muntele Merapi. 1 Așa s-a întâmplat și cu oamenii din satul Pening. Din cauza răutății lor, ei au pierit cu toții într-o singură zi, iar satul lor a devenit un lac mare și adânc. Din tot satul, bătrâni, copii, femei și bărbați, nu a scăpat decât o femeie bătrână, și din gura acestei femei oamenii au auzit povestea pieirii satului.
Iată povestea:

1 Merapi – un vulcan în Java Centrală.

213

A fost odată un șarpe boa, bătrân de când e lumea.
Poate de sute de ani, poate chiar de mii de ani. De bătrân ce era, șarpele ajunsese foarte mare. Putea să înghită un bou așa cum un șarpe obișnuit ar înghiți un șoricel.
Deși trăia de atâta timp, șarpele încă nu voia să moară.
De aceea, în. Tr-o. Bună zi, Batara Yama, zeul morții, a venit la el și Da întrebat:

— Mare șarpe boa, cred că nicio vietate de pe pământ n-a trăit așa de mult cum ai trăit tu. Totuși, văd că încă nu vrei să mori. Poate nu-ți dai seama că ai crescut în așa măsură încât pentru hrana ta de toate zilele aduci o pagubă foarte mare celorlalte vietăți de pe pământ. Oriunde te afli, în scurtă vreme jungla se golește de locuitorii săi, deoarece

pe toți îi mănânci. Oare încă nu te-ai săturat de viață?

— Oh, Batara Yama, a răspuns șarpele. Este adevărat tot ce îmi spui, dar încă nu vreau să mor, fiindcă mai am o dorință neîmplinită. Este cea mai veche dorință a mea, și mi-am dorit-o de când un șoricel de câmp mi-a fost de ajuns ca să-mi sature stomacul pentru două, trei zile. De atunci mă rog zile și nopți zeilor ca să mi se împlinească dorința, dar văd că zeii au întors fața de la mine și nu vor să-mi asculte ruga.

— Și care ți-e dorința? întrebă iar Batara Yama.

— Dorința mea nu s-a schimbat nici până acum. Vreau să devin om, căci oamenii sunt cele mai înzestrate creaturi de pe pământ. Oamenii sunt stăpâni atât pe uscat, cât și pe mare, iar de ar vrea, oamenii ar stăpâni și văzduhul. De aceea vreau să devin un om, chiar de aș fi cel mai umil de pe pământ.

— Ciudată dorință ai, răspunse Batara Yama. Tu ești drept și cinstit ca oricare animal, iar viața oamenilor e plină de nedreptăți. Cei drepți și cinstiți sunt umiliți și rămân săraci, iar cei vicleni și răi sunt puternici și bogați.
De vei deveni om, nu-ți vei putea schimba firea ta dreaptă, ca atare vei fi sărac și umilit. Mai vrei să devii om?

— Vreau, de o mie de ori vreau, măcar pentru o singură zi, răspunse marele șarpe boa foarte hotărât.

— Bine, atunci caută-ți *un* loc neumblat de oameni.
Să stai acolo nemișcat, să nu mănânci altceva decât pe cei care vor intra singuri în gura ta. Într-o zi, când vei reuși să mănânci un om, vei deveni și tu om la rândul tău.

A plecat marele șarpe boa căutând un loc neumblat de oameni, și a ales imul în junglă, nu departe de lacul
Pening de azi. Pe atunci împrejurimea era pustie, niciun sat nu era prin apropiere. S-a întins șarpele boa cât era de lung, cu gura căscată, mare cât o grotă. A stat așa nemișcat sute de ani, încât corpul lui nu se mai vedea, fiind acoperit de pământ. Doar gura care se deschidea ca o peșteră se mai zărea. Locul unde zăcea nu rămase pustiu. Multe sate s-au ridicat, iar cel mai apropiat era satul

Pening.

Într-o zi, un drumeț care mergea spre acest sat a fost prins de ploaie în pădure. Călătorul a vrut să-și continuie drumul, satul Pening fiind aproape, când a observat grota cea mare și bună pentru adăpost. Fără să se gândească, drumețul a intrat în grota care nu era alta decât gura șarpelui boa. Atât aștepta nămetenia. Nici n-a intrat bine drumețul și arătarea a și închis gura. Deodată grota a dispărut și în locul ei stătea un băiețel slab, urât, și plin de spuzeală. Se uită băiețelul la stingă, se uită la dreapta, apoi porni șchiopătând drept spre satul Pening.

Nici n-a intrat bine în sat că s-a și întâlnit cu o ceată de copii. Aceștia începură să-l huiduiască:

— A intrat în sat un copil sărac și urât! Să-l batem, să-l izgonim din sat, țipau ei cu o bucurie plină de răutate, de parcă în fața lor nu era un copil sărman, ci p lighioană ciudată.

Au început să-l bată, i-au pus piedică, l-au înțepat.

Băiețelul țipa de durere, striga după ajutor și fugea prin sat șchiopătând și plângând cu droaia de copii după el.

Dar degeaba. Oamenii din sat, în loc să-i oprească pe copii, râdeau și ei în hohote. Unii chiar se amestecau cu copiii, îl loveau fără milă, îi dădeau oițe un picior de se rostogolea băiețelul cât colo în noroi și bălegar. Așa l-au chinuit până au ajuns la marginea cealaltă a satului, unde stătea o femeie bătrână, săracă, și care era singurul om bun-din tot satul. Femeia a ieșit afară din casă auzind gălăgia cea mare, și tare i-a fost milă de băiețel.

— Ia mai lăsați-l în pace! Ce aveți cu el de îl chinuiți atâta? Vino încoa’, copile, ca să nu te mai bată, strigă femeia.

Băiețelul a fugit la adăpost în casă, iar sătenii nu mai avură încotro și s-au întors cu toții în sat, amenințând și blestemând. Femeia, când a văzut cât de slab era băiețelul, bolnav pe deasupra și plin numai de răni și vânătăi, nu mai putea de mila lui și i-a glăsuit:

— Să nu mai ieși din casă, copile. Stai aici până te

vindeci. Iar dacă nu vrei, du-te oriunde crezi că e mai bine, dar în satul Pening să nu te mai întorci niciodată.

Femeia i-a spălat rănile de pe față și corp, a pus pe masă din puținul ei, ca să mănânce. Băiețelul nu scotea niciun cuvânt. Stătea pe gânduri și nici de mâncare nu s-n atins. Până la urmă femeia l-a întrebat:

— Dar ce ai tu, copile, de stai așa pe gânduri? Ori nu ți-e foame? Ori nu-ți place mâncarea?

— Văd că ești singurul om bun din acest sat, a răspuns băiatul. De aceea n-aș vrea să-ți fac vreun rău. Fiindcă ai fost tare bună cu mine, ție am să-ți spun tot. De fapt eu nu sunt om, ci un șarpe boa.

Și a început băiețelul să-i spună povestea șarpelui boa, care voia să devină un om,

— Văd că într-adevăr viața oamenilor e plină de nedreptăți, a spus el la sfârșit. De aceea nu are rost să trăiesc mai departe ca un om, ci e timpul să mor. Dar înainte de a muri, vreau să pedepsesc pe oamenii din satul Pening pentru sufletul lor hain. Azi să nu pleci nicăieri și să ai la îndemână un lesung și o lingură de lemn. De s-ar întâmpla cumva să vină un potop, urcă-te pe lesung și vâslește cu lingura. Numai așa vei putea scăpa cu viață.

După ce a grăit astfel, băiețelul a plecat înapoi în sat. Când copiii și oamenii l-au văzut întorcându-se, s-au adunat iar în jurul lui și au reînceput să-l chinuiască.

Dar acum băiețelul nu se mai văita, lucru care i-a întărâtat pe săteni. Băiețelul mergea fără să-i pese de loviturile ce le primea până a ajuns în mijlocul satului.
Acolo s-a oprit, a luat un băț și l-a înfipt în pământ. Pe urmă a spus:

— Voi, săteni din Penitig, care vă credeți așa de grozavi! Încercați dacă puteți să scoateți acest băț din pământ!

Când oamenii au auzit ce a spus băiețelul, au început să râdă în hohote.

— A înnebunit de aiâtea bătăi, ziceau unii.

— S-a sorântit la cap, ziceau alții.

Dar mame le-a fost mirarea când un copil a încercat să

scoată bățul din pământ și a strigat:

— Nu pot să-l scot, e prea bine înfipt.

Au încercat și ceilalți copii isă scoată bățul din pământ, dar nu au reușit. Au purces și oamenii mari, dar degeaba, nimeni n-a reușit să scoată bățul. Parcă prinsese rădăcini. Oamenilor a început să le fie teamă de băiețel.

— E un duh, ziceau unii.

— E un vrăjitor, ziceau alții.

— Oricum, e ceva necurat la mijloc. Ar fi mai bine să-l omorâm.

— Da, să-l omorâm, să-l omorâm! au început să strige sătenii.

— Să mă omorâți fiindcă nu izbutiți să scoateți bățul?
A spus băiețelul. Vă arăt eu cum se scoate un băț din pământ.

Și a apucat bățul cu două degete, pe urmă i-a scos cu ușurință. Deodată, din gaura unde fusese înfipt bățul, a început sa țâșnească apă. Sătenii au împuns-o la fugă care încotro, căci în scurt timp apa inundase tot satul.
Valurile creșteau mereu, creșteau fără milă până ce satul Pening a devenit o apă. Din toți locuitorii nimeni n-a scăpat cu viață decât bătrâna din marginea satului, care ascultând sfatul băiețelului, s-a urcat *pe* un Jesung și cu lingura de lemn vmea spre malul lacului.

Aceasta este povestea marelui șarpe boa care a vrut să devină om, și a pieirii satului Pening, datorită răutății locuitorilor săi.

Repovestire de NICULINA SCORȚARU

Copacul de care nu râde nimeni

A

SE SPUNE CĂ în vremea de demult, demult de tot, pământul nu era la fel ca azi, și nici oamenii. Pe atunci pământul nu era deloc frumos și oamenii nu erau fericâți. Zeul Hyang Venang hărăzise pământul oamenilor, iar kahianganul[8] zeilor. Kahianganul era un adevărat rai al

8 Kahiangan — cerul, lăcaşul zeilor.

fericirii, grădina kahianganului era de o frumusețe și o îmbelșugate fără seamăn. Peste tot numai flori,
. Sute de feluri de flori de toate culorile, cu miros îmbătător. Peste tot numai fructe, sute de feluri de fructe, care de care mai dulci și mai gustoase. Dar cum era pământul pe atunci? Pe atunci pământul era sterp, nimic nu creștea în afară de iarbă, bălării și copaci fără de roade. Nici fructe, nici orez, nici rădăcini bune de mâncât nimic nu era. Toate acestea se găseau numai în grădina kahianganului, toate acestea erau numai pentru zei și neîngăduite muritorilor, căci muritorii mau ce căuta în kahiangan. Oamenii trăiau numai din vânat, iar de nu puteau să găsească ceva, răbdau de foame. Nimeni nu râdea pe acea vreme, oamenii nu știau ce este risul, căci duceau o viață foarte grea. Erau triști și mohorâți, nu cunoșteau nici bucurie, nici frumusețe.

Pe vremea aceea trăia un om foarte înțelept, primul și singurul om înțelept de pe lume. Se numea Kelapa1.
Kelapa avea o putere foarte mare, aproape fără de margini. Dacă ar fi vrut, ar fi putut să întoarcă mersul soarelui de la apus la răsărit, să sece marea sau să resfire stelele printre degete ca pe niște pietricele. De aceea zeii îi respectau foarte mult. Nu de altceva, dar zeilor le era frică de puterea lui. Se temeau să nu-l supere vreodată.
Iar ca să-l îmbuneze, să fie siguri că Kelapa nu se va xăscula împotriva lor, i s-a dat voie să intre în grădina kahianganului odată pe an. Odată pe an i s-a dat voie lui Kelapa să se bucure de frumusețile și bogățiile kahianganului, să se plimbe printre trandafiri, să mănânce banane, ananas, mangos și alte bunătăți destinate zeilor, în felul acesta nădăjduiau zeii că Kelapa va uita soarta vitregă a oamenilor de pe pământ, că se va gândi numai la bucuria lui de a fi deopotrivă cu zeii odată pe an,

1 Kelapa – palmier, în limba javaneză,

o bucurie la care nu puteau să viseze alți muritori. Și
/. Oii au avut dreptate. Kelapa a uitat de înțelepciune, nu ac» gândea la nimic, ci aștepta cu nerăbdare venirea timpului când trebuia să se ducă la kahiangan. Iar când timpul sosea, pornea spre kahiangan beat de fericire, uitând de orice. Cât e ziua de lungă, dansa printre flori și mânca pe
Nil urate, căci zeii îi interziseseră să ia cu el ceva la înapoierea pe pământ. Așa și-a dus viața Kelapa până a început să îmbătrânească. Era fericit pentru puținul pe
; ire-l gusta, căci nimeni altul nu gusta acest puțin. Dar o întâmplare a făcut ca Kelapa să-și deschidă ochii, să ne trezească din visul lui dat de zei. Într-o zi, Kelapa a trecut printr-un sat și i-a fost dat să vadă o priveliște rare i-a zguduit inima. În satul acela Kelapa a văzut o mulțime de copii, fejmei și bătrâni, atât de flămânzi, încât rămăseseră doar piele și os. Copiii nici nu mai puteau să ceară demâncare de înfometați ce erau. Femeile și bătrânii mai mult se târau decât umblau. Cu toții aveau privirea pierdută, așteptând să vină moartea. Oprindu-se, Kelapa a întrebat pe unul mai în putere decât ceilalți:

— Zeii să aibă milă de tine și de neamul tău, omule.
Ilogu-te, spune-mi și mie ce s-a întâmplat în acest sat?
Unde sunt vânătorii voștri de văd numai copii, femei și bătrâni? Ce faptă ați săvârșit supărând pe zei de v-au lăsat să flămânziți până într-atâta? Oare zeii au îndepărtat vânatul d (în calea voastră, ori vânătorii voștri nu mai sunt la fel de dibaci ca mai înainte?

— Oh, mărite Kelapa, preaiubit de zei, cinstit de oameni, a răspuns bătrânul. E adevărat ceea ce ai spus tu, că noi flămânzim și așteptăm pe Batara Yama să ne elibereze de chinurile pământești. De am supărat pe zei, asta se prea poate, numai nu știm cum, pentru că noi am adus jertfe după datină. Se vede însă că zeii n-au fost mulțumiți, deoarece au trimis asupra noastră o pereche de tigri grozavi, care ne răpeau cel puțin un om în fiecare zi. Până

la urmă vânătorii noștri au hotărât să-i înfrunte. Lupta s-a întâmplat acum o lună, chiar acolo în mijlocul satului. A fost groaznică, tigrii erau uriași și aveau o putere înspăimântătoare. Spre dimineață, amândoi tigrii au fost uciși, dar cu ce preț? Crejd că ar fi fost mai bine să nu fi încercat să-i ucidem. În noaptea aceea am pierdut aproape toți vânătorii satului, cei care au scăpat cu viață au rămas schilozi, de nu vor mai putea vina niciodată. Doi, trei, care n-au fost prea tare vătămați, ne-au părăsit ca să nu moară și ei de foame, îneercând să ne hrănească pe toți. Acum, în sat nu mai suntem decât femei, bătrâni, copii și tineri schilozi. Neavând ce muica, am mestqcat și noi iarbă, ca vitele, dar oamenii nu pot trăi ea animalele și încetul cu încetul vom muri de foame. Of, de ar veni mai repede Batara Yama, i-aș mulțumi pentru graba lui.

— Voi pleca chiar acum la kahiangan și voi cere lui
Batara Guru, marele zeu, să-mi dea voie să aduc pe pământ vreo rădăcină bună de mârxcat, ca oamenii să nu moară de foame din lipsă de vânat. Sunt prea iubit de zei ca această cerere să-mi fie refuzată. Dar mare fu dezamăgirea lui Kelapa când Batara Guru, după ce i-a ascultat cererea, i-a răspuns:

— Ești într-adevăr iubit de zei ca nimeni altul. De aceea poți să ne ceri orice și îți vom împlini dorința. Dar *un* ceri pentru tine, nicidecum pentru ceilalți muritori niiora le-am hărăzit altă soartă. Așa că decât să ne ceri rt a (* de orez sau rădăcină de maniac pentru oameni, în li mai bine să ne ceri ca să-ți îngăduim să vii în fie rare zi în grădina kahianganului. Dar de dus vreo
1*1, mia de aici pe pământ, aricit de neînsemnată ar fi i’;!, nu-ți putem îngădui. Așa a fost voința lui Hyang
Vi iiang și așa va fi pentru totdeauna. Acum du-te să te vtcelești în grădina kahianganului. Kelapa n-a mai zis nimic. S-a dus la grădina kahianganului cu capul adânci t în lire umeri și inima grea ca de piatră. Trandafirii roșii i;; e păreau însângerați, iar boabele albe ale melatiilor!
parcă erau lacrimile copiilor și femeilor flămânzi de pe pan

unt. Se uita în jur cu ochii împăienjeniți, se uita la *tu* mile pomilor îngreunate de fructe, la tufișurile de ananas, la spicele de orez galbene legănate de vânt.

„Oh, am fost orb, își spunea Kelapa îndurerat și își halca pieptul cu pumnii. Hyang Venang n-a fost drept cu oamenii, iar zeii sunt răi, niște vicleni care m-au ademenit piâia acum cu grădina kahianganului. Chiar de m-aș

I iu*ura în toate zilele d’e bunătățile acestei grădini, ce însemnătate are dacă nu-i pot ajuta pe semenii mei *V*

KHupa plânse ca un copil vreme îndelungată. Dar deodată n a ridicat și și-a șters lacrimile de pe obraji. Pe fața lui nu se mai oglindea tristețea ca înainte, ci o mânie nestăvilita. Ochii îi erau roșii ca sângele, sprâncenele împreunate, părul zbârlit, buzele strânse Pentru prima dată în viața lui, Kelapa s» a mâniat.

1 Melati – flori mici și albe cu miros foarte plăcut.

— Hyang Venang! strigă Kelapa. Dacă n-ai fost drept, acum voi face eu dreptatea. Dacă zeii vor cutez să-mi stea în cale, praful și pulberea se va alege de ei ’ j

Auzind această amenințare, zeii tremurau de frică. Cine ai!

Putea să stea împotriva lui Kelapa? Chiar însuși Bat an

Guru sau războinicul Vișnu nu cutezau. Toți zeii aul fugit să caute adăpost la Hyang Venang.

După ce a rostit amenințarea, Kelapa a făcut ce a făcut și deodată kahianganul a început să se zguduie,

stelele cădeau cu miile pe pământ, oceanul se zbuciuma cu valuri cât munții, norii negri se rostogoleau zbătându-se într-un uragan cumplit, cerul ardea de fulgere, vulcanii scuipau bolovani roșii cât casele, sălbăticiunile din jungle răgeau îngrozite. Toate grozăviile acestea au ținut șapte zile și șapte nopți fără răgaz. Iar când, ca la un semn, toate se liniștiră, pământul devenise de nerecunoscut. Kelapa adusese toate bogățiile din grădina?

Kahianganului pe pământ. Acum pământul avea de toate, j

Peste tot numai flori înmiresmate, peste tot numai fructei dulci și gustoase. Lanuri de orez, galbene ca aurul, se unduiau în mângâierea vântului. Oamenii râdeau și

plângeau de bucurie, și cu toții slăveau pe Kelapa. Dar zei erau furioși, de asemenea și Hyang Venang. Când a văzu că Kelapa a adus pe pământ toate bogățiile din grădim kahianganului, a strigat:

— Vai ție, Kelapa. Prea departe ai mers cu îndrăz neala! Pentru că ai adus toate plantele și copacii din kahiangan pe pământ, să te prefaci și tu într-un copac, unul caraghios, de care să râdă toți oamenii. Te vei preface într-un copac subțire și înalt până la cer, cu crengi și frunze numai sus în vârf, care însă vor fi altfel decât ale oricărui copac.

Auzind aceste strigăte, Kelapa nu se înfrieoșă, ci răspunse liniștit:

— Oh, Hyang Venang, zeu nemilos și nedrept! Știu că nu mă pot împotrivi blestemului tău și că mă voi preschimba în copac precum ai spus tu. Dar de un singur lucru te vei înșela. Oamenii nu vor râde de mine, ci mă vor prețui ca ’pe niciun alt copac făcut de tine, căci mă voi preschimba într-un copac neasemuit de folositor.

Nu omenirea va râde de mine, Hyang Venang, ci eu voi râde de tine în veșnicie.

Așa a zis Kelapa și s-a preschimbat în copac subțire, înalt până la cer, cu crengi și frunze la vârf, precum l-a blestemat Hyang Venang; Kelapa s-a preschimbat în palmier. Dar precum a zis Kelapa înainte de a deveni palmier, acest copac este neasemuit de folositor. Nimic din palmier nu se aruncă, fiecare parte e bună la ceva.

Trunchiul e folosit pentru punte sau la. Construirea colibei, din frunze – se împletesc rogojini. Din nuca de cocos, fructele palmierului, se țes fibrele, miezul e bun ca hrană, și niciun fel de mâncare nu se gătește fără zeama din miezul nucii de cocos; laptele ei are gust deosebit de bun. De asemenea, din floarea palmierului se poate pregăti o mâncare foarte gustoasă. Iar când se taie floarea, curge un lichid dulce ca mierea, din care se face zahăr[9] și o băutură

9 Zahărul din palmier — zahărul roşu, spre deosebire de zahărul alb din trestia de zahăr sau sfeclă, are un gust deose-

răcoritoare. Așa de folositor e palmierul, incit nu numai ca oamenii nu cutează să râdă de el, ci îl prețuiesc mult de tot. Adesea, când văd un palmier, oamenii spun:

— Iată palmierul. El nu este un simplu copac, ci adevăratul zeu al pământului.

O mie de guri

A FOST ODATĂ un tăietor de lemne, care avea o nevastă foarte cicălitoare. De când se scula în zori până seara la culcare îl bombănea întruna. Ba că aduce bani prea puțini acasă, ba că nu muncește destul, ba că este prea leneș și așa mai departe. E adevărat că erau săraci, dar câtuși de puțin din vina lui. Muncea din răsputeri și-dacă nu le ajungeau banii, ce puteau să facă?

Într-o zi a plecat omul nostru în pădure, ca să taie lemne ca de obicei. După ce a ales un copac uscat, a vrut să-l doboare cu toporul. Însă a rămas împietrit cu toporul în mână, căci deodată apăru în fața lui ea ieșită din pământ o zână strălucitoare. Privea parcă în vis la zâna care îi vorbea:

— Fii bun, te rog, nu tăia acest copac care esitie palatul meu. În schimb, îți voi dărui ceva care te va ajuta să trăiești fără grijă până la sfârșitul vieții. Ia aceste trei pietricele. Când vei avea vreo dorință, s-o spui și să trântești o pietricică de pământ. Orice dorință vei rosti se va îndeplini îndată.

După ce a lăsat cele trei pietricele în mâna omului nostru, zâna s-a făcut nevăzută. Omul nostru, fără să-și mai ia uneltele, a alergat cu sufletul la gură acasă, dornic să povetetească nevestei cele întâmplate. Auzind cele petrecute în pădure, în loc să se bucure, dânsa a început să-l cicălească. De ce n-a cerut mai multe pietricele și numai trei? Se vede că bărbatul ei era slab la minte, dacă n-a profitat de un noroc care nu vine decât odată în viață, căci o întâlnire cu o zână nu se întâmplă în toate zilele, și

---

bit. De obicei nu se întrebuinţează pentru a îndulci ceaiul sau cafeaua, ci se pune la diferite mîncăruri, spre a le da un gust aparte.

altele, și altele. Bărbatul, care se aștepta ca de data aceasta nevasta să-l primească mai bine, a început să murmure:

— Vai, zeilor, cum de mi-a căzut pe cap o nevastă cu o gură așa de rea?

— Ce spui, a sărit în sus nevastă-sa, am o gură rea, așa zici? Uite, aș vrea să am o mie de guri ca să te pot bombăni mai bine.

Așa sfârși, trântind o pietricică de pământ. S-a întâmplat ceva îngrozitor. Pe corpul, capul, picioarele și mâinile femeii au apărut o sumedenie de guri. Avea o mie de

guri și nu se vedea nimic din ea decât guri și iar guri.

Bărbatul rămase uluit când o văzu. Dar ce era mai rău, toate gurile îl bombăneau, toate țipau la el de îi venea să-și ia lumea în cap. Și deodată își aduse aminte de cele două pietricele care-i mai rămăseseră. A luat una și zise:

Hog pe zei să ia îndărăt cele o mie de guri ale nevestei mele.

Și a trântit-o pe pământ pe cea de a doua pietricică.

Dintr-odată nevasta lui a amuțit. Când s-a uitat bine la ea a înțeles ce se întâmplase. Nevasta lui a pierdut toate cele o mie de guri ale ei, vasăzică a pierdut și gura cea veche. Acum nu mai avea nicio gură. I-au rămas cei doi ochi și nasul, dar gura nicăieri. Vai, ce nenorocire! îi rămăsese doar o pietricică. Dacă ar cere altceva, va însemna ca nevasta lui să rămână fără gură. Cum va putea mincia fără gură? Va muri negreșit, iar omul nostru își iubea totuși nevasta. E adevărat că avea o gură rea ca nimeni alta, dar încolo inima îi era de aur. S-a gândit omul cât s-a gândit și deodată fața i s-a luminat. A luat ultima pietricică și a zis:

— Să i se dea nevestei mele gura la locul ei, dar o gură care știe doar să spună cuvinte frumoase.

Și a trântit pietricica de pământ. De atunci, chiar dacă au rămas săraci, tăietorul de lemne a devenit cel mai fericit om. Nevasta lui nu-l mai bombănea niciodată, ci îi vorbea numai cu cuvinte frumoase. Când ai o nevastă ca dânsa, ce

îți mai trebuie bogăție ca să fii fericit?

Repovestire de NICULINA SCORȚARU

Papagalul vrăjit

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ, regele Angling Darmo se plimb, i ca de obicei prin grădina palatului, când deodată a văzu!
Un mic șarpe de câmp, ce se zbătea desperat din strin soarea unui șarpe veninos. Fără multă vorbă, regele a luat un băț de bambus și a lovit șarpele veninos drept în cap, de a rămas lungit fără suflare. Nu știa regele că această îniâmplare va avea urmări care vor zgudui viața lui tihnită de rege. De unde să fi știut regele că șarpele mic de câmp era de fapt fiica cea mică a regelui șerpilor? De unde să fi știut regele că șerpoaica nu era dtuși de puțin în primejdie, ci se juca cu prietenul ei, șarjele veninos? Regele nu știa toate astea și și-a continuat plimbarea de dimineață fără să se mai gândească la cei doi șerpi. Numai că șerpoaica cea mică, care a fugit
În tufiș, nu putea ierta pe regele care i-a omorât prietenul. A fugit pfingând drept la tatăl ei:

— Răzbună-mă, tată, răzbună-mă.

— Ce ți s-a întâmplat, fetița tatii, de ai venit plângând și ceri răzbunare? o întrebă regele șerpilor. Cine ți-a vrut răul? Spune-mi degrabă, căci oricine ar fi acela care ți-a vrut răul, el nu va rămâne nepedepsit.

— Vai, tată, regele Angling Darrno a vrut să mă omoare. Eram în grădina lui, tocmai pândeam un șoarece, când deodată s-a repezit la mine cu un băț de bambus, să mă lovească. Nici nu știu cum de am putut scăpa cu viață.

— Așa ți-a făcut regele Angling Darrno fără să fii vinovată cu nimic? Vai, amar se va căi regele. Noaptea aceasta va fi cea de pe urmă noapte a lui, zise regele șerpilor amenințător.

Noaptea, regele șerpilor s-a strecurat sub patul regelui, pândind un prilej ca să-și răzbune fiica. Tocmai atunci regele a grăit către regină:

— Ar trebui să-l schimbăm pe grădinarul palatului, căci n-a păzit grădina cum se cuvine, de a lăsat să năpădească

șerpi veninoși în ea.

— Cum așa? întrebă regina.

Și regele i-a povestit întâmplarea cu cei doi șerpi din grădină.

„Vasăzică fiica mea a mințit, își zise regele șerpilor.
Prin urmare, fiica mea s-a împrietenit cu un șarpe din neamul dușman. Bine că l-a omorât regele, și mai bine că nu l-am omorât eu pe rege. Acum, în loc să-l omor, îi voi mulțumi”.

A așteptat șarpele până să adoarmă regina, pe urmă l-a chemat pe regele Angling Darmo afară și i-a grăit astfel:

— Îți mulțumesc, oh, rege, că ai omorât azi în grădină un șarpe veninos. Să știi că eu sunt regele șerpilor, iar șarpele de câmp pe care l-ai salvat era fiica mea. În semn de mulțumire, îți voi dărui ceva. Scoate-ți limba ca să-ți dau puțin din saliva mea, și pe urmă vei putea înțelege graiul tuturor animalelor de pe pământ. Numai un singur lucru să nu uiți. Orice s-ar întâmpla, n-ai voie să spui nimănui că înțelegi graiul animalelor, altfel vei muri pe loc.

Așa a vorbit și a atins vârful limbii regelui Angling
Darmo. Începând de atunci regele înțelegea orice vorbeau animalele, și nu mai putea de fericire.

Într-o zi, regele se plimba ca de obicei prin grădina palatului, numai că de data asta se plimba împreună cu regina. Deodată regele a auzit două păsări care se certau.

— Ia mai taci odată, mă femeie, zise soțul. Nu mă face să mă înfurii, căci de mă înfurii uit de toate. Cine știe ce nenorocire se poate întâmpla în furia mea? S-ar putea să dărâm fără să vreau palatul regelui, și toate astea numai și numai din cauza ta.

— Tu să dărimi palatul regelui? Nu mai spune!
Oare uiți cât ești de mic?

— Sunt într-adevăr foarte mic, dar sunt foarte puternic, zise iar pasărea-soț. Fiindcă, de vrei să știi, eu sunt de fapt pasărea Garuda, pe care călărește de obicei Vișnu.
Acum te măi îndoiești că pot dărâma palatul regelui?
De aceea mai bine să taci și să mă asculți.

Auzind vorbăria lor, regele nu putea să-și abțină râsul și a râs cu poftă. Dar regina, când văzu cum râde regele fără pricină „se supără:

— Vai, rege, oare se cuvine unui rege să râdă de soția lui?

— Ba nu râd deloc de tine, regină, a răspuns regele.
Am râs eu, dar de altceva.

— De ce anume, dacă nu râzi de mine? Nu văd nimic de râs împrejur. Dacă nu-mi spui din ce cauză ai râs, înseamnă că ai râs de mine. Iar de ai ajuns să râzi de mine, nu mai am de ce să trăiesc și mă voi arunca din turn, zise regina îndărătnică.

Ce să facă regele? Dacă îi desvăluiește adevărul, ar însemna să moară pe loc, de aceea a tăcut încurcat. Văzând că regele a tăcut, regina a fugit și s-a urcat în turn, a vrut să se arunce de acolo în jos. Dar regele a prins-o tocmai la timp și zise:

— Bine, regină, dacă vrei neapărat să știi de ce am râs, îți voi spune pricina. Numai înainte de a-ți spune pricina, vreau să știi că de îndată ce îți voi spune adevărul, eu voi muri pe loc.

— Fie ce-o fi, numai să știu pricina pentru ce ai râs.
Altfel mă voi arunca din acest turn, răspunse regina.

Tocmai se pregătise regele Angling Darmo să spună adevărul, când a auzit o pereche de șopârle de pe perete vorbind:

— Bărbate, aș vrea să te văd fără coadă, zise o șopârlă.

— Măi, femeie, ce vorbă e asta? Ce să mă fac fără coadă când se va întâmpla să mă aflu în primejdie?

— Lasă, acum nu ești în primejdie, iar până atunci îți’ va crește coada la loc.

— Ia mai taci din gură, femeie fără minte ce ești, răspunse bărbatul.

— Să știi că de nu vrei să-ți rupi coada, mă voi arunca jos și praf o să mă fac.

— Aha, vasăzică te-ai luat și tu după regină?!
Dacă regele vrea să moară de dragul capriciului reginei, eu

n-am chef să-mi pierd coada de dragul capriciului tău. Iar de vrei neapărat să mori, n-ai decât, nu ești singura femeie în lume.

Auzind aceste vorbe, regelui i s-a făcut rușine de slăbiciunea lui și a scăpat-o pe regina din strânsoare. Regina, văzând că regele a tăcut și i-a dat drumul, i-a fost rușine de rege ca să ia cuvântul înapoi și să nu se mai arunce din turn, și s-a aruncat jos.

Regele Angling Darmo nu mai putea de tristețe după moartea reginei, căci nespus de mult o iubise. Nemaiputând îndura tristețea, s-a hotărât să plece din țară încotro îl vor duce picioarele. Într-o zi, a plecat regele îmbrăcat ca un om de rând, fără suită și numai cu o bodcea de merinde, și a intrat într-o junglă neumblată de ființă omenească, hotărât să-și caute moartea. Zile întregi a străbătut jungla fără de capăt, și era pe la sfârșitul puterilor, când într-o zi s-a trezit cu o căsuță în fața lui.

Mare fu mirarea regelui când află pe urmă că în casa aceea trăiau trei fete foarte frumoase. Fetele l-au ospătat, l-au îngrijit, iar peste câteva zile, după ce regele s-a înzdrăvenit, nu l-au mai lăsat să plece. Dar nici regelui, văzând rit de frumoase erau fetele, nu prea îi venea să plece de acolo. Pe urmă, cu toate că erau în mijlocul junglei, fetele nu duceau lipsă de nimic. Așa a trăit regele Angling Darmo un an de zile în casa celor trei fete, fericit, a uitat chiar și de necazurile lui. Dar s-a întâmplat că într-o noapte regele s-a trezit din somn, și a văzut că niciuna din cele trei fete nu era aleasă. Unde ar putea umbla fetele în toiul nopții? Mai ales că ei erau în mijlocul junglei. A așteptat cât a așteptat regele să se întoarcă cele trei fete, dar până la urmă și-a pierdut răbdarea. S-a dat regele peste cap de trei ori și s-a prefăcut într-un edrb cu pene albe. Corbul și-a luat zborul imediat prin bezna nopții și nu mult după aceea a zărit pe cele trei fete în mijlocul unui câmp.

— Ga, ga, ga, croncănea corbul și se apropia de fete.

Dar cum s-a îngrozit corbul, adică regele, când, după ce

s-a apropiat, a văzut cum ele se ospătau cu un cadavru.

— Vasăzică sunt niște iele, își zise regele. De aceea sunt așa de frumoase, încât am putut să uit de toate.

— Ga, ga, ga, croncănea corbul.

— Ia uite, ciudățenie, zise una din fete. Pentru prima oară văd un corb cu pene albe.

— Și pe urmă, și eu văd pentru prima oară un corb care umblă noaptea, zise a doua.

— Hai să-i dăm și lui ceva, zise a treia.

Una i-a dat corbului o bucată de ficat, una o bucată de măruntaie, și una i-a dat un ochi. Corbul a luat bucățile și a zburat, s-a întors la casa celor trei fete. Ajuns aci s-a dat de trei ori peste cap și s-a prefăcut iar în regele
Angling Darmo. Pe urmă a pus bucatele primite de la fete pe toaletele lor. Bucata de ficat a pus-o pe masa primei fete, bucata de măruntaie a pus-o pe a celei de a doua, și ochiul l-a pus pe toaleta celei de a treia.

Spre dimineață, fetele s-au întors acasă. Dar când s-au așezat la toaletele lor, a găsit fiecare bucata dată corbului. Văzând aceasta, și-au dat seama că acest corb cu pene albe este de fapt regele Angling Darmo, și nu. Mai puteau de rușine. Au tăbărât imediat pe regele Angling
Darmo, l-au târât afară și l-au prefăcut într-un papagal.

— Vasăzică, de asta ne ești, au spus ele. De acum încolo te vei preface în papagal, și nu vei putea redeveni om decât dacă te va trage cineva de moț.

Trei ani de zile a umblat regele Angling Darmo ca papagal, deznădăjduit, pierzând orice speranță să redevină iarăși om. Într-o zi papagalul a ajuns în grădina unui palat. Stătea el cocoțat pe o creangă, când, deodată a intrat în grădină fiica regelui acestei țări cu suita ei.
Era prințesa foarte frumoasă, și văzând-o, cu toate că era sub înfățișare de papagal, regele Angling Darmo s-a îndrăgostit pe loc de ea. A rupt o floare, și cu floarea în ciocul lui încovoiat a zburat drept în poala prințesei.

— Ia uite, ce papagal blând, zise prințesa. A venit la mine, mi-a adus și o floare. Dar de ar înțelege, era mai bine

dacă îmi aducea fructul acela roșu din vârful copacului, căci mi-e tare sete.

Nici n-a terminat de spus prințesa, papagalul a și zburat până în vârful copacului, și după puțin timp s-a întors la prințesă cu fructul în cioc.

— Papagalul poate să înțeleagă graiul omenesc! se uimi prințesa și toată suita.

Au încercat pe urmă să-l pună pe papagal să facă felurite lucruri. Ba să facă tumbe, ba să danseze, ba să aducă alte flori și așa mai departe, numai că papagalul parcă nu voia să asculte decât de prințesă. De atunci prințesa nu mai putea să se despartă de papagal. Oriunde se ducea, papagalul era pe umărul ei. Chiar noaptea îl punea pe papagal în iatacul ei.

Tocmai în timpul acela a ajuns în țară un ministru de al regelui Angling Darmo, căutând pe regele lui care

și-a părăsit țara fără să lase nicio vorbă și fără nici-o veste după atâta timp. Ani de zile l-a căutat în zadar, până într-o zi s-a întâlnit cu un pustnic care i-a spus:

— Caută un papagal care înțelege vorba omenească.
De-l găsești, îl găsești și pe regele vostru.

La un ospăț dat în cinstea lui, ca după datină, regele țării l-a întrebat:

— Ce dorești să ceri de la mine în semn de prietenie între țările noastre? Să știi că după datina noastră, orice vei cere tu, dacă acest lucru este cu putință, vom îndeplini.

— Am auzit că aveți pe aici un papagal năzdrăvan, răspunse ministrul lui Angiing Darmo. Dacă datina voastră îmi dă dreptul să vă cer orice lucru, v-aș cere doar acest papagal.

Când a auzit prințesa că ministrul lui Angiing Darmo i-a cerut papagalul, să moară, nu alta. Ca să se împotrivească nu putea, ar însemna să se împotrivească datinei.
Dar cum va putea dânsa să se despartă de papagalul ei?
A.plâns prințesa cât a plâns, l-a sărutat pe papagal, l-a mângâiat, l-a strâns la piept, și nu știu cum s-a întâmplat, l-

a tras de moț fără să vrea. Deodată papagalul s-a pierdut, iar în fața ei stătea chiar regele Angiing Darmo, cel căutat de ministrul musafir.

A urmat după aceea o nuntă ca în povești, nunta între regele Angiing Darmo și prințesă, căci drept vorbind, prințesa îl îndrăgise acum mai mult decât când era papagal.

Pe urmă regele Angiing Darmo a luat-o pe noua lui regină în țara lui și amândoi au trăit fericiți până la adânci bătrânețe. De se întâmpla câteodată ca regina să-l întrebe de ce râdea singur, îi răspundea:

— Ce să fie? Mi-am amintit și eu de când eram papagal.

Așa că regele Angiing Dar mo putea să râdă de vorbăria animalelor fără teamă.

Repovestire de NICULINA SCORȚARU

POVEȘTI VIETNAMEZE

Elefantul și furnicile

ÎNTR-O junglă trăia de mult un elefant care era foarte mândru de puterea sa. Dar el era de asemenea foarte crud și știind u-se mai puternic decât toate animalele, lovea cu trompa și călca în picioare tot ce-i ieșea în cale.

Într-o zi, ieșind să se plimbe printr-o câmpie, văzu un roi de furnici care lucrau de zor, clădindu-și cuibul și adunind hrană. Ele erau atât de numeroase, încât formau pe pământ un șir foarte lung.

Privind la ele, namila de elefant începu să râdă batjocoritor: A

— De ce râzi? au întrebat furnicile.

— Pentru că sunteți atât de mici, încât nu sunteți bune ele nimic.

— Așa mici cum suntem, noi ne clădim singure cuibul și adunăm hrană pentru vremuri grele. Nu avem nevoie de ajutorul nimănui și nu ne temem de nimic.

— Nici chiar de mine? întrebă îngâmfatul elefant.

— Nici de tine, nici de nimeni.

— Ați fi voi în stare să vă luptați eu mine? spuse cu dispreț elefantul.

— Desigur că am fi, au răspuns furnicile. Dar mai bine să nu ne batem, ci să ne vedem fiecare de treburile noastre. Dacă vrem să ne arătăm puterile, mai bine să ne întrecem în muncă. Să vedem cine e mai harnic: tu sau noi?

— Ba nu, să ne luptăm ! răcni elefantul, furios că niște ființe cu trupul atât de mic îndrăzneau să-i vorbească astfel.

Îndată fiara începu să calce peste roiul de furnici, gândind că picioarele sale groase ca niște stâlpi le va strivi în câteva clipe. Dar furnicile se băgau în micile crăpături ale pământului, unde călcăturil-e elefantului nu le făceau niciun rău și, ori de câte ori un picior era pe pământ, zeci de furnici săreau pe el și porneau să se cațere, până l-au acoperit tot. Elefantul nu simțea nimic și continua să bătătorească pământul, pentru ca nicio furnică să nu scape cu viață.

Deodată el începu să urle de durere: nenumărate furnici îi intraseră în urechi și îl pișcau îngrozitor. El o luă la fugă, dar în zadar, căci pișcăturile nu încetau:
cu cât el fugea mai repede, cu atât furnicile îl mușcau mai tare.

După un timp, elefantul a ajuns lângă o stâncă, iar atunci furnicile i-au spus:

— Dacă vrei ca durerile din urechi să înceteze, lovește-te cu capul de această piatră!

În deznădejdea sa, elefantul se izbi din toate puterile cu capul de stâncă, iar furnicile încetară câte va clipe de a-l mușca, dar apoi o luară de la capăt. Elefantul se mai dădu odată cu capul de stâncă și iarăși nu mai simți înțepăturile. Așa au continuat mai multă vreme: când elefantul se lovea cu capul de stâncă, furnicile îl lăsau în pace câtva timp, dar apoi îl mușcau din nou, pentru ca elefantul să se repeadă din nou spre stâncă.

În sfârșit, doborât de înțepăturile din urechi și de loviturile în stâncă, elefantul se prăbuși la pământ, aproape mort. Atunci furnicile se dădură jos de pe corpul 3tn și, depărtându-se, îi spuseră:

— Iată că suntem mici, dar suntem mai puternice decât tine prin mulțimea și deșteptăciunea noastră.

Elefantul s-a însănătoșit după câtva timp, dar de atunci nu s-a mai mândrit cu puterea lui și nu a mai făcut rău altor animale, înțelegând că toate pot fi puternice cina sunt deștepte și unite între ele.

Repovestire de ROD1CA

Cine e rău nu poate fi fericit

ÎNTR-UN SAT de munte trăia odată un tânăr cu soția lui. Nu erau bogați, dar munceau împreună și erau fericâți, mai ales după ce femeia a născut o fetiță, căreia i-au pus numele Ci. Dar fericirea le-a fost de scurtă durată, deoarece la câteva luni după venirea fetiței pe lume femeia s-a îmbolnăvit și a murit.

După câtva timp omul s-a însurat a doua oară, iar această nouă soție a născut tot o fetiță, pe care au numit-o Em. Cu toate că cele două fetițe aveau același tată, nu semănau deloc una cu alta. Em era urâtă, leneșă și răutăcioasă, în timp ce Ci era drăguță, harnică și binevoitoare față de toată lumea; mai ales față de mica sa surioară se arăta plină de dragoste și de bunătate, cu toate că Em nu-i răspundea în același fel. Dar nici mama vitregă nu o iubea pe Ci, certând-o toată ziua și bătând-o ori de câte ori i se năzărea câte ceva, fără a ține seamă că biata fată muncea bine și cu spor de dimineața până seara. Toate treburile în gospodărie erau făcute de Ci, în timp ce Em lenevea toată ziua. Totuși mama își iubea fiica nespus de mult și nu-i găsea niciun cusur: toate cusururile erau lăsate pe seama lui Ci.

Într-o zi, Ci s-a dus la izvor să aducă apă. În timp ce se întorcea spre casă cu oala plină pe umăr, în calea ei a apărut un moș zdrențăros și foarte murdar, care a rugat-o să-i dea să bea apă. Ci s-a oprit, a luat oala de pe umăr și a întins-o moșului. După ce a băut, moșul n-a spus nicio vorbă de mulțumire, ba chiar a răsturnat oala ca să se verse toată apa, apoi și-a văzut de drum. Fata nu s-a supărat, ci s-a întors la izvor, a luat altă apă și s-a dus

acasă. Aici mama vitregă o aștepta furioasă foc și s-a apucat s-o certe că stătuse așa de mult pentru o oală cu apă. Dar Ci nu a spus nimic din cele întâmplate.

Altădată s-a dus să aducă apă de la o fântână renumită pentru apa ei limpede și rece. Privind în fântână, fata a văzut ceva mai jos o floare atât de frumoasă, incit s-a gândit să coboare până la ea ca s-o culeagă și s-o ducă acasă. Dar floarea parcă se tot depărta și, când fata a ajuns chiar lângă apa fântânii, a băgat de seamă că apa se dădea în lături, lăsând să se vadă o deschidere lumi-

io -

—

noasă, ca o boltă. Din ce în ce mai mirată, fata a pășit sub boltă și a ajuns în fața unui palat subpământean. Când a ajuns lângă el, ușa palatului s-a deschis și prin ea a ieșit moșul de la izvor, care a luat-o pe Ci de mână și a dus-o într-o sală mare, plină cu nenumărate bogății:
podoabe de aur și diamante, șiraguri de perle strălucitoare și câte și mai câte. Moșul i-a spus atunci:

— Vreau să te răsplătesc pentru că ești cuminte și harnică și pentru că te porți cu toată lumea așa frumos cum te-ai purtat cu mine. Tu mi-ai dat să beau apă limpede de izvor, dar acum e rândul meu să-ți dau de băut ceea ce am mai bun.

Zicând acestea, i-a întins o cupă de aur plină cu băutură fermecată. Îndată ce Ci a gustat băutura aceea, s-a făcut de o frumusețe nemaivăzută, dinții îi străluceau ca perlele, iar hainele ei sărăcăcioase s-au prefăcut în veșminte bogate, țesute din fir de aur și bătute cu pietre scumpe. Bietei fete nu-i venea să creadă când și-a dat seama ce noroc avusese și a început să spună cuvinte de mulțumire bătrânului. Atunci a văzut că la fiecare vorbă pe care o spunea, din gură îi sărea câte un ban de aur sau un mărgăritar.

Foarte fericită, Ci a pornit înapoi pe unde venise, a ieșit

din fântână și s-a îndreptat spre casă. Pe drum s-a întâlnit cu mai mulți oameni din satul ei și toți se minunau văzând o fată atât de frumoasă și de bogat îmbrăcată.
Ei nu o mai cunoșteau și credeau că vreo ziuă sau vreo împărătească a venit în satul lor. Dar fata le spuse tuturor vorbe bune, iar în acest timp monedele ide aur și mărgăritarele cădeau ea ploaia în jurul ei, spre bucuria oamenilor, care se grăbeau să le culeagă.

Când a ajuns acasă, mama vitregă a întrebat-o cum de s-a schimbat așa de mult și cine i-a făcut așa daruri bogate. Fiind bună la inimă, Ci n-a ascuns nimic și a povestit totul întocmai cum se întâmplase. Atunci răutăcioasa femeie a spus:

— Mâine tu să stai acasă, iar Ern se va duce după apă la izvor.

A doua zi, cu toate că mama sa îi povestise cu de-amănuntul despre felul cum Ci dăduse de noroc:, Em s-a sculat tot așa de târziu ca de obicei și, după multe mofturi, a luat oala și a plecat să aducă apă. În drum spre casă s-a întâlnit și ea cu același moș, care i-a cerut și ei să-i dea să bea apă. Em s-a uitat urât la el și i-a răspuns:

— Tu, murdarule, vrei să-mi spurci oala punând gura pe ea? Pleacă de aici! N-aim să mă ostenesc eu să car apă pentru un zdrențăros ea tine! Iată izvorul, dacă ți-e sete, n-ai decât să te duci să bei.

Pe când nu mai înceta să-l oeărască pe moș, oala i s-a răsturnat pe umăr și toată apa a curs peste dânsa, iar unde a ajuns apa, trupul ei s-a acoperit cu pene de toate culorile. Fata a început din nou să strige la bătrân, dar acum la fiecare vorbă îi sărea din gură un șarpe sau un păianjen.

Acasă marna sa o aștepta cu nerăbdare. Când a văzut ce pacoste a căzut pe Em, a fost cuprinsă de necaz și, fiindu-i rușine să se mai argate în sat cu așa pocitanie de fată, a luat-o cu dânsa și a plecat să trăials’că împreună în pădure. Au stat ele cât au stat ascunse ptrin desișuri,

dar după un timp a început să le pară rău de viața pe

care o duseseră, așa incit, s-au hotărât să vină acasă în fiecare noapte, când știau că nu le va vedea nimeni pe drum.

Așa au și făcut; ziua stăteau în pădure, iar noaptea intrau în sat. Dar, îndată ce ajungeau acasă, începeau să se certe, să strige și să trântească totul prin casă, incit după câteva zile nu mai rămăsese acolo niciun lucru întreg, iar din vorbele multe ale lui Em șerpii și păianjenii au umplut mai întâi casa, apoi și curtea de unde au pornit să se împrăștie în sat. Când au văzut acestea, sătenii s-au hotărât să facă ce vor putea ca să scape de ele. Ei au făcut două capcane de fier în formă de scaune, iar într-o seară le-au înroșit în foc și le-au pus în locul unor bănci de lângă casă, unde ele se așezau de obicei înainte de a intra în casă.

Îndată ce s-a lăsat întunericul, Em și mama sa au venit în sat și, fără să bănuiască ceva, s-au așezat drept pe capcanele fierbinți. Simțind arsurile, au început să țipe cât le ținea gura, dar nimeni nu se arăta ca să le vină în ajutor. Cu mare greutate ele au izbutit să scape din capcanele de foc, având hainele arse și spinările fripte. În goana mare s-au înapoiat în pădure și de atunci nu au mai avut îndrăzneala să se apropie de sat. Trăind mereu în întunericul pădurilor, cu șerpii și păianjenii ieșiți din gura fetei, cu timpul s-au prefăcut și ele una în șarpe și alta în păianjen și sub aceste chipuri, și-au trăit tot restul vieții.

Repovestire de RODICA S1MIONICA

Haină nouă și porc nou

ÎN VREMEA noastră erau într-un sat doi prieteni, Bas și Buong, amândoi oameni cumsecade, dar cam lăudăros!:
când vreunul avea un lucru mai deosebit, căuta să-l arate tuturora și să se fălească în tot chipul cu el.

Într-o zi ei s-au dus la târg în orașul vecin, de unde’
Bas și-a cumpărat o haină, iar Buong și-a luat un porc.

Îndată ce s-a întors acasă, Bas și-a îmbrăcat haina cea nouă și a ieșit la plimbare în sat, pentru ca toți consătenii să-l vadă și să-l admire. S-a întâmplat încă că la ora aceea toate străzile erau goale, așa că Bas nu s-a întâlnit cu

niciun om care să-l laude pentru frumusețea îmbrăcămintei. După ce a colindat satul timp de câteva ceasuri, a pornit dezamăgit spre casa lui.

În acest timp, Buong a dat drumul porcului prin curte, așteptând ca toți cei ce vor trece pe-acolo să-l vadă și să-l laude. Nici el n-a avut mai mult noroc ca prietenul său. E drept că au trecut câțiva oameni pe lângă casa lui, dar niciunul nu s-a uitat în curte, așa că noua sa cumpărătură a rămas neobservată. Atunci el s-a gândit să scoată porcul la păscut pe marginea drumului, în fața curții, *în* așa fel ca nimeni să nu poată trece pe acolo fără a-l vedea.

Dar, într-un moment când omul nu era atent, porcul o luă la fugă și dispăru într-o stradă lăturalnică. Buong porni să-l caute, dar nu știa încotro s-o apuce. Pe când alerga deznădăjduit, privind în toate părțile, se întâmplă ca Bas să treacă pe-acolo, așa că Buong îl întrebă:

— Nu cumva ai văzut încotro a luat-o porcul meu cel nou?

— Nu, răspunse Bas. De când port haină nouă nu am văzut niciun porc.

Repovestire de RODICA SIMIONICA

Tam și Cam

ÎNTR-UN SAT din Vietnam a fost odată un om tânăr, căruia i-a murit soția la puțin timp după ce a născut o fetiță. El a dat fetiței numele de Tam. După câtva timp el s-a căsătorit din nou și a avut încă o fetiță, căreia i-au pus numele Cam. Nenorocirea a făcut că după puțini ani omul a murit și el, așa încât sărmana Tam a rămas numai cu mama ei vitregă și cu sora ei.

Însă cele două fete nu semănau nici la înfățișare, nici la fire. Tam era frumoasă, cuminte, harnică și de o mare bunătate, pe când cam era urâtă, zvăpăiată, leneșă și rea ia inimă. Dar, cum se întâmplă de multe ori, pe cam mama ei o iubea foarte mult, iar pe Tam nici nu voia s-o vadă înaintea ochilor. Biata Tam muncea de dimineața până seara, toată casa era îngrijită de ea, totuși mama ei vitregă nu era niciodată mulțumită de dânsa, o certa și adeseori

chiar o bătea.

Urmând pilda mamei sale, și cam se purta urât cu sora ei, cu toate că aceasta îi vorbea totdeauna blând și o ajuta în orice împrejurare, așa cum orice fată trebuie să îngrijească de sora ei mai mică. Când lui cam i se întâmplă să facă vreo stricăciune în casă, nu-și recunoștea greșeala ci, plină de răutate, se ducea la mama ei și dădea vina pe Tam, așa încât aceasta era adeseori pedepsită fără a fi vinovată.

Într-o zi mama a trimis pe cele două fele la râu, ca să prindă pește. Îndată ce au ajuns pe malul râului, Tam s-a apucat de treabă cu toată sârguința și în scurt timp coșul ei era aproape plin cu pești. Dimpotrivă, cam se ținea numai de joacă, așa că nu a prins niciunul. Văzând că se apropie timpul de întoarcere acasă, iar coșul său este gol, Cam se gândi la un șiretlic. Ea se prefăcu a privi cu atenție părul lui Tam și spuse:

— Tam, iată că tot umblând cu mâinile pe pești ți-ai murdărit părul. Dacă vei merge acasă așa, mama se va supăra pe tine. Du-te și spală-te pe cap, căci avem încă timp destul.

Lui Tam îi plăcea curățenia, așa că, deși știa bine că nu se murdărise de la pește, se gândi că nu-i strică nicidecum să se spele bine acum, cât era la râu. Dar în timp ce Tam se spăla, cam a deșertat peștele din coșul lui Tam într-al său și a fugit acasă. Când a terminat de a se spăla, Tam s-a întors la locul ei și, văzându-și coșul gol, a înțeles ce se întâmplase și a început să plângă.

Nu numai că-i părea rău după peștele prins cu atâta trudă, dar se și temea de ocara care o aștepta din partea mamei vitrege, care o va pedepsi că n-a fost în stare să aducă niciun pește, în timp ce cam adusese un coș întreg. Dar,

mai mult decât orice o durea în suflet când vedea răutatea lui Cam.

Pe când plângea astfel, s-a pomenit deodată în fața ei cu un bătrân pe care nu-l cunoștea și pe care nu-l

văzuse venind de parcă ieșise din pământ. La începui lui Tam i-a fost cam frică. Însă văzând că bătrânul o privește cu blândețe, i-a venit repede inima la loc.

— De ce plângi, fetițo? a întrebat bătrânul.

Atunci Tam i-a povestit tot ce se întâmplase. Bătrânul a ascultat-o cu atenție, apoi i-a spus:

— Nu mai plânge. Îți cunosc toate necazurile și am să te ajut să scapi de ele. Iată, îți dau un peștișor viu. Du-te repede și aruncă-l în fântâna din curtea ta. Apoi, în fiecare zi să-i aduci de mâncare. Pentru ca să vină la tine, să-l chemi așa:

Peștișor, drag peștișor,
Vino înotând ușor!
Iată, ți-am adus mâncare,
Să te faci voinic și mare.

Când peștele se va face mare, vei vedea de cât ajutor îți va fi în toate.

După ce spuse acestea, bătrânul se făcu nevăzut, tot așa precum apăruse.

Urniând sfatul bătrânului, Tam a aruncat peștișorul în fântâna casei sale și în fiecare zi se ducea la dânsul.
Când îl chema așa cum o învățase bătrânul, peștișorul ieșea deasupra apei și primea mâncarea adusă. Tam era foarte mulțumită observând că peștișorul începuse a o cunoaște și că își arăta bucuria când o vedea.

De la un timp însă Cam, care nu se ținea de nicio treabă decât să pândească ce fac ceilalți, a băgat de seamă că Tam stătea prea mult în jurul fântânii. Curioasă să afle ce se petrece acolo, într-o zi s-a ascuns prin apropiere, de unde a auzit și a văzut totul. Îndată s-a dus la mama sa și i-a povestit ce aflase.

De aceea, a doua zi, mama vitregă i-a spus lui Tam:

— Astăzi să te duci cu bivolița la pășune, dar să o mâni ceva mai departe, căci dacă o lași să pască pe lângă casă, intră în câmpul cu orez și face mari stricăciuni.

Tam a trebuit să asculte de mama vitregă și a plecat cu bivolița departe de casă, unde și iarba era mai deasa, dar

nici lanuri de orez nu se găseau prin apropiere. Îndată ce s-au văzut singure, cam și cu mama ei s-au dus la fântână și nu s-au lăsat până nu au prins peștele, care între timp se făcuse mărișor. Repede l-au gătit și l-au mâncat, iar când au terminat au adunat oasele și le-au’
aruncat în grădină.

Îndată ce s-a întors de la pășune, Tam a luat ceva de mâncare și s-a dus în graba mare la fântână, așa cum făcea în fiecare zi. Însă de data aceasta în zadar îl chemă de mai multe ori, căci peștișorul nu se mai arătă. Foarte mirată, privi mai cu băgare de seamă împrejur și văzu o picătură de sânge pe o piatră de lângă fântână. Înțelegând ce se întâmplase, fata porni a plânge cu hohote, căci se obișnuise cu peștișorul acela atât de prietenos și îi era milă de el. Bătrânul de la râu i se arătă din nou și, aflând de moartea peștelui, spuse *i*

— Nu-i nimic, Tam, totul se mai poate îndrepta. Caută prin casă sau prin curte un os al peștelui și după aceea pune-l într-o sticlă pe care s-o ascunzi undeva în camera ta. De acolo el te va feri de orice primejdie și îți va îndeplini orice dorință.

Tam a căutat multă vreme, dar în sfârșit a dat în grădină peste grămăjoara de oase și a făcut întocmai cum o învățase bătrânul cel bun.

În ținutul acela era obiceiul să se dea în fiecare an o mare serbare, la care se duceau toți locuitorii din împrejurimi. În anul când se petreceau cele povestite mai sus, se făceau pregătiri mai mari ca de obicei, căci era vorba să vină la serbare și împăratul, care era tânăr și se urcase de curând pe tron. Cam și cu mama ei se gătiră cu tot ce aveau mai frumos, dar când Tam le rugă s-o ia și pe dânsa la serbare, mama vitregă i-a spus:

— Dacă vrei să mergi, trebuie să-ți termini mai întâi lucrul pe care îl ai de făcut în casă. Dar și după aceea cum vei putea merge la așa serbare, când tu n-ai haine de sărbătoare?

Apoi ele au adus un sac cu orez și unul cu fasole, i-au

răsturnat în mijlocul casei și i-au spus:

— Alege orzul de fasole, pune-le la loc în sacii lor și după aceea poți să vii la serbare.

Adăugând că treaba aceasta nu-i va lua prea mult timp, ele plecară râzând, fiind sigure că Tam avea de lucru pentru câteva zile.

Rămasă singură și cu âtâta lucru de făcut, Tam începu din nou să plângă. Bătrânul cel bun văzând aceasta îi trimise mai multe sute de păsărele. Acestea se năpustiră asupra grămezii cu amestec de orez și de fasole, le aleseră în câteva clipe și puseră boabele separate în cei doi saci. Văzând așa minune, Tam își aduse aminte de vorbele bătrânului, scoase sticla din ascunzătoarea ei și rugă oasele să-i dea niște haine pentru serbare. Abia termină de vorbit, că se și pomeni îmbrăcată în niște haine atât de bogate și de frumoase, cum nu aveau nici împărații.

Tam porni în grabă, căci nu mai era mult până la începerea serbării, iar împăratul trebuia să sosească. În graba ei, când trecea peste un pod, se împiedică puțin și un pantof îi căzu în apă. În acel loc malul era prăpăstios și fata nu putșa ajunge până la pantof. Repede își luă niște pantofi obișnuiți și porni mai departe.

Când împăratul, împreună cu tot alaiul său, trecu peste acel pod, văzu ceva strălucind ca soarele în apa râului și porunci slujitorilor să-i aducă acel obiect minunat. Cu mare greutate oamenii împăratului reușiră să scoată pantoful din apă și-l aduseră stăpânului lor. Acesta se minună văzând un pantof atât de frumos și dădu poruncă dregătorilor săi ca toate femeile adunate la serbare să-l încerce. El își închipuia că aceea care îl pierduse nu putea fi o ființă de rând, așa încât adăugă că va lua de soție pe stăpâna pantofului.

La vestea aceasta, toate fetele se îngrămădeau să treacă pe rând prin fața împăratului, dar nici uneia nu i se potrivea pantoful găsit. În sfârșit, veni și rândul celei mai frumoase și mai bine gătite, lui Tam. Pantoful i-a venit ca turnat pe picior, iar atunci Tam a arătat și perechea lui, încălțându-se

ca la plecarea de acasă. Acum împăratul era pe deplin încredințat că aceasta era cu adevărat

stăpâna pantofului scos de sub pod și cum vedea că fata era de o rară frumusețe, făcu îndată pregătirile pentru o nuntă așa cum se cuvine la curțile împărătești.

După ce a ajuns împărăteasă, Tam se purta cu sora și cu mama ei vitregă tot așa de frumos ca mai înainte, le chema adeseori la palatul său și le făcea daruri bogate.
Cu toate acestea, ele erau roase de invidie și, în loc să fie recunoscătoare lui Tam pentru binele pe care li-l
făcea, se gândeau mereu cum să-i facă mai mult rău.

Într-o zi, când se împlineau mai mulți ani de la moartea tatălui ei, Tam a venit la casa părintească. În timp ce stăteau împreună și vorbeau despre cel care nu mai era pe lume, mama vitregă i-a spus lui Tam *

— Când tatăl tău era pe patul de moarte, cerea mereu să-i dăm mandarine, căci îi plăceau nespus de mult aceste fructe. Ce bine ar fi dacă acum, în amintirea lui, am mânca și noi mandarine. Du-te dar și adu câteva din pom „căci vrem să le avem culese de mâna ta.

Mișcată de această amintire despre tatăl ei, Tam s-a dus îndată în grădină și s-a suit în pom ca să culeagă mandarine. Atunci mama vitregă s-a apropiat de pom și a tăiat crengile pe care stătea Tam; pomul era chiar pe malul unui lac, așa incit Tam a căzut în apă și s-a înecat.
După aceea cele două femei răutăcioase s-au dus la împărat și, prefăcându-se că plâng de durere, i-au povestit că Tam a fost înghițită de apele lacului. Împăratul era într-adevăr zdrobit de durere, iar cam și mama ei nu s-au mai dus acasă, ci au rămas pe lângă împărat, spunând că vor să-i aline mâhnirea, dar, de fapt, nădăjduind că împăratul, rămas fără soție, s-ar putea căsători cu Cam. Zadarnic însă se sileau ele să-l atragă, căci el se gândea numai la Tam și nimic nu-l putea face să-și uite supărarea.

Când i se adusese vestea că Tam a căzut în apă, împăratul trimisese îndată mai mulți oameni cu bărci să

caute prin lac, dar toate strădaniile lor de a-i găsi trupul au fost zadarnice. Ei nu puteau ști că trupul lui Tam se prefăcuse într-o privighetoare, care a zburat drept spre palatul împărătesc, s-a așezat pe o ramură în fața unei ferestre a camerei în care lucra împăratul și a început să ciute.
De atunci, în fiecare zi ea venea în grădina palatului; se așeza totdeauna în apropierea locului unde se afla soțul ei și făcea să răsune împrejurimile cu trilurile ei fermecătoare. Împăratului îi plăcea mult să asculte cântecul minunat al acestei păsărele și într-o zi i-a spus:

— Dragă privighetoare, de când mi-a murit soția, numai tu știi să-mi alini puțin durerea cu cântecul tău. Dacă mă iubești, vino și așază-te aici, pe brațul meu. V

Privighetoarea l-a ascultat, iar din ziua aceea venea mereu să se așeze fie pe brațul, fie pe umărul împăratului și cânta de se minunau toți cei ce-o ascultau. Însă cam crăpa de necaz, văzând că ochii împăratului erau tot timpul pe această păsărică, în timp ce pe ea nici nu o băga în seamă. De aceea, puse gând rău bietei păsărele și, într-o zi când împăratul lipsea din palat, ea se ascunse în camera unde obișnuia să vină pasărea, o prinse, o omorî și o îngropă în grădină.

Împăratul se obișnuise atât de mult cu privighetoarea și îi era atât de dragă, incit dispariția ei îl întristă tot așa de mult ca și pierderea soției. Iar cam înțelesese curând că mai mult rău își făcuse omorând privighetoarea, căci acum împăratul nici nu se mai uita la dânsa și, dacă se întâmpla uneori să-i vorbească, era numai ca să întrebe dacă nu cumva a văzut pasărea.

În locul unde cam îngropase privighetoarea, au răsărit doi copăcei, carcrescură mari în câteva zile și aveau frunzele și florile atât de frumos mirositoare, încât toată grădina era învăluită în parfumul lor. Minunat de așa întâmplare, căci asemenea plante nu se mai văzuseră, împăratul porunci să i se facă un leagăn de mătase legat de cei doi copăcei și o mare parte din zi și-o petrecea stând

culcat în acel leagăn. De când nu mai auzea glasul privighetorii, numai parfumul acesta îi mai alina dorul de soție.

Văzând că nici de data aceasta nu izbutise să atragă pe împărat și că în locul unui lucru minunat distrus de ea apărea altul, cam începu să bănuiască ceva și își puse în gând să nimicească și copăceii. Așadar, într-o zi, când împăratul era plecat prin țară, ea se duse în grădiniță, reteză copăceii, îi taie în bucățele și îi arse. Apoi, pentru ca nicio urmă să nu rămână prin apropiere, luă cenușa și o îngropă departe, în mijlocul unei câmpii.

Dar și încercarea aceasta i-a fost fără folos, căci în locul acela crescu un copac care avea un singur fruct, mare, frumos și cu un parfum deosebit de dulce. Într-o zi trecu pe-acolo o bătrână care, văzând minunatul fruct, încercă să-l culeagă, dar nu putu ajunge până la el. Atunci ea începu să se roage de fruct să cadă singur în coșul ei, făgăduindu-i că nu-i va face niciun rău, ci îl va păstra în casa ei, la adăpost de arșița soarelui, de vânturi și de ploi. În acea clipă fructul căzu chiar în coșul bătrânei, iar aceasta îl duse acasă, îl puse pe masă și îl păstră ca pe o podoabă scumpă, care îi umplea casa de mireasmă plăcută.

A doua zi dimineața, bătrâna plecă la piață după cumpărături, iar când se întoarse acasă, văzu că toate camerele erau curate, iar pe masă era pregătită mâneare din planta binefăcătoare. A doua zi și într-a treia se întâmplă la fel, iar bătrâna nu știa ce să mai creadă, căci ea nu lăsa niciodată casa descuiată și nimeni nu putea deci să intre în lipsa ei.

Pentru a afla ce se întâmplă, bătrâna plecă în ziua următoare din nou la piață, ca de obicei, însă de la jumătatea drumului se întoarse repede acasă și privi pe fereastră. Ea văzu atunci că prin casă umblă și deretică o femeie tânără și frumoasă ca o floare, iar pe masă se afla numai coaja fructului, desfăcută în două. Atunci ea înțelese că această femeie ieșea din fructul pe care-l pusese pe masă.

De aceea ea se strecură pe furiș în casă, se apropie tiptil de masă, luă coaja fructului și o rupse în mici fărâme. Era tocmai ce trebuia să facă pentru a rupe vraja care o stăpânea pe Tam. Apoi bătrâna i-a spus:

— De acum înainte rămâi să stai cu mine. Eu voi fi mama ta, iar tu vei fi fiica mea.

Și într-adevăr, bătrâna femeie se purta foarte frumos, ca o adevărată mamă, cu Tam, totuși aceasta nu era fericită și rămânea adeseori cufundată în gânduri, neștiind ce să facă pentru a se întâlni cu soțul ei.

Dar aceasta n-a durat multă vreme, căci* după câteva zile s-a întâmplat ca împăratul să treacă pe acolo și, la vederea acestei căsuțe mici, dar curate și atrăgătoare,

intră în ea. Pentru a cinsti cum se cuvine pe acest musafir de seamă, bătrâna i-a dat să mănânce trau, iar împăratul a fost foarte mirat când a văzut că acesta era gătit așa cum numai soția sa știa să-l gătească.

— Cine a gătit această mâncare? a întrebat el.

— Eu, măria ta, a răspuns bătrâna.

Dar împăratul nu a crezut-o și a continuat s-o întrebe, până când bătrâna n-a mai avut încotro și a mărturisit că traul fusese gătit de fiica sa.

— Unde este fiica aceasta? a mai întrebat împăratul.
Cheam-o aici s-o întreb cine a învățat-o să gătească așa.

În această clipă Tam a intrat în cameră, împăratul a recunoscut-o și amândoi erau fericiți de a se regăsi după o așa de lungă despărțire. Apoi împăratul a răsplătit-o pe bătrână pentru buna îngrijire dată lui Tam și a plecat cu soția sa la palatul lor.

Când cam a văzut-o venind, a rămas încremenită de mirare, dar și de ciudă, deoarece Tam nu numai că nu murise, dar se făcuse mai frumoasă decât era înainte. Prefăcându-se că se bucură de regăsirea surorii sale, ea o întrebă:

— De ce acum ești mai albă și mai frumoasă ca în trecut?

Urmând sfatul bătrânei, Tam a răspuns:

— M-a învățat cineva să mă scald în apa clocotită. L-am ascultat și iată cum m-am făcut.

Grăbită să se facă și ea cât mai frumoasă, cam s-a dus acasă, a pus la fiert un cazan mare cu apă și după aceea a spus mamei ei:

— Mamă, am aflat secretul frumuseții. Hai să ne scăl «

dăm în această apă, să vezi ce frumoase ne vom face amândouă.

Îndată au umplut o cadă cu apă în clocot și s-au cufundat în ea, dar au murit în câteva clipe.

Numai așa a scăpat Tam de ura înverșunată a mamei vitrege și a surorii sale. De acum înainte nimeni nu mai voia să-i facă rău, pentru că toți o iubeau pentru bunătatea ei, așa că a trăit fericită, împreună cu soțul ei.

17 – – Povești nemuritoare

Repovestire de RODICA SIMIONJCĂ

POVESTE PERSANA

Pleșuvul și fata,

TRĂIA, ODATĂ, un văcar pleșuv. Dimineața, el ducea vacile satului la izlaz, iar la apusul soarelui le mina înapoi. În fiecare seară, sătenii îi plăteau câte ceva.

Într-o zi, fata lui kadkhoda, care era maimarele satului, se duse cu ulciorul pe umăr după apă. Pleșuva, o văzu și se îndrăgosti de ea, dar nu cu o inimă, ci cu o suta.

— Hai, dă-te mai aproape și ajută-mă să-mi ridic ulciorul pe umăr!

Așa se bucură pleșuvul, că nici nu se poate spune.! Ajută fetei să ridice ulciorul, dar și o sărută. Când se întoarse acasă, fata îi spuse mamă-si:

— Azi m-a sărutat văcarul cel pleșuv.

Iar mama ei, femeie înțeleaptă, îi răspunse:

— Nu se poate, draga mea ! Nu poate fi vorba de așa ceva.

Și acum ascultați ce era cu pleșuvul. Se întoarse el *în* sat, mină vacile pe la stăpânii lor, după care se duse acasă și4 vorbi mamei lui:

— Măicuță, o iubesc pe fata lui kadkhoda. Du-te și

pețește-mi-o!

Mamă-sa căută să facă în așa fel, încâi; să-și schimbe ciadul:

— Fiule, ea e doar fata lui kadkhoda, pe când noi suntem săraci, n-avem nimic.

Dar pleșuvul o ținea una și bună:

— Numai ce-are să răsară mi ine soarele și tu trebuie să te duci s-o pețești.

Și sărmanei femei nu-i mai rămase nimic de făcut, așa că încuviință și ea:

— Fie, numai să se lumineze de ziuă.

Iar locuitorii acestui sat aveau un obicei: în mijlocul curții, la kadkhoda, era o piatră mare. Dacă cineva din sat voia să se însoare sau să pețească, venea și se așeza pe această piatră. Astfel, aflau oamenii toți.

Mama pleșuvului își ținu vorba și, imediat ce feciorul ei duse vacile la izlaz, se așeză pe piatră. Iar nevasta lui kadkhoda, și ea femeie cu judecată, își aminti de vorbele spuse ieri de fată, că o sărutase văcarul cel pleșuv.
Văzând-o pe mama văcarului stând pe piatră, gândi: „Se-nțelege ! Ieri sărută fata, azi o trimite pe mamă-sa s-o pețească”. Atunci, chemă slugile și porunci:

— Oare, n-a mai rămas nimic de la cina de-aseară?
Duceți-i mamei văcarului și mai dați-i pe deasupra și doi riali![10]

Și slugile îi duseră mamei văcarului cel pleșuv rămășițele de la cină și banii. Biata femeie nu avu îndrăzneala să spună de ce venise și plecă fără să se mai uite înapoi.
Iar seara, când pleșuvul se întoarse, primul lucru pe care-l făcu. Fu să întrebe:

— Ei, cu ce mă bucuri? A încuviințat fata lui kadkhoda?

Și mamă-sa se apucă iarăși să-l facă să-și schimbe gândul:

— Doar știi, fiule, suntem săraci. Nu se zice în zadar — Întânde-ți picioarele pe cât e plapuma. Mai bine să mă duc

10 Rial — unitate monetară iraniană.

să-ți pețesc altă fată.

Dar pleșuvul îi arătă un băț și-o înspăimântă:

— Dacă mâine nu te duci și n-o pețești pe fata lui kadkhoda, atunci am să-ți bag mințile-n cap cu bățul ăsta!

Și fără voie, neajutorată, ea nu se împotrivi.

Dis-de-dimineață, porni spre casa lui kadkhoda, se așeză iarăși pe piatră și de data asta izbuti să-și spună rugămintea. Iar nevasta lui kadkhoda nu era numai o femeie cu multă judecată, mai era și blândă, așa că-i răspunse:

— Din partea mea, desigur, dar mai trebuie căpătată și încuviințarea lui kadkhoda.

Seara, când kadkhoda se întoarse acasă, nevasta îi zise:

— Kadkhoda, a venit mama văcarului cel pleșuv s-o pețească pe fata noastră. Încuviințarea mea i-am dat-o, acum totul e ce spui și tu. N-ar strica să știi că pleșuvul o iubește mult și de aceea a și sărutat-o pe fată. Asta nu-i de glumit și să-i desparți nu va fi prea ușor.

Și kadkhoda, om bun la inimă, îi răspunse nevestei:

— Pleșuvul e sărac, n-are nimic, de niciun fel – nici casă, nici avere, nici îndestulare. N-o să-i spunem „nu”; ci o să-l rugăm să muncească și să câștige bani, să ridice o casă, adică să aibă ce-i trebuie. Și-atunci s-o ia pe fată.

Și-i dădură de veste pleșuvului despre ce-i vorba.

Într-atâta se bucură el, că nu se poate spune. În ziua următoare, nu mai păscu vacile și-i zise mamă-si:

— Plec la drum, să câștig bani!

Cât îl rugă mamă-sa:

— Nu mă lăsa, bătrână, în voia sorții, Allah e bun; nu mă lăsa…

Iar pleșuvul îi răspundea:

— Nu, asta-i cu neputință.

Așa că își părăsi ținutul și plecă în lumea mare. Merse el, merse, și uite că, odată, se întâlni cu un derviș care-l întrebă:

— Încotro ai pornit-o, pleșuvule? Nu vrei să-mi fii slugă?

— Vreau!

— Dar pe zi, cât ceri?

— Cât să nu-ți pară rău!

— Apoi, hai!

Merseră ei, merseră până se opriră la un izvor. Acolo; dervișul îi zise pleșuvului:

— Tu stai aici, că eu mă duc până acasă și mă-ntorc.

Și ce văzu pleșuvul: dervișul spuse un descântec; coborî în izvor și dispăru. După ce trecu o vreme, ieși din izvor și-i zise:

— Hai, pleșuvule!

— Dar încotro? întrebă acesta.

— Închide ochii! îi porunci dervișul drept răspuns.[11]

Atunci mai spuse un descântec și-l îndemnă i

— Acum, hai cu mine i

Pleșuvul repetă descântecul și împreună eu dervișul intră în izvor. Deschise ochii și ce văzu: minunat loc —
o grădină cum nu mai avusese niciodată în fața ochilor.
Iar dervișul îi zise pleșuvului:

— Uită-te bine și du-mă pretutindeni.

Și merseră ei împreună și ajunseră la un palat. Acolo pleșuvul văzu o fată, ca luna luminoasă de minunată.
Dervișul aduse o carte și-i zise fetei:

— Am să lipsesc de-acasă patruzeci de zile, mă duc la vânătoare. Până la întoarcere, învață-l pe pleșuv după cartea asta, ca s-o poată citi cu ușurință.

— Bine, îi răspunse fata.

Și tot în clipa aceea, dervișul dispăru. Iar fata, cu pricepere se apucă să-l învețe pe pleșuv. Dar iată că, odată, ea îi zise:

— Dacă va afla tata că ai isprăvit învățătura din cartea asta, va fi vai și amar de tine.

— Atunci, ce să fac? întrebă pleșuvul.

Tar fata îi răspunse:

— Când se-ntoarce tata și te-ntreabă: „Ai învățat cartea?” tu răspunde-i; „Da”. Iar când îți va porunci să

---

11 Derviş — călugăr musulman pribeag.

citești, citește totul pe dos. Întâlnești „alef”, zi „ba”. Și el va crede că n-ai învățat nimic.

Trecură patruzeci de zile, dervișul li se înfățișă, venind în goană ca vântul. Primul lucru fu s-o întrebe pe fată:

— A învățat pleșuvul cartea?

— Ce sa-nvele, răspunse fata. Orice l-ai învăța, ele-; geaba, nimic nu înțelege.

— Asta nu-i bun pentru noi. Adu-mi punga cu bani să mă socotesc cu el și ducă-se unde-o vedea cu ochii.

Și-i dădu o sută de tumani. 1

— Nu ne ești de trebuință, îi mai zise.

Iar acum ascultați ce fel de carie era. Era o c u te de vrăjitorie, în ea se aflau de toate, iar pleșuvul o învățase pe de rost. Se întoarse la el în sat și îi zise mamă-si:

— Măicuță, ia banii ăștia, cheamă meșteri zidari să ridice o casă. Pentru celelalte cheltuieli am să-ți mai dau bani.

Și se apucă pleșuvul să se îngrijească de lucrare, căci luase cu el și planul palatului. Nimeni în lume nu văzuse ceva asemănător ! Poruncise să ridice casa întocmai cu acest palat al dervișului.

Noaptea, rămânând singur cu mamă-sa, pleșuvul stătu îndelung de vorbă cu ea și la urmă îi zise:

— Măicuță! Mâine, la răsăritul soarelui, am sa iau înfățișarea unei cămile. Iar tu să mă iei de căpăstru, să mă duci la bazar și să mă vinzi pe o sută de tumani. Dar pentru nimic în lume să nu dai căpăstrul. Nici pe o mie de tumani să nu-l dai.

Se lumină de ziuă și pleșuvul luă înfățișarea cămilei.
Mamă-sa îl apucă de căpăstru, îl duse la bazar și-l vtndu pe o sută de tumani. Iar căpăstrul îl opri. Seara, când se întoarse acasă, în întâmpinare îi ieși pleșuvul, care-i zise:

— Dă-i o sută de tumani meșterului.[12]

Noaptea, târziu, rămânând amândoi, statură de vorbă în liniște. Înainte de-a se culca, pleșuvul îi mai zise mamă-si:

— Măicuță! Mâine, la răsăritul soarelui, am să iau

12 Tuman — monedă iraniană, egală cu zece riali.

înfățișarea unui catâr. Ai să mă duci la bazar și să mă vinzi cu o mie ele tumani. Dar pentru nimic în lume să nu dai căpăstrul.

Se sculă bătrâna dis-de-dimineață, iar pleșuvul luase deja înfățișarea de catâr. Mamă-sa îl apucă de căpăstru și-l duse. Ajunse la bazar, iar în întâmpinare îi ieși un negustor. Negustorul văzu frumusețea de catâr, care mergea mândru ca un păun. O întrebă negustorul pe bătrână:

— Mătușă, cât ceri pe catâr?

— O mie de tumani.

Și negustorul se miră:

— Hei, bătrâno! Dumnezeu să ierte păcatele tatălui iau! Eu am o sută de catâri și pentru niciunul n-am plătit mai mult de treizeci-patruzeci de tumani. Catârul tău e foarte bun, îți voi da o sută de tumani și nu o mie.

Iar bătrâna îi răspunse:

— O, negustor! Catârul ăsta costă doua mii de tumani.
El te duce într-un ceas până la capătul pământului și-napoi.

Se miră și mai mult negustorul:

— Nu-i cu putință așa ceva! Iar de-i așa, dacă asta e adevărat, atunci eu dau două mii de tumani.

— Poți încerca, îi zice bătrâna, du-te cu el în Turkestan.

Negustorul o duse pe bătrână, împreună cu catârul, la el acasă și-i dădu un bilețel: „Dacă într-un ceas catârul se întoarce din Rum, mă oblig să plătesc două mii de tumani”.

Iar în Rum, negustorul avea un frate și voia să afle cum mai trăiește ei acolo. O chemă pe nevastă-sa și-i zise:

— Prăjește, repede, niște ouă!

Iar el, în timpul acesta, scrise o scrisoare.

Nevasta prăji ouăle și le puse într-un vas. Negustorul lipi scrisoarea și i-o înmână unei slugi.

— Încalecă pe catâr. Catârul trebuie să se ducă într-un ceas până la Rum și să te aducă înapoi.

N-avu timp sluga să-și pună ca lumea piciorul în scară că se și trezi într-un oraș necunoscut. Întrebă:

— Prietene, ce oraș e ăsta?

— E Rum, i se răspunse.

— Dar unde se găsește caravanseraiul?

Îi arătară și el intră în camera fratelui stăpânului său. Acesta se uită și se minună: scrisoarea nici nu apucase să se usuce cum se cade. Apoi, întrebă:

— Hei, slugă, mai e altceva?

Și sluga îi dădu ouăle prăjite. Când, ce să vezi, ele încă mai erau calde. Mâncă, scrise răspuns fratelui, sluga încalecă iarăși și nu peste mult se trezi dincolo de bazar, în fața casei stăpânului. Negustorul îl văzu și sosi tulburat, îi mulțumi cum se cuvine slugii, îi dărui mulți bani și-i zise:

— Pentru nimic să nu pomenești cuiva că eu am un așa catâr.

Iar bătrânei îi zise:

— Mătușică! Tu ai cerut pe catâr o mie de turnării.
Uite, încă cinci sute peste asta.

Bătrâna primi banii și se întoarse acasă.

Iar negustorul porunci grăjdarului să întindă sub picioarele catârului un covor și să-i dea în loc de lin și paie, zahăr și mirodenii.

Trecură câteva zile. Odată, noaptea, nevasta îi zise negustorului:

— Bucuroasă să-ți fie casa! De-un așa catâr ai făcut rost, iar tu nici măcar odată nu te-ai uitat la el, nu l-ai îngrijit.

— Adevărat vorbești, răspunse negustorul. Am să mă duc dimineață la grajd și-am să-l îngrijesc eu.

Se duse dis-de-dimineață în grajd și se apropie de catâr. Dar ce văzu? O Allah! Catârul arăta minunat, ca un păun cu coada înfoiată. Îi țesală negustorul coama și bagă de seamă că, dintr-o catârul își vira botul într-o gaură. Atunci, strigă la grajd ar.

Și pe neașteptate, negustorul văzu cum botul catârului se face din ce în ce mai subțire și se strecoară în gaură.

— Dar ce s-a întâmplat cu catârul? țipă el.

Se mai uită, capul catârului intrase deja cu totul în gaură. Începu forfota, gălăgia. Când privi iarăși și gâtul dispăruse în gaură. Începură să strige cu toți ai casei.

— Ce se-ntâmplă cu catârul?

Dar atunci și trupul catârului deveni subțire și dispăru în gaură. Negustorul țipă:

— Hei, slugi! Fugiți, prindeți catârul! A:at de-a binelea în bortă.

Și-l apucară ei pe catâr de coadă și i-o rupseră. Dar și borta se făcu nevăzută.

Negustorul porunci, țipând:

— Spargeți zidul, neîntârziat!

Iar o slugă răspunse:

— Eu, sfcăpâne, nu sunt pietrar! Mai bine să nu spunem nimănui despre asta, fiindcă tot nu-i de crezare. Ba o să mai zică că ți-ai pierdut mințile.

Iar acum, să ne întoarcem la mama pleșuvului. Văzând ea că trecuseră câteva zile și de la fecior nici veste, începu să se necăjească și, iată că, într-o bună zi, se ivi pleșuvul, zâmbind.

— Fiule, tu o să mă omori pe mine, unde-ai fost?
Mult m-am neliniștit.

În astă vreme, casa era aproape ridicată. Pleșuvul zise mamă-si:

— Măicuță, scoală-te mâine mai devreme. Am să iau înfățișarea unui berbec de luptă, tu să mă duci la bazar și să mă vinzi pe două sute de tumani. Dar fii cu băgare de seamă și nu vinde cureaua de la gât!

Dis-de-dimineață, bătrâna se îndreptă cu berbecul spre bazar. Ajunse acolo și fără să se aștepte, se apropie de ea un derviș-vrăjitor. De teamă, berbecul tremura ca frunza de salcie și se gândea: „Nenorocire pe capul meu! Dervișul asta o să mă taie în bucăți!”

Și îi zise dervișul bătrânei !

— Măicuță! Cât ceri pe berbec?

— Două sute de tumani.

— Ia două sute de tumani și dă-mi berbecul cu curea cu tot.

— Berbecul îl vând, nu și cureaua, răspunse bătrâna.

— Bine, mai pune preț și pe curea. Dar, de ce n-ai vinde-o?

Se adună mulțimea, iar oamenii îi ziceau bătrânei:

— Măicuță, face doar două parale.

Se sătură bătrâna de tocmeală, și clând înapoi din fața hotărârii, zise câți bani să mai dea. Iar dervișul înhăță cureaua și de mânie scrâșni din dinți și porni la drum împreună cu berbecul. Merseră ei ce merseră până ajunseră la acel izvor. Dervișul coborî înăuntru, se duse la palat și-i zise fetei:

— Nerușinato! Se dovedește că m-ai mințit. Te-ai înțeles cu acest pleșuv blestemat și l-ai învățat meșteșugul meu vrăjitoresc! Am să vă arăt eu vouă, acum, după merit. Du-te și adu cuțitul!

Fata plecă, dar în locul cuțitului aduse o ceașcă mare.
Iar dervișul îi zise:

— Du-te și adu pumnalul!

Fata de data aceasta aduse cu totul altceva. Într-o vorbă, orice-ar fi cerut dervișul, fata nu aducea. Până la urmă, într-atâta se mânie vrăjitorul, că era gata-gata să se ducă singur după cuțit să taie berbecul. Atunci dădu drumul din mână curelei. În aceeași clipă, berbecul luă înfățișarea unui porumbel și zbură. Iar dervișul luă și el înfățișarea unui uliu și-i luă urma. Zburară ei, porumbelul înainte, uliul după el. Uliul ajunge porumbelul, vrea să-l prindă, dar pe dată acesta ia înfățișarea unui buchet de flori. Și chiar în vremea aceea, pe marginea bazinului stătea fiica negustorului. Cum se făcu, buchetul îi căzu ei în poală. Uliul își luă chip de derviș, se opri în fața casei și începu să spună rugăciuni cu glas puternic:

— O, Au, ajută-mă! Florile din poala fetei sunt ale mele.

Iar fata îi răspunse:

— Bine, dervișule. Am să-ți plătesc pentru flori.

Însă dervișul nu se învoi. Atunci fata se mânie și-i aruncă buchetul. Iar florile se preschimbară în boabe de mei, care se împrăștiară prin toată casa și grădina. Dervișul luă și ei înfățișarea unei găini cu pui și ciuguliră toate boabele.

Dar un bob se pierduse între petalele unui trandafir.
Cât căută găina, tot nu-l găsi. Deja se adunase mulțime de

oameni, care privea și se uimea. Dintr-odată, bobul de mei se făcu o vulpe, se aruncă asupra găinii și a puișorilor ei și-i mână. Atunci, negustorul strigă:

— Prindeți vulpea!

O prinseră și se apucară s-o descânte:

— În numele lui Allah, care ți-a dăruit așa putere și înzestrare, spune-ne taina ta!

Și vulpea luă înfățișarea pleșuvului și el le povesti toată istoria, de atunci de când păștea vacile. Povesti cum se îndrăgostise de fata lui kadkhoda, cum se lepădase de vaci și pornise în lumea largă. Povesti de întâlnirea cu dervișul și despre toate cele ce se întâmplară după aceea, chiar și de meșteșugul lui vrăjitoresc, pe care îl învățase de la fata dervișului.

De acolo, pleșuvul plecă acasă la el. Acum era așa de bogat, că dacă lovea cu mâna de pământ, cădeau, mărgăritare. În, acea vreme, casa era ridicată. Se adunară toți bătrânii satului și se făcu o așa nuntă frumoasă, că ținu veselia câteva zile.

CUPRIN S

Povești românești 5

Repovestire de VIOREL BAG EA CU

M’hai Lupii. 5

ionică-Ram-de-tei 5

Povestea lui Crap-Mărahvnn 40

Povești aromâne. Fg

Moșul și baba *7t*

Lupul și vulpea. R «0

Cenușotcă ai

Ghicitorul năzdrăvan. Flg

Trei hoțomani *9’i*

Cei trei leneși | «y)

Ciuciuli-Muciuli.

Fata isteață a moșului.

Crlieorglie Calciu.

Crăiasa apelor

Povești din Cașmâr

Povestea regelui Vikramaditya și a celor
Povestea regelui Vikramaditya și a c
buddhi șapte chipuri de aur erșetorului Prapancia-
10J
1) f
/ iO
HO
120
120
124
Ciudatele pățanii ale lui Kesata și ale darpa
Povești chineze.
Cinci ouă tari
Un schimb bun
Tabloul fermecat
Povești franceze.
Povestea celor doi. Frați gemeni, născuți din peștele albaștrii
Lupta cu zâna prietenului său, Kan-
13 f
154
154
156
150
169
169
134
Așa cum dorința văcarului cel pleșuv s-a împlinit, tot așa să se împlinească și dorințele voastre.
Povești javaneze….
Eclipsa de lună…
Gâocco Tarub și zâna
A o mia statuie…
Bivolul învingător…
Kedono și Kedini…
Marele șarpe Boa…
Copacul de care nu râde nimeni

O mie de guri
Papagalul vrăjit…
Povești vietnameze…
Elefantul și furnicile
Cine e rău nu poate fi fericit.
Haină nouă și porc nou
Tam și Cam
Poveste persană.

Comanda nr. 60 052

Combinatul Poligrafic „Casa Seânt. Eii”,
Pc’U: Sein teii nr. ! – București
Republica Socialistă România

Uur. *la cules 21.1.1976. Bun de tipar 16.111.1:76. Apărut 1976. Comanaa nr*. *1171 Tiraj 141060 Broșate. 141 000. Coli de tipar 8* V2.

Rector: TOANA RICUS
Tehnoredactor: ȘTEFANI A MUIAT

J
197
1)7

199
204
206
209
2L3
219
226
229
238
238
240
24.5
246
258
258
Pleșuvul și fata....